ஸ்ரீ:

ஸ்ரீமதே ராமாநுஜாய நம: ॥

॥ ஸூத்ராநுகுண்யஸித்திவிமர்ச: ॥

ஸூத்ராநுகுண்ய ஸித்தி விமர்சம்.

ஸ்ரீ. உப. வே. மதத்ரயஸாராஸ்வாதீ

A. V. கோபாலாசார்ய ஸ்வாமியால்

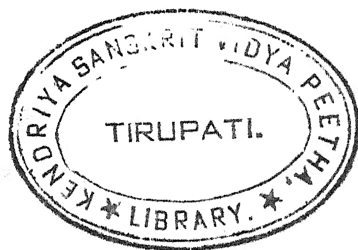
எழுதப்பெற்றது.

ஸ்ரீ விலாஸம் பிரஸ்

ஸ்ரீரங்கம்

1946.

KENDRIYA SANSKRIT VIDYA PEETHA.
TIRUPATI.
LIBRARY.

Respectfully dedicated by the Author
to the memory of His Holiness
Sri Paundarikapuram
Srinivasa Mahadesikan Swami
at whose feet he sat for **42 years.**

Srih

FOREWORD.

This is the third part of Sutranugunya siddhivimarsa written in reply to Brahma-sutranugunya siddhi written by the late Mahamahopadhyaya Karungulam Krishna Sastrigal attacking the Visishta-dwaita exposition of the Brahma sutras by Sri Ramanuja and Sri Sudarsana. Suri. The first two parts were published by the Visishta-dwaita sabha at Kumbakonam. There has been delay in the publication of this part completely written some years ago. It is a mtter for deep regret that the author of the Sutrauugunya-siddhi is not alive now. It must be said to the great credit of the Mahamahopadhyaya author that after reading the first two parts, his affection and regard for the author of the reply increased greatly. The first two parts and a portion of this part up to the end of the third pada were written under the supervision and guidance of the late Goshtipuram Soumyanarayana Swamy, as desired by the Kumbakonam sabha.

This part opens with the Daharadhikarana in the third pada and goes up to the end of the first adhyaya. The Daharadhikaranam discusses the Dahara vidya in the eigth and last prapataka of the Chandogya Upanishad. The Daharavidya teaches the upasana of the Dahara akasa Brahman within the Jiva's hridaya and postulates the *highest* moksha for the upasaka. "This samprasada, the perfectly purified upasaka, blessed with the full prasada of Brahman throwing off this body and rising therefrom enters into the Para Brahma Jyothis and gains his pure swarupa. He, the Para Brahman, is the Uttama Purusha." This phalasruti is found in the

Daharavakya as also in the succeeding Prajapathi vakya which is described as the vakyasesha, the later part of Dahara Vakya. The Prajapati Vakya following later, clearly teaches the true swarupa of the Jiva in its pristine state. That the two vakyas are treated by the sutrakara as *one* vakya (passage) and that the principal vakya is the Dahara vakya teaching the upasana of Saguna Brahma and the attainment of the highest moksha by entering into the Para Jyothis on quitting the body, is obvious from the sutras. The later Prajapathi vakya which teaches the swarupa of the Jivatman is but ancillary to the Dahara vakya. The true nature of one's own self has also to be known and realised as a preliminary to the practice of God-devotion. Moksha is the avibhaga (undivided) union of the purified mukta Jiva with the All-soul Brahman. The blending of the two atmas is likened by the sruti to the blending of pure water with pure water resulting in the Jiva becoming quite like the Brahman and indivisibly united with it. Brahman of the Daharavidya is admitted on all hands to be saguna. The eight gunas apahathapapmatva etc., including satyakamatva and satyasankalpatva which are predicated of the Saguna Brahman in the Dahara vakya are also predicated of the .pure asarira (freed, bodiless) Jiva in the Prajapathi vakya.— The first sutra states that the Dahara akasa within the Jiva's hridaya is Para Brahman because it possesses amongst others the eight gunas. The sixth sutra says 'If you say that the eight gunas are possessed also by the Jiva as stated in the following Prajapathi vakya and that the eight gunas are not therefore the monopoly of the Brahman, the answer is that the Prajapathi vakya predicates the eight gunas in the case of the pure mukta Jiva who has left the body and not of the samsari Jiva within the body and that the Dahara akasa described in the Dahara vakya is the universal soul

within the samsaric body'. The entire adhikarana is intended to prove that the Dahara akasa is Brahman and *not* the Jiva. Sri Sankara says frankly in his Bhashya here that the sutrakara strongly emphasises the distinctness of the individual soul from Brahman in this and in many other adhikaranas, but gives expression to his real view of their identity, in the Sastra Drishti sutra in the last adhikarana of the first pada and a few other sutras. To say that the sutrakara elaborately affirms and demonstrates the doctrine of bheda between the individual and universal soul in most of the adhikaranas with a view to demolish later the doctrine of bheda established at great length by elaborate arguments almost throughout his work by one or two or a few sutras is difficult to accept. Sri Anandagiri in his commentary on this passage in Sri Sankara's Bhashya expressly raises a question in the following terms: "The Sutrakara does not anywhere utter one word in support of the identity of Jiva with Brahman but on the other hand repeatedly affirms their difference and distinctness adhikarana after adhikarana. Is it not proper therefore to conclude that the doctrine of identity or abheda cannot be the sutrakara's view? He answers his question by the reference to one or two sutras referred to by the Bhashyakara where identity is alleged to be affirmed. The first requisite of a sutra is to state *clearly* and unmistakably the heart of the author. It is impossible to conceive how a great Rishi-sutrakara would at very great pains and in the bulk of his work demolish the case for identity and prove the case for bheda. The one or two sutras relied on as affirming identity are easily explainable by the Visishtadwaitic and dvaitic systems and have been explained as favourable to them. The rule of majority known as the *bhuyasam nyaya* has also to be remembered. The sixth sutra says that the mukta atma has the eight gunas

like Brahman. The express admission of the possession of the eight gunas by the mukta atma who according to the advaitic system is no other than the Para Brahman must negative the doctrine that the Para Brahman of the upanishads is nirguna. Sri Sankara says here, "The Para Jyothis with which the mukta Jiva is *blended* is Para Brahman. That has the eight dharmas and that is the true ultimate swarupa of the Jiva". Sri Sankara sums up the meaning of the first sutra as follows: "It is therefore clear that the Dahara akasa Brahman together with the universe and all satya-kamas should be meditated upon and realised." This is exactly Sri Ramanuja's Visishtadwaita principle.

Sri Ramanuja's interpretation of the sutra अनुकृतेस्तस्य च which is treated by him as part of the Dahara adhikarana is very interesting. The mukta atma's Brahmic bliss is *exactly like* Brahman's, being an anukriti or anubhana or reflection of the original Brahmic bliss by the grace of Brahman. The pure dharmas and bliss of the muktajiva are like so many photograph copies of the original Brahmic bliss and dharmas. There is no difference between them excepting that the Brahmic bliss is the original and that the others are exact reflections impressed on the mukta Jiva's by the grace of Brahman. Sri Anandagiri says clearly in the last adhikarana of the Brahmasutras that the swarajya of the mukta is Iswara-yatta, dependent upon Iswara, who in His overflowing love for the muktatman never restrains his indepen-dence and the muktatman does not carry his indepen-dence to the length of encroaching upon the cosmic functions or Jagadvyapara of Iswara and that the mukta has never any such aspiration. This is quite in agree-ment with the closing passage of the Sri Bhashya. The description of the Jiva as a pratibimba of Brahman

occurs very frequently in adwaitic and dwaitic works. The anukriti, ananyatva, amsa and avibhaga sutra, may be well said to strike the key note to the vedantic system of the sutrakara. On the basis of these sutras it would be quite easy to find harmony between all the vedantic systems. Sri Satakopa describes his God: union experience as the blending of honey with honey, milk with milk and nectar with nectar. In his last Tiruvaymoszi he describes the coming Avibhaga Union as உயிர் வேறின்றி ஒன்றாய். With regard to the adhikara of devas in Brahma vidya discussed in Devata adhikarana the two Bashyas differ. Sri Ramanuja holds that devas like Vasus and Adityas have adhikaram in madhu-vidya etc., where the upasana of Madhus, Adityas etc., is apparently taught and the goal is apparently said to be the attainment of the state of Vasu and Aditya. Sri Ramanuja interprets the Madhu-vidya as a Brahma vidya inculcating the upasana by Vasus and Adityas of the Brahman within them and the attainment of the Brahman within as the fruit. Sri Sankara says that the Madhu-vidya is not a Brahma vidya and that the Vasus and Adityas have no adhikara in them for the reason that they cannot practise devotion to themselves, nor attain themselves. Sri Appayya Dikshita in his Nyayarakshamani finding the elaborate arguments of Sri Sudarsana in the Srutaprakasika to be quite convincing, agrees with Sri Ramanuja's view and formulates the same in the shape of a number of slokas.

The Akasadhikarana at the end of the third pada deals with a passage almost at the close of the Chandogya upanishad, The vakya is declared by the sutrakara to relate to Brahman. "Because of the mention of Brahman as *different* from Jiva in the state of sleep and in the moment of utkranti (leaving the body) in both of which the Brahman is said to embrace the Jiva,"

In the Daharadhikarana, Sri Sankara says that those who believe in the eternal existence of the Jiva Swarupa as on entity in the mukti union are of his own fold (Asmadiyas) अस्मदीयाः In his Gita Bhashya Chapter IX-25, he describes the Vedanti followers of Krishna and the Gita as Vaishnavas. In his Pancharatna, he enjoins the abandonment of disputations (Vada) with the Vedantins. These great words of the Great Acharya are worthy of being committed to heart by all Vedantins. The Vedanti Santhipatha 'Ma Vidvishavahai मा विद्विषावहै 'May there never be any mutual acrimony' may well be adopted as a motto by all who enter the gates of the Vedanta and pursue Brahmic research and cultivate Brahmic experience. The motto may well be adopted by the followers of all religions.

A. V. Gopalachari.

अस्मिता उदाराद्युपासकानां साक्षाद्व्यवधानेन परब्रह्मप्राप्तिः सूत्रकारहृदयमिति सुनिश्चेतुं शक्यम् ।

'श्रुतिशब्दाभ्यां तथा हि दृष्टं लिङ्गं च' इति चितय सूत्रस्यापि योऽर्थोऽस्य भाष्ययोः स्पष्टः । 'लिङ्गं च' इति सूत्रेऽपि च शब्देन निष्कर्षप्रवृत्तिन्यायोऽपि कार्यात्यये तदध्यक्षेण सहातः पर' इति प्रतिपादनात् । अनेन 'निष्कर्षाधिकरणन्यायेन कार्यात्ययसमयेऽनं तदुत्तरात्र्यज्ञानसंजवम्' इति भगवत्पादभाष्यदूषणं स्वकल्पितमेवेति व्यक्तीभवतीति स्पष्टम् ।

'ननु कार्यस्य ब्रह्मलोकत्वेऽपि ब्रह्मलोकशब्दो बहु वचनः बहुवृत्ति ब्रह्मणो लोक इति षष्ठीसमास व्यक्त्या व्यवच्छेद्यते । सामानाधिकरण्यव्यक्त्या तु व्यपदेश्यो ब्रह्मैव लोको ब्रह्मलोक इति पर्यवस्य ब्रह्म भविष्यति' इति भगवत्पादभाष्यम् । 'लिङ्गं च' इति सूत्रं चायमर्थः व्याख्यानं चोदयन्ति वेदान्तपाद इत्येतद्भाष्यव्याख्यावतारिका भावत्याम् । अथवा 'लिङ्गं च' इति सूत्रेण बहुवचनसमासविशेषनिर्णयो भविष्यति भगवत्पादैः । अतः 'उभयथा संप्रदाये सति तन्न्यायः यथा निष्कर्षानां वा प्रवृत्तिनिष्कर्षः अर्थाय तत्प्रवृत्तिरित्यर्थः । न तथाऽत्र ब्रह्मलोको विशेषेऽर्थलोक इत्यपि प्रमाणं प्रत्ययः । किन्तु तयोर्भेदोऽस्तित्वं । अत एवात्रैव ब्रह्मशब्देन लिङ्गेन सम्बन्धितीति ब्रह्मलोकशब्दं कार्यात्ययसमानाधिकरणेनेति' पदप्रवृत्तिर्न केवलसमासा किन्तु स्वतन्त्रं प्रतिपाद्य विरोधाय । अतः उभयथा सम्प्रदायोऽस्त्येव । 'एवं ब्रह्मलोकम्' इत्युदाहरणेषु उदाराकारेण ब्रह्मलोकशब्दः प्रवर्तते । षष्ठीसमासपरिग्रहे ब्रह्मणो लोक इत्यर्थः स्यात् । उदाराकारशब्दार्थेन चतुर्मुखकल्पितो हृदयाकारो वा जीवो वा

ஸமக்தா உஹாபாத்ய வாஸகாநாம் ஸாக்ஷாத்வ்யவதாநேந வாக்யைக்வாக்யதாஹ: ஸம்ப்ரதாய ஹ்ருதயமிதி ஸங்க்ஷேப: ।

தேஷ்விஶேஷஸ்த்ருதீயாத்யா தயா ஹி த்ருஷ்டம் லிங்கம் ச இதி ஸித்தம் ஸம்ப்ரதாயஸ்ய ப்ரஸித்தஸ்ய ஸாக்ஷாத்யோ: ஸம்பந்த: । லிங்கம் ச இதி ஸம்ப்ரதாயேந ஸம்பந்தேந ஶிஷ்டாநுஷ்டாநத்வாயோகம் ச இதி ப்ரஸித்த ப்ராமாணம் ப்ரதிபாதித இதி ப்ரதிபாதித: । [illegible] ஶிஷ்டாசாராதிகரணந்யாயேந ஸ்ம்ருத்யாசாரஸ்யாபி ப்ராமாண்யம் ஸித்தம் இதி ஸம்ப்ரதாயஸ்ய ஸாக்ஷாத் ஶ்ருதிமூலத்வம் இதி ஸித்தம் ।

தந்த்ர ஸாமாந்யேநாபி ப்ரஹ்மோபாஸநேஷு மத்யே ஶ்ருதி ப்ரஹ்மணோ லோக இதி ஷஷ்டீஸமாஸ ஸாமாநாதிகரண்யவ்ருத்த்யா தத்ர வ்யாக்யாதம் । [illegible] ப்ரஹ்ம லோக இதி ஸம்ப்ரதாயஸித்தம் இதி ஸித்தாந்த: । லிங்கம் ச [illegible] ஸம்ப்ரதாயவ்யவஹாரேண [illegible] ஶாஸ்த்ரஸ்ய । [illegible] ஸாமாந்யவிஶேஷநிர்ணயே [illegible] । தத: உபயதா ஸம்ப்ரதாய [illegible] ஶிஷ்டாநாம் [illegible] லோக [illegible] । தத்ர [illegible] ப்ரஹ்மலோக இதி தஸ்யாபி ப்ரஹ்மணோ லிங்கேந ஸம்ப்ரதாயஸித்தம் [illegible] ப்ரஹ்ம லோக இதி ஶாஸ்த்ரஸ்ய [illegible] । [illegible] ஷஷ்டீஸமாஸவ்ருத்த்யா ப்ரஹ்மலோக: [illegible] । உபாஸகாநாம் [illegible] ஜீவோ வா [illegible]

ஜீ . . ஊ . . ஊாவ்ருமாடிய விவக்ஷாவ்ருாவதச்மவயபி ।

'கிமு த்ருஷ்டம், ஶ்ருதம், கருதம், ப்ராப்த்யுபாய வாக்யே வ, கிம் வ ஶிஷ்டம், தமேவ த்ருஷ்டம் ஶ்ருதம் ஶிஷ்டம் வ ஸவதி । கருது ப்ரஹ்மலோகஶப்தஸ்ய க்ருபயாஸயே ஐதக்ருது ஹாஷ்யே । மதிஶ ஶப்தேஶாஹயமேவி த்ருஷ்டம் ப்ராப்த்யுபாய, உபயமேவி ஶிஷ்டம் வ ஸவதி ஏகஸ்ய ப்ரஹ்மகே ஐதி ஹாஷ்யாணாம் । வ யமமத வகாரோ நாவவத்ருதே । ஶிஷ்டம்வ ஸவதி வாஜகிம் ஸவதீக்ருது ஸமாமேயாஸாவாக, ஐதி ஸவத்வாக்ரவஸம்பதா । ஸவந்தாநுவாதோ நபயாயமே: । தயா ஹி த்ருஷ்டம் ஐதி ப்ராப்திவம்பஸ்ய மதிவிஷயே ப்ரஹ்மலோகஶப்தவிஷயே வ ப்ராப்த்யுபாய ஸவிஸேஷமுக்ஷம் மகவயஸம்மதம் । ந தஸ்ய மதிமது விஷயக்ஷம் ஸவநேத யதா ஸவாநு மக்ருதே । தயா ஹி உமமநமிதி ஜெ்யாசியி- கரணே ஐவ தயா ஹி த்ருஷ்டமிதமுது வயாஜ்யதே । 'தயா ஹி' ஐதி வாடுஸோமாதஶ்சிதயஸ்யாவ்யாவவாஜநவணம்நம் ஹுரவம் । கிம் ப்ராப்த்யுபாய யோமோ நாஸி ப்ரஹ்மலோக ஶப்தஸ்ய ப்ரஹ்மணி । 'ஏஷ ப்ரஹ்மலோக: ஸமாட' ஐதி ஜநகயாஜ்ஞவல்க்யஸம்வாதே । 'ஏவமாதவாவா ஹேஷ ப்ரஹ்மலோக:' ஐத்யுபநிஷது வோதாரத ப்ராவ்யுதே ।

லோகாமாநமநாஸம்பயமாநம் ப்ரஹ்ம ப்ரஹ்மலோக: । 'கஹர ஊவர வைவம்விகஸ்மபும் லோகமே' ஐத்யுகெ த்ருவ 'லோக்யமாநம் ஸாவமேம்ஶேதே' ஐத்யுேகா விவக்ஷ்யதே ।

வகாரோஜஸுதக்ஷ லவ ஸம்ருமாவவத்ருதே । அம்ஶா கஹோதாஅயஸ்யாவி வாமம ஸாயஸ்ய ஸாயகவோவவாஜநாய கருது உமமநமிவப்ராப்திவவநவமாணம், ஸாமயப்ரவிஶிஷ்டம் வ ஸமேஹுவியெதே ।

'கிமு த்ருஷ்டம்' ஐதி ஸவத்ப்ரஶ்நஸ்ய 'ஶ்ருதம்' ஐதி ஸவமேதாதரம் தீயதே . ப்ரஹ்மலோகஶப்தஸ்யாவி ப்ரஹ்மணி ப்ரௌதவயோமாணஸ்ய த்ருஷ்டக்ஷாக ததாவி தத்ஸய-

வர்ணனம் ந்யாய்யம் । தஸ்யாதர்ஶனம் வக்ஷ்யமாணதாரா ஹி-
த்யாத்மவாதயேத் । ஈஶ்வரமித்யுக்த்வா வ்யாவ்யாதர்மதேதத்
ப்ரஸஜேத் । ‘ஸமிதே த்ருஷ்டஶப்த: தயா ஹி தர்ஶனம்
இதி ஸமிதே தர்ஶனஶப்த இவ ஸாதவ்ய த்யாமத்தா ந
து கர்மணி நிஷ்டாத: । தயா ச த்ருஷ்டஶப்தஸ்ய மதிஶப்த
வதி விஶேஷணதயா ஸம்பந்தேந அந்வயேந ச ஸாவ்ய
த்ரிதி ஶங்காயா அநவகாஶ:’ இதி ந்யாயரக்ஷாமணிஹ்ருதய-
க்ரந்தோ ந்ரூபயதி ।

ஸித்தாந்தேऽபி யதா மதிவிஷயே “தயா ஹி ஸதா ஹி ஸம்பந்நா பவதி’ இதி த்ருஷ்டஶப்த: ஸம்யோஜித: ததைவ ‘தயா ப்ரஹ்மோஷ்ஶப்தேऽபி ப்ரக்ருத்ய தர்ஶநே ப்ரயுஜ்யதே ஜீவஸ்ய தாகாஶஸ்யாஸ்யாம் நிவ்ருத்யந் ப்ரஹ்மாதாத்ம்ய மதயதி’ இதி ஶப்தவிதேநாபி த்ருஷ்டபதஸம்யோஜநம் ஸாதிதமிவ । ஶ்ருதிவாக்யார்தப்ரஸித்தம் ப்ரஹ்மஜோகஶப்தஸ்ய ப்ரஹ்மாவபோதம் யத்யபி தத்ராக்யே கந்தாமாத்ய । ‘தயா ஹி த்ருஷ்டம்’ இதி ஸமித்த வர்ணா மதிவிஷயே ஶ்ருதிவாக்யார்தப்ரஸித்தப்ரதர்ஶனபர:, ஶப்தவிஷயே து வாக்யார்தத்ருஷ்டாகபி ப்ரஸித்தபவமர்யத இதி வ்யாவ்யாநமஸம்மதமேவ பவேத் ।

மதிஶப்தார்தஸாதவ்யந்யாத் ப்ரஹ்மணி த்ருஷ்டஶப்தேந தர்ஶநாகாரஸ்ய ப்ரஹ்மஸ்வஸாயகள, தாவேவ மதிஶப்தௌ ஸ்வஸாமர்த்யாதேவ கந்ய தர்ஶனம் விதேவ இதரவ்யாவர்தநமேவ ப்ரஹ்மஸ்வஸாயகள இதி ‘லிங்கம் சேதி’ லிங்கமேதத்: ஸமர்த்யதே । ‘ந ச த்ருஷ்டத்வம் ஸமர்த்யதே । கதம் ச தர்ஶநே கிம் தர்ஶநாதஸமர்த்யேந’ இதி ஸவ்யக்ரியாக்ருதா । ஸவ்யாக்யாநவிஸ்தர: ச । மதேந தர்ஶநேऽபி கிம் ந்யாய தர்ஶநம் நோபந்யஸ்யதே தயா ஹி த்ருஷ்டிரிதி பேதேந பவதே । அந்யத் த்ருஷ்டஸ்ய தர்ஶநம் ப்ரஸித்தம் ஸம்பாதயேத் । விவக்ஷிதார்தநிர்ணாயகம் ச பவேத் ।

‘ந ச ஸாதநஸஹஸ்ரேணாபி நிவ்ருத்திருத்பந்நாஜ்ஞாநாதி‑
த்ருஷ்டித்வஸ்யாயுக்தம்’ இதி ‘வாச்யம்’ இதி வ்யாக்யாதாரந்‑
வாதோ த்ரஷ்டவ்யா । அத்ர ச யதார்தஸ்ய பஹுபேதஸ்வஸ்ய
ப்ராதிபாஸிகத்வேந பஹுநி ப்ரயோஜநாநி ஸம்பவந்தி உ‑
பலப்ஸ்யமாநத்வாதேவ பாதிதவ்யதா ஹி த்ருஷ்டித்வஸ்யாயு‑
க்தத்வாதிதி வா । ந ஸாக்ஷிவிஶேஷவிசாரோ வா தந்நிர்ணயோ வா
க்வசந । ந ஸாக்ஷிவிஶேஷவிசாரோ வா தந்நிர்ணயோ வா
த்ருஷ்டம் வேதாந்தஸ்யாதோऽநுக்தமேவ । ‘ப்ரமம்’ இத்யநே‑
நைவ தத்விஷயவிசாரநிர்ணயஸம்பவந்தீதி ஸித்தமேதவி
ஸாந்நித்யம் । வ்ருத்தம் வா ப்ரவ்ருத்தம் வா ந ஜ்ஞாயதே ஸ்வதா ।
ஸ்வப்ரகாஶாவிரோதாத் ஸ்ப்ரஷ்டவ்யதா ஸ்வதா
‘ஸ்வப்ரகாஶஸ்ய தஸ்யைவ ஸம்ஸ்தம் பஹுபேத இத்யர்த
ப்ரஸந்நாத’ இதி । தத் ஸம்ஸ்த பஹுபேதஸ்வபாவஸ்ய
பஹுநி ப்ரயோஜநாநி ப்ரதிபந்நாநி ஸித்தம் ।

“‘ந ச ததோऽந்யபேதகவர்தயா ச ஸித்தே பஹு
பேதஸ்வே நாநாதிராஜகார்யாதிஶப்தேஷ்விவ நிஷேத‑
பேதஸ்வே ஸ்வதந்த்ராநவதார இதி வாச்யம் । ஏஷ பஹுபேதஃ
ஸ்வதந்த்ராநவதார இதி பஹுபேதஶப்தஸ்ய பஹுத்வேऽபி ப்ரயோ‑
ஜநாத்” இதி பஹுபேதஶப்தஸ்ய பஹுத்வேऽபி ப்ரயோ‑
ஜநதயா தஸ்யாஶங்காநவதாராநுபபத்தேஃ” இதி ஸார்வ‑
காலிகோऽர்தஸ்த்ரிவிதேயம் ।

‘ப்ரதிபந்நாநாம்’ இதி ஹேதாவயம் ப்ரதிஷேதம் உபா‑
தாநகாரணஸ்ய பஹுத்வஸாதநே । ‘ஸ்வார்தஃ ப்ரஜாஃ அபாதா‑
நாகாரஸ்ய பஹுத்வஸாதநே । ‘ஸ்வார்தஃ ப்ரஜாஃ இதி ஶ்ராவிதம் உபா‑
தாநஸ்ய இதம் பஹுபேதம் ந விருத்தம்’ இதி ஶ்ராவிதம் உபா‑
தாநகாரணஸ்ய ப்ரதிபந்நத்வேநோக்தோ ஹேதுஃ । தத்ராஸ்ய ஏவ
காரணஸ்ய ப்ரதிபந்நத்வேநோக்தோ ஹேதுஃ । ‘பஹுபேதஶப்த‑
‘இதம் பஹுபேதம்’ இதி பஹுவாசகபஹுபேதஶப்த‑
யோக அபரோ ஹேதுஃ । ஆவலி ஹேதுஃ ஸம்பந்தியோ‑
தே அங்கே । ‘ப்ரதிபந்நாநாம் உபாதாநகாரணோ பஹு, ந
ஹேதாகாரணோ ஜீவோ வா ।’ ஏவம்ப்ரகாரேண கர்தாநயோ‑
ஹேதுகாரணோ ஜீவோ வா ।’ ஏவமர்தகேந கர்தநயோ‑
ரேகோபாதாநத்வஸாதகப்ரமாணவ்யாபகத்வஞ்சேதி ஸம்‑
காயாம் ஏஷா உத்தரத்ர வ்யக்தம் । ப்ரஸித்தயபதவேந । தயா

𑌹𑌿 𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌂' 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑌰𑌪𑍍𑌰𑌯𑍋𑌗𑌦𑌰𑍍𑌶𑌨𑍇𑌨 ।
𑌅𑌨𑌨𑍍𑌤𑌰𑌂 𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑌸𑍍𑌥𑌪𑍍𑌰𑌦𑌰𑍍𑌶𑌿𑌤𑌯𑌾 𑌵𑍍𑌯𑌤𑌿𑌰𑍇𑌕𑌮𑍁𑌖𑍇𑌨𑍋𑌕𑍍𑌤𑍍𑌯𑌾
'𑌲𑌿𑌙𑍍𑌗𑌂 𑌚' 𑌇𑌤𑌿 ।

'𑌅𑌹𑌰𑌹𑌰𑍍𑌗𑌚𑍍𑌛𑌨𑍍𑌤𑍀𑌃 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌜𑌾𑌃 𑌵𑌿𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌾𑌯, 𑌅𑌹𑌰-
𑌹𑌰𑍍𑌗𑌚𑍍𑌛𑌨𑍍𑌤𑍍𑌯𑍇𑌤𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌲𑍋𑌕𑌂 𑌨 𑌵𑌿𑌨𑍍𑌦𑌨𑍍𑌤𑌿' 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰 𑌶𑍍𑌰𑍂-
𑌯𑌤𑍇, '𑌇𑌮𑌾𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌜𑌾𑌃 𑌸𑌤𑌿 𑌸𑌂𑌪𑌦𑍍𑌯 𑌨 𑌵𑌿𑌦𑍁𑌃 𑌸𑌤𑌿 𑌸𑌂-
𑌪𑌦𑍍𑌯𑌾𑌮𑌹𑍇 𑌇𑌤𑌿' 𑌇𑌤𑌿 𑌨𑌿𑌰𑍍𑌦𑌿𑌷𑍍𑌟𑌾𑌯𑌾𑌂 𑌸𑌦𑍍𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌯𑌾𑌂
𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇𑌷𑌾𑌂 𑌜𑍀𑌵𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑌾 𑌸𑌂𑌪𑌨𑍍𑌨𑌤𑌾 𑌅𑌵𑌿𑌦𑌿𑌤𑌤𑍍𑌵𑌂
𑌚 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌾𑌦𑍍𑌯𑌤𑍇 । 𑌅𑌨𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌯𑍇𑌵𑌂 𑌦𑌰𑍍𑌶𑌨𑌂 𑌅𑌤𑍍𑌰 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌾𑌯𑌾
𑌗𑌤𑍇𑌰𑍍𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌿𑌷𑌯𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌗𑌮𑌯𑌤𑌿 । 𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑍇𑌷𑍁 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮-
𑌲𑍋𑌕𑌶𑌬𑍍𑌦𑌸𑍍𑌯 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌯𑍋𑌗𑌦𑌰𑍍𑌶𑌨𑌂 𑌅𑌸𑍍𑌯 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮-
𑌲𑍋𑌕𑌶𑌬𑍍𑌦𑌸𑍍𑌯 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌾𑌚𑌕𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌗𑌮𑌯𑌤𑌿 । 𑌏𑌵𑌂 '𑌤𑌥𑌾 𑌹𑌿
𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌂' 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑌾𑌵𑌯𑌵𑌸𑍍𑌯𑌾𑌰𑍍𑌥𑌃 𑌉𑌕𑍍𑌤𑌃 । 𑌅𑌥 𑌤𑌦𑍍𑌵𑍍𑌯𑌾𑌖𑍍𑌯𑌾𑌂
𑌸𑌂𑌕𑍍𑌷𑍇𑌪𑌯𑍋𑌜𑌨𑌾 𑌸𑍂𑌚𑌨𑌾 𑌦𑌰𑍍𑌶𑌯𑌤𑌿 । '𑌤𑌥𑌾 𑌅𑌹-
𑌰𑌹𑌰𑍍𑌜𑍀𑌵𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌸𑍁𑌷𑍁𑌪𑍍𑌤𑍌 𑌸𑍁𑌷𑍁𑌪𑍍𑌤𑍍𑌯𑌵𑌸𑍍𑌥𑌾𑌯𑌾𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌿𑌷𑌯𑌂 𑌗𑌮-
𑌨𑌂 𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑌰𑍇 𑌸𑌤𑌾 𑌸𑍋𑌮𑍍𑌯 𑌤𑌦𑌾 𑌸𑌂𑌪𑌨𑍍𑌨𑍋
𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌇𑌤𑍍𑌯𑍇𑌵𑌮𑌾𑌦𑍌 । 𑌤𑌥𑌾 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌲𑍋𑌕𑌶𑌬𑍍𑌦𑍋𑌽𑌪𑌿 𑌬𑍍𑌰-
𑌹𑍍𑌮𑌣𑍍𑌯𑍇𑌵 𑌪𑍍𑌰𑌯𑍁𑌜𑍍𑌯𑌮𑌾𑌨𑍋 𑌹𑍃𑌦𑌯𑌾𑌕𑌾𑌶𑌶𑌬𑍍𑌦𑌾𑌰𑍍𑌥𑌂 𑌨𑌿𑌵𑌰𑍍𑌤𑌯𑌨𑍍
𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌤𑌾𑌂 𑌗𑌮𑌯𑌤𑌿' 𑌇𑌤𑌿 𑌹𑍃𑌦𑌯𑌾𑌶𑌯𑌃 ।

𑌅𑌯𑌂 𑌸𑌾𑌰𑍍𑌥𑌸𑍍𑌯𑍋𑌪𑌪𑌾𑌦𑌕𑍋 𑌲𑌿𑌙𑍍𑌗𑌶𑌬𑍍𑌦𑌃 । 𑌸𑌾𑌰𑍍𑌥𑌸𑍍𑌯𑍋𑌪𑌪𑌾𑌦-
𑌕𑌂 𑌲𑌿𑌙𑍍𑌗𑌂 𑌗𑌤𑌿𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌲𑍋𑌕𑌶𑌬𑍍𑌦𑌯𑍋𑌰𑍍𑌉𑌪𑌾𑌯𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌾𑌨𑍍𑌤
𑌸𑌹𑌾𑌯𑌾𑌪𑍇𑌕𑍍𑌷𑌾𑌂 𑌵𑌿𑌨𑌾 𑌜𑍀𑌵𑌹𑍃𑌦𑌯𑌾𑌕𑌾𑌶𑌵𑍍𑌯𑌾𑌵𑌰𑍍𑌤𑌨-
𑌕𑍍𑌷𑌮𑌮𑍍 ।

'𑌯𑌥𑌾 𑌹𑌿𑌰𑌣𑍍𑌯𑌨𑌿𑌧𑌿𑌂' 𑌇𑌤𑌿 𑌨𑌿𑌧𑌿𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌾𑌨𑍍𑌤𑌸𑌹𑌿𑌤𑌂 𑌸𑍁-
𑌷𑍁𑌪𑍍𑌤𑍌 𑌤𑌦𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑍌 𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌾𑌨𑍍𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌸𑍁𑌷𑍁𑌪𑍍𑌤
𑌸𑍍𑌥𑌾𑌨𑌾𑌪𑌵𑌰𑍍𑌤𑌕𑌤𑍍𑌵𑌵𑍍𑌯𑌾𑌵𑌰𑍍𑌤𑌨𑌾𑌯 । '𑌦𑌹𑌰𑌾𑌕𑌾𑌶𑌸𑍍𑌯
𑌸𑍁𑌷𑍁𑌪𑍍𑌤𑍌 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌕𑌥𑌂𑌚𑌿𑌦𑍍𑌯𑍋𑌜𑍍𑌯𑌤 𑌹𑌿𑌰𑌣𑍍𑌯𑌨𑌿𑌧𑌿𑌦𑍃-
𑌷𑍍𑌟𑌾𑌨𑍍𑌤𑌸𑌹𑌿𑌤𑌂 𑌪𑌾𑌰𑌾𑌰𑍍𑌥𑍍𑌯𑌕𑌂 𑌤𑌦𑍍𑌧𑍍𑌯𑍇𑌯𑌾𑌪𑌪-
𑌦𑍍𑌯𑍇𑌤 । 𑌅𑌤 𑌏𑌵𑌾𑌹 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌶𑌿𑌕𑌾𑌯𑌾𑌂 '𑌨𑌿𑌧𑌿𑌦𑍃-

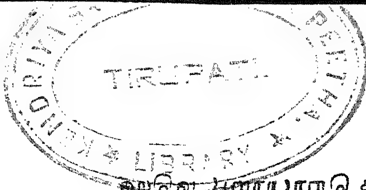
[illegible] 𑌇𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌵𑌃 " 𑌇𑌤𑌿। '𑌹𑍃𑌦𑌯𑌪𑍁𑌣𑍍𑌡𑌰𑍀𑌕𑌾𑌵𑌚𑍍𑌛𑌿𑌨𑍍𑌨-
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 𑌇𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌵𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾-
𑌶𑌿𑌕𑌾 ।

𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌲𑍋𑌕𑌶𑌬𑍍𑌦𑌾𑌦𑍌 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌶𑌿𑌕𑌾 । [illegible]
[illegible] ।

[illegible]
[illegible] 𑌇𑌤𑌿 [illegible]
[illegible] ।

𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌲𑍋𑌕𑌶𑌬𑍍𑌦𑌸𑍍𑌯 [illegible]
[illegible] । 𑌨 𑌹𑌿 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] । 𑌨 [illegible] ।
[illegible]
[illegible] 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌶𑌿𑌕𑌾 ।

'𑌦𑌹𑍍𑌰𑌂 𑌹𑍃𑌤𑍍𑌪𑍁𑌣𑍍𑌡𑌰𑍀𑌕𑍇 [illegible]
[illegible]
[illegible] 𑌇𑌤𑌿
[illegible]
[illegible] ॥

ஸவிகல்பகாயா யோக்த்ரா ஸமந்த ச ஸுஹ்ருதயேத்யாத் தத்ராஜ்யே தத்ரமார்கே ஹ்ருத்யோ நிஷ்காத்ய ஸ்வதிநயமம்வ்ருத்த ஜோகாதி ஶப்த³: । ஶ்ருதம் ஸங்க³தம் ப⁴வேஹாஜநவர்ணவேத்³யவ்ருத்த ஸமர்த்த ஹேதும் மத்யஸ்ய ப்ராணிந: ஸ்யாத் ஸ்வதவி தநவி ஹி ஸ்யாத் துர்வம் ஸமப்ராஸாத் ॥"

இத்யதி⁴கரணஸாராவளீஶ்லோகார்த²ப்ரயோஜனம் । த்³விதீயஶ்லோகோ த்³விதீயஸூத்ரவிஷய: । 'ஊர்த்⁴வம் விவாச்யம்' இதி தைத்திரீயஶ்ருதிம் விநா கௌஷீதகிப்³ராஹ்மணஸ்யானுக்தி: । தத்ர ஶ்ருதம் 'பாரம், ஸுக்ருதது³ஷ்க்ருதே, ஊர்த்⁴வம் விவாச்யம், ஊர்த்⁴வம் க³மனம் விஶோக:, தஸ்மின் யத³ங்க³: தத³வாஸிதவ்யம்' இதி ஸமுச்சித்ய ஶ்ரூயதே । ஸாம்பராயாம் தத்ஶ்ருதௌ பாராத்³ஹிஸம் தத³தி⁴கரணமுக்தம் ஊர்த்⁴வம் விஶோகம் க³மனம் ஶ்ரூயதே । அத்ர ஊர்த்⁴வாகாஶஸ்ய விஶோகத்வம் ஶ்ராவ்யத இதி கத²ம் ஸங்க³தம் தி³ஷேயஸ்யான்யா- யக்வாக் கௌஷீதகிப்³ராஹ்மணஸ்யானுக்திரித்யாஹிதே, தைத்திரீயஶ்ருதௌ அதி⁴கரணமேவ ஸம்ப்ரதிபன்ன க³மனே விஶோகத்வம் ஶ்ரூயதே, தத்ர யாமதி: ஸாம்பராயி ஹவிஷ்யதி இத்யத்ர கௌஷீதகிப்³ராஹ்மணா । ஶ்ரேயமார்ணா ஶ்ருயாமேர உபபத்³யத இதி தத³பி⁴தா⁴ன: । இதரோகாஶாயி- கரணேன மதாப்⁴யுக்தா நிரஸ்யதே ஸாம்பராயஶ்ருத்யர்த²வசனேன । 'அநேநைக:' இதி ஹேதுஸாம் ந்யாயஸூத்ரநிர்ணய: । 'உத்ஸ்ருஜ்ய' இதி வசனபூர்வகேந வாக்யஶேஷமதம் ஸம்க்³ரஹஸ்ய ஹரணம் । ஸம்மதஸாமான்யா ஶ்ருதி: ப்ரவிஶதி ப்ரத³ர்ஶ்யதே ஸூத்ரக்ருதா । தயா ஹி த்³ருஷ்டம் ஸம்ஶயம் ச இத்யாஹ்யாப்யானாஸக்ஸூத்ரேவி தத்ஸூத்ரயதி கௌஷீதகி- ப்³ராஹ்மணஸ்ய ப்ராமாண்ய கௌஷீதகிஶ்ருதிப³லேனைவ த்³வயஸ்யாபி ப்³ராஹ்மணாக் ஶ்ருதிம் ச விஶிம் ஸம்ஜயதி இதி விரோதோ ந்யுஜ்யதே ஶ்ருதிம் ச ப்ரவிஶி:' இதி । ஸம்மதபேதை³: கப- ருதவாக்³வாக்யே ப்ரயமே ஷஷ்ட்²யா ஷோடா³ஶாவா:,

ஹெயப்ரத்யநீககவாவா: । வாம் உ உப கூஜ்ாணம் ஸாவ ராவெபழ் । ஐகமசஹப்ரிம்ககவம் ஸம்ப்ருதி வமூராஜ்வெரு உஹயவிப்வெஹ ராணவமூவகவம் ஸம்ப்ருதே வெஹவு- ெநந । 'ஹரவதீ' ஐதி ஷாஜ்ணுவகவமவுதெ ஹாணாநா- வெஹ்வாஸநவியாநவ கூரணெ ।

த்விதீயஸூத்ரவிஷயெ த்விதீயஶ்லோகெ ப்ரஹ்மஶொகாதி- ஶப்த:, ஐத்யாதிவசெந ப்ரஹுவாரஶப்தொ ஜிஷ்ணுகூஷித: । கஷ்ஜ்ஞெய ஊஹாரவாக்ய 'வுதத்தம் ப்ரஹுவாரம்' ஐதி ப்ரஹுவாரஶப்தொ ப்ரஹுணி வரதெ । ஷுவத்யிகார- ணெந தஸ்ய கூரயாரயஸவாஸகவஸாயநவெகூஷிதஜெ- வாதி । வுதத்தகரணெ ப்ரஹுவாரஶப்தஸ்ய கூரயாரயெ ப்ரயொகெ, தத்தத்ஶப்ரஹுவொகஶப்தவிஷயெடவி கூரயா ரயகவம் ஸமவழ் । கூரயாரயஶம்காநாத்ருதிகூஷவொ ஹவக்ஷதொகாதத் நிரஸ்யதெ । ஶுதிஶப்தஜ்ஷ்யகூஷிதப்ரஹு- வாரஶப்தஸ்ய கூரயாரயகவம் ப்ரூஶமூயதெ ஶுவஸ்வம்பய- வூஸத்த த்தரிதஶ த்யவநாஸெந । கஷ்நு ப்ரகார- ணெ ப்ரயம் ப்ரஹுவாரஶப்த: ஶரீரெ ப்ரயாஜ்யதெ த- த்தாராஷாஶ்யணெந । கஜெதெவ 'வுதத்தம் ப்ரஹுவா- ரம்' ஐதி கூரயாரணெ ப்ரஹுணி । 'ஸவெலவெஹாஜநம் வாரம்' ஐதி ஸவெஷம் உதாயநாம் விஹஜநெந ஸா- தாம் யொஹ்யம் ஷ்யாநம் ப்ரஹுத்ரஷூஸவஸம்பயவூஸத- தெ । தத்ர ஶுத்வாஹீயாநு ஶ்லோகாநாஹாஹஷிஷ்யாஜ ஐத்யாஜ்ஞா வெப: ப்ராணிந: ஸவ வுவ ஹாஷாஶயஸ்ய கஷாந்ஜாநஸ்ய விகஷ்ஷஸ்ய' ஐத்யாதிகாநு உவநிஷஜ்ஞாநு வவாசெ ஹகவாநாவஸ்ஷ்வ: । தத்ர 'ஸ ஸவஜ்ம் வாஜா கா- ஷ்டா ஸ ஸெவஷாவதம் ஸ வெவ வெஹாஜநம் வாரழ் ।' ஐதி ஜஹு: வதித: । 'ஶுத்தந: ஸவஜூஸ்ய ப்ராணிநா ப்ரஹாதி- ஷ்வெயஜூஜா: ப்ராணாதிஜஹ: ஸம்வாதா: - வப: வாரம் - உவஹொஹஷ்யாநழ் ।'' ஸவெவஷாவதம் விஷவஜா ஹவாஜ-

யரஸ்ய 8யெ்ய ஹவ8ஷ: । 'விஷ்ணுமுகம் 8யெ்ய ஸம்வத்ஸரஸ்ய ।'
இதி உபப்ருநாத் । விஷ்ணோரேவ வைஷ்ணவத்வம் । தத்யதா
ஸம்வத்ஸரஸ்ய 8யெ்ய ஹவதி, ஸவ8ம்பாநாஶேஷ 8யெ்ய ஹவதி
'ஸர்வம் ஹ்யேஷாம்பாநா8த்ா' இதி ச பஹ்வ்ருசப்ராஹ்ம-
ணம் । ஸ ஸவ வைஹாஜநம் பாரம் விவிதெய8ுாதைமு-
ஹுஜநீயம் விஹாஜநம், ததேவ வைஹாஜநம் । யதா ஸ8்ஜம்
பாரம் ஸதெவுரயிழுஷி: ப்ராப்யம், ஸவ8ய8வீதி' இதி
உஜ்ஜ்வலாயாம் ஸ்ரீஹரதத்தமிஶ்ரா: । வைஹாஜநஶப்தஸ்யாயமர்த
8வி ஸ்ராஹ்ம் । ப்ரயமம் ப்ராணிநாம் பரமாத்மந: பாரக
8ுகத்வம் । கநகாரம் பரமாத்மந: ஸர்வப்ராணிந உதிஶ்ய
பாரகமாகவ்யதே । கவிஜ்ஜமாரவாக்யே வைஸ ஜீதிப்ரு-
ஹுபாரஶப்தவிஷயே । 'வாஸ்துதேவஶப்தவிஷயநிவுசந-
ஜீத்யநுஸாரேண பரவஸ்துபாரகம் போத்யதே । தஜ்ஞா
ப்யதே 'ஸர்வாவாஸாத்' இதி । 'ஸர்வாவாஸம் வாஸு-
தேவம்' இதி ஸ்ம்ருதி: ஸமுதாஹரதிஷிதா ।

" ததேஸ்வ உபப்ருநாகரேண ஸ8ாஸநிர்ணயே
கதெவ ப்ரஹ்மத்ரிதி நிர்ணயே, ததேவ ப்ரஹ்மதி-
ரிதி நிர்ணயாத் ந மதேரவி உபப்ருநாகர8ஷெணீயம்'
இதி ஹவத்தக்ரியரு௹ந்யா கஸம்மதா ச । 'தயா .ஹி
உபப்ருநம்' இதந்யேந ஸ8ாஸநிர்ணயாகயநாத் । ஸம்ஸ்ர.
கூாராணாமயு ஸவ வணூநீயோழ்ஸாஹி: । ஜைதமிந்யா
வெ ஸந்தஜ: ஸர்வஜ்ஞா 8ுமி: । யத் ஸதிஹ்யாயாம் மதி-
ஸ்ரவண8ஷி தத் நாஷி ப்ரஹ்மொகஶப்த: । வணுதெவ்ய
விம்ஹகப் திவாஉநாத் விம்ஹதிதெ்ய ததேவ வ்யவழுத்தி' இதி
ஹவத்தக்ரஸம்மதா । வணு8்ா ஜைதமகம் போயதெ்ய தவஸ ।
ஜைதோ: ஸாயுஸாயகம் ஸயுழ்யதெ விம்ஹதிக் ஸா8
யமெ்யஸ்ய ஜைதமா ।

"உபாப்ரிவரிமிஞஸ்ய ஜீவஸ்ய தொதரெ ஜைதவ:
ஸம்ஹவதி உத்தராவெஷாவிஹுந்தஸ்தரமெவொ ப்ருவெஹுவ

ஸ' இதி ந வ்யாப்திவாத' இதி உத்தரஸூத்ரே உபாயம் : । ச -
ஜாவதிவாக்யே விஷயாஸவிஷயத்வேன தவாவ்ருத்யாதிகம்
ஜீவஸ்ய ப்ரத்யயதே, இஹ த ஸ்வாஹாவிகம் । தத்ர வாத்யேஸ்ய
வேதி ந வ்யாப்திவாத' இதி வாக்யம் ஹாஷ்யம் । தத்ரும் ஸூத்ர-
தே ஸ்வரூபவாவிஷயாவ வனவோக்த: । ஸ்வாஹாவிககார்யா-
ஹாவிகக்ககர்மயம் நாஸ்தி । ஜீவஸ்யாபி ஸ்வாஹாவிகம் ஜீவ
திரோஹிதத்வத்ஸ்யாவகதம் வேதி த்யாஜ்யத்வ' இதி ஹவ-
நீஷ்கிவித்வித்ரஜ்யாஸாமதா வ । யத ஹவஜவிதாம்தே
தத் ஸ்வஸ்ய ஸ்வஷ்வர்வஸ்த்ரி வனதாநி ஸூத்ராணீதி ஹவ்ஹா-
ஷ்யகாமோமரவ ஸ்வஷ்ஹஸ்யாவமஸ்யதே, கஷே வ ஹவாநு
தலிரோயேந வனதஸூத்ராணாம் கர்மதஸ்ய ஸ்வஷாவ-
மகக்க வஜதித் ஹவவ்யவரீத்யகளஸம் யூவம்
விவயாவஸம் । வனதஸூத்ரே ஹவஹாஷ்யஹாஷிதாநி
காமிவிஷாக்யாநி ஹவஸ்ஸ்வ்ருதிவயமோநயாத: । யத்ரும் வாத-
மேஸ்வவாக்ய ஜீவமேஸம்க்ய ச திரேஷயதி ஸூத்ரகார: ।
இதரவ்யபதேஶாத்ஸ இதி வேஸாஸம்ஹவாக' இத்யாதிநா ।
ததாயமஸிவாய: । நித்ய ஸூக்ஷ ஹுஷ மேகஹவஹாவே
கூடஸ்ஜிதே வாகவிஜ்ஞஸ்வமே வரோத்தி தவிர்வீதம்
வேஜவம் ரூபம் வேஸ்ராத்வ தஜ்ஜோதிவர்திகம் தம் । தஜா-
வேத்ககவ திவாஜநவரேவஸ்ரமேக்யநஸ்யாயோவ-
வேதவேக்கதவாஜவத்திஷேயஸ்ரவநேஷ்யாத்தி வாமோ
த்தோநா ஜீவாஜநக்கம் ஸ்வஹதி । ஜீவஸ்ய த நவஸ்வாஜ-
நக்கம் ச திவிவாஜயிஷதி, கிம் கநவஜநேவாவிஜ்ஞா-
கதம் லோகவ விஸம் ஜீவஹேஜம் । வ திவாஜஞ்ஜ ஸா-
ஸ்யாயமேத்ககவமேவ ஜநயதி ஸாஸ்த்ரஷ்யா தத்ரவ-
ஜேஸா வாமேஜவவதி' இதி ஹாஷிதம் । வநவ்யமேத்ய-
தத்ஸூத்ராணாம் ஜீவஸ்ய ஹஹேஜ ஜயித்யக்கம் இதி ஸ்வஷ-
மஸ்யாவமஸ்யதே । தஜநஸ்யாவமமே கநாஜயம் ஸூத்ரா-
கூஜமே ராஜஸ்ர ஸவ்வேஜ்யாதாம் । தத்ர தே மஹநீயா: ந
ஸஹந்தே । ஹவாம்ஸம் தமேதா நத ஸ்யுதி தவதே வா ।

‘इतरपरामर्शात् स इति चेन्नासंभवात्’ इति जीवस्य दहराकाशत्वं निषिध्यते । इतरपरामर्शनिर्दिष्टो जीवो ब्रह्मेतरः । ‘परमात्मा जीवादन्यः, जीवस्तु न परमात्मा’ इति सर्वत्र भाष्यम् [illegible] । सत्यम्, इतरपरामर्शः [illegible] इत्याकाङ्क्षायाम् [illegible] इति पक्षे गमयति । अतः भाष्यस्य सूत्रे स्वपक्षविरोधः [illegible] । ‘किं [illegible]’ इत्युक्तं [illegible] जीवस्य [illegible] भाषितं [illegible] । [illegible] ।

अतएव भाषितं [illegible] ‘[illegible]’ इति । [illegible] । ‘[illegible]’ इति [illegible] । [illegible] ।

इतरपरामर्शसूत्रस्य [illegible] । ‘[illegible]’ इति इतरस्यापि [illegible] परामर्शात् स जीवो दहराकाशोऽस्तीति चेत्, न,

ஜஸம்ஸவாத் । ஜீவே சூகாவராவபேயேகவாவஷதவாவஜகவா-
தீநாஜஸம்ஸவாதித்யுடீ:' இதி ஶ்ரீஜதஷாஶிவேந்ரா: ।

'உத்தராவெஷாவிஸுருதஸ்ாருவஷு' இதி ஸுரு-
தஸ்ய அஷுகயெயுர்தஜெஷ்ாஸ: । கஷாராகாவொராஜ வஷ-
ஷாராவஸ்யஸம்ஸாரிஶரீரெ ஷாஜஷயமாஷாவஸ்யெவஸுநந்வ-
திஷ்டதெ । தஸ்யாவஷதவாவஜகவாதிகம் ஶ்ராவ்யதெ தஷார-
வாக்யெ । ஜிவதாவவிவாஸாதிஸி: ஸதஸ்வீபிதஷுதஶஷேதீ-
ஸம்ஸாரீ கயம் விஜிவதொஸாவிவாரவோஷவெதிதீஸம்ஸவொ
வணிருதோ ஜீவவக்ஷஸ்ய । உத்தரஸூநு வ ஜாவதிவாக்யெ
ஜீவஸ்யாவி அவஷதவாவஜகவாதிகம் ஶ்ராவ்யத இதி தஸிம்
ஸதம்ஸவஜகா ஜீவஸ்ய தஷாராகாஶகவும் வஸிஷாயிஷதி
வருவருவக்ஷ் । வஜாவதிவாக்யாகெத சூவிஸுருதஸு-
ரவெ ஜகெத தஸம்ஸவெவவி ஸம்ஸாரிணஸ்வஸம்ஸவ
இத்யதரஷ । 'சூவிஸுருதஸ்ாருவஷு' இதி ஜகதா-
கெவயக்ஷண்யவ தஶஞம் தஷாராகாஶகெவஜ ஶங்கிதஸ்ய
ஸம்ஸாரிஜீவஸ்ய அநாவிஸுருதஸ்ாருவஸ்ய ।

'சூவிஸுருதஸ்ாருவஷு' இத்யாவிஸுருதகவகய-
தெஜ வருவரும் திரோஹிதகவும் ஸுருவ்யதெ । 'வெஷுநரு
வெணாஸிநிஷ்வதெ' இத்யுத்தரவாக்யஸ்ய ஷஷ்வராஜ-
ஷகவாத் தஜாக்யவதிதா தஷாரணஸுதா வரம் ஜெயாதி-
ரூவஸம்வத்தி: வராஜஸ்யதெ । ஸம்ஸாரிகவஶாயாஜவி-
ஷ்யாதிரோஹிதாவஷதவாவஜகவாதிகுணகோ ஜீவ: வஶ்சா-
ஷிஜகதஜுருவாவிஷ்யாவாய: ஶரீராத் ஸஜுத்தித:வரம்
ஜெயாத்ரூவஸம்வஷ: ஸவஷதவாவஜகவாதிகுணவிஶி-
ஷ்ட: வஜாவதிவாக்யெஷியதெ । 'வஷ ஸம்வஸாத'
இதி ஜீவஸ்ய வரம் ஜெயாதி: வராவ்யா தஸ்யாவஷதவா-
வஜகவாதிகுணகஸ்ாருவாஸிநிஷ்வத்திருகதா । தஷாரவாக்யெ
தம நித்யாவிஸுருதாவஷதவாவஜகவாதிகுண வஷவ தஷ-
ராகாஶ: வதீயதெ । தயாஸுதாவஷதவாவஜகவாதி-

ஹணஸம்ஸவே காரணாயீநாவிஸர்ஜனஸ்ய தஸ்ய ஹ ஹ-
ணாயோமாக் । தஸ்ஸாஹஸாராகாமெ ஜீவஸ்வஸம்கா ந காயர்ர
த்ரஸ்ய ஸம்த்தஸ்ய கஸுதய । உக்தா நயமேயபேவஸோஷீகா-
ர்ஷ । ஸம்த்ர ஸஷ்டவ ராமஸ்ஷ்டவ ஜாவதிவாகெ்ராகுஸெதா
நு । 'தஸ்ய ஹ வா ஸதஸ்ய ஷ ஹுணா நாஸ ஸத்ரம்'
த்ராதிநா ஸத்ரஸஷுிவர்வெநந வெதநாவெதநியஞ்ஜ
வஸேக்தம் ஹஹாராகாமவிஷயே । 'வாராஹியஶ்ராநாத
ரோஹிதம் தெதாஹஸ்ய பஸுவிவயர்யள' இதி ஸம்-
ஸ்ய ஸவஸாஷ்யீத்ர தெஹயோமாத்ரோஹிதம் ஸத்ர-
ம்கஉக்வாதிகம் ஹமவஜ்ஞாநாக ரக்த இத்யமர்: । தஸ்
த ஸதர்வ்யு । ஸம்த்ர வாரஸஷ்டவாக்ஷயெநாவி
ர ஹுணா மணாநாதராநயீநகுநித்ரஸிஜஸ்வாதிகம்
வஸ்ய ஸஸாரம்வாவிஸர்ஜவெ தஹயீநகுஞு ஸஷ்டவெமஸ்ர-
த । ஸாதாவிஸர்ஜதமவெஜந மேஹம் ஸஷ்டம் ஸம்வ்ருதெ
ம்வஹ்ராவிஸர்ஜாவாயிகாம 'ஸேக்த: வ்ரதிஜாநாக்' இதி
ம்தெண । ஸதெத: 'ஸம்தெஷு ஸாரம்வாவிஸர்ஜவ
ணவாக்த:; ஸாஹாவிகஸ்வாஸாஹாவிகஸ்வகமெயவ நாஸ்த'
தி ஸவஹுக்திஸ்ரா: ॥

க்ருவிஸர்ஜதஸாரம்வோரவீதர ஸஸ । க்ருவிஸர்ஜ-
ஸாரம்வ உத்தரஸ்த உத்தரவாக்யவாரஸ்ஷ்ட இதி ஸம்-
ராயர்: । வோரவீ வ்ரவெஹுதர ஸஸ । க்ருவிஸர்ஜத-
ரம்வவெஸ்வ 'கவிஹாமெந ஹ்ஷ்டகாக' இதி வாரஸ-
நாரவிஹாமெந ஸாநாஹவ: ஸம்வ்ருதெ । ஹொமஸாதெ
ஸ்ய ஷ்ரஹுணா ஸாஸ்ரம், ஜமத்ராவாரவஜர்ம் தவெஸ்ரம-
ர்ஸிதி வ ஸம்த்ரவெத மாஸ்நிமஸெந । ஹெதெஹ ஸதெத்ர-
விஹாமொக்த: ஸம்ஸவெக் ।

'ஹாஹர்ஜாநாமஹீதஸ்த' இதி ஸாரம்வாவிஸர்ஜாவஸ்ய
ராஹர்ஜாநா ஹ ஹாயீநக்வம் ஸம்த்ரவெத ।

'कूटस्थं वा तत्त्वमस्यादिवाक्यविषयः। यत्त्वहमर्थ-
विद्यायाम् अहमर्थस्यैवात्मत्वाद् अहमर्थ एवात्मा प्रत्यक्साक्षी वा-
सिद्धं जीवात्मनः प्रत्यक्त्वान्न इति सिद्धं अहम् इति।
तच्च ब्रह्म सायणीयं ब्रह्मभिः प्रतिक्षिप्तं द्रष्टव्य-
म् इति तत्सूत्रवाक्यमुखेन अहमर्थस्य प्रत्यक्त्वं प्रत्येव
निराकृतः, अतः प्रजापतिवचनं प्रामाणिक्यं दृष्ट-
व्यापारदृष्टचेतसां प्रत्यक्साक्षीणां प्रत्यक्त्वपक्ष-
स्य तत्र न विवादः। तस्य च सायणाभिमतप्रत्य-
क्त्वमेव इति। तत्रानेन किञ्चिज्जीवे शरीरसम्बन्ध-
स्वरूपेण सादृश्ये, उपासनैव स्वीकरोति।
तत्र द्वितीयमेव पक्षमवलम्बन्ते श्रीभाष्यकाराः।
स्वयं तु शब्दं वेदान्ताचार्यपादयोस्तु न गुरवि-
रूपप्रत्यक्षस्वरूपत्वप्रतिपाद्यापि पक्षं वदेत्। न चैवं
दृष्टव्याप्तिं साक्षी भवति दृष्टार्थे, इति सप्रयोजनं
न प्रामाणिकं स्वप्रत्यक्षमुखत्। अहमर्थस्यैव प्रत्यक्त्वप-
क्षिणो जीवात्मनः। तदेव ब्रह्मभिः प्रत्यक्त्वमात्म-
त्वेऽपि सिद्धान्तः प्रत्यक्साक्षी तत्त्वज्ञानप्र-
त्ययः। अहमर्थस्य प्रत्यक्षप्रामाणिकं 'सत्यज्ञानमनन्तम्' इति च-
तदात्मकं' इत्यनेन सिद्धान्तप्रतिपादिते प्रत्य-
क्त्वात्मन्यायादिदर्शनेन। तदेतत्सिद्धान्त-
सारमेव। 'इतरपरामर्शात्' इति सिद्धान्तसारस्य प्रत-
क्त्वाः सिद्धान्तः जीवप्रत्यक्त्वपक्षो निरस्त इति
शतदूषण्यां प्रदर्शितम्। का प्रत्यक्षा श्रुतिहेतुसाधन-
शङ्कायाः। प्रत्यक्षप्रत्ययसिद्धान्तेऽहमर्थाकाशो
न जीवः, किन्तु ब्रह्म इति सायणेन निर्वादः;
उत्तरत्र प्रतिपादयिष्यामो हेतुभिः। हेतुरेव
स्वीकरोति सिद्धान्तकार इति प्रभुभाष्यकारैः प्रतिपाद्य-
ते। गुणैः प्रत्यक्षस्वरूपैः दृष्टकैः कैश्चिद्गुणा-
नां किञ्चित्सम्भवो भाष्येऽनवकाशः प्रतिपादितः। एतेन
जीवस्य प्रत्यक्त्वप्रत्यक्षसाक्षिणः सम्भवति। प्रत्यक्त्वप्रतिपत्त-

திரோஹிதாபஹதபாப்மத்வாதிகுணகஸ்வரூப: பஶ்சாத்³த்⁴வஸ்தகர்மப³ந்த⁴: ஶரீராத் ஸமுத்தி²த: பரம் ஜ்யோதிருபஸம்பந்ந ஆவிர்பூ⁴தஸ்வரூப: ஸஹஜாபஹதபாப்மத்வாதி³குணவிஶிஷ்டஸ்ஸந் ப்ரஜாபதிவாக்யேऽபி⁴தீ⁴யதே । த³ஹரவாக்யே ச திரோஹிதஸ்வபா⁴வாபஹதபாப்மத்வாதி³விஶிஷ்டஸ்ய த³ஹராகாஶ: ப்ரதீயதே’ இத்யாதி³நா ।

‘ஆவிர்பூ⁴தஸ்வரூபஸ்து’ இதி ஜீவஜாதாவேவ கஸ்மிம்ஶ்சித்க்ஷீணகர்மணாம் கஶ்சித்ஸம்ஶய: ஸ்யாதி³த்யுச்யதே தந்நிராஸாய । ‘தர்ஹி ஸம்பத்கார: கிஞ்சித் தே³ஹம் பு⁴ங்க்தே’ இதி ப்ரஸக்தாயாம் ஸத்ஸ்வபி ஸ்வதே³ஹாதி³ஸம்ப³ந்தோ⁴ ப⁴வது । ‘ஶ்ருதிஸாத்⁴யத்வாதி³ர்முக்தஜீவாநாமேவऽபி ஸம்பத்ஸாத்⁴யத்வாதி³ந்யா ஜீவேऽவஸ்தி²த்யாஶங்க்யதே’ இத்யாநந்த³கி³ரிவ்யாக்²யாதா ப்ரவேஶாதா³ஹ ஶ்ருதபா⁴ஷ்யவாக்யஸ்ய । ‘பா⁴ஷ்யஸூத்ராதி³ஶப்³தே³ந ‘நேதரோऽநுபபத்தே:’ இதி க்³ருஹ்யதே । ஸம்ஸாரிணோ ஜீவாத்³பே⁴தா³ர்தா²ய பரமாத்மஸம்ஸாரிகம் நோச்யதே தாவத்³தே³ஹஸம்ப³ந்தே⁴ऽபி ஜீவஸ்யாஸம்ஸாரிகம் ந ஸித்⁴யதீத்யாவாந்தரம் தே³ஹம் ஸம்பத்காரோऽநுவர்தத ஆஹ’ இதி வ்யாக்²யாதம் । வித்³யாநாம் வா கர்மணாம் வா ப²லம், ஸம்பத்³யதே விஶேஷ்ய ஸர்வ ஸம்பா⁴ஷ்யகாரணாஶய: । ஸம்பத்கர்மணாம் ஸம்பா⁴ஷ்யாநாநுகு³ண்யம் நாவஸ்தி²யதே தை: ।

த³ஹரஸ்ய ப்ரகரணஸ்வபா⁴வம் ப³ஹுஸாம்யநஸாமஞ்ஜஸ்யம் ப⁴வதி । ப்ரகரணீய ஸம்பத் ந்யாயாதி³தே³ஶ ஸம்பந்நே த³ஹராஸ: க்ருத: । கிஞ்சிஜ்ஜீவவிஶேஷே தே³ஹாந்தர ஸம்ப³ந்தா⁴நுப³ந்தே⁴ந் ப்ரகரணஸம்பத்ஸம்ஸாரிஜீவே கஸ்மிம்ஶ்சித³பி ஸம்ப³ந்தா⁴பா⁴வோ ப்ரதீயதே ஶாஸ்த்ரேஷு । ஏதே ஸர்வத்ர தே³ஹாந்தராதே³ர் ந ஸங்க³தி: ।

‘உத்தராச்சேத்யபி’ இதி ஸூத்ரேண ஸம்ஸாரி-
ஜீவேஷ்வத்யந்தாஸம்பவ: முக்தஜீவேஷு கேஷாஞ்சித்கிஞ்சித்-
ஸம்பவ:’ இதி விவக்ஷிதம் நோசேத் பவேத் । உத்தரவா-
க்யோக்தா: ஸத்யகாமத்வாதயோ நோக்தா: ச ஆவிர்பாவே முக்-
தஜீவேऽபி । தத்ஸம்பவோऽபி ஹேத்வர்த: ‘அஸம்ப-
வாத்’ இதி । ‘உத்தராத்’ இதி ச ஆவிர்பாவாத் ஸத்ய-
தீநாம் ஸம்பவோ நோபபாதிதோ பாஷ்யேऽப்யேயோऽபி । த-
ஸ்மாச்சாத் । அதோ உத்தரவாக்யோக்தகதிபயகுணா-
நாமேவ ப்ராஜாபத்யவாக்யே ஜீவவிசேஷே ஸம்பவஸ்ய
சக்யசங்காமுக்தத்வே ‘உத்தராத்’ இதி । இதரேஷாமுப-
பத்திஷ்யதே ச பூர்வபக்ஷிணா ।

கிஞ்ச ‘ப்ராஜாபத்யவாக்யே’ இத்யஸ்ய கிம்
ப்ரயோஜநம் । ‘நோத்தரோக்தபி வாக்யாதிஷு ஜீவஸ்யாசங்கா
ஸம்பவதீத்யர்த: । கஸ்மாத் । யதஸ்தத்ராப்யாதிப்ராஜாபத்ய-
வாக்யே ஜீவோ விவக்ஷ்யதே’ இதி பாஷ்யே । உத்தர-
வாக்யஸ்ய ஜீவவிசேஷவிஷயகசங்கா பூர்வபக்ஷபூர்-
விகா । உத்தரவாக்யஸ்ய தத்ஜீவவிஷயகத்வம் ச ப்ரதிபா-
தித ஸம்பந்தே । தஸ்ய ச குணோ லிங்கஸ்ய வா அலிங்க-
த்வம் வேத்யத்ர ந கிஞ்சித்ப்ரதிபாதித ஸம்ப்ரதிபந்நம் பவத்-
ர்தா । ப்ராஜாபத்யவாக்யாதி கதிபயாம்சேஷு
வாக்யார்த்தவாக்யாவதிஸ்வரூபாவிர்பாவவிவக்ஷேதரேத்ர
அநூக்தேரதியாதிதா । ‘ந ஜீவஸ்யாசங்கா ஸம்பவதி’
இத்யஸம்பவமேவ உபஜீவ்யகார பாஷ்யகார: । அத:
ஸம்ப்ரதாயவிஷயே பவத்பக்தோ பாஷ்ய ஏவ ஹேதோ
ரியா ।

நந்வப்ரதானுவாதம் து । ‘அத ஸ்பஷ்ட: பூர்வப-
க்ஷவ்யாவர்த்யர்த:’ இதி பாஷ்யே । நநு: ப்ராயு-
ஸம்பந்தக்ஷே ‘நேதரோऽநுபபத்தே:’ ‘நாஸம்பவாத்’

இத்யெசதொபரி ப்ரோக்தாய ஹஷ ப்ரதிஷித்தொ ஹவெஷ। ப்ரோக்தயாரஸவதிணதா ஹவஷ: ப்ரோக்தயெம்பிதஜ்ஞா இவ। வீதராகொ ஹபவாந் ஸத்தகாரொ ரா z த வாதகயாம் ப்ரவ- த்தயதி। 'வீதராகவிஷயா வா:' இதி ஹபவாந் பதஞ்ஜலி:।

ஸத்தஸ்ய ப்ரஸ்தாவ ஸ்தாவ ஸேஹதொவ ப்ரஜீ- கரோதி இதி ஹவதாz வ்ருத்தே। ஜீவநிராஸவொத்யத்த- ஸ்ய தேந க்ருதகவஸ்ய ஸம்ப்ரதிவஷகாஸ, தஸ்ய ப்ரஹ்மோஸெதzவிதே 'ஜ்ஞவிஹதவ்யாதிவ்யாவ ஹா ஸவ ப்ரஹ்ம வஸ' இதி ஸத்தணீயம்। ஸம்கிதாந்தஸா- ரிஜீவாத்யக்ரோகரோதஸவ்ருதே ப்ரஜாவதிவாக்யவராவ்- ஷஜீவஸ்ய। உத்தரவாக்ய திவாதஸ்ய ஜ்ஞவிஹதஸ்வ- ரவகவகயெநந் தஸரெகந ஸம்கிதஸ்யாநாவிஹதஸ்ம- ஸ்வரவகம் ஸஷம் ஸத்யதே। 'கிஞ யதெஸ ஸேஷீ' இ இத்யாதிகரவிஹதஸ்வரவெzவி நாஸிதந்தெ இத்ய- தராவேதித்யதராஸம்லெகவ நிரவகாஸா' இதி ஹவதந- யொப:। ப்ரஜாவதிவாக்யதஸரவாக்யயொயதாயாரணம் தவெஸ்வ ஸம்ஹவொக்ரநதீதெ உத்தராதிதி। இதம் த- ஸ்யம் ஸதச்யெzவி। கவஸதவாவகாதிபணாவஷ கரஹ- யத்த வதிதம்। 'ப்ராஹ்மண ஜெஸிநிரவந்யாஸாதிஸ்யு' 'ஸங்கவாதெவ தத்ஸஹதெ:', 'ஆதஸா ஹுவதஹயவிஷம் ஸா தராயண்ணாத:' இத்யாதிஸத்தெத்ரகம் ஜபஆஸ்யவார வஜம் ஸங்கவிதயெஸ்யாயெவ ஜ்ஞவிஹதஸ்வரவஸ கதவிஷயெ ப்ராவதெ। யத்யாவஸ்தாஸம் தஷவி வரஸாத்ராய- த்திதந்வதெஸ ப்ரதஸம்யதெ கநக்யதெஸித்யாதிநா।

'பஹாரம் ப்ரவிஷ்டாவாத்மநள' இதி ஹூதயபஹரா- யாம் அள ஜீவபரஸாத்மாநள ஸ்த இதி ஸத்திதம்। தயோ ஸம்யொ கொ தஹராகாஸ இதி விஸய:। ஸ்வாதஹவிஸ்வாத: கநாவிஹதஸ்வரவஸ்தொஸ்ஸா ஜீவ:। ப்ரஜாவதிவா-

தேவ்ய ஆவிர்பூதஸ்வரூபஸ்ய குணாஷ்டகவத்த்வோக்தேः । அவஸ்தாத்ரயவதः ஸம்ஸாரிணः ப்ரியாப்ரியயோகோக்தேः । அசரீரஸ்ய தத்விநாசஸ்ய சோக்தः । குணாஷ்டகம் ப்ரவிஷ்டஸ்ய ஜீவஸ்ய ப்ரஹ்மத்வசங்கிதஸ்ய நிரஸநம் யுக்தமத ‘ஆவிர்பூதஸ்வரூபஸ்து’ இதி ஜீவவிஷயத்வப்ரதர்சநேந ।

‘அநுக்ருதேஸ்தஸ்ய ச’ இதி ஸூத்ரம் நாதிகரணாந்தரம் ஜிஜ்ஞாஸாஸூத்ரம் ஸவிதர்கமுக்தி । பக்ஷபாதாநிபேக்ஷணாத் । ச சப்தஸ்ய ப்ரஹ்மப்ரேதாநுவர்த்தாயகத்வம் ப்ராமாண்யம் । ‘அநந்தஸம்ஸாரதசாத்ரோஹிதாபஹதபாப்மத்வாதிகஸ்ய வ்யதிரேகேண நித்யாவிர்பூதாபஹதபாப்மத்வாதிகஸ்ய ப்ரத்யேகம் ந ப்ரமாணம் । தஹரவித்யாயாம் கரணேநாபஹதபாப்மத்வாதிச்ரவணஸ்ய ப்ரஜாபதிவாக்யவிஷயத்வம் தத்ர ப்ரஜாபஹதபாப்மத்வாதிவிஷயோபபத்தேः । அதோ நித்யாவிர்பூதாபஹதபாப்மத்வாதிமத்வரோ ந ஜீவ இத்யுச்யதே । கிம் து ஸம்ப்ரக்ஷ்யமாணஸ்ய தஹரோ ஜீவ இதி யுக்தமிதி ப்ரதிபத்யதே । பராத்மாநுகார ப்ரவிஷ்டாதாத்ம்யாபத்திரூக்தி உக்தேः । ‘யதாபஃ’ இத்யாதி ச்ருதேः, ‘இதம் ஜ்ஞாநமுபாச்ரித்ய’ இத்யாதிஸ்ம்ருதேச்ச । ஏவம் ச ஜீவஸ்ய முக்தாவஸ்தாயாமபஹதபாப்மத்வாதிகுணாவிர்பாவः பராநுகாரேண நித்யாவிர்பூதாபஹதபாப்மத்வாதிகுணகத்வேந ந ஸம்பவதி । அந்யதா ஜீவஸ்ய முக்தாவஸ்தாயாமாத்மாநுகாரஸ்யாயோகாத் । அதோ ஜீவஸ்ய முக்திதசாவிர்பாவா ப்ரஜாபதிவாக்யாபஹதபாப்மத்வாதிவத் ஸ்வாபாவிகவத் ஜாயதேவாக்யஸாதநம் யுக்தமேவ பரஸ்ய நித்யாவிர்பூதாபஹதபாப்மத்வாதிகத்வமிதி விசேஷः தத்விஷயத்வம் தஹரவித்யாயா கரணச்ருதஸ்ய ‘ய ஆத்மாபஹதபாப்மா’ இத்யாதேர்யுக்தமிதி ததः பராதாத்ம்யதஹராகாசோ ந ஜீவ இதி ஸித்தம் ।’’ இதி நய-த்யுமணிகாயாம் பரஸூத்ரவ்யாக்யா வர்ணிதः ।

'நித்யாவிர்பூதாஷ்டகுணா: ந ஸந்த்யேவ ஜீவஸ்ய । ஸந்தி து பரஸ்ய ஸம்ஸாராநுகேதுஸ்வதந்த்ரஸார்வரூப்யவாக்யா: இதி காரிகயா ச ஆவிர்பூதஸ்வரூபவாதேகேது: ப்ரஹ்மஸா-த்ருஶ்யாக:, தத்ஸ்வரூபஸ்ய நித்யாவிர்பூதகல்பஸித்திரிதி விஶதீக்ருதம் ।

'பரம் ஜ்யோதிருபஸம்பத்ய ஸ்வேந ரூபேணாபி-நிஷ்பத்யதே' இதி ப்ரஜாபதிவாக்யே ஶ்ரூயதே । 'ஸம்பத்யாவிர்பாவ: ஸ்வேந ஶப்தாத்' இதி ஸூத்ரம் । ப்ர-ஹ்மஸம்பத்திநிமித்தக: ஸ்வஸ்வரூபாவிர்பாவ: । 'ஏதம் ஸே-தும் தீர்த்வாऽந்த: ஸந்நநந்தோ பவதி' இத்யத்ர தஹரவா-க்யே ஶ்ரூயதே । 'ப்ரஹ்மணோ மஹிமாநமாப்நோதி' இத்ய-ந்யத்ர । அத ஏவ சாஸ்ய ரூபம் ப்ராஹ்மமித்யுச்யதே 'ப்ராஹ்மேண ஜைமிநி:' இத்யத்ர । 'ஸர்வே பாப்மாநோ-ऽதோ நிவர்தந்தே' । 'தத்ய ஏவைதம் ப்ரஹ்மலோகம் ப்ர-ஹ்மசர்யேணாநுவிந்தந்தி தேஷாமேவைஷ ப்ரஹ்மலோகஸ்தே-ஷாம் ஸர்வேஷு லோகேஷு காமசாரோ பவதி' இத்யத்ர ஶ்ராவ்யதே । 'தேந ச இமாந் லோகாந் காமாந்நீ காமரூப்ய-நுஸஞ்சரந்' இத்யந்யத்ர ஶ்ரூயதே ।

'தஸ்ய ஹார்தாகாஶஸ்ய பரஜ்யோதிஷ: அநந்தகாரண-ஶ்ரவணாச்ச ந ஜீவோ ஹார்தாகாஶ: । 'ஸ தத்ர பர்யேதி ஜக்ஷத் க்ரீடந் ரமமாண:' இத்யாதிஷ்வபி ஸம்பத்ய ஸ்வாபா-வ்யாவிர்பாவஸ்யாநுகார: ஶ்ரூயதே' இத்யேதத்தத்ரா-யோக்தா பாஷிதோ வேதார்தஸாரே । தத்ர பாஷிதா 'ஸர்வ-நுவ்ருத்திபூர்ணஸார்வஜ்ஞ்யாவலக்ஷணாயாம்' இதி ஶ்ருதப்ர-காஶிகா । ஏகஸ்யை ஸார்தேந யத்ஸம்பத்யா ஸ்வரூபாவிர்பா-வோ ஜாயதே 'ஸ உத்தம: பூருஷ:' இதி ஶ்ருதி: । 'இதம் ஜ்ஞாநமுபாஶ்ரித்ய மம ஸாதர்ம்யமாகதா:' இதி ப்ர-ஹ்மஜ்ஞாநேந ப்ரஹ்மஸாதர்ம்யமாஹ: ஸ்பஷ்டம் கீயதே ।

'அநந்தகாரணநந்தக்ருதி:' இதி பாஷ்யே । 'ஸ்வரூ-

व्यापारं वा क्रियाव्यापारं वानुकारो भवितुमर्हति ।

'अनुकरोति भगवतो नारायणस्य', 'पितुरेव भरतोऽनुकरोति' इति कादम्बरी । 'बहुतरं मम गुरुरनुकरोति' इति विक्रमोर्वशीये च तस्य वितथानुकरणं दृश्यते । अत्र अनुकारणापेक्षया क्रियासादृश्यमपेक्ष्यते । 'अनुसंवदति' इति श्रुतिरपि प्रदृश्यते । उभयार्थसंग्रहणाय 'अनुकृतेः' इति सूत्र्यते । यद्यपि ब्रह्मण आनन्दो जीवस्यापि भवति, यस्य भवति स ब्रह्मण आनन्द एव । जीवो ब्रह्मणः आनन्दः ।

'अत अनुकृतेस्तस्य' इत्येतावदेव सूत्रार्थः ।

ந்யாஸ்விஷயவச்யோ:' இதி வசநத்ரயாபேக்ஷஸ்யா।
நந்தகாரணவாக்யார்த்தவத்தி: । ந தந்த வேதவ' இதி
வக்ஷ்யதி: । அநந்தக்ருதே: வாக்யே வ யோக: வ்யவஸ்தித: ।
ஸாநந்தகாரணப்ரவக்ரியா, வாக்யார்த்தோபயம் விவக்ஷித-
மி வோக்தம் ।

'தமேவ ஸாஞ்சேநந்தஸாதி ஸமஸ்தம் தஸ்ய ஸாகா ஸமஸ்-
தம் விஹாதி' இதி சந்தோக்யவாக்யஸ்ய சக்ர வ்யாப்யப்ரகர-
ணேந நிர்ணயகயேந ஏதஷ்டாஹாரா தேஷாத் வ்யவஸ்தி-
தா: ஸ்ரீஹாஷ்யஸந்தவ காஸிகயோ: ।

'அநந்தக்ருதே:' இத்யந்தேந 'கஸ்யாநந்தக்ருதி:' இத்ய-
வகாஸ்ய நியதகவாக் கவ்யவஹிதேந தஸ்யேதி ஸந்தே-
நேவ தத்ப்ரமாணம் ந்யாய்யம் । அநந்தக்ருதேரித்யநந்தஸா-
க்ஷஸப்ரஸவக் । தஸ்ய ஏததி வதந்யவாதஸ்ய ஸ்ரோ-
தஸ்ய ஸப்ரவபதி இதி ஸவக்தாஷ்யம் । 'அநந்தஸாநம்' இதி
ப்ரதிபத்தித்ருஷ்டித்யஹிஜ்ஞாபநம் ஸம்ஹம்। தஸ்யேதி
ப்ரதிவாஜிவ்யக்தே 'யதேவ விதயேதி ஹி' இதிவத-
ப்ரத்யயிஷ்யத இதி ஸந்தவ காஸிகா । நிர்ணீதாயம்-
தம் சந்தோக்யவாக்யவிகரணமயேந ।

'அத்யர்த்யக்வத்யஸ்யாத்யவிகரணாஸ்யம் வ கரணஸ்ய
பரவிஷயகவதீதி ஸாயதத்தேத்யநந்தம் । தயாணாமேவ
வத்யவநிஷத ஸவ த்தயாநந்யவரகவநிதேயஸ்ய கரி-
த்யதேணதயா ஸஹாஸம் வ்யவஷ்டாவிதி வாஜிவாகவநிதே-
யஸ்ய வ்யயத்வாவதேத:' இதி ஸவத்தேதிதந்தா । ஸஹா-
ஸ்ரதே ஸஹாஸம் வ்யவஷ்டாவிதி தேஜ வாஜிவீதய
வஸ்ய வதிவாத்யகோக்த்யா வஹுவகரணவிதேவ
ததஸ்ய நிரஸ்த: । தத ந வாஜேவத்யா வஸ்தீஸ்ய வா
கரணிகவம் ஸம்கிதம் । வநகவகரணதேய இதரவதா-
த்யநாம் நாதேவி ந நிதேத்யஷ்டவ்யம் இதி ந நிவத்யஸ: ।
தயாணாமேவ வ' இதி ஸப்ரதே உவாயோவேயோவா-

𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌵𑌿𑌷𑌯𑌃 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌾𑌦𑍍𑌯𑌤𑍇 𑌵𑍇𑌦𑌾𑌨𑍍𑌤𑍇𑌷𑍁 । 𑌤𑌸𑍍𑌯𑍈𑌵 𑌜𑍀𑌵𑌾𑌦𑍍𑌵𑍍𑌯𑌤𑌿𑌰𑍇𑌕𑌶𑍍𑌚 । 𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌕𑌾𑌰𑌣𑌸𑍍𑌯𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑍍𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑍍𑌤𑌿𑌃 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌪𑍍𑌰𑌕𑌰𑌣𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌶𑌬𑍍𑌦𑌸𑌂𑌜𑍍𑌞𑌸𑍍𑌯 𑌨𑌿𑌰𑍂𑌪𑌣𑌂 𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑍇 ।

'𑌨 𑌤𑌤𑍍𑌰 𑌸𑍂𑌰𑍍𑌯𑍋 𑌭𑌾𑌤𑌿' 𑌇𑌤𑌿 𑌭𑌗𑌵𑌦𑍍𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌾𑌦𑌾𑌹𑍃𑌤𑍋 𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌃 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌮𑍁𑌣𑍍𑌡𑌕𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌖𑌣𑍍𑌡 𑌉𑌪𑌾𑌨𑍍𑌤𑍍𑌯 𑌏𑌕𑌾𑌦𑌶𑍋 𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌃 । 𑌤𑌨𑍍𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌾𑌤𑍍𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌭𑌾𑌵𑌿 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌜𑍍𑌞𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑍇 𑌅𑌨𑍁𑌕𑍃𑌤𑍍𑌯𑌧𑌿𑌕𑌰𑌣𑌵𑌿𑌷𑌯𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌂 𑌚 । 𑌯𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍 𑌦𑍍𑌯𑍌𑌰𑌿𑌤𑌿 𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑌤𑍍𑌰 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌮𑍋 𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌃 । '𑌅𑌰𑌾 𑌇𑌵 𑌰𑌥𑌨𑌾𑌭𑍌' 𑌇𑌤𑌿 𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌃 𑌷𑌷𑍍𑌠𑌃 । '𑌯𑌃 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌜𑍍𑌞𑌃 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌵𑌿𑌤𑍍' 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑌪𑍍𑌤𑌮𑌃 । '𑌮𑌨𑍋𑌮𑌯𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌶𑌰𑍀𑌰𑌃 । 𑌤𑌦𑍍𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑍇𑌨 𑌪𑌰𑌿𑌪𑌶𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌧𑍀𑌰𑌾𑌃 𑌆𑌨𑌨𑍍𑌦𑌰𑍂𑌪𑌮𑌮𑍃𑌤𑌂 𑌯𑌦𑍍𑌵𑌿𑌭𑌾𑌤𑌿 ।' 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌷𑍍𑌟𑌮𑌃 । '𑌭𑌿𑌦𑍍𑌯𑌤𑍇 𑌹𑍃𑌦𑌯𑌗𑍍𑌰𑌨𑍍𑌥𑌿𑌃...... 𑌤𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍 𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑍇 𑌪𑌰𑌾𑌵𑌰𑍇' 𑌇𑌤𑌿 𑌨𑌵𑌮𑌃 । '𑌹𑌿𑌰𑌣𑍍𑌮𑌯𑍇 𑌪𑌰𑍇 𑌕𑍋𑌶𑍇 𑌵𑌿𑌰𑌜𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 𑌨𑌿𑌷𑍍𑌕𑌲𑌮𑍍 । 𑌤𑌚𑍍𑌛𑍁𑌭𑍍𑌰𑌂 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌷𑌾𑌂 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌸𑍍𑌤𑌦𑍍𑌯𑌦𑌾𑌤𑍍𑌮𑌵𑌿𑌦𑍋 𑌵𑌿𑌦𑍁𑌃' 𑌇𑌤𑌿 𑌦𑌶𑌮𑌃 । '𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍈𑌵𑍇𑌦𑌮𑌮𑍃𑌤𑌂 𑌪𑍁𑌰𑌸𑍍𑌤𑌾𑌤𑍍...... 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍈𑌵𑍇𑌦𑌂 𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑌮𑌿𑌦𑌂 𑌵𑌰𑌿𑌷𑍍𑌠𑌮𑍍' 𑌇𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌵𑌾𑌦𑌶𑌶𑍍𑌚𑌰𑌮𑍋 𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌃 । '𑌯𑌃 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌜𑍍𑌞𑌃' 𑌇𑌤𑌿 𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑍋 𑌦𑍍𑌯𑍁𑌭𑍍𑌵𑌾𑌦𑍍𑌯𑌧𑌿𑌕𑌰𑌣𑍇 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌤𑌯𑌾 𑌨𑌿𑌰𑍍𑌣𑍀𑌤 𑌇𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌸𑌂𑌮𑌤𑌮𑍍 । '𑌅𑌨𑍁𑌕𑍃𑌤𑍇𑌸𑍍𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌚' 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑍇𑌣 𑌤𑌨𑍍𑌨𑌿𑌰𑍍𑌣𑌯𑍋 𑌭𑌗𑌵𑌦𑍍𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑍇 । 𑌅𑌨𑌨𑍍𑌤𑌰𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑍇𑌷𑍁 𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍𑌮𑌕𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑌮𑍍 । '𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 𑌕𑌾𑌰𑌣𑌮𑍍' 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑍇𑌣 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌕𑌾𑌰𑌣𑌸𑍍𑌯 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌪𑌰𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌸𑌾𑌧𑌿𑌤𑌮𑍍 । '𑌤𑌸𑍍𑌯' 𑌇𑌤𑌿 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌤𑍍𑌵𑌪𑌰𑌾𑌮𑌰𑍍𑌶𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑍇 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑌮𑍍 । 𑌅𑌯𑌮𑌤𑍍𑌰 𑌸𑌂𑌕𑍍𑌷𑍇𑌪𑌾𑌨𑍁𑌸𑌂𑌧𑌾𑌨𑌃 । 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌰𑌧𑌿𑌕𑌰𑌣𑍇 𑌪𑌰𑌾𑌮𑍃𑌷𑍍𑌟𑍋 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌃𑌶𑌬𑍍𑌦𑌃 । 𑌅𑌤𑍋 𑌨 𑌲𑌿𑌙𑍍𑌗𑌾𑌤𑍍 𑌪𑍍𑌰𑌕𑌰𑌣𑌬𑌾𑌧𑌶𑌙𑍍𑌕𑌾 ।

𑌭𑌗𑌵𑌦𑍍𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑍇𑌽𑌪𑌿 𑌶𑌙𑍍𑌕𑌰𑌾𑌨𑍁𑌸𑌾𑌰 𑌏𑌵 𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌤𑍇 𑌅𑌨𑍁𑌕𑍃𑌤𑍍𑌯𑌧𑌿𑌕𑌰𑌣𑍇 । '𑌨 𑌤𑌤𑍍𑌰 𑌸𑍂𑌰𑍍𑌯𑍋 𑌭𑌾𑌤𑌿' 𑌇𑌤𑌿 𑌤𑌤𑍍𑌰 𑌶𑌬𑍍𑌦𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌗𑍍𑌰𑌹𑌣𑌂 𑌦𑌰𑍍𑌶𑌯𑌤𑌿 । 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃-

தம் ச ப்ர வது 'யஜ்ஞோ வை விஷ்ணு: பருப்யவீ வாஜஸநீக்ஷிதோ நா
சநஞாரம் ச ஹிரண்மயே பரே கோஶே விரஜம் ப்ரஹ்ம நிஷ்
கலம் । தச்சுப்ரம் ஜ்யோதிஷாம் ஜ்யோதிஸ்தத்யதாத்மவிதோ வி
துः' இதி । இயம் தஜ்ஜ்யோதிஷாம் ஜ்யோதிரித்யத்ய ப்ர
ஹ்மணி வசநமேவ வ்யாசாத்துக்காஸ் ஶங்கராசார்யை: ॥

'அநந்யாதிராநந்தரணமேவ ந சநந்தராநந்தி யத்தது
விஜ்ஞேயம் । அநந்தமேநாநந்தரம் ஶ்ரவணநந்தராநேவணி த
த் யோமோவதேதः' இதி ஸவிசேஷவாக்ய ப்ரவ்ருத்த கா
ஶிகாதிரயாதய்வாநந்தா । அநந்யாதிராநந்த
நதிதி ஹி வசனாராத்தும் । தஸ்யார்த்தம் கரோதி ஹா
கோரகாயுக்வாஹாவாஸ இதி ப்ரவ்ருத்த காஶிகா । ஸவ
ஹ்மாஷ்ய 'அநந்யாதிராநந்தராநந்தி வயயாயக்வ வணிதம்
தஹஸாய । ப்ரவ்ருத்தந்த்ரக: வசந்த்ராய்: ஸம்ப்ரதே ।
கஸ்யாகேசவஸ்ய உத்தரம் கேநவீயதே ஹவதா । ஹவதய
ஸ்ய விவக்ஷிதகேவ 'அநந்தாநாதூரஸககவாநு' இதி கஸம்த
யிஷ்யத । கஸ்யநந்தரணவதவ யோமः அநந்தவதநே ।

ஹஸ்தி வராஹமேமேஹவீ மம்ஸமத்துகவமேவாஸ்ய
உஹராகாஶஸ்ய ப்ரஹ்மகவஸாயகமேவ ஹவதி வாதமந்த்ர ।
கயதித்வெதநவாதயாஹ: । 'ஞவிஸம்தவாமவஸ'
இதஸ்த்தும் । தேந 'வரம் ஜ்யோதிரவஸம்வத்ய ஸ்வஸ்வ
ரம்வஸ்ய வ்யகாஶஞவிஸாரமோ ஹவதி' இதஸ்தம் ஹவதி ।
'ந தத்ர ஸம்யோரா ஹாதி' இதி ஹஜ்யோதிஷாஹவீ த
த் ஹாநம் ப்ரவ்யதே । வரம் ஜ்யோதிரவஹமநே வ
ஜ்யோதகவஸ்ராஸ்ய கயம்ஹாநம் ஹவேதி ஶங்காயாம் தம் ஹா
ந்தயநந்தராதி । தஸ்ய ஹாஸா யஹா ஸவம் விஹாதி,
தயா ஹவீஹாதி । தஸ்ய ஹாமேவாஸ்ய ஸ்ரம்வம் ஹாதி
இதஸ்வதே ।

'அத விஶேஷ நிவிசேஷயோரப்ரகாரேண

விவாஜ:, இதி ஹவஷேதாவ்யதே । ஷவடுத ஸவிஶேஷஙிஶ்ரு
வ்யவஹார ஸவ ஹவதாகதடுவெ்யாஹவதி । ஶேஷகம் வாநி
விடும்ஶேஷெஷகாஞஙிதிஹவந்தம் ஹஜ்யத ஸவ ஹவதா । ஓஹ
ராயிகாணஶேகஶேவ ஸவிஶேஷவாஙிதிவஙிஶயோகதுஙேவி ஹ
வதா வ்யாஹந்யதே ।

“ நநாஸ்யாஹெஷவம் யதி ப்ரஹ்மணோ நித்யாவிஹடுஙிதா
வஹதவாஞ்ஙாஙிதம் ஜீவஸ்யாதயாகவம் வேத்யாநி யதி வ
ஶாணவிஙம் ஸ்யாத் । நவ தஷவீதி ஶங்காஶநம் வத்யாஹ
—‘ஜநாக்ருதேஸ்ஸ்ய வ’ இதி । ஜநாக்ருதிராநாகார: ஸா
த்ருஷ்டி । தஸ்ய பரப்ரஹ்ம உபாஸநயா தஷநாகாரோஹி
ஜீவஸ்ய வயதே । ‘தயா விதாநு வாணுவாவெவியஙிய
நிரஞ்ஜந: பரமம் ஸாம்யமுபைதி’ இதி । ‘ஜவிஷ்யடுதே’
‘இதம் ஜ்ஞாநமுபாஶ்ரித்ய மம ஸாதர்ம்யமாகதா:’ இதி வ ஸ்ரு
யடுத இத்யர்த: । ததஶ்ச தஷாவாஸநாவிஙஶேதஶேவ்ய
ஶயடுஷ । தஸ்ய தா ஓஹாவாக்யே ப்ரஙிபஶாணஶேஹத-
வாஞ்ஞாஙிகம் ப்ரஹ்மஶேவேதி ஷீதஷ’ இதி ஶ்ரீரங்கராஶா-
நாஜஶாநய: । ஜநெந க்ருஜ்ஞோ ஹவஷாக்ஷேபோ நிர-
ஸ்யதே ।

‘ஜவஹதவாஞ்ஞா ஹேஷ ப்ரஹ்மணோக:’ இதி ஹி
ஶப்தேந பராஶந ஜவஹதவாஞ்ஞம் பவிஙக்ஷேநா-
க்தம் ஓஹாவாக்யே । ஜவஹத வாஞ்ஞப்ரஹ்மஸம்பந்தித்வ
ஜீவஸ்ய ஸாஷ்டவிகாஜெ ஸம்பஸஙகம் டாவாஸ்யஷ்டகம்
வ ஶ்ராவ்யதே ஓஹாவாக்யே ‘கிம் ந கஶ்ச வாஞா ஸ்வ
ஶதி । தேஜஸா ஹி தஷா ஸம்பணோ ஹவதி’ இதி । தஜெவ
பராஶாநயீநகஶ்வாவ்யதே ஶாகதுஸ்யாவ்யஜவஹதவாஞ்ஸ
ரஙிவாவிஹராவஸ்ய ‘பரம் ஜ்யோதிருபஸம்பத்ய’ இத்யா-
திநா ।

அதேத்யாகதாநாகாணம் ஜகத்யாவாரஜடுஙிதி ஶாஸ்த்ரா
ஞ கய்யதே । ஶாக்ஷிஹவிவாரோ தத்ஸம்கதஷ ।

‘𑌨 𑌤𑌤𑍍𑌰 𑌸𑍂𑌰𑍍𑌯𑍋 𑌭𑌾𑌤𑌿’ 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍇𑌃 𑌕𑌠𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌂 𑌪𑌠𑍍𑌯𑌤𑍇 𑌅𑌙𑍍𑌗𑍁𑌷𑍍𑌠𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌕𑍇𑌣 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍀𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌿𑌷𑌯𑍇 । ‘𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌰𑍍𑌦𑌰𑍍𑌶𑌨𑌾𑌤𑍍’ 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑍇𑌣 𑌤𑌦𑍍𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌪𑌰𑌾𑌮𑌰𑍍𑌶𑌂 𑌵𑌰𑍍𑌣𑌯𑌾𑌮𑌃 । 𑌸 𑌚 𑌸𑍍𑌵𑌪𑍍𑌰𑌕𑌰𑌣𑍇𑌨𑍈𑌵 𑌨𑌿𑌰𑍍𑌣𑍀𑌯𑌤𑍇 𑌶𑌙𑍍𑌕𑌾𑌯𑌾𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍀𑌤𑌃 𑌸 𑌶𑌬𑍍𑌦𑌃 । 𑌤𑌦𑍍𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌸𑍍𑌯 𑌪𑌰𑌾𑌮𑍃𑌷𑍍𑌟𑌪𑌰𑌾𑌮𑌰𑍍𑌶𑌸𑍍𑌯 𑌨𑌿𑌰𑍍𑌣𑍀𑌤𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌤𑌦𑍍𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌸𑍍𑌯𑌾𑌙𑍍𑌗𑍁𑌷𑍍𑌠𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌵𑌿𑌷𑌯𑌪𑌰𑌤𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌚 𑌸𑌂𑌶𑌯𑌸𑌾𑌧𑌕𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌸𑌙𑍍𑌗𑌤𑌿𑌃 । 𑌨𑌿𑌰𑍍𑌣𑍀𑌤𑌾𑌰𑍍𑌥𑍇𑌨 𑌸𑌨𑍍𑌦𑌿𑌗𑍍𑌧𑌸𑍍𑌯 𑌨𑌿𑌰𑍍𑌣𑌯𑍋 𑌨𑍍𑌯𑌾𑌯𑍍𑌯𑌃 । ‘𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌰𑍍𑌦𑌰𑍍𑌶𑌨𑌾𑌤𑍍’ 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌪𑌰𑍍𑌯𑌾𑌯𑌾𑌧𑌿𑌕𑌰𑌣𑌤𑍍𑌵𑌂, ‘𑌪𑌰𑌂 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌰𑍁𑌪𑌸𑌂𑌪𑌦𑍍𑌯 𑌸𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌰𑍂𑌪𑍇𑌣𑌾𑌭𑌿𑌨𑌿𑌷𑍍𑌪𑌦𑍍𑌯𑌤𑍇’ 𑌇𑌤𑌿 𑌦𑌹𑌰𑌾𑌧𑌿𑌕𑌰𑌣𑌨𑌿𑌰𑍍𑌣𑍀𑌤𑌾𑌰𑍍𑌥𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌵𑌿𑌷𑌯𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌚 𑌵𑌰𑍍𑌣𑌯𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌭𑌵𑌨𑍍𑌤𑌃 । 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍 𑌵𑌿𑌷𑌯𑍇 𑌏𑌵 𑌵𑌿𑌚𑌾𑌰𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌵𑌰𑍍𑌤𑌯𑌨𑍍𑌤𑌿 ‘𑌶𑍂𑌦𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌰𑌕𑌰𑌣𑌾𑌤𑍍’ 𑌇𑌤𑌿 𑌚𑍇𑌤𑍍 𑌤𑌦𑍁𑌪𑌾𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑌪𑌤𑌦𑍁𑌪𑌾𑌧𑍇 । 𑌤𑌤𑍍 𑌕𑌾𑌯𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌃 𑌪𑌰𑌃 𑌪𑌰𑌂 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌃𑌶𑌬𑍍𑌦𑌃’ 𑌇𑌤𑌿 𑌭𑌵𑌤𑌾𑌂 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌪𑌕𑍍𑌷𑌹𑍇𑌤𑍁𑌃 । 𑌇𑌦𑌂 𑌨𑍀𑌰𑌸𑌾 𑌕𑍃𑌤𑌕𑌰𑌕𑌜𑌪𑍍𑌤𑌿𑌃 𑌭𑌵𑌤𑍍𑌯𑌾𑌵𑍍𑌯𑌾 ।

𑌜𑍀𑌵𑌸𑍍𑌯𑍇𑌹𑌾𑌨𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰 𑌶𑍂𑌦𑍍𑌰𑌾 𑌗𑌾𑌣𑌗𑌣𑌵𑌚𑌨𑌾𑌤𑍍 𑌤𑌤𑍍𑌰 𑌪𑌾-
𑌰𑌾𑌮𑌰𑍍𑌥𑍍𑌯𑍇𑌷𑍁𑌃 𑌕𑌪𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌮𑌿𑌕𑍀𑌤𑌶𑍍𑌵𑍇𑌤𑍍𑌯𑌸𑍂𑌨𑌾𑌪𑌯𑌿𑌕𑌾 𑌤𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵..
𑌸𑌂𑌕𑌲𑍍𑌪𑌤𑌾𑌵𑍇𑌃 । 𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑍇𑌶𑍍𑌵𑌰𑍍𑌯𑌾𑌰𑍍𑌥𑌾𑌵𑍇𑌧𑌿 𑌸 𑌪𑌕𑍍𑌷-
𑌪𑌰𑍍𑌯𑌾𑌪𑌾𑌹𑍃𑌤𑌳𑌪𑍍𑌰𑌾𑌯𑌿𑌕𑍀 𑌸𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍 𑌪𑍍𑌰𑌜𑌾𑌪𑌤𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌾-
𑌰𑍍𑌥𑌸𑌨𑍍𑌦𑍇𑌶𑌯𑌾 𑌤𑌦𑍍𑌦𑍋𑌷𑌣𑌾𑌕𑍍𑌤𑌿𑌵𑌿𑌮𑌰𑍍𑌦𑌤𑍇 ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌜𑍀𑌵𑌪𑌕𑍍𑌷𑌨𑌿𑌰𑌾𑌸𑌕𑌃 𑌶𑍍𑌲𑍋𑌕𑌃 । ‘𑌏𑌷 𑌶𑍂𑌦𑍍𑌰𑌾’ 𑌇𑌤𑌿, ‘𑌏𑌷 𑌸𑌂𑌪𑍍𑌰𑌸𑌾𑌦𑌃’ 𑌇𑌤𑌿 𑌜𑍀𑌵𑌪𑌰𑌾𑌮𑌰𑍍𑌶𑌕𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 ‘𑌯 𑌶𑍂𑌦𑍍𑌰𑌾 𑌕𑌲𑍍𑌮𑌷𑌵𑌾𑌨𑍍......𑌸𑍋𑌦𑍍𑌵𑍇𑌜𑍍𑌯𑌃’ 𑌇𑌤𑌿 𑌜𑍀𑌵𑌪𑌰𑌾𑌮𑌰𑍍𑌶𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌚 𑌉𑌦𑌾𑌹𑌰𑌣𑌮𑍍 । 𑌏𑌤𑌦𑍍𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌦𑍍𑌵𑌯𑌂 𑌜𑍀𑌵𑌪𑌰𑌾𑌮𑌰𑍍𑌶𑌕𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌵𑌿𑌭𑌾𑌵𑌿𑌤𑌃 𑌸𑌂𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌤𑍍𑌤𑌿𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌦𑌰𑍍𑌶𑌯𑌤𑌿 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌪𑌕𑍍𑌷𑍀 । 𑌏𑌤𑌦𑍍𑌦𑍍𑌵𑌯𑌂 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌪𑌕𑍍𑌷𑍇 । ‘𑌯 𑌶𑍂𑌦𑍍𑌰𑌾 𑌕𑌲𑍍𑌮𑌷𑌵𑌾𑌨𑍍’ 𑌇𑌤𑌿 𑌜𑍀𑌵𑍇 𑌗𑌾𑌣𑌾𑌷𑍍𑌟𑌕𑌵𑌚𑌨𑌂 ‘𑌯 𑌏𑌷 𑌸𑌂𑌪𑍍𑌰𑌸𑌾𑌦’ 𑌇𑌤𑌿 𑌜𑍀𑌵𑌪𑌰𑌾𑌮𑌰𑍍𑌶𑌦𑌰𑍍𑌶𑌨𑌂, 𑌕𑌲𑍍𑌪𑍋𑌕𑍍𑌤𑌿𑌂 𑌆𑌤𑌿𑌰𑍀𑌤𑌿 । 𑌏𑌤𑌦𑍇𑌤𑌤𑍍 𑌤𑍍𑌯𑌕𑍍𑌤𑍍𑌵𑌾𑌪𑌰𑍋𑌪𑍇𑌨 𑌵𑌿𑌪𑍍𑌰𑌣𑌾𑌰𑍍𑌥𑌿𑌕𑌂 𑌗𑌣𑌨𑌂 𑌸𑍍𑌵𑍀𑌕𑌰𑍍𑌤𑍁𑌂 𑌵𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌪𑌕𑍍𑌷𑍇 । 𑌅𑌤𑌃 ‘𑌉𑌤𑍍𑌤𑌰𑌾𑌦𑌿𑌤𑌿’ 𑌗𑌾

ணாஷ்டகமேவேஷ்ய பட்டநமேவ்யதே। ஶ்ருத்யாதீநாம் மேவ்ய-
க்தேந பட்டநமேஶக்யமேவ। அபஹதபாப்மாதீநாம் மேவ்யக்தம்
பட்டத இதி வாச்யமேவ அக்ஷீ। 'ஸுவிஶுத்தஸ்வரூபமேவ மேக்ஷ
தத்ஸ்வரூபணா: ஸந்தீதி தச்ச। தஸ்மாதவ்யாஸ்தி ஸம்ஸித்திமேஶஷ
உபயோ:। மோதத்யா பரமாத்மநோ ஶுணவஶாத்:। தஶநா-
க்ஷதயோ மேதாநாம் தத்வமோ ஶுணவஶாத்:। 'அநாக்ஷதேஶு
இதி ப்ரஹ்மகுணாநநாதீநாம் மோதத்யாகம் ஸமேவ்யதே।
தத்ரமேவாஸ்த்ரமேஸமேஷு மேஷதஸ்ய। அநாவயிகா அந
ந்யாயதா நித்யஸித்தாமேஷு ப்ரஹ்மண:। 'பரமாத்மநோ ஹி
ஸ்வாபாவிகம் ஸத்யஸங்கல்பாதிகம்। ஜீவஸ்ய து தச்ச ஸா
தநஜம்। 'பரம் ஜ்யோதிருபஸம்பத்ய ஸ்வேந ரூபேணா
பிநிஷ்பத்யத' இதி வசநாத்। ......உத்தரவாக்யே ஸாமா
ஸமேதம் ப்ரஜாபதிவாக்யம் தஹரவாக்யஶேஷமேவ। தத்ர
ச திவாமேஷ்யா ஹி ஜீவ: பரமேஶ்வரஷ்ய ஸாதநஸ்ய தஸ்ய
தஶயா அபஹதபாப்மத்வாதிகுணாஷ்டகாவிர்பாவவிஶிஷ்ட: ஸ்யாத்,
தஶா ச ந ஸம்ஸித்தோஷ:' இதி ஸித்தாந்தி:। 'பரமமேதஶயா
இதஸ்நாக்ஷ்ரதிஸந்தேஹஸம்ஶ்ரய:। 'வீமேஷு' இதி
'நாமரூபவாதிமேஷு நிரஞ்ஜந: பரமம் ஸாம்யமேவைதி'
இதி ஶ்ருத்யாக்ஷுதிமேஷஶப்தஸ்ய ஹணம்।

'தஹராகாஶோஸ்வஸமயேஷு' இதி மதிதம் ஸம்ஸா
தொக்திரஸ்த ப்ரஜாபதேர் தச வாக்ய பரமாத்மம்
ப்ரஸ்ய நிக்ஷேஷ்டுணாய। ஆகாங்க்ஷாமேஷ்யஸமேவம்
பாதநிதரயோரபிதே வாக்யமேத யதும் நாமேஷ்யாத்ய-
மாயஸ்ய ஶ்ரதிகதி தத்ராஸ்ய தச ஸஞ்சேதத்।

தஹரப்ரஜாபதிவாக்யயோராகாங்க்ஷாஸத்தியோஸ்தேவ:
பரஸ்பராந்வதமேவ ஹநவாக்யதம் ப்ரதஶ்யதே. 'உத்த-
ரேஷ்ய:' இதி ப்ரயமேஸத்தே யதா தஹரவாக்யஶேஷஸ்ய
உத்தரஶப்தேந ஶ்ரஹணம் தயா ச ஜாபதிவாக்யஸ்யாவ்ய-
த்தராஶப்தேந ஶ்ரஹணம் த்ருஶ்யதே 'உத்தராச்ச' இதி।

[illegible]

𑌹𑍃𑌤𑍍𑌸𑌾𑌰𑍋𑌜𑌾𑌵𑌙𑍍 𑌪𑌾𑌰𑌮𑍇𑌷𑍍𑌠𑍍𑌯𑌂 𑌨𑌿𑌰𑍍𑌦𑌿𑌶𑍍𑌯 𑌸𑍍𑌵𑌰𑍂𑌪𑌯𑍋𑌗 𑌨𑌿𑌧𑍂𑌮𑌃𑌪𑍍𑌰𑌤𑌾𑌦𑍃𑌶𑍍𑌯𑌹𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌨𑌾𑌮𑍍𑌵' 𑌇𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑍋𑌕𑍍𑌤𑌂 𑌤𑌤𑍍𑌰 ।

𑌕𑌿𑌂 𑌬𑌹𑍁𑌨𑌾 । '𑌉𑌤𑍍𑌤𑌰𑌵𑌾𑌰𑌾𑌣𑌸𑍍𑌯𑌾𑌮𑍍' 𑌇𑌤𑌿 '𑌯 𑌏𑌷 𑌸𑌂𑌪𑍍𑌰𑌸𑌾𑌦𑍋𑌽𑌸𑍍𑌮𑌾𑌚𑍍𑌛𑌰𑍀𑌰𑌾𑌤𑍍𑌸𑌮𑍁𑌤𑍍𑌥𑌾𑌯' 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌕𑌂 𑌦𑌹𑌰𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌸𑍍𑌥𑌂 𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌂 𑌪𑌰𑌾𑌮𑍃𑌷𑍍𑌟𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌸𑌂𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌨𑍍𑌨𑌮𑍍 । 𑌉𑌤𑍍𑌤𑌰𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌗𑌤𑌪𑍍𑌰𑌹𑌤𑌪𑌾𑌦𑍍𑌮𑌾𑌦𑌿𑌕𑌾𑌰𑍋𑌪𑌵𑌿𑌷𑌯𑌤𑍍𑌵 𑌸𑍍𑌵𑌰𑍂𑌪𑌸𑍍𑌯 𑌶𑌰𑍀𑌰𑌸𑍍𑌯𑍈𑌵 । 𑌤𑌤𑍍𑌰𑌾𑌪𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌶𑌰𑍀𑌰𑌸𑍍𑌯 '𑌯 𑌏𑌷 𑌸𑌂𑌪𑍍𑌰𑌸𑌾𑌦𑌃' 𑌇𑌤𑍍𑌯𑍇𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌪𑌦𑍇𑌨 𑌪𑌰𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌰𑍁𑌪𑍀𑌨𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌸𑍍𑌵𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌯𑌤𑍇 । 𑌶𑌰𑍀𑌰𑌰𑍂𑌪𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑍋𑌕𑍍𑌤𑌿𑌃 𑌹𑌾𑌰𑍍𑌦𑌾𑌕𑌾𑌶𑌰𑌾𑌗𑌾𑌨𑌾𑌸𑍌 𑌮𑍇𑌣 𑌸𑌹𑍃𑌨𑌾𑌶𑍍𑌵𑌪𑍍𑌰𑌾𑌵𑍇𑌶𑌨𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑍋 𑌨𑌿𑌷𑍍𑌠𑍍𑌯 𑌪𑌰𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌰𑍁𑌪𑌸𑌂𑌪𑌤𑍍𑌤𑍍𑌯𑌾 𑌭𑌵𑌤𑌿 । 𑌨𑌾𑌪𑍍𑌯𑌨𑍍𑌯𑌾𑌧𑌿𑌕𑌰𑌣𑌸𑌂𑌬𑌨𑍍𑌧𑌃 𑌸𑌾𑌧𑌾𑌰𑌣𑌭𑍂𑌤𑌸𑍍𑌯𑌾𑌪𑌿 𑌤𑌦𑌨𑌨𑍍𑌤𑌰𑌂 𑌤𑍇𑌷𑍁 𑌤𑌤𑍍𑌰 𑌵𑌿𑌷𑌯𑌾𑌵𑌃 । 𑌇𑌤𑍍𑌥𑌂 𑌚 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑍈𑌰𑍍𑌵𑍍𑌯𑌾𑌹𑍃𑌤𑌂 𑌭𑌗𑌵𑌤𑌾 '𑌇𑌦𑌂 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌮𑍁𑌪𑌾𑌶𑍍𑌰𑌿𑌤𑍍𑌯 𑌮𑌮 𑌸𑌾𑌧𑌰𑍍𑌮𑍍𑌯𑌮𑌾𑌗𑌤𑌾𑌃' 𑌇𑌤𑌿 । 𑌇𑌤𑍍𑌥𑌂 𑌸𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌧𑌿𑌕𑌰𑌣𑍍𑌯𑌂 𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑌸𑍍𑌯 ।

॥ 𑌪𑍍𑌰𑌮𑌿𑌤𑌾𑌧𑌿𑌕𑌰𑌣𑌮𑍍 ॥

𑌶𑌬𑍍𑌦𑌾𑌦𑍇𑌵 𑌪𑍍𑌰𑌮𑌿𑌤𑌃 ।

𑌕𑌥𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌮𑌿𑌤 𑌇𑌤𑌿 𑌪𑌕𑍍𑌷𑌨𑌿𑌰𑍍𑌦𑍇𑌶𑌃 । '𑌅𑌙𑍍𑌗𑍁𑌷𑍍𑌠𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌃 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑍋 𑌮𑌧𑍍𑌯 𑌆𑌤𑍍𑌮𑌨𑌿 𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌤𑌿 । 𑌈𑌶𑌾𑌨𑍋 𑌭𑍂𑌤𑌭𑌵𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌨 𑌤𑌤𑍋 𑌵𑌿𑌜𑍁𑌗𑍁𑌪𑍍𑌸𑌤𑍇 । 𑌏𑌤𑌦𑍍𑌵𑍈 𑌤𑌤𑍍 । 𑌅𑌙𑍍𑌗𑍁𑌷𑍍𑌠𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌃 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑍋 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌰𑌿𑌵𑌾𑌧𑍂𑌮𑌕𑌃 । 𑌈𑌶𑌾𑌨𑍋 𑌭𑍂𑌤𑌭𑌵𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌸 𑌏𑌵𑌾𑌦𑍍𑌯 𑌸 𑌉 𑌶𑍍𑌵𑌃' 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍌 𑌕𑌂𑌚𑌿𑌦𑍍𑌦𑍀𑌪𑌾𑌯𑌮𑌾𑌯𑌦𑍀𑌪𑌵𑌦𑍍𑌧𑍍𑌯𑌾𑌰𑌂 𑌪𑌚𑍍𑌯𑌤𑍇 । '𑌅𑌙𑍍𑌗𑍁𑌷𑍍𑌠𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌃 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑍋𑌽𑌨𑍍𑌤𑌰𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾 𑌸𑌦𑌾 𑌜𑌨𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌹𑍃𑌦𑌯𑍇 𑌸𑌨𑍍𑌨𑌿𑌵𑌿-

[illegible]

उक्तं श्रुत्यन्तरेष्वपि न अङ्गुष्ठमात्र जीवयोः सहैव व्याहारस्यैव वाक्यव्यापारेण वा अङ्गुष्ठमात्रत्वस्य जीवसंबन्धिबोधकशब्दप्रयोगेण वाऽत्र जीवप्रतिपक्षः । शब्दशब्दस्य वेदशब्दपर्यायत्वेन ग्रहणे बोधकत्वं च प्रायो दृश्यते सूत्रेषु । 'शब्दप्रमाणका वयम्' इति भगवत्पादोक्तिः । 'शब्द इति चेत्' इत्यधिकरणे शब्दशब्देन वेदशब्दो गृह्यते ।

अन्यत्रापि शास्त्रार्थे शब्दस्य प्रयोगत्वं दृष्टम् । 'अनुष्ठायिकारं शास्त्रम्' इति तत्र उच्यते । 'शब्द इति चेत्', 'अतः प्रभवात्', 'पत्यादिशब्देभ्यः', 'तथात्वं च शब्दात्', 'श्रुतेस्तु शब्दमूलत्वात्', 'अश्रुतिरिति चेन्न शब्दात्', 'कर्मान्तस्मृतिशब्दविधिभ्यः', 'अन्यथात्वं शब्दादिति चेत्', 'पुरुषार्थोऽतः शब्दादिति बादरायणः', 'उपलब्धेस्तु शब्दे हि', 'वाजनवि उपशब्दाभ्याम्', 'अनावृत्तिः शब्दात्', इत्यादिसूत्रेषु न तावदर्थकत्वं बोधकत्वं शब्दशब्दस्य । यत्र तस्य प्रमाणविवक्षास्ति तत्र 'श्रुत्यादिबलीयस्त्वाच्च न बाधः', 'यज्ञादिश्रुतेः', 'वैद्युतेनैव ततस्तच्छ्रुतेः', 'भूतेषु तच्छ्रुतेः', 'तदभावो नाडीषु तच्छ्रुतेः' इति सूत्रेषु । 'तद्यो-शब्दयोरेव 'स्वेनशब्दात्', 'भावशब्दाच्च' इति विशेषणमपि क्रियते । किं तावत्, शब्दशब्दस्य तत्र प्रमाणवाचकत्वावगमनं सूत्रे श्रीभाष्ये ॥

'शब्दादेव' इति विभक्त्यर्थेन पञ्चम्युपक्षिणा शब्दादेवाहेतुः प्रमेयत्वेनावगन्तव्यम् इति गम्यते । 'शब्दात् प्रमितो जीवः' इति पञ्चमी । 'अङ्गुष्ठमात्रो रवितुल्यरूपः' इत्यंगु-

𑌷𑍍𑌠𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌜𑍀𑌵𑌯𑍋𑌃 𑌸𑌮𑌾𑌨𑌾𑌧𑌿𑌕𑌰𑌣𑌤𑌯𑌾 𑌸𑌮𑌭𑌿𑌵𑍍𑌯𑌾𑌹𑌾𑌰𑍋 𑌦𑍃𑌶𑍍𑌯𑌤𑍇 । 𑌤𑌥𑌾 𑌚𑌾𑌙𑍍𑌗𑍁𑌷𑍍𑌠𑌪𑍍𑌰𑌮𑌿𑌤𑌤𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌜𑍀𑌵𑌲𑌿𑌙𑍍𑌗𑌤𑍍𑌵𑌮𑌵𑌗𑌮𑍍𑌯𑌤𑍇 । 𑌅𑌤𑍍𑌰𑌾𑌪𑌿 𑌤𑌲𑍍𑌲𑌿𑌙𑍍𑌗𑌂 𑌶𑍍𑌰𑍂𑌯𑌤𑍇 । 𑌅𑌤𑌃 𑌶𑍍𑌵𑍇𑌤𑌾𑌶𑍍𑌵𑌤𑌰𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌿𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌭𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌬𑌲𑌾𑌤𑍍 𑌤𑌦𑍍𑌬𑍋𑌧𑌿𑌤𑌜𑍀𑌵𑌲𑌿𑌙𑍍𑌗𑌬𑌾𑌧𑌾𑌤𑍍 𑌅𑌤𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌯𑌙𑍍𑌗𑍁𑌷𑍍𑌠𑌪𑍍𑌰𑌮𑌿𑌤𑍋 𑌜𑍀𑌵 𑌇𑌤𑌿 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌪𑌕𑍍𑌷𑌃 । 𑌅𑌙𑍍𑌗𑍁𑌷𑍍𑌠𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌤𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌲𑌿𑌙𑍍𑌗𑌤𑍍𑌵𑌬𑍋𑌧𑌕𑌶𑌬𑍍𑌦𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑌮𑌸𑍍𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌵𑍇𑌤𑌾𑌶𑍍𑌵𑌤𑌰𑍇 । '𑌅𑌙𑍍𑌗𑍁𑌷𑍍𑌠𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌃 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑍋𑌽𑌨𑍍𑌤𑌰𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾 𑌸𑌦𑌾 𑌜𑌨𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌹𑍃𑌦𑌯𑍇 𑌸𑌨𑍍𑌨𑌿𑌵𑌿𑌷𑍍𑌟𑌃 । 𑌹𑍃𑌦𑌾 𑌮𑌨𑍀𑌷𑌾 𑌮𑌨𑌸𑌾𑌭𑌿𑌕𑍢𑌪𑍍𑌤𑍋 𑌯 𑌏𑌨𑌂 𑌵𑌿𑌦𑍁𑌰𑌮𑍃𑌤𑌾𑌸𑍍𑌤𑍇 𑌭𑌵𑌨𑍍𑌤𑌿' 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌵𑍇𑌤𑌾𑌶𑍍𑌵𑌤𑌰𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑍇 𑌅𑌙𑍍𑌗𑍁𑌷𑍍𑌠𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌃 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑍋 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 । 𑌤𑍈𑌤𑍍𑌤𑌿𑌰𑍀𑌯𑍇 𑌚 '𑌅𑌙𑍍𑌗𑍁𑌷𑍍𑌠𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌃 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑍋𑌽𑌙𑍍𑌗𑍁𑌷𑍍𑌠𑌂 𑌚 𑌸𑌮𑌾𑌶𑍍𑌰𑌿𑌤𑌃 । 𑌈𑌶𑌃 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌜𑌗𑌤𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌭𑍁𑌃 𑌪𑍍𑌰𑍀𑌣𑌾𑌤𑌿 𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑌭𑍁𑌕𑍍' 𑌇𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌮𑌿𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌶𑍍𑌰𑍂𑌯𑌤𑍇 । 𑌏𑌵𑌂 𑌚 𑌶𑌬𑍍𑌦𑌾𑌦𑍇𑌵 𑌪𑍍𑌰𑌮𑌿𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌗𑌮𑍍𑌯𑌤 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌾𑌨𑍍𑌤𑍀 । 𑌯𑌾𑌦𑍃𑌶𑌃 𑌶𑌬𑍍𑌦𑌃 𑌉𑌪𑌨𑍍𑌯𑌸𑍍𑌤𑌃 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌪𑌕𑍍𑌷𑌿𑌣𑌾 𑌤𑌦𑌧𑌿𑌕𑌂 𑌶𑌬𑍍𑌦𑌮𑍁𑌪𑌨𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯𑌤𑌿 𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌾𑌨𑍍𑌤𑍀 । 𑌶𑌬𑍍𑌦𑌾𑌦𑍇𑌵 𑌪𑍍𑌰𑌮𑌾𑌣𑌾𑌚𑍍 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑍋 𑌹𑍃𑌦𑌯𑌾𑌨𑍍𑌤𑌃𑌸𑍍𑌥𑌿𑌤𑍇𑌃 𑌅𑌙𑍍𑌗𑍁𑌷𑍍𑌠𑌪𑍍𑌰𑌮𑌿𑌤𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 ॥

𑌲𑌿𑌙𑍍𑌗𑌬𑍋𑌧𑌕𑌶𑌬𑍍𑌦𑍋𑌽𑌪𑌿 𑌶𑌬𑍍𑌦𑌸𑌮𑌭𑌿𑌵𑍍𑌯𑌾𑌹𑍃𑌤𑌾𑌃 । 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌪𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑍁𑌪𑌨𑍍𑌯𑌸𑍍𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌅𑌙𑍍𑌗𑍁𑌷𑍍𑌠𑌪𑍍𑌰𑌮𑌿𑌤𑌤𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑍍𑌯𑌪𑌿 𑌶𑍍𑌰𑌵𑌣𑌾𑌤𑍍 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑍋𑌕𑍍𑌤𑍇𑌨 𑌅𑌨𑍍𑌯𑌥𑌾𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌤𑍍𑌵𑌮𑌾𑌹 । 𑌸𑌤𑌦𑍍𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 '𑌈𑌶𑌾𑌨𑍋 𑌭𑍂𑌤𑌭𑌵𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯' 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌨𑌨𑍍𑌯𑌥𑌾𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌲𑌿𑌙𑍍𑌗𑌂 𑌶𑍍𑌰𑍂𑌯𑌤𑍇 । 𑌤𑌲𑍍𑌲𑌿𑌙𑍍𑌗𑌬𑍋𑌧𑌕𑌶𑌬𑍍𑌦𑌾𑌚𑍍 𑌪𑍍𑌰𑌮𑌿𑌤𑍋 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 । 𑌯𑌦𑍍𑌯𑌪𑍍𑌯𑌾𑌕𑌾𑌶𑌾𑌦𑌿𑌶𑌬𑍍𑌦𑍇 𑌅𑌙𑍍𑌗𑍁𑌷𑍍𑌠𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌪𑍍𑌰𑌮𑌿𑌤𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑌿𑌲𑌿𑌙𑍍𑌗𑌮𑍁𑌪𑌨𑍍𑌯𑌸𑍍𑌤𑌂 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌪𑌕𑍍𑌷𑌿𑌣𑌾 𑌤𑌥𑌾𑌪𑍍𑌯𑌨𑌨𑍍𑌯𑌥𑌾𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌂 𑌜𑍀𑌵𑌲𑌿𑌙𑍍𑌗𑌮𑌸𑍍𑌤𑌿 । 𑌯𑌥𑌾𑌕𑍍𑌯𑌮𑌾𑌦𑌾𑌯 𑌤𑌂 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌪𑌕𑍍𑌷𑌿𑌣𑌾 𑌸𑍍𑌥𑌾𑌨𑌾𑌕𑍃𑌷𑍍𑌟𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 । 𑌤𑌥𑌾𑌪𑍍𑌯𑍁𑌪𑌶𑌬𑍍𑌦𑌾𑌦𑍇𑌵 𑌪𑍍𑌰𑌮𑌿𑌤𑍋 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌨𑌿𑌰𑍍𑌣𑌯𑌃 ।

𑌸𑌰𑍍𑌵𑌥𑌾 𑌯𑌾𑌦𑍃𑌶𑍋 𑌯𑌃 𑌶𑌬𑍍𑌦 𑌉𑌪𑌨𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯𑌤𑍇 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌪𑌕𑍍𑌷𑌿𑌣𑌾 𑌤𑌾𑌦𑍃𑌶𑌃 𑌸 𑌶𑌬𑍍𑌦 𑌉𑌪𑌨𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯𑌤𑍇 𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌾𑌨𑍍𑌤𑌿-

நாபி । ப்ரதிபக்ஷத்வேநோக்த: ஶப்³தோ³ ந ஜீவாஶ்ரயாரணை: । விஜ்ஞாநத்வேந ஸ்வஸ்த ஶப்³தோ³ ப்³ரஹ்மாஶ்ரயாரண: । ப்ரதிபக்ஷே ஶ்ருதிப்ரமாணம் நோபபத்யதே । விஜ்ஞாநே ஸ்வீந தத்வத்வாத: । ஸாதாரணகாஶ்ரயாரணகாஷ்யாம் பக்ஷ்யோபபந்நத்வஸ்ய ஶப்³தோ³ யோஜ்ய: ।

'ஸம்ப்ரஸாதோ ஹ்ருதயஸ்ய' இதி ஶப்³தோ³ க்³ருஹ்யதே ஸத் ஶப்³த³ஶப்³தே³நேதி ஹம்ஸாஷ்ய ஸாஷ்யதே । ஜீவவ்யாவர்த்தநமேவாத்ராபேக்ஷ்யதே । தே³வதாவிஶேஷவிஷயே நாத விசிகித்ஸா । ஸம்ப்ரஸாதஶப்³தோ³ யோகரூட்⁴ய: கஸ்யேஶாந இதி யோகார்த்த ப்ரயுக்தாகாங்க்ஷா ப்ரயுஜ்யதே ஹ்ருதயஸ்யேதி । ஸம்ஶிதவ்யஸ்யாவ்யவஹிதாநந்தரோக்த்யா ந யோகாதீ²விவக்ஷாயஸ்யா । 'பஞ்சாநி யஸ்யாம் ஸம்ஶோதாநி' இத்யேவ ஸதி ப்ரயோஜ்யகோக்தேஷ ஸ்யாநவகாஶ: । 'உதாஹ்ருதஸ்ய ஸம்ப்ரஸாத:' இத்யாதிஷ்வேவ । தஸ்ய த்³ருஷ்டாந்தேநோபபந்நாவா ந பதார்த்த: । பாராசஷஸம்ப்ரதம் பஹூஸி: ப்ராதிதேவிஷ்யம் ஷாபாரகேந நிர்ணீயதே ॥

ஸதி 'ஹ்ருதயஸ்யேஶாந இதி யோகாயோக ஜீவவ்யாவர்த்தநம் ஸாமஞ்ஜஸ்யம் । ததவிவக்ஷணே ஜீவவ்யாவர்த்தநம் ந ஸாஶக்யம் । 'ரஷ்ட்ர பாபகேஶாநஶப்³தோ³ தேவ ப்ரதிதோ ந ஜீவ:' இதி ப்ரதிபக்ஷிணம் ப்ரதி ந வக்தும் ஶக்யம் । ராஜ்ஞா ந ஜீவ இதி நாஸ்தி ஸம்ப்ரதிபத்தி: । ராஜ்ஞா ஜீவவிஶேஷ: ஸ்யாத் । 'பரமாத்மைவாம்ஶாஷ்டமாத்ர: பாராஷா ஹவிதாமஹதி । கதமாத் ? ஶப்³தாத் । 'ஸம்ப்ரஸாதோ ஹ்ருதயஸ்ய' இதி ஸத் ஶப்³த³வாசயோ ஸாதித: । தஸ்ய ஶ்ருதிகவஸம்ஸாதநா ந ஶக்யா । 'இஹ ஹி ஹ்ருதயஸ்யாம்தம் ப்ரதி நிரங்குஶமீஶாநத்வம் ப்ரதீயதே' இதி ஸாக்ஷீ ஸம்ப்ரஸாநகாரிணவயமேவ ஜீவவ்யாவர்த்தநம் வததி, நாதியாந ஶ்ருத்யா । யத்³யபி

ஸஹஸ்ராக்ஷஸ்ய நிக³மநே, "ஶப்³தா³தே³வேத்யதி⁴யாநப்ரச்சே²தே-
ரேவேஶாந இதி பாரமேஶ்வரோக்தம் ஶ்ருத இத்யாதி³:"
இதி பா⁴ஷிதம் ந தஸ்ய ஸம்ஸாரநாவ்யபேக்ஷதாவிஶேஷஸ்ய
ஸச்சா²ஸ்த்ரகேஷு தாத்பர்யம் । ந ததா² வ்யாக்²யாநம் க்ருதம்
ஸாத்விகத்வாத் தாத்பர்யஸ்ய । ஸாத்யம் ஸங்க³்ராஹ்யத்வ ஶப்³த³ஸ்ய
ஸம்ஸாரஶப்³த³ஸ்ய ச ப்ரவ்ருத்திகம் ஸாமாந்யேந வ்யவஹ்ருத்ய
தேஷு । ஸங்க்³ராஹ்யத்வஸ்ய லிங்க³ஶப்³த³கவேந ந ப்ரவ்ரு-
த்திகம் ॥

'ஸம்ஸாரஸ்ய த்யாக³பா⁴ஜோ ப்³ரஹ்மாதி³வாசகா: ஸம்ஸார
இதீஶத்வஶப்³தா³ர்த²ம் ஸம்ஸாரிதா ஸாதீதி ப்ரவ்ருத்த்யா லிங்க³ம்
பா⁴ஷ்யமிதி விபா⁴ஜயதி' இதி ஸூத்ரபா⁴ஷ்யவ்யாக்²யா । ஸம்-
ஸாரஶப்³த³ஸ்ய யௌகி³காத்மகஸ்யேஶத்வஸ்யைவ ஜீவ-
வ்யாவர்த்தகத்வம் ப்ரவ்ருத்திநிமித்தம் தத்ர । ஸம்ஸாரதா-
ரத்வேஷாம், ஸம்யோகா³தி³ஸாமாந்ய ஸம்ஸாரரூப யௌகி³க
ஶப்³த³ஸ்யைவ ஜீவவ்யாவர்த்தகத்வமேவ । தாவதா-
தேந தஸ்யைவ ஸர்வஸாமாந்யப்ரவ்ருத்திகம் । அநீ
ஶயா ஶோசதி முஹ்யமாந:' இதி ஜீவஸ்யாநீஶத்வம், 'அந்ய-
மீஶம்' இதி பரஸ்யேஶத்வம் ச ஶ்வேதாஶ்வதரேஷு படி²தம் ।
அத: யோகா³யோகா³ப்⁴யாமேவ ஶப்³த³ஸ்ய ஸஹஸ்ரா-
க்ஷ்யாதி³ரூபம் யேஷாம் ப்ரவ்ருத்திவ்யவஹார: ॥

ஸம்ஸாரபாரக இதி । ஸம்ஸாரம் விஷ்ணுபத³: பார-
கேண ஸ்வஸ்தம் நிக³த்³யதே । 'ஸ்வஸ்தி ந: பாராய தமஸ:
பரஸ்தாத்' இதி முண்ட³கே பார: பாரகேண
ஶ்ராவ்யதே । 'தமஸ: பாரம் த³ர்ஶயதி' இதி ச²ாந்தோ³க்³ய-
யாம் । 'ஸோ(அ)த்⁴வந: பாரமாப்நோதி தத்³விஷ்ணோ: பரமம்
பத³ம்' இதி ஶ்ருதேரத²ர்வணா பா⁴ஷிதே தாத்பர்யே: 'தத்³
விஷ்ணோ: பரமம் பத³ம் ஸதா³ பஶ்யந்தி ஸூரய:' ஸாதா⁴ரண
தே³வவாக்யஸ்ய பரமம் பத³ம் க்ருஷ்டம் பத³ம் ஸ்தா²நம் ஸதக்ரு-
தோ தத³வஸாநமேவோதி விஜ்ஞாத' இதி । 'ஸாவதே³வ இ-
த்யாஹ்வாயஸ்ய ஸ: । ஸாவயதி ஸம்ஸாராந் ஸ்வதே³ஹிதி ஸா-

ஸாஃ। ஸ வாஸள ஜேவஸ்ய ஹீவு த இதி ஷவு காரஸ்ஃ ஸா-ஸாஜேவ இத்யர்ஃ। கஜேந தத்தவாவுஃஹிஹிதஃ இ-த்யாநாமிசிநீகா। கஂவதுா வாஸாஜேவவாகஸ்ய ஷஷ்டம் ஹாஷிதம் ஹவஹாஷ்யகாரேரஃ। ஷ்ருதஹ்யநாஸாரேணா யெஃா வணநீயஃ। விஷாவாகேந ஷஷ்டா ஹவஹாஷ்யகா-ராஹிஃதா வ கஂவஜூ சதஃ விவாயந்த இதி ஹவதா விஷூஃ-தஃ। தஜூாரேண கயஃதஃ தஹாகுவிவாரே ஶிவவாகஸ-ரூஂகாவகாரஃ॥

ஹவஹாஷ்யாநாஸாரேரேணவ கஂவஜுா விஷாவாஜேவ நிஶிஜே சத தபிரோயேந ஹவஹாஷ்யகாரோ வா ஸூ-தகாரோ வா கஂஶாஜேவிஷாவாகநிராஸகஸ்ய ரா-ஜவாகஸ்ய திஷாவகஸ்ய வ வணயதீதி கயநம் தயா-வஃஹாஹமதஹாதிகஸ்ரோவாஜயெகஃ। ‘ந ஜேவஂ கேஶவாக-வாம்’ இதி வஜா ஸூதகாரநிஷ்ஷஃ। ‘உதாஸ்ரு-தகவெஸ்யஶாநஃ’ இத்யுதாவீஶாநஶஹஸ்ய யொகாய-ஹவஹாஹுஃ। தஸ்ய ராூஷகெவ ‘சஷாதகவஸ்ய ராஜஃ’ இத்யவிவயொகாவதிஃ। ‘யொகரூஷஹூ யொகா-யஸ்யரூஷயநிரவேக்ஷதயெவாவாஸரம் வ்யாதஜேதஃ। ஜொகவெஜயொஃ காவதி யொகரூஷஶஹவயொகஹுஜெ சவ யவாயவ திஸஂவாஸிகாராகாஜ்யயக வயொகாஹாவாகஃ; ‘சஜேஶாநஶஹஸ்யாஹியாநஶாதிகெ தத ஹவ ஹஹு வாகவிஜேஷஹியாநஶ திவிராஜெந கஂகாஷவதிதகவ-ஜூஂகஃஜே ண வூவவகேஷாகாநாஸஂஹஜேந ‘ஶஹா-ஜேவ வஸிதஃ’ இத்யாதிஸூத வதாஷயஃநாரஂஹணீயஃா-வஜேத’ இதி வெஜாதுகள ஸாஹெ வாவஷா ஶ்ரீநிவா-ஸாவாயஃ॥

யஜாக்தம் ஶிவதகவிவேகெ, ‘நவாத ஜிஂகஶஜேந நிணயொZக்ஷிதி வாவுஃ। வயஃஶாதாவுவாரிஃாண-ரூவஜீவஜிஂகவிரோயிநா வாஃஶாதஜிஂகஃஜே ண நி-

𑌣𑌤𑍍𑌵𑌯𑍋𑌗𑌾𑌤𑍍 । 𑌯𑌥𑌾𑌸𑍍𑌯 𑌜𑍀𑌵𑌶𑌰𑍀𑌰𑌸𑍍𑌯𑌾𑌪𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑍇𑌕𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌾𑌦𑍀𑌨𑌾𑌮𑌨𑍇𑌕𑌶𑌰𑍀𑌰𑌾𑌣𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌨𑌾𑌨𑌾𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌤𑍈𑌃 ’ 𑌇𑌤𑌿 𑌤𑌤𑍍𑌰 𑌕𑍍𑌷𑍇𑌤𑍍𑌰𑌜𑍍𑌞𑍇 । 𑌅𑌨𑌨𑍍𑌤𑍇 𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌨 𑌸𑌂𑌖𑍍𑌯𑍇𑌤𑌿 𑌜𑍀𑌵𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌶𑌰𑍀𑌰𑍇𑌽𑌪𑌿 । 𑌵𑌸𑍍𑌤𑍁𑌤𑌸𑍍𑌤𑍁 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑍇𑌕𑌂 𑌲𑌿𑌙𑍍𑌗𑌂 𑌜𑍀𑌵𑍇 𑌵𑌾 𑌶𑌰𑍀𑌰𑍇 𑌵𑌾 𑌨𑌾𑌸𑍍𑌤𑌿 । 𑌶𑌬𑍍𑌦𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑍁𑌤𑍍𑌪𑌤𑍍𑌤𑌿𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌪𑍍𑌰𑌾𑌮𑌾𑌣𑍇𑌨 𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌜𑍀𑌵𑌾𑌤𑍍𑌮𑌕𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌵𑌕𑍍𑌤𑌵𑍍𑌯𑌮𑍍 । 𑌶𑌬𑍍𑌦𑌾𑌤𑍍 𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌜𑍀𑌵𑌲𑌿𑌙𑍍𑌗𑌤𑍍𑌵𑌾𑌨𑌨𑍍𑌤𑍍𑌯𑍇𑌽𑌸𑍍𑌯 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌕𑌾𑌰𑌣𑌵𑌿𑌷𑌯𑌾𑌶𑌙𑍍𑌕𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑍀 । 𑌤𑌲𑍍𑌲𑌿𑌙𑍍𑌗𑌸𑍍𑌯 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑍍𑌯𑌪𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍍𑌯𑌨𑍁𑌸𑌾𑌰𑍇𑌣 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌾𑌦𑌨𑌾𑌤𑍍, 𑌯𑌥𑌾𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌸𑍍𑌯𑌾𑌪𑌿 𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌨𑌾𑌸𑌾𑌧𑌾𑌰𑌣𑌲𑌿𑌙𑍍𑌗𑌤𑍍𑌵𑌮𑍍 । 𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌜𑍀𑌵𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌸𑌾𑌧𑌾𑌰𑌣𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍 । 𑌉𑌭𑌯𑌤𑍍𑌰 𑌶𑌬𑍍𑌦𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌯𑌾𑌨𑍁 𑌸𑌮𑌾𑌨𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌸𑌾𑌧𑌾𑌰𑌣𑌲𑌿𑌙𑍍𑌗𑌬𑍋𑌧𑌕𑌶𑌬𑍍𑌦𑌸𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌤𑍇𑌨 𑌨𑌿𑌣𑍍𑌯𑌃 𑌸𑌮𑍍𑌭𑌵𑌃 ॥

‘𑌨𑌾𑌜𑍍𑌞𑌸𑍍𑌯𑌾𑌨𑍁𑌗𑍍𑌰𑌹𑍋𑌽𑌸𑍍𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑌿𑌰𑍍𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌵𑌰𑍍𑌜𑌿𑌤𑍇 । 𑌅𑌹𑌂𑌤𑌾𑌵𑍍𑌯𑌾𑌶𑍍𑌰𑌿𑌤𑌾 𑌜𑍀𑌵𑍇 𑌨𑌾𑌜𑍍𑌞𑌸𑍍𑌯 𑌤𑍇𑌨 𑌸𑌂𑌶𑌯𑌃 ॥’ 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑌾𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰𑌂 𑌲𑌿𑌙𑍍𑌗𑌯𑍋𑌰𑍇𑌵 𑌕𑌥𑌮𑍍 𑌉𑌕𑍍𑌤𑌾 𑌨 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌿𑌲𑌿𑌙𑍍𑌗𑌯𑍋𑌃 । ‘𑌪𑍍𑌰𑌸𑌙𑍍𑌗𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑌸𑍍𑌥𑌾𑌨𑌾𑌶𑍍𑌰𑌵𑌣𑌸𑍍𑌯𑌾𑌪𑌿 𑌶𑍇𑌷𑌤𑌃’ 𑌇𑌤𑌿 𑌵𑌿𑌭𑌾𑌗𑍇, ‘𑌅𑌨𑍍𑌯𑍁𑌤 𑌯𑌥𑌾𑌤𑍍’ 𑌇𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌭𑌿𑌜𑍍𑌞𑌵𑌿𑌷𑌯𑌯𑍋𑌤𑌾𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍, 𑌶𑌰𑍀𑌰𑌾𑌨𑌨𑍍𑌤𑌰𑌶𑍍𑌰𑌵𑌣𑌸𑍍𑌯 𑌅𑌸𑌙𑍍𑌕𑍋𑌚𑌿𑌤𑌸𑍍𑌵𑌵𑌿𑌷𑌯𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌇𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌰𑍇𑌣 𑌲𑌿𑌙𑍍𑌗𑍇𑌨 𑌚 𑌨𑌿𑌣𑍍𑌯𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌦𑌰𑍍𑌶𑌿𑌤𑌸𑍍𑌤𑍁 ॥

‘𑌶𑌰𑍀𑌰𑌿𑌣𑍋 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌤𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯’ 𑌇𑌤𑌿 𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌾𑌕𑍍𑌷𑌾𑌚𑍍𑌛𑌬𑍍𑌦𑌶𑌬𑍍𑌦𑌾𑌰𑍍𑌥𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌕𑌾𑌰𑌾 𑌭𑌾𑌵𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌶𑌂 𑌨𑌿𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌿 ॥

𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌾𑌨𑌨𑍍𑌦𑌾𑌸𑍍𑌤𑍁, ‘𑌶𑌰𑍀𑌰𑌾𑌦𑌿𑌶𑌬𑍍𑌦𑌾𑌏𑌵’ 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑌰𑍀𑌰𑌾𑌦𑌿𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑍇𑌷𑍍𑌵𑍇𑌵 𑌶𑌬𑍍𑌦𑌶𑌬𑍍𑌦𑌾𑌰𑍍𑌥𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌵𑌦𑌨𑍍𑌤𑌿 ॥

“𑌏𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌮𑍍𑌭𑌵𑌾𑌨𑍍𑌨𑍍𑌯𑌾𑌯𑌾𑌵𑌿𑌰𑍋𑌧𑌿𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌦𑌰𑍍𑌶𑌨𑌾𑌤𑍍 𑌕𑌸𑍍𑌮𑌿𑌂𑌶𑍍𑌚 𑌶𑌬𑍍𑌦𑌾𑌨𑍍𑌨𑍍𑌯𑌾𑌯𑌾𑌵𑌿𑌰𑍋𑌧𑌾𑌚𑍍𑌚 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌿𑌸𑌙𑍍𑌕𑍋𑌚𑌿𑌤𑌸𑍍𑌵𑍇𑌶𑌾𑌨𑌮𑍍 𑌲𑌿𑌙𑍍𑌗𑌶𑌰𑍀𑌰𑍇𑌵 𑌬𑌲𑍀𑌯𑌃” 𑌇𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌵𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌶𑌿𑌕𑌾 ॥

அத்ரோச்யதே ஸாமர்த்யம் — 'ந ஹி ஸர்வேச்வரஸ்ய
ப்ரஹ்மணோ யதேந பகவாநிக்ஷ்வாகு: கல்ப்யதே । யதா ஹி
ஜலம் 'ஹரிர்ஹரதி பாபாநி துஷ்டசித்தைரபி ஸ்ம்ருத: ப்ரதஹதி ஸம்
யதேந தாவதி விஷ்ணு:' இதி । ஸா ப்ரத்யாஶாத் ஸத்த்வ
ப்ராவீண்யாத் விஷ்ணுபாதஸமாஶ்ரயாய । 'ப்ராணேசாநாம்
ஜந்மகோடிஷு: க்லிஷ்டசந்தயித: ஸம்ஸாரது:கபீடிதா: மோக்ஷ: அ
ந்யத்ராம் ஜந்மகோடிஷு ஸம்ஸாரேஷு யதா நிருக்தேஷு கி
ந்த்விஷ்டம் । தத்ராபேக்ஷ்யத ப்ரதோணப்ரதிதேஷு நிஷ்ஜீவதோ
மோக்ஷ்யமாணம் ஸாங்க்யஶாஸ்த்ராபேந்த்ரஹ்ருதயமஸ்மி
தஸ்மிந்நிஷ்டு ॥ '' இத்யதிகாரணஸாரார்த: । 'ப்ராணேசா
நாம் ஜந்மகோடிஷு: ஸம்ஸாரது:கபீடிதா: மோக்ஷ:' இதி 'ப்ராணாதி
ஷு ஸம்ஸாரேஷு ஸுகது:கே:', 'ஜந்மகோடித்ர ரவிதாம்ஸ்
ரஶ்மய:' இதி ப்ரத்யந்தர: க்ருதோ ஜீவப்ரபந்தக்ஷ
ப்ராபணாய । த்விதீயபாதே ஸர்வாணேஷ்வாதாமஹ்ருதஸ்ய
ரஶ்மிபோஷ்யரூபணம் வர்ண்யதே । 'ஹதஸ் ப்ராணப்ரதிதம்'
'நாமஹ்ருதயப்ரதிஷ்டித:' இதி ப்ரதிதஸம்பந்தஸ்யார்த்தம்
ஸம்ஸ்ப்ருஶ்யதே । அத ஸகல ப்ரதிதஸம்பந்த: ஶ்லிஷ்ட இத்யம்
காரணம் ஶேஷம் ஶேஷோ வர்ண்யதே । 'ஸாக்ஷ்யேஷு
மாநதாபே:' இத்யஸ்ய 'ஸ்வாக்ஷ்யேதேந ஸம்ஸாரேநா
ஸம்ஸ்தஸம்ஸ்யே த்யக்தேந மாநஸம்க்ஷம் ஜேநேதி ப்ரபந்த
ப்ர காஶிகாயாம் தத்பூஜஸம்ஸ்ரயமதேஹோ ஸ்வாதேஷு ஸம்ஸ்மி
த்ரயம் ஜந்மதே மோதரபிதி ஸம்ப்ரதீக்ருதம் ।' இதி விஜ்ஞா
நேஶ்வராவ்யா । யதாக்ரமபந்யஸ்தம் ஜீவஸம்ஜ்ஞாபோதகவேந
தத்வாகேக்யவத அநந்யதாஸித்த ப்ரஹ்மஸம்ஜ்ஞகஸம்ஜ்ஞாஹாவ: ॥ தி

'அநேந நாமம் பாதராத்' இதி ஸ்பஷ்ட ஸம்ப்ரஷ
தி ஸம்ப்ரத்யகார: । தத்ர ப்ருதேவ ஹஸ்தாக்ரோதி ஸ்ரீரா
மாநுஜ:' இதி விவித்ரா ஸர்வஜ்ஞ்ய: । ஸம்ஸ்ரவஸ்ய பரகமோ
ப்ரயஜ்ஞம் பாஸ்பதம் 'அஸமஞ்ஜஸம்' இதி கண்டஸித்ரஸ்யோ
தி ஸம்ப்ரத்யகார: । பாதராத் விஷயே 'தத்ப்ரதிஷேய:'
இதி தத்தாப்ரதிஷேயம் கண்டே ப்ரவீதி । பாதரா

𑌤𑍇𑌨 𑌚 𑌨𑌾𑌰𑌾𑌯𑌣𑌵𑌾𑌚𑌕𑌂 𑌨 𑌨𑌿𑌰𑌾𑌕𑍍𑌰𑌿𑌯𑌤𑍇 𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑍇𑌣 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌤𑍇 𑌭𑌗𑌵𑌦𑍍𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌕𑌾𑌰𑍈𑌃 । 𑌨𑌾𑌰𑌾𑌯𑌣𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌾𑌚𑌕𑍇𑌨 𑌵𑍇𑌦𑌾𑌨𑍍𑌤𑌪𑍍𑌰𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌸𑍍𑌯 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌭𑌾𑌷𑌿𑌤𑌾 । '𑌯𑍋𑌽𑌸𑍌 𑌨𑌾𑌰𑌾𑌯𑌣𑌃 𑌪𑌰𑍋𑌽𑌵𑍍𑌯𑌕𑍍𑌤𑌾𑌤𑍍 𑌪𑍍𑌰𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌃 𑌪𑌰𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾 𑌸 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾 𑌨𑌿𑌤𑍍𑌯𑌃 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑍍𑌯𑌾𑌵𑌸𑍍𑌥𑌿𑌤 𑌇𑌤𑌿 𑌤𑌨𑍍𑌨𑌿𑌰𑌾𑌕𑍍𑌰𑌿𑌯𑌤𑍇' 𑌇𑌤𑌿 । '𑌨𑌾𑌹𑌂 𑌭𑌗𑌵𑌤𑌾𑌽𑌶𑌿𑌷𑍍𑌯 𑌸𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌕𑌾𑌰𑍋 । 𑌸𑍍𑌵𑌤𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑍋𑌽𑌹𑌂' 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑍍𑌯 𑌭𑌵𑌤𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌶𑌿𑌤𑌂 𑌭𑌵𑌤𑌿 ॥

𑌨𑌿𑌰𑍍𑌗𑍁𑌣𑌪𑍍𑌰𑌕𑌰𑌣𑌮𑌿𑌦𑌂 𑌭𑌵𑌤𑌾𑌮𑍍 । 𑌨𑌾𑌮𑌰𑍂𑌪𑌵𑌰𑍍𑌜𑌿𑌤𑌂 𑌨𑌿𑌰𑍍𑌗𑍁𑌣𑌂 𑌨𑌿𑌰𑍍𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 । 𑌅𑌤 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌾𑌚𑌕𑌵𑌰𑍍𑌣𑌨𑌂 𑌨𑌿𑌰𑍍𑌗𑍁𑌣𑌤𑌾𑌤𑍍𑌪𑌰𑍍𑌯𑌕𑌮𑍍 ॥

𑌸𑌂𑌸𑌾𑌰𑌨𑌾𑌶𑌕𑌸𑍍𑌯 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌿𑌷𑌯𑍇 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌿𑌰𑌪𑍍𑌯𑍇𑌵 𑌸𑌨𑍍𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑍁 । '𑌸𑌂𑌸𑌾𑌰𑌶𑍍𑌚 𑌲𑌯𑌾𑌧𑌾𑌰𑌶𑍍𑌚' 𑌇𑌤𑌿 𑌵𑍈𑌜𑌯𑌨𑍍𑌤𑍀 । 𑌶𑍍𑌰𑍀𑌵𑌿𑌷𑍍𑌣𑍁𑌪𑍁𑌰𑌾𑌣𑍇𑌽𑌪𑌿 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 𑌏𑌵 𑌸𑌂𑌸𑌾𑌰𑌨𑌾𑌶𑌕𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌹 𑌵𑍇𑌦 । 𑌨 𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌬𑍋𑌧𑌕𑌂 𑌭𑌵𑌨𑍍𑌤𑍁 । 𑌕𑌥𑌂 𑌨𑌾𑌮 𑌜𑍀𑌵 𑌸𑌂𑌸𑌾𑌰𑌃 𑌸𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍 । 𑌯𑌃 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾𑌨𑌮𑍇𑌵 𑌪𑌶𑍍𑌯𑌤𑌿 𑌨𑍈𑌷𑍍𑌟' 𑌇𑌤𑌿 𑌭𑌗𑌵𑌦𑍍𑌗𑍀𑌤𑌾𑌯𑌾𑌮𑌪𑌿 𑌮𑌣𑌸𑍍𑌯𑌾𑌵𑌶𑍍𑌯𑌕𑌤𑌾𑌂 𑌦𑍍𑌯𑍋𑌤𑌯𑌤𑌿 । 𑌤𑌚𑍍𑌚 𑌮𑌨𑌨 𑌪𑍍𑌰𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌮𑍇𑌵𑍇𑌷𑌃 ॥

𑌅𑌤𑌶𑍍𑌚 𑌕𑌾𑌰𑌣𑌤𑍍𑌵𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌾𑌨𑍍𑌯𑌪𑍇𑌕𑍍𑌷𑌯𑍈𑌵 𑌨 𑌪𑌾𑌰𑌮𑌾𑌰𑍍𑌥𑍍𑌯𑍇 '𑌶𑌂𑌭𑍁𑌨𑌾𑌶', '𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌰𑍍𑌭𑌸𑍍𑌮𑌾𑌨𑌾𑌶' 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑌾𑌣𑍍𑌯𑌾𑌹𑍁 । 𑌤𑌤𑍍𑌪𑌰𑌤𑍍𑌵𑌪𑌰𑌕𑌾𑌰𑌣𑌗𑍁𑌣𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑌕𑌮𑍇𑌵 । 𑌪𑍍𑌰𑌯𑍋𑌜𑌿𑌤𑌾𑌂𑌗𑍁𑌣𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌯𑍋𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌯𑍋𑌜𑌿𑌤𑌾𑌂𑌗𑍁𑌣𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌚 𑌮𑌧𑍍𑌯𑌮𑌪𑌠𑌿𑌤𑌂 𑌤𑌤𑍍𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑌪𑌾𑌰𑌮𑌾𑌰𑍍𑌥𑍍𑌯𑌮𑍇𑌵 '𑌯𑌦𑌿𑌤𑌂 𑌕𑌿𑌂 𑌜𑌗𑌤𑍍𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌏𑌜𑌤𑌿 𑌨𑌿𑌃𑌸𑍃𑌤𑌮𑍍 । 𑌮𑌹𑌦𑍍𑌭𑌯𑌂 𑌵𑌜𑍍𑌰𑌮𑍁𑌦𑍍𑌯𑌤𑌂 𑌯 𑌏𑌤𑌦𑍍𑌵𑌿𑌦𑍁𑌰𑌮𑍃𑌤𑌾𑌸𑍍𑌤𑍇 𑌭𑌵𑌨𑍍𑌤𑌿' '𑌭𑌯𑌾𑌦𑌸𑍍𑌯𑌾𑌗𑍍𑌨𑌿𑌸𑍍𑌤𑌪𑌤𑌿' 𑌇𑌤𑌿 । '𑌶𑌂𑌭𑍁𑌨𑌾𑌶' 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌮𑌹𑌤𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌕𑌾𑌶 𑌪𑍍𑌰𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌾𑌚𑌕𑌵𑌰𑍍𑌣𑌨𑌂 𑌸𑌾𑌰𑌸𑍍𑌤𑍁 । '𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌰𑍍𑌭𑌸𑍍𑌮𑌾𑌨𑌾𑌶' 𑌇𑌤𑌿 𑌤𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌰𑌣 𑌅𑌤 𑌏𑌵 𑌸𑌮𑌸𑍍𑌤𑌾𑌕𑌾𑌶𑌕𑌾𑌰𑌪𑍍𑌰𑌵𑌿𑌷𑍍𑌟𑌾 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌿𑌵𑌚𑌨𑌾𑌶𑍍𑌚 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿

இதி ஶாப:' இதி வஸிஷ்டேந வா ஸவர்ணஸ்ய சந்த்ரஸ்ய த்த
ஸாத்ருஶ்யேந ஶு ஹரணஸ்யாகேந தஸ்யாஹி-
யாநப்ராதிபாதகஃதி நிஶ்சீயதே ।

'கோடஸா ப்ராண' இதி ஸ்வஹ்ருதஷ்யண கம்பநஸ்ய
தே ப்ராண: பக்ஷ இதி ஶாஷ்யதே। கம்பயிதா ப்ராணோ
ஸ ஹரஸ்வர்ஶூாதிதி ஸ்வர்ஶஸ்ய பாரோக்ஷ்வ ஶ்திரோஹ
தாக்ஷ்ட்யேத இவ கஷ்த ரபாசிஷ்டயோ:। கம்பநஶஸ்ய
பக்ஷபஞஸஷ்வேக்ஷத்வம் உக்தம் வஸிஷ்டேந। 'ஸ்வஜஸ்ரம்பந
ஹேதா: ப்ராணோ வாயாவிகார இதி பஞ்சஸ்: பக்ஷ:।
ப்ராணஶஸ்ய பாரோக்ஷநி ப்ரவிஷ்டா: இஹ ப்ராணஶஸூகா
ஸ்ய: பாரோக்ஷேத்வ। கேத:? கம்பநாத்। ஸஸ்ய ஸஸா
யாகஸ்ய ஜ்ஞதோ ஜீவநாதிவேஷாணஹாதாகாத்' இதி ஶ்ரீ
ஸதாஶிவேந்த்ரா:। 'ப்ரப்ரஶோதராநோபநாத்' இதி
ப கரணஸ்ய ஹேதுதா ஶாஷிதா ஸ்வஹ்ருஷ்ய। 'தத-
நேந வாசேக்யகயாக்யதா உஶிததா' இதி ஶாஶ்தீ। 'ப்ராண
ஶப்தோஸ்ய்யம் பாரோக்ஷேத்வ ப்யாகத:। ப்ராணஸ்ய
ப்ராணதீதி உஶதநாத்' இதி ஶாஷிதம் ஸ்வஹ்ருஷ்ய। ஸ்வ-
ஹ்ருஷ்யஶாஷிதஹேதுவாரஸாத்ஸ்வம், ஸாத்ஹேதாஶ்
வஸித்யாஶ: இத்யாதயா பஹவோ தோஷா: ப்ரயமயிக-
ரணகஷ்தே। ஸ்வநதே பக்ஷஸாஸ்யஹேதவ: கே இதி
போத்யம் நேவ ஶக்யதே। பஹுஷ மிமஷா பஹு
யாதுஶ்யோநகாத்। 'ஶராதேவ ப்ஸித:' இதி ஸூத்ர,
தே ய: பக்ஷ: ஸ ஏவ பக்ஷோடதாவி। 'ப்ராஜ்ஞ:',
'ப்ராஜ்ஞ:' இதி ஸாயாநாஸ்யத்தா பாரோக்ஷஸ்வம் ஸாயாத்।
'கம்பநாத்' இதி ஸாத்ஹேது:। ஸகாரணோகஸ்ய
கம்பநஸ்ய ஸ ஹராஸாயாரணமிம்ஶகம் உபரஸ்வஹ்ருஷ்ய। ப்ர-
காரணமிமஸ்யாஸுஷ்யஸ்ய ஜீவஸ்யக்ஷயா 'கம்பநாத்' இதி
ஸூத்திதம்। வஜநாது இதி ஸூத்ரே தஸ்வஹ்ருஷிதத-
ஶேஷஶேதம் க்ருஹீதம் ஸ்வேத்। 'யதிதம் கிஞ்ச ஜகத்ஸ்வம்
ப்ராண ஏஜதி நி:ஸ்ருதம்', 'ஜயாதஸ்யாக்நி: தபதி ஜயா-

த்தவதி ஸூத்ரக்ருத் । ஸ்வாதிரூபஸ்ய வாயஸ்ய ஸ்வப்ரத்யக்ஷத்வாவதி பஞ்சக:' இதி அவதி ஸூக்ஷ்ம உபாதிதத்வே 'ஸம்பந்நாத்' இதி । ஸூக்ஷ்ம அயோகே ஸமுஜ்ஜவலவிஷயித்வ ப்ரத்யக்ஷவிஷயித்வ ப்ரத்யக்ஷ வாஸோத்தம்ஸ்மே ப்ரஹ்மவாக்யேந நிர்ணீதே ஆநந்த- ஸ்யாதிகாரணவாக்ய 'கோஹ்யேவாந்யாத் க: ப்ராண்யாத்' இதி ஸமுத்ரேஷயி ப்ரத்யக்ஷம் ஷீஷாஷாதக:வபதே ஷீஷா தேதி ஸூத்ரக்ருத்' இதி ஸ்யோதாதேந வாயாதீநாம் ஸ்வாதி காரப்ரவதநயிதும் ப்ரத்யக்ஷம் ப்ரஹ்மஸூத்ரேந பரிகதே । ப்ரஹ்மவாக்யேந ஸமுத்ரநிர்ணீததாநந்தஸ்யவாக்யத்ரயம் ஸம்ஸய ஸூத்ர ஸூக்ஷ்ம அயவாராஸ்ஸம்க்ஷம்பந்தே ஹேதுநா ப்ரஹ்மாஸாதா ரணம்ஸம்ஸத்தேநாவந்தஸ்யதே பதிதஸ்ய ப்ரஹ்மக்ஷஸாய நாய । யஜோக்ஷபோபவிரஹாதீஸ்வராணாஸ்வீஸ்வரா: । ப தீவோ ப்ரஹ்மணோ வீதா: ஸ்வக்ஷஸூத்ராணி ப்ரக்ஷ்யந்தே' இதி ஷீஷாஷாதந்தராயஸம்ஸஹஸ்ரவேஷத்ரீயவாதிகே ॥

ஆநந்தவல்லீபரிதஸூக்ஷ்மஸதர்ஸாவதத்ரஸூக்ஷ்ம । ப்ராண ஸம்பந்தஸ்ய யோகவ்யக்த்யா ப்ரஹ்மவாக்ஷக்ஷம் ஸமயிதம் பந்தஸ்ய ப்ராணாதிகாரணே । 'ஸம்பந்நாத்' இதி யாக்ஷய நிதேஸேந ப்ராணஸம்பந்தஸ்ய ஸாக்ஷணிக்ஷணம்' இதி ஸ்வ தக்ஷிரவதந்ரா । நாத ப்ராணஸம்பந்தஸ்ய ஸாக்ஷணிகக்ஷேப் । 'ஸம்பந்நாத்' இதி வஜ்ராயாக்ஷய நிதேஸஸ்ய ப்ரயோஜநம் ப்ரதர்ஸிதஸ்ஸூத்ரா: । 'ஜ்யோதிர்தர்ஸநாத்' இதி ஸூத்ரஸ்ய, 'ஏஷ ஸம்ப்ரஸாத: பரம் ஜ்யோதிருப ஸம்பத்ய' இதி ஶ்ருத்யோக்தஜ்யோதி: பரக்ஷமிராஸக தேந ப்ரக்ஷயிகாரணக்ஷவஸ்ஸூந்ஸ்தத்தேஸூப் । ஜ்யோதிரதி காரணேநாஸ்ய மதாய தாஷா । ப ஸிஷ்டேவ தேஜோ ஜ்யோதி:ஸப்தித । குத: ? தத்ர ஜ்யோதி:ஸப்தஸ்ய ரூட ஸக்ஷாத் । ஜ்யோதிஸ்ஸ்வராணாதியாநாத்' இத்யுக்த ஹி ப்ரகர ணாஜ்ஜ்யோதி: ஸப்த: ஸாயம் பரித்யஜ்ய ப்ரஹ்மணி வர்த தே । நவேதஸம் தமஸ்தித்ஸு ஸாயம்பரித்யாகே காரணம் த்ருஸ்யதே' இதி ஸமஹாஷ்யே ஜ்யோதிரதிகரணேந மதா

[illegible] 𑌪𑌰𑌿𑌚𑍍𑌛𑌿𑌨𑍍𑌨𑌤𑌾 । 𑌕𑌿𑌂 𑌨𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾𑌪𑌿 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮-
[illegible] 𑌯𑌥𑌾 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿[illegible] । 𑌅𑌤
[illegible] 𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌤𑍇 [illegible]-
[illegible] ‘𑌪𑌾𑌦𑍋𑌽𑌸𑍍𑌯’ । 𑌤𑌸𑍍𑌯 [illegible]
[illegible] ‘𑌪𑌾𑌦𑍋𑌽𑌸𑍍𑌯 [illegible]’
𑌇𑌤𑍍𑌯 [illegible]
[illegible]’ 𑌇𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌷𑌿𑌤𑌮𑍍 । [illegible]
[illegible] 𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌃 [illegible] ।
[illegible] 𑌭𑌾𑌷𑌿𑌤𑌂 [illegible]
“𑌤𑌥𑌾 𑌚 [illegible]
[illegible]’ 𑌇𑌤𑌿 [illegible]
[illegible] । [illegible]
[illegible] 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌃 [illegible]” 𑌇𑌤𑌿 — [illegible] । 𑌅𑌤𑌶𑍍𑌚 𑌜𑍍𑌯𑍋-
𑌤𑌿𑌷𑌃 𑌪𑌰𑌶𑌬𑍍𑌦𑍇𑌨 𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌿𑌤𑌤𑍍𑌵𑌂, ‘𑌉𑌤𑍍𑌤𑌮𑌃 𑌪𑍂𑌰𑍁𑌷𑌃’
𑌇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌤𑍍𑌤𑌮𑌪𑍂𑌰𑍁𑌷𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌚 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌶𑍍𑌰𑍂𑌯𑌤𑍇 । ‘𑌉𑌤𑍍𑌤𑌮-
𑌪𑍂𑌰𑍁𑌷𑌾𑌧𑌿𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍍𑌯𑌾’ 𑌇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌤𑍍𑌤𑌮𑌪𑍂𑌰𑍁𑌷𑌶𑌬𑍍𑌦𑌸𑍍𑌯𑌾𑌭𑌿-
𑌧𑌾𑌨𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌿 [illegible] । [illegible]
𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌃 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍇𑌃 [illegible] । ‘[illegible]’ 𑌇𑌤𑌿
[illegible]
‘𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌃’ 𑌶𑌬𑍍𑌦𑌸𑍍𑌯𑌾𑌪𑌿 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑌿 [illegible] 𑌸𑌾𑌧𑌯𑌤𑌿 ॥

𑌯𑌤𑍍𑌰 𑌶𑌬𑍍𑌦𑌶𑌬𑍍𑌦𑍇𑌨 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌿 [illegible],
[illegible] 𑌵𑌿𑌷𑌯𑌃 ‘𑌮𑌧𑍍𑌯𑍇
𑌵𑌾𑌮𑌨𑌮𑌾𑌸𑍀𑌨𑌂 𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑍇 𑌦𑍇𑌵𑌾 𑌉𑌪𑌾𑌸𑌤𑍇’ 𑌇𑌤𑌿 𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌪𑌾𑌰-
𑌮𑍇𑌶𑍍𑌵𑌰 [illegible] 𑌭𑌾𑌷𑌿𑌤𑌃 𑌶𑍍𑌰𑍀𑌮𑌦𑍍𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑍇 । [illegible]
[illegible] । 𑌵𑌾𑌮𑌨𑌶𑌬𑍍𑌦-
[illegible] । [illegible]
[illegible] । 𑌵𑌾𑌮𑌨𑌸𑍍𑌯 [illegible]
[illegible] 𑌨𑌿𑌶𑍍𑌚𑍀𑌯𑌤𑍇 । 𑌉𑌤𑍍𑌤𑌰𑌾𑌧𑌿𑌕𑌰𑌣𑍇
[illegible] । 𑌵𑌾𑌮𑌨
[illegible] 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑌾 [illegible]

ஐதி வ்யவஸ்தாபிதம் । 'ஏகம் விஷ்ணுர் மஹத்பூதம்', 'தேஷாமேவைஷ மஹிமா' இத்யாதி ஶ்ருதிபிஸ்தஸ்ய விஷ்ணுத்வம் ஸித்தம் ॥

॥ தேவதாதிகரண ஸ்வரூபாதிகரணம் ॥

அத ஸ்வரூபாதிவ்யதிரிக்தேஷு த்ரயஸ்த்ரிம்ஶதாதிகரணார்தானாம் மத்யமே ... ஹஸ்தாந்தேஷு நாதிகரணஸமாப்தி: । அதிகரணைகஸ்யைகமநய தாவதா ஸ்தாபிதா அதிகரணா அயோத்யா ... ஸ்யாதே ஸ்வதா । யஸ்யாம் ஸ்வர்த்திதேஷு ஸாம்ஸம் । தேஜ-ஸ்ரீஸ்வாதீநாம் ப்ராஹ்மணஸஹஸ்ரங்கம் ஸம்பந்தி ஸ்வஸ்தம் । ஸ்வயம் ஸ்வநிர்வாணவாதிநம் ஸ்வஸ்தாம் ஸ்வகீயா ஸ்வவ விமலமந்த்ரம் ॥

அத ஶாஸ்த்ரீயதேஜஸ்வீயஸேநாசரா அவிஷாதா: ப்ராயேண விஷ்ணுஸூக்தேஷு ப்ராஹ்மணேந । ஸர்வஶாஸ்த்ரேஷு ப்ரஹ்மஸூத்ராதிகரணேஷு வஸ்துவஸ்துஷு ஸேவ தேஜஸ்விதம் ப்ராஹ்மணஸ்ய தி ஶாஸ்த்ரப்ரமாணவ்யதிரேகம் । தத்ர ஸ்வதந்த்ர தேஜஸ்வி ப்ராஹ்மணயோ: பரஸ்பரயோரவிநாஶ ஸம்பந்தேதே ॥

'ஸ்வயம்ஸேவாம் ஸம்பந்தி அர்த: ஸம்வஸ்தும் ந ஸம்வஸ்துகம் ஸந்தாதி । ஸாக்ஷாத் ஸ்வதிஷ்டாநோபாதி வஸ்த்வாதி । ந ஸ்வஸ்வாதுப்ரதிஷ்டாம் ஸம்வஸ்துகோ விஶேஷ: உபதீதி வேத; "ஶப்த இதி வேத" இதி ஸாக்ஷாத் ப்ரதிஷ்டோ உபஜ்யதே । அத: பரோக்ஷம் ப்ரதிஷ்டதி । யதா கூபாதிதாநாம் கீர்த்யதி ததா விநா ஸாக்ஷாத் ப்ரதிஷ்டம் உபேக்ஷ்ய ஶாஸ்த்ர ஸ்வதம் நிஶ்சயதீதி காவிஶ வஸ்வாத்யவாஸ்யாதி" இதி ஸ்வகீயா த்ருஷ்டவிரோதாஸ்வாதிதா । ப்ரத்யக்ஷமேவ தேஜஸ்வி ஸம்பந்தம் ஸாதவஸ்துகம் தேந வ்யாக்யாதே வஸ்துநிஷ்டேஷு ஸ்வாதிகரணேஷு ஸ்வ-

ஹ்ராஷ்ய்ருஸீத்ர்யாவி । யத்ர விவாஉஸ்த விவாஜிதாஉூஉெந-
நுாஜர்ஹணம் உ்ருஶ்யதெ । ஊவிநு ஜெவதாயிகரணெ
தா சஜாஜர்ஹணம் நாஸ்தி ஸதொரவி தத்க்ஷாநாவாஉ-
வ்ர திஷெயயொஃ । ஊவி தத்ர காரணவிஶெஷஃ । ந
வரொக்ஷஉஷணராஹிவூா, வ்ர த்யக்ஷஉஷணராஹி-
வூா தத்ர காரணம் யஶா ஹவாநு ஜந்யதெ । "தஉாவயூவி",
இதி ஸூத்ரெ ஜெவதாநயிகாரவாஉீ வூவூவக்ஷீ ஜெஜ-
ஜிநிஶிதி ஸாவிஶஉம் ஜெவஜிகாநாம் விஜிதம் ஜெஜிநிஸூத்ர
ஹ்ய வணவாத் தஜாஜர்ஹணம் விநாவி । ஷஷ்டலக்ஷண-
வ்ர யஜவாஉீயர்அதியீகாயிகரணெ ஜெவாஉீநாம் கஜூஸ்வந-
யிகாரஃ ஸஜயிூத இவ ஜெஜிநிநா । "ந ஜெவாநாம் ஜெவ
தாஜராஹாவாஸ்" இதி தஉயிகரணஸூத்ரஜாவந்யஸ்தம் ஹவ
ஹ்ராஷ்ய தஉாவயூவீதி வ்ர யஜஸூத்ர வவ ஜெஜிநிஜ-
த்ராக்ஷெஷ்தாரம் ஜொயயிதாழ । "யஉவி கஜூஸ்வநயிகார
காரணஜாக்ஷம் "ந ஜெவாநாம் ஜெவதாஜராஹாவாஸ்", ந தஜி
உ்ராஸ்வஸ்தி" இதி தஸ்ஸூத்ரெ ஹாஷிதழ । தஉாவயூவீதி
ஸூத்ரெண ஜெஜிந்யக்ஷாநயிகாரந்யாயஸ்ய ப்ர ஹுவிஉ்யா
ஸா வ்ர ஸராஹாவஃ ஸ்வீக்ரியதெ । ஜெஜிநிரொவாத்ர
வூவூவக்ஷீதி வ்ய்தாதஸூவூதஜ்ராஜெவ ஸ்வஷ்கவாத்ஜா
ஜ்ர ஹணம் நாவஶ்யகம் வூவூவக்ஷிவிஶெஷஜ்ஞத்வயெ ।. ஊ
ய்யாஜ்ஶாஸநிணெூயெஷு ஜாக்ஷாத்ஸ்வர்ஸூவஸ்வஹாவஸ-
ஶரீரகவாஜிஷு, கஜூஜ்ஞாநயொரம்ஶாம்ஶிஹாவாஜிஷு ச வி
ஷயெஷு ஜெஜிநெஃ ஸ்வாஹிவ்ராயா வா, பாஹுஸ்தாநிஜித்-
காக்ஷெவா வா நாவஶ்யஜெ தஸ்வ்ரணீதஜீஜாம்ஸாஸூத்ரெஷ்
ஹ்யஃ । ஊதஸ்த்ஜாஜர்ஹணம் க்ரியதெ ஸூத்ரக்ரதா தஜி
ஷயெஷு தஉாஹ்ராவிதவக்ஷ்வ்ர உஶூநெ ॥

ஊத்ர தஉாவஸீத்ர்யாரஹ்ய வஜ்ஸா ஸூத்ரெஷு
ஜெவஜாதொவ விஉ்யாஸ்வநயிகார இதி ஊயிகாரஸாஜாந்யா-
க்ஷெவஃ, ஜெயாஉீநாஜெவி ப்ர ஹுவிஉ்யாஸ்வயிகாரஸம்ஹவாஸ்
தெஷாஜள ஸ்தஜ்ஜிூஜொாZயிகாரஸ்ய வ்ர உஶூய்யதெ । ஷஷ்டலக்ஷ

ணே ஜைமிநா தே₃வஜாதேரேவ கர்த்ருத்வாநதி₄கார: ஸாதி₄த இவ கர்மவேத₃கார்மவேதே₃ந । வித்₃யாஸு தத்₃வ்யபாஶ்ரயாதி₄கார: ஸாத்₄யதே ப₃ஹுபி₄: ஸூத்ரை: । இதமேகமதி₄கரணம் தே₃வதாதி₄கரணாக்₂யம் ॥

தத₃நந்தரம் யத் யத் வஸ்வாதீ₃நாம் தே₃வவிஶேஷாணாம் தத்தத்₃தே₃வோபாஸநம் தத்தத்₃தே₃வத்வப்ராப்திஸாத₄நம் வா ஶ்ரூயதே தத்ர தத்ர தத்தத்₃தே₃வாநாமுபாஸநாதி₄காராபா₄வ இத்யாக்ஷிபதி ஜைமிநி: । மத்₄வதி₄கரணோக்தஸ்யாதி₄காரஸ்ய தே₃வவிஶேஷேஷ்வபா₄வம் வத₃தி ஜைமிநி: । “மத்₄வாதி₃ஷ்வஸம்ப₄வாத் தேஷாமநதி₄கார:” இதி ததா₃க்ஷேப: । தத்ராதி₄காரபா₄வம் ஸித்₃தா₄ந்தயதி பா₃த₃ராயண: ‘பா₄வம் து’ இதி । இத₃ம் ச மத்₄வதி₄கரணம் । ஜைமிநிஸூத்ரே ததா₃க்ஷேபஸ்யாத₃ர்ஶநாத் தந்நாமநிர்தி₃ஷ்டம் ॥

ப்ரத₂மாதி₄கரணே ஸாமாந்யதோ தே₃வதாதி₄காரம், மத்₄வதி₄கரணே வித்₃யாவிஶேஷே தே₃வவிஶேஷாணாமநதி₄காரஶங்காமுத்₃த்₄ருத்ய தந்நிரஸநேந ப₃ஹுவித்₃யாஸு ஸர்வாஸு ஸர்வேஷாம் தே₃வாநாமதி₄காரம் ஸாத₄யதி ஸூத்ரக்ருத் ॥

ஸாமாந்யதோ தே₃வாதீ₃நாமநதி₄காரஸாத₄நப்ரவ்ருத்தபக்ஷே விக்₃ரஹாபா₄வப்ரயுக்தஸாமர்த்₂யாபா₄வ:, தே₃வதாவிக்₃ரஹவர்ணகஶ்ருதீநாம் தத்₃விஷயே தாத்பர்யாபா₄வாத் ப்ராமாண்யாபா₄வ:, விக்₃ரஹவத்த்வே யுக₃பத₃நேகயஜ்வபி₄ராஹ்வாநாநுபபத்தி:, விக்₃ரஹாணாமநித்யத்வேந தத₃நித்யவிக்₃ரஹஸம்யோகே₃ந ஶப்₃த₃ஸ்யாநித்யத்வப்ரஸங்க₃:, ஶ்ருதே: ஶப்₃தா₃த்மகத்வே ப்ரளயே ஶ்ருதேரபி நாஶாத் ஶ்ருதேரப்யநித்யத்வாத் ப்ராமாண்யாபா₄வ இத்யுத்₃பா₄வ்ய நிரஸ்யந்தே ப₃ஹுபி₄: ஸூத்ரை: । ப்ரத₂மஸூத்ரே விக்₃ரஹவத்த்வாபா₄வப்ரயுக்தஸாமர்த்₂யாபா₄வ:, த்₃விதீயே(அ)ர்த₂வாதா₃நாம் விக்₃ரஹவத்த்வபோ₄த₄நஸாமர்த்₂யம் ச பரிஹ்ருதம் । தந்நிரஸநம் க்ரியதே ஸம்ப₄வாதி₃தி ஶேஷ[illegible]ஸூத்ராப்₄யாம் ।

ஸவநாஷேஷ்வபி ஸம்ஸவாதிஷ்டி ஹோமதோரயவேவாயெத்ர ஸா-
ஷிதம், "க்வசித் ? ஸம்ஸவாஸ் । ஸம்ஸவதி ஹி தேஷாமேவ
யத்க்வாநத்யயிகாரகாரணம் । தத்ராயித்கம் தாவநேகாக்ஷ-
விஷயம் தேவாநீநாமேவ ஸம்ஸவதி விகாரவிஷயவிஸர்ப்ரத்யபி-
த்யகாரமோவநாதிநிதிதம் । தயா ஸாமயத்யமேவ தேஷாம்
ஸம்ஸவதி மேதாயத்வாதேதிஷாஸவசராணமோநேஷாந்த்ர
வி ஹவத்தாதவநமேஸ் । ந வ தேஷாம் க்வசித்வ திஷே-
யொரபி" இதி । க்வசித் ஸப்ரத வஷவ ஸாமயெத்யாவ
வாதநம், மேதாயத்வாதாநாம் தேவதாவித ஹோஷ்ச ப்ராமா
ணஸம்ஸவவணத்நது கித யெதேரஸ்நாஷேம் । யத்யபி ஸஷ
த ஸம்ஸவஸ்யாயத்கேந தஸம்ஸவெரபி ஸவேம் ஸம்ஹ-
ஹத்யதே வ யமேத வஷ, விஸ்தரேண தஸ்மயத்நம் ஸாஷ்யதே
"ஸாவம் தச் பாதராயணோரபி ஹி" இதி ஸவநதே ।
வ யமேஸப்ரதேராகஸம்ஸவஹோதோஸஸ்யாவ்யயத்ஸ்ய ஸவ
நாஷ்யஸம்வ திவநக்வாத்தவிஷயஸ்யாபி தநேதே வோவ-
வாதநம் ந்யாய்யம் । ஸாமாந்யதோ தேவதாயிகாரமாத-
ஸ்யதத்ராக்ஷிவ்யமாணக்வாஸ், மேதாயத்வாதாநாம் தேவதா-
வித ஹோஷ்வ ராமாண்யஸ்யாயிகாரமாதஸ்யவதத்ராக்ஷிவ்யமா
ணக்வாஸ், மேதாயத்வாதாநாம் தேவதாவித ஹோஷ்வ ராமா-
ண்யஸ்யாயிகாரஸாமாந்யாபேக்ஷவகக்வாத்தயேதவ மேதாயத்-
வாதாநாம் தத்விஷயே வ ராமாண்யஸமயத்நமேவக்ஷிதமேவ
தம் வ । வஞ்ஸச் ஸப்ரதேஷயிகாரஸாமாந்யாபேக்ஷவ
உபஹாரள இதி ஸாஷ்யவயஸம்வ திவநம் ॥

"மேயாதிஷ்வஸம்ஸவாதநயிகாரம் ஜைமிநி:" இதி வித்யா
விஶேஷேச் தேவவிஶேஷாணாமநயிகார: ப்ரவத்வ
க்ஷ்யத இதி ஸ்வேம் ஸப்ரத்ராக்ஷரேஷ்ய: । அயிகாரஸாமா-
ந்யாபேக்ஷவ மேவீஸப்ரதேஷ்வவாதவிஷாயயிஷயாத்ர வ
வ்யத்யதே வப்ரவத்வக்ஷிணா । "ஸம்ஸவாஸ்" இதி தத-
வரிஸப்ரத்ர வ தஸ்யத்தஸ்யாயிகாரஸம்ஸவத்வயதஸ்ய "மே-
யாதிஷ்ச" க்வஸம்ஸவேந தத்ராநயிகார இத்யவவாத உவ்ய-

अतः शूद्राणामेव च भवदुपयोगसंहे । किं भवतां वा ब्राह्मणानां वा ऐहिकं सम्बध्या । जैमिनिपक्षाभिप्रायेण समन्वयाभ्युपगमे एव न विरुध्येत । भगवद्रीत्या समन्वयसिद्धीनां ब्रह्मविद्यायामनधिकाराद्देवानामधिकारिणो एव न भवेयुः । तथा चैतदेवाधिकरणे गृह्यमेवेन भगवताऽधिकारो नाभ्युपेत्य । शिष्यबुद्धिदार्ढ्याय जैमिनिकृता आक्षेपास्तत्परिहारतया तज्ज्ञानाय कृताः । वीतरागकथेयं ; न विजिगीषुकथा ॥

किमत्र तत्त्वम् । मध्वादिविद्यास्वादित्यादीनामधिकारासिद्धिर्वा, तदभावो वा । अधिकारभाव एव तत्त्वमिति सार्वज्ञ्यं निर्णीतवद्भ्यां भाष्यकृद्भिः श्रीमद्दीक्षितेन्द्रैर्न्यायरक्षामणौ । अद्वैतभाष्यटीकाकृद्भिरन्यैः सा- धारणं तत्र सिद्धान्तितम् । तन्निष्कर्षोऽत्र वक्ष्यते । तदेवं शास्त्रसिद्धो देवतानां मध्वादिषु अनधिकारः ॥

“मध्वादिष्वसंभवात् । असत्त्वं वा श्रुतेरत्र देवदेवाः । श्रुतेरेव ब्रह्मसत्त्वादेशः” इत्यादिषु मध्ये ब्रह्मसत्त्वादेर्निषिद्धत्वेन देवतावासेऽप्यनेकेषु ब्रह्माधिकारिकेषु तेषामेवादित्यादीनामधिकारासंभवात् । न शक्यपेक्ष्यमपेक्ष्यस्याभावः संभवति, तस्य हेतुनिष्ठत्वात् । तथा चायं प्रयोगः “ब्रह्मविद्या न देवानधिकरोति विद्यात्वादन्यविद्यावत्” इति श्रीभाष्ये ध्वनितः । कामं विशेषाधिकारासंभवेऽपि केवलं हेतुः “मध्वादिष्वसंभवात्” इत्येतावति सूत्रेऽस्तु । “भावं तु बादरायणोऽस्ति हि” इति सिद्धान्तसूत्रे तत्र यत्तथा उक्तः पक्षः पूर्वपक्षिणा तदनाधिकारस्य भावः सिद्धान्त इत्युपपत्तिः स्वारसिकी स्वसिद्धा च । मध्वादिसिद्धान्तपक्षव्यतिरेकतः कियते सिद्धान्तसिद्धान्तेऽपि संभवतीत्यर्थः । मध्वादिष्वधिकारा-

𑌭𑌾𑌵𑌾𑌦𑌸𑌂𑌭𑌵𑌾𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌪𑌕𑍍𑌷𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌮𑍍 । 𑌤𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌿𑌸𑍍𑌥𑌾𑌪𑌨𑌮𑌿𑌤𑌿 । 𑌏𑌵𑌂 𑌚 𑌶𑌂𑌕𑌿𑌤𑍋𑌽𑌪𑌵𑌾𑌦𑍋 𑌨𑌿𑌷𑌿𑌧𑍍𑌯𑌤𑍇 𑌤𑌤𑍍𑌰𑌾𑌪𑌿 𑌭𑌾𑌵𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌾𑌨𑍍𑌤𑍇𑌨 ॥

‘‘𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌷𑌿 𑌭𑌾𑌵𑌾𑌚𑍍𑌚’’ 𑌇𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑍇 𑌤𑌾𑌵𑌤𑍍𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌪𑌕𑍍𑌷𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌮𑌰𑍍𑌥𑌨𑌂 𑌕𑍍𑌰𑌿𑌯𑌤𑍇 । 𑌭𑍌𑌤𑌸𑌮𑌷𑍍𑌟𑍍𑌯𑌾𑌦𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌶𑌬𑍍𑌦𑌾𑌃 । 𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌾𑌮𑌾𑌨𑍍𑌯𑍇𑌨𑌾𑌧𑌿𑌕𑌾𑌰𑌾𑌭𑌾𑌵𑌸𑌮𑌰𑍍𑌥𑌨𑌪𑌰𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌨 𑌸𑌂𑌭𑌵𑌤𑌿 । 𑌅𑌤𑌏𑌵 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌰𑍍𑌮𑌣𑍍𑌡𑌲𑍇 𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑍍𑌯𑌾 𑌸𑍂𑌰𑍍𑌯𑍋𑌪𑌦𑍇𑌶𑌨𑌾𑌤𑍍, 𑌅𑌤𑌏𑌵 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌰𑍍𑌮𑌣𑍍𑌡𑌲𑌸𑍍𑌯 𑌦𑍇𑌵𑌤𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌵𑌿𑌗𑍍𑌰𑌹𑌾𑌭𑌾𑌵𑌶𑍍𑌚 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌵𑌾𑌦𑌨𑌾𑌮𑌧𑍇𑌯𑌾𑌦𑌿𑌭𑌿𑌰𑌪𑍍𑌰𑌤𑍀𑌤𑌾𑌤𑍍 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌦𑍇𑌵𑌤𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌵𑌿𑌗𑍍𑌰𑌹𑌾𑌭𑌾𑌵 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌾𑌪𑌤𑍍𑌤𑍇𑌃 𑌵𑌿𑌗𑍍𑌰𑌹𑌾𑌭𑌾𑌵𑌾𑌦𑍍𑌦𑍇𑌵𑌤𑌾𑌸𑌾𑌮𑌾𑌨𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯𑌾𑌨𑌧𑌿𑌕𑌾𑌰 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑌾𑌧𑌨𑌂 𑌨 𑌸𑌙𑍍𑌗𑌚𑍍𑌛𑌤𑍇 । 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑍇 𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌾𑌭𑌾𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌸𑌮𑌾𑌨𑌂 𑌭𑌾𑌷𑌿𑌤𑌮𑍍 ; ‘‘𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌿𑌤𑍍𑌵𑌾𑌚𑍍𑌚 𑌵𑌿𑌗𑍍𑌰𑌹𑌵𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑍇𑌃 𑌨 𑌤𑍇𑌷𑌾𑌮𑍇𑌵 𑌦𑍇𑌵𑌤𑌾𑌨𑌾𑌮𑌧𑌿𑌕𑌾𑌰𑌃 𑌸𑌂𑌭𑌵𑌤𑌿’’ 𑌇𑌤𑌿 । 𑌅𑌯𑌂 𑌚 𑌤𑌤𑍍𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑌸𑍍𑌯𑌾𑌸𑍍𑌥𑌿𑌰𑌾𑌧𑌿𑌕𑌾𑌰𑌾𑌭𑌾𑌵𑌪𑌰𑌤𑍍𑌵𑍇 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌕𑌂 𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌵𑌿𑌷𑌯𑍇 𑌤𑌦𑍍𑌭𑌾𑌵𑌾𑌦𑌨𑌧𑌿𑌕𑌾𑌰𑌂 𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌕𑌾𑌰𑍇𑌣 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌖𑍍𑌯𑌾𑌤𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑌮𑍍 । 𑌤𑌦𑍇𑌵 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌖𑍍𑌯𑌾𑌤𑌮𑍍 । 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑌨𑌿𑌗𑌦𑌿𑌤𑌾𑌰𑍍𑌥𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑍇 𑌹𑍇𑌤𑍋𑌃 𑌸𑌾𑌮𑌾𑌨𑍍𑌯𑍇𑌽𑌨𑌨𑍍𑌤𑌰𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑍇𑌣 । 𑌅𑌤𑌸𑍍𑌤𑌸𑍍𑌯𑌾𑌪𑌿 𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌵𑌿𑌷𑌯𑌾𑌭𑌾𑌵𑌸𑌮𑌰𑍍𑌥𑌨𑌪𑌰𑌤𑍍𑌵𑌮𑍇𑌵𑌾𑌶𑍍𑌰𑌯𑌣𑍀𑌯𑌮𑍍 । 𑌇𑌤𑌰𑌥𑌾 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌃𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑍇𑌣𑌾𑌸𑌙𑍍𑌗𑌤𑌤𑍍𑌵𑌮𑍇𑌵 𑌪𑍍𑌰𑌸𑌜𑍍𑌯𑍇𑌤 ॥

𑌕𑌿𑌞𑍍𑌚 ‘‘𑌅𑌨𑍇𑌕𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌤𑍍𑌤𑍇𑌰𑍍𑌦𑌰𑍍𑌶𑌨𑌾𑌤𑍍’’ 𑌇𑌤𑍍𑌯𑍇𑌕𑌸𑍍𑌯 𑌦𑍇𑌵𑌸𑍍𑌯𑌾𑌨𑍇𑌕𑌵𑌿𑌗𑍍𑌰𑌹𑌵𑌦𑍍𑌵𑌿𑌗𑍍𑌰𑌹 𑌉𑌪𑌪𑌾𑌦𑌿𑌤𑌃 । ‘‘𑌦𑌰𑍍𑌶𑌨𑌾𑌤𑍍’’ 𑌇𑌤𑌿 𑌤𑌦𑍍𑌵𑌿𑌷𑌯𑍇 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌿𑌪𑍍𑌰𑌮𑌾𑌣𑌮𑌪𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌦𑌰𑍍𑌶𑌿𑌤𑌮𑍍 । 𑌤𑌦𑌨𑌨𑍍𑌤𑌰𑌂 𑌶𑌬𑍍𑌦𑍇 𑌵𑌿𑌰𑍋𑌧𑌃 𑌶𑌂𑌕𑌿𑌤𑍋 𑌵𑌿𑌗𑍍𑌰𑌹𑌾𑌨𑌿𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍, 𑌶𑌬𑍍𑌦𑌸𑍍𑌯 𑌚𑌾𑌨𑌿𑌤𑍍𑌯𑌵𑌿𑌗𑍍𑌰𑌹𑌸𑌂𑌯𑍋𑌗𑌾𑌤𑍍 । 𑌅𑌨𑌨𑍍𑌤𑌰𑌮𑍇𑌕𑌾𑌨𑍍𑌤𑌨𑌿𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌸𑌮𑌰𑍍𑌥𑌨𑌮𑍁𑌪𑌪𑌾𑌦𑌿𑌤𑌮𑍍 । 𑌅𑌵𑌸𑌿𑌤𑌸𑍍𑌤𑍁 𑌵𑌿𑌗𑍍𑌰𑌹𑌸𑌂𑌭𑌵𑌵𑌿𑌚𑌾𑌰𑌃 । 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑍇 𑌵𑌿𑌗𑍍𑌰𑌹𑌸𑍍𑌯 𑌸𑍍𑌥𑌾𑌨𑍇 𑌨𑌾𑌸𑍍𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌸𑌂𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌨𑍍𑌨𑌮𑍍 । 𑌤𑍇𑌨𑌾𑌪𑌿 𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌤𑌤𑍍𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑌸𑍍𑌯𑍈𑌵

ஸரோவ்ருதா ஸ்ஸூர்டீஹவதி । சுகஸுாஜ்ஜ்யோதிஃ ஸம்ஞேத்ரு தஜீ வாரஃ வர்நராயாதிகீ வணர்நம் ந ஸர்மௌஹநழ் । யதி ஜ்யோதிஃஸம்ஞ்தஸ்ய விஶ்ருஹவத்ஸ்வ கிஷேயாயர்க்ஷமிஹி- மெவேஷ்யத ஆிதீயஸம்ஞ்தாநஹுரமேவ தஹவரிஷ்யதி ॥

“ஸாஹவாக்” இதிவ யஜ்ஸம்ஞ்த வநவ ஜ்ஞாயர்வா ஊநம் விஶ்ரேஹ வாரோணஸ்ஸம்ஹவ உக்து இதி ஹவஹ்ராஷ்ய ஸம்வத்திவஞழ் । ந தஸ் வர்நவர்வநஸ்யாவஶ்யகதா । “ஜ்யோதிஷி” இதி வமேஹநாதித்ய வநஃ வநவ ஶ்ருணேஷ்யத । வாயர்ஹ்ஹ்ருஞஜ்யரதிஶ்ரு ஹணாய ஜ்யோதிஃ ஶஹ்வஸ்ய ஜ்யோதிரா ஹ்யர்க்ஷம் வணர்நீயழ் । தயா வெசு “ஜப்வாஹ்ஷர்” இதி வத்தஹநஹுரஸம்ஞேத zவி ‘ஜ்யோதிராஹிஷர்” இத்யஸம் த்ரயிஷ்யத । ஐவஹுஜ்யோதிர்வைர்ராயகோ ஜ்யோதிஃ ஶஹ்வ இதி வயழ் । வநகவவநஜ்ஜஹநர்கஞஹுழ் । யஹ்யவ்யம்ஞ- ஜ்யோர்திஷ்ஹஜஸ்தி; வாயர்ஹ்ஹ்ருஞஜ்யரதீநம் ந தஹஸ்தி । ‘ வந தேநவாயாஹயோ வ்யாவ்யாதாஃ’ இத்யர்க்ஷர்தமேவஹாஷிதம் ஹவஹ்ராஷ்ய ॥

“ஹாவாஞ்” இதி கஸ்ய ஹாவ இத்யாகாக்ஷாzஸ்தி। “வக்ஷ தஸ்யாயிகாரஸ்ய” இத்யாகாக்ஷாவர்ஞரணம் ந்யாயழ் । “வ யோஶஹாவாக்” இத்யர்ஸ்யாவஸக்தமேதவ । சுநஹுர ஸம்ஞேத “ஹாவம் தர்” இத்யயிகாரஸ்ய ஹாவ வநவ ஸம்வ திவஞாயர்ஃ । ஜயஸம்ஞேத zவி தேயவாகாக்ஷா- வஞரணம் ந்யாயழ் । சுகாரமெஸ்யாத்ர வர்ஜிஸ்ஷ கவழ் ॥

“ஜ்யோதிஷி ஹாவாஞ்” இதி ஸம்ஞேத ஹவஹ்ராஷ்ய “ஸ்யாஹேதக்” இத்யாரஹ்ய ஜ்ஞாயர்வாஹவர்ராணாநாஜ- வாரோணோ்யாவந்யஸநஸ்ய நாஸ்தி கிஜஸி ஜஞழ் । சுஜஞ மேவ தமேவநழ் ॥

“ஹாவம் தர்” இதி தர்ஶஹ்ந ஜெஜிந்யர்கதஸ்ய

[illegible]

[illegible]

விதெஞவாமிஹோதந்ரஸ்ய நயிகாரெரzவி விஞ்யாயிகாரவிஜ்ய யாடா। கடுகதூடுஹாவஸ்ாவஹவிரஸ்யுதே। சஹம்ம ஹோ வாஸநாஸ ஸஸ்ய ஸோவாஸஷ்ய ஸம்வ்தவதேஃ। யதஸ்வெஷ்த தாஸ ஸ்ாதகெவ ந ஏவஹோவாஸநீயதிதி வாசாவிஶேஷணம், விஶேஷ்யகெவ வாம கடுகதடூவிரோ யஜதி, தஹ்டுத்ராவி ஸ ந ஏ ஸஜேத। வஸ்ாதிஹோ ஹதிரோஹிதாஸ்வி வனாஶ்ரதெதாவாஸநாஸ வஸ்ாதீ நாம விஶேஷணகுாக। சயாவி ஸ்யாதயாஸஹ்யாஹெநா- திதயாஸ்ஸவாஸநாஸ்ாதித்யாதீநாம விஶேஷ்யகுாஸ்தி தத் கடுகதடூவிரோய இதி தஷ்ராவி நாஸ்தி ஏவஃ। "தஜஸ்யாzஹெள ஹோzஹம் யோzஹம் ஹோஹெள" இதஸ்ய வாஸநாயாம ஸ்ாதநோ விஶேஷ்யகுஸ்யாவி உஶடுநாக", இதி ந்யாயரக்ஷாமணிஹடுவஹ்ஹிவெ தமயிகாரஸவாஹவிஜா ஞஶநந்தேவயதி। ஸவடுத ஸவெடுஷாம தெவாநாமயிகா ரஸ்ய தததாஹஸ்திஜாஞாயடு வஹவ ததாநாஸ்ஸரோயீ। சத தவிஷயோ ஹவஹாஷ்யாயடுஃ। சஷூக ஹம்யோசுயசஷீநா மஹெஷ்யகுநிஶயாதவடுதாயிகாரஸஹாவோ நிஶிதஃ ஸ்ரீமடு கூபிதெதஃ। யத யத ஹவஹாஷ்யாயடுஸஸ்தவிரஸஜஸ்த தத் ஜிதெயூவ கூகூாவிஞாரோவூதெ ஸஏத காரோ ஹவதீயெரரோவரவிதெகஃ॥

"வ்யவஹிதாயயாஸ்" "ஜெயாதிஷி" "ஜெயாதிவிடுஷ்யாயா" இதெ்ததஹவி வ்யயடு। ந ஹூஸம்ஹவாஹநஞாரமவி காவி ஷ்யஸ்திவடுகதஶெவ்தி। ந ஹ்யநூத ஹாவோzநூத ரஹா வஸ்ய ஸாயகஃ। விஜாஞெzவி "ஸவிஷ்யாயாதிவ ஸதெஹவ தெடுzவி கடுணி கஸதோ தெவாநாயிகஸயடுஸ்ஃ। கிமயடும் வா ஞஹஸ்வயடுவீதி ஸஏதெ ஸ்நாமஸம்கீதடுநம் ஹிஹ விஷயகெவ இதுாதிகமஹிவெ த்ய வ யமவகூ ஹவெதி" இதி ஹவஷுகிரஸம்கதா, சஷுஷ்யாவ்யாநாஜ்ஞாநமஏயோ வ। ந சத வ்யவஹிதாயயதொஷஃ கியாநவி। வஏவெடுாஞ ஹெதஸநா ஸமஸ்யயெவ வஹாமஃ। "தஹெவா ஜெயாதிஷாம

𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌰𑌾𑌯𑍁𑌰𑍍𑌹𑍋𑌪𑌾𑌸𑌤𑍇𑌽𑌮𑍃𑌤𑌮𑍍" 𑌇𑌤𑌿 𑌦𑍇𑌵𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌰𑌾𑌖𑍍𑌯𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍋𑌪𑌾𑌸𑌨𑍇𑌽𑌧𑌿𑌕𑌾𑌰𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍀𑌯𑌤𑍇 । 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍋𑌪𑌾𑌸𑌨𑌸𑍍𑌯 𑌦𑍇𑌵𑍈𑌰𑌨𑍁𑌷𑍍𑌠𑍇𑌯𑌸𑌾𑌧𑌾𑌰𑌣𑍍𑌯𑍇𑌽𑌪𑌿 𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌯 𑌦𑍇𑌵𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌪𑌰𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍋𑌪𑌾𑌸𑌨𑌕𑌥𑌨𑌾𑌦𑍍𑌦𑍇𑌵𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌪𑌰𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍋𑌪𑌾𑌸𑌨 𑌏𑌵𑌾𑌧𑌿𑌕𑌾𑌰𑍋 𑌨𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑍍𑌯𑍁𑌪𑌾𑌸𑌨𑌾𑌧𑍍𑌯𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌸𑍁" 𑌇𑌤𑌿 𑌤𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌟𑍀𑌕𑌸𑍍𑌯 𑌭𑌾𑌵𑌃 । 𑌆𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌷𑍍𑌵𑌧𑌿𑌕𑌾𑌰𑌃 𑌸𑌾𑌧𑍍𑌯𑌃 । 𑌸 𑌚 𑌤𑌥𑌾 𑌸𑌾𑌧𑍍𑌯𑌤𑍇 । 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑍇𑌃 𑌸𑍍𑌵𑌸𑍍𑌵𑍋𑌪𑌾𑌸𑌨𑌾𑌯𑌾 𑌆𑌵𑌶𑍍𑌯𑌕𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌆𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌷𑍍𑌵𑌪𑌿, 𑌪𑌰𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍋𑌪𑌾𑌸𑌨 𑌏𑌵 𑌦𑍇𑌵𑌾𑌨𑌾𑌮𑌧𑌿𑌕𑌾𑌰 𑌇𑌤𑌿 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌃 𑌶𑌬𑍍𑌦𑍇𑌨 𑌵𑌰𑍍𑌣𑍍𑌯𑌤𑍇 𑌨 𑌚 । "𑌦𑍇𑌵𑌾 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌰𑍁𑌪𑌾𑌸𑌤𑍇" 𑌇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑍍𑌯𑌾 𑌦𑍇𑌵𑌾 𑌏𑌵 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌰𑍁𑌪𑌾𑌸𑌤 𑌇𑌤𑌿 𑌵𑌾, 𑌦𑍇𑌵𑌾 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌰𑍇𑌵𑍋𑌪𑌾𑌸𑌤 𑌇𑌤𑌿 𑌵𑌾 𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌸𑌂𑌶𑌯𑌾𑌤𑍍 । 𑌤𑌤𑍍𑌰 𑌨 𑌪𑍍𑌰𑌥𑌮𑍋 𑌯𑍁𑌜𑍍𑌯𑌤𑍇; 𑌅𑌨𑍍𑌯𑌷𑍍𑌵𑌾𑌣𑌾𑌮𑌧𑌿𑌕𑌾𑌰𑌪𑍍𑌰𑌸𑌙𑍍𑌗𑌾𑌤𑍍 । 𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌜𑍍𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌰𑍇𑌵𑍋𑌪𑌾𑌸𑍍𑌯𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌅𑌨𑍍𑌯𑌥𑌾 𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌵𑌚𑌨𑌵𑍈𑌯𑌰𑍍𑌥𑍍𑌯𑌂 𑌸𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌭𑌿𑌪𑍍𑌰𑌾𑌯𑌃" 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌶𑌿𑌕𑌾𑌯𑌾𑌂 "𑌨 𑌹𑍍𑌯𑌨𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰 𑌸𑌾𑌵𑌧𑌾𑌰𑌣𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌸𑌾𑌵𑌕𑌾𑌶𑌃" 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑌂𑌕𑍍𑌷𑌿𑌪𑍍𑌯 𑌨𑌿𑌰𑌸𑍍𑌯𑌤𑌿 । 𑌪𑍍𑌰𑌥𑌮𑍇 𑌆𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌷𑍁 𑌨𑍍𑌯𑌾𑌯𑌤𑍋 𑌉𑌕𑍍𑌤𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑍇 𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌯 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌧𑌿𑌕𑌾𑌰𑌵𑌚𑌨𑌮𑌨𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯𑌤𑍇 । 𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌾𑌨𑍍𑌤𑍇 𑌨 𑌸𑍍𑌵𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌧𑌿𑌕𑌾𑌰𑌵𑌰𑍍𑌣𑌨𑌂 𑌕𑍍𑌰𑌿𑌯𑌤𑍇 𑌯𑌥𑌾 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌜𑍍𑌞𑍋 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾 𑌗𑍃𑌹𑍍𑌣𑌾𑌤𑌿 । 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌿𑌦𑍇𑌵 𑌅𑌧𑍍𑌯𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌤𑌿 𑌸𑍍𑌵𑌰𑍍𑌗𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑌿𑌸𑍍𑌵𑌰𑍂𑌪𑍇𑌷𑍁 । "𑌸𑌕𑍃𑌦𑍍𑌵𑌾 𑌅𑌹𑍋 𑌵𑌾𑌸𑍍𑌯 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌯 𑌏𑌤𑌾𑌮𑍇𑌵𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍋𑌪𑌨𑌿𑌷𑌦𑌂 𑌵𑍇𑌦𑍇𑌤𑌿 𑌕𑍃𑌤𑍍𑌸𑍍𑌨𑌾𑌯𑌾 𑌅𑌧𑍍𑌯𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌯𑌾 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍋𑌪𑌨𑌿𑌷𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌶𑍍𑌰𑌵𑌣𑌾𑌤𑍍 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑌿𑌪𑌰𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑌫𑌲𑌸𑍍𑌯 𑌶𑍍𑌰𑌵𑌣𑌾𑌚𑍍𑌚 𑌵𑌸𑍍𑌵𑌾𑌦𑌿𑌭𑍋𑌗𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌂𑌶𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌿𑌧𑍇𑌯𑍋𑌪𑌾𑌸𑌨𑌂 𑌤𑌦𑍍𑌵𑌸𑍍𑌤𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯𑍈𑌵 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌵𑌗𑌮𑍍𑌯𑌤𑍇" 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍀𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌭𑌾𑌷𑌿𑌤𑌾𑌯𑍇𑌨 𑌵𑌿𑌰𑍋𑌧𑍋 𑌸𑌨𑍍𑌨𑌿𑌧𑌾𑌨𑌾𑌨𑍁𑌵𑌾𑌦𑍋 𑌸𑌵𑌸𑍍𑌤𑍁𑌸𑍍𑌵𑌰𑍂𑌪𑌸𑍍𑌯𑌤𑌾𑌂 𑌗𑌮𑌯𑌤𑌿 । 𑌨 𑌕𑌰𑍍𑌮𑌣𑌿 𑌦𑍇𑌵𑌤𑌾𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌾𑌨𑌿 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑍋 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌕𑌰𑌣𑌂 𑌵𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑌤𑍇 । 𑌯𑌦𑍇𑌵 𑌦𑍇𑌵𑌤𑌾𑌯𑍈 𑌹𑌵𑌿𑌰𑍍𑌗𑍃𑌹𑍀𑌤𑌂

[illegible] इति तद्देवता[illegible] ध्यानं विहितं [illegible] ॥

“अस्ति हि—” इत्य[illegible] । [illegible] । [illegible] । श्रुतप्रकाशिका[illegible] । (௧) [illegible], (௨) [illegible], (௩) [illegible], (௪) [illegible], (௫) [illegible]” इति हेतु[illegible] श्रुतप्रकाशिकायाम् । “अस्ति हि [illegible] श्रीभाष्य[illegible] । [illegible] इति [illegible] इति द्वितीयहेतुविवरणम् ॥

“[illegible] ब्रह्मविद्याख्यं [illegible] । [illegible] इति [illegible] भवति । [illegible] ब्रह्मविद्या [illegible], ब्रह्मविद्या [illegible] । [illegible]” इति तृतीयहेतुविवरणम् । [illegible] विद्याया ब्रह्मविद्यात्वेन भाषितं भगवता[illegible] “ब्रह्म वेद ब्रह्मैव भवति

வ்யம் ஜ்யோதிஷ்டோம:” “பிதா புத்ரவிஜ்ஞாநம் ஜ்யேஷ்டாய வாக்ராய ப்ரோவாச” இதி । தஸ்யா வித்யாயா ஸ்ருதித்வாத் த்யாவாஸநவாரகேணாஸ்யா ஸ்புத்ரவித்யாகவ்யக்தம் ஜ்யோதி நா । கிம் தஸ்யாஸநம் ந கதம் யம் ஸமித்ர ஸ்ரதா யோ விக்யாயா புத்ரவித்யாகவ்ய மூலேந । ஜ்யோதிஷ: ஸதி காம்யம் தத்வக்த: ஸம்ப்ரதாய்யாவஹவ்ய: விதாஷிநா । உக்தம் ப்ரதிவேஷா ஹாராவி ஹாஸநீயஇதி ஸ்வயம்ஸே । பிதா ப்ரஹ்மி தீயாவாதீ ஹிவ்ய: கிம் ந ஹாஸநீய: । ஸ்வர்ய ப்ராஸ் ஹாவித்ய்கம் ஹரோராநாம் தேவ்ய । “ தவேஸ வாதித்யா வைவ்ய” இத்யுக்த தாயாஷ்யாஸ்ருதித்வம் தயஸ்யா வேயொவாவீரது । தேவாதிஷ் ஸ்வாவாஸகேஷஸ்யா வஹாத்ரோநேஷ ஸ்ருதித்வ: கயதாத்ரோதித்வாவாஸீத” இதி ஜ்யோதிர்வமேவகஷாஷணம் ஸவஜ்ஞோஷ்ய । தஸ்யா வித்யாயா புத்ரவித்யாகம் விஷாஜ்ஞோ ஸவந்தே । தஸ்யா வித்யாயா ஸ்ருதித்வக தாகவாரகாஸாவாக, புத்ரக தா வித்யாயா ஸ்ருதித்வக தாகவாரகாஸாவாக, புத்ரக தா கவாரஸாத்ர, ஸ்ருதித்வஹ்யஸ்ய தபவஸ்புத்ரவயதகக வணமீயம் விஷாஜ்ஞிநா । வணமேந புத்ரவித்யாகம் கயம் ஜ்யோதிந்யக்தவாஹ்யவமஸ்ய தேந ॥

தத்வயமூவதி ஸமிதே ஹெணவஸஞ்ஞாயமூவாதயோ விமஹவாதாவபூராஜணவ்ய வரிவாதகதேந ஜ்யோதிஷ் த்வாதிஸமித க்யஸ்யாந்யவாரகம்ஸகாவரிஹாரவாரகேந ஸ்யாவ்யாநஸ்ய க்ரதகரகம் வ ஸ்யாக । “ஸம்ஸவாக” ஐத்யக்தஸம்ஸவாமிவேஹதாரஸம்ஸவவ்யதாஸாயநாத் ஐத்யக்தஸம்ஸவாமிவேஹதாரஸம்ஸவவாஸாமீநாத் யாஸகாதாத்யஸமிதேண வரிஸாதகவமஸ்யதே । யத்ய ஹாஸகாதாத்யஸமிதேண வரிஸாதகமவமஸ்யதே । யத்யா ஸமிதேணாஸம்ஸவமம்கா வரிஹாராயவிவக்ஷிதேள க்ய ஸமிதேணாஸம்ஸவஹம்கா வரிஹாராயவிவக்ஷிதேள தஹிம் தஷம்காவரிஹாரவரேண ஜ்யோதிஷ்த்வாதிஸமி தஹிம் தஷம்காவரிஹாரவரேண ஸவிதவ்ய” இதி வதா த ஆயநாத்யஸமிதாநஜ்ஞரேண ஸவிதவ்ய” இதி வதா யமூஹேதாவிவரண ॥

“ ஷ்வலக்ஷஸாயகொவக்யாஸாநஜ்ஞரேவ தத்தளஸ்ய

शङ्कापरिहारस्याधिकरणान्तरेषु द्रष्टव्यत्वात् । यथा "ईक्षतेर्नाशब्दम्" "गौणश्चेन्नात्मशब्दात्" "ज्योतिश्चरणाभिधानात्, सुखविशिष्टाभिधानादेव च" "आनुमानिकमप्येकेषाम्" "सप्तगतेर्विशेषितत्वाच्च" इति पञ्चमीहेतुविवरणम् । एतानि विवरणानि सर्वत्र कारिकोक्तानि ॥

किं च "ज्योतिषि भावाच्च" इति पूर्वपक्षहेतावपि ज्योतिर्न्यायस्य सत्त्व । सूत्रद्वयं पूर्वपक्षावसानकम् । "च" इति सिद्धान्तिना विशेषेव सूत्रं पठितव्यम् । "च" इति पूर्वपक्षसूत्रद्वयस्यापि निरासकत्वं दर्शितम् ॥

'स्यादेवं यदि सूत्रे दृष्ट इव परोवरीयस्त्वं तथापि, सर्वेश्वराद्यात्मनः सर्वपदैरपि भूयं यत्र नात्राधिकारः । एवं सर्वज्ञात्सर्वत्र श्रुति प्रवासिते ज्योतिकारोः कारणात्वात्पूर्वे सर्वपदैरपि भूयं कथं देवतारोहः ॥' इत्यधिकरणसार । अस्य नाम सामान्येन देवानां विद्याधिकारः । यत्र सर्वेश्वराद्यात्मनो यत्र च तत्त्वदृष्टि परं भूयं कि तत्रापि तस्याधिकारोऽस्ति विशयः । नेति पूर्वपक्षः । देवतादेः परोवरीयस्त्वं स्यात् पूर्वपक्षाधिकरणयुक्तिवशात् । "परोवरीयस्त्वे" इति परमशब्देन परज्योतिषो विवक्षणम् । उत्तराधिकरणे परं ज्योतिरुपसम्पद्येति परस्य परज्योतिष्ट्वोक्तम् । "ज्योतिश्चरणाभिधानात्" इत्यत्रापि ज्योतिषो ब्रह्मत्वोक्तम् । 'भूयिष्ठ' इति पूर्वपक्षसूत्रे भूयान्वयेन भूयोविद्योत्यते । तदनन्तरसूत्रे "ज्योतिषि" इति सप्तम्यन्तस्य "ज्योतिर्विद्यायाम्" इत्यर्थः । ज्योतिर्विद्या च ब्रह्मविद्या । "ज्योतिरुपक्रमात्" इत्यव्यवहितपूर्वाधिकरणे सप्तम्याः ज्योतिषो ब्रह्मलिङ्गत्वे-

சுது௴ । தேவாநாம் ப்ரஹோவாஸநாயிகார விசார: ப்ர-
ஷ்டவ்ய: । தத்ராரோ ப்ரக்ஷிப்தமேவ “ தம் தேவா ஜ்யோதிஷ
ஷாம் ஜ்யோதிராயுர்ஹோபாஸதேzம்ருதம்” இதி தேவா-
நாம் ப்ரஹோபாஸ்திர்வாக்யம் । ஜ்யோதிஷீதி தத்ராக்ய
வாராமேலோ: ஷ்ரவஸ: । “மநுஷ்ய இவ” இதி த்ருஷ்டாந்தேந-
யதா மாஷ்யஸ்ய மநுஷ்யாயிகாரகோzபி கேவலம் மநு
ஜா அயிகாரிண:, தத்தேவேஷ்வபி கேஷாஞ்சியிகாராவ
வாத: ஸ்யாதிதி ஸம்ப்ரயுதே । ஸமோஷ்யேவோபாஸ்யகு
த்ர்யேகோ விரோய:வரிஹியதே த்ருதீயவாதேந । “ந
கேவலஸ்யாதீதோபாஸநம்; கிம் த ஸவிஶிஷ்டவாமாத்ரந உ-
பாஸ்யகாக” இதி ப்ரதிஷேதந । ப்ராஷ்டாவ்யகேதா
விரோய: வரிஹியதே தாரீயவாதேந । “ வஸாகேந
வதமாநஸ்ய வதமாநமேவ வஸாவஷம் ஹயம் வேதநா ஹி
விரோய: ஸ்யாக । அத க்ஷாணோ ரேவண்டேரெ வஸா
வஷ்யாஸ்டு: ஹயகேநோவ்யதே, தயா வ கோ விரோய”
இதி ॥

॥ அயமாத்மாதீநாவத்வமாயிகரணம் ॥

தஹராவ்ரஜாவதிவாக்ய விசாரிதே தஹராயிகரணே
தஹர ஹ்ருதயப்ரதிதஸ்ய விசார: க்ருத: ப்ரதிதாயிகரணே
தத்விசாரயோ: ஸம்ஹாதாமதோzயிகாரவிசார: க்ருத:
ப்ராயிகரணே: । தஹரவ்ரஜாவதிவாக்யாநகாரணமதே
ஹாநோகாஷ்யாஸவதிதே ஸுகாமவாக்யவிசார: ப்ரவர்த்யதே ॥

ஆவிர்பாவதஸ்வரூபஸ்ய முக்தஸ்ய ப்ரஹ்மணோ, ப்ர
ஹ்மாநந்த ஹேண ப்ரஹ்மாநந்தாவிர்பாவதத்தாமஸ்ம் மோ-
க்ஷ । ப்ரஜாவதிவாக்யzவதகவாக்யாதி ப்ராஹ்ம
ரூபம் முக்தஸ்ய ஸமாநதித்ரக்ஷ । ப்ரஜாவதிவாக்யாந
ரூபம் முக்தஸ்ய ஸமாநதிக்ரமதோ நாமரூபவதிவேதாந்த
தாரகாமஸ்ய வாக்யமுக்தாத்மநா

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

தே । ‘அஜ்ஞா’ ஶப்தஸ்ய விநாஶகத்வம் ஸம்பவதி । யத்ய
ப்யுபாயத்வேऽபி தத்ரைவ பவதி । நாதிகாரஸ்யேஷ்டகம்
ப்ரக்ருதப்ரஹ்மண: ஸந்நிதௌ । தஸ்மிந்நாஸ்யேப்யம் விவக்ஷா
மேவைநாமயஸ்யேந யோஜயிதும் ஶக்யம் । அதோ ப்ரக்ருதா
ர்த்தவிஷய: ஸம்ஶய: ॥

ஆகாஶாதிகாரணேந மதாயக்தா அஹங்காரத்வ ஏவ
ஸம்பந்தாதேதேரதஸ்யதிகரணாந்தே “ஆகாஶஸ்தம்மாதித்வ
வேஸ்யாயம் ப்ரபஞ்ச:” இதி । ஸம்ஸாரகாரணஸம்பந்த
பக்ஷ வைஷம்யத்வாவிஷயந்தே । ப்ரக்ருதார்த்தஸம்பந்த
பக்ஷ ந வைஷம்யத்வஶங்கா ॥

ஸதேந “ரூபம் பரித்யஜ்ய ஜீவ இதி பரம்பக்ஷ
யந்த்ரந்யயஸ்து” இதி ஸமர்த்திதஸ்தா । ஆகாஶஶப்த
ஸ்ய நந்யாவிஷ்டேவ தந்மாதிஸித்யதே । திவ்யஸ்ஸம்
நாமேதஸ்மிந் ஸம்ஸேவக ॥

ப்ரயோஜநாந்தே உபாஸநோதித்வம் ப்ரஸக்தேந,
உபாஸகஜீவாநாமுபாஸ்யப்ரஹ்மண: ப்ராப்யத்வம் ; த்வீதீயபா
தாந்தே “ஆநந்தி தேவநேஷ்யந்து” இத்யாபாஸ்யோபாஸக
யோ:, த்ருதீயபாதாந்தே ப்ரஹ்மணா ப்ரக்ருதார்த்தநாமயதா
ஞாநகம், ஸர்வேஷ்வப்யக்ஷாந்தேஷ்வாஜீவஸ்ய ப்ரஹ்மஸம்பந்த,
ப்ரக்ருதார்த்தஸ்வஜீவாநு ப்ரதி ப்ரஹ்மண: ப்ரதிகூலஸாநகம் ப
ப்ரஶம்ஸநு ஸர்வத்ர ப்ரஹ்மண: ஸ்வஜீவஶேஷிகம்
ஸவேஷ்வேஷ்யா ஜீவேஷ்வ: ப்ராப்யத்வம் ச ஸம்விதம் பவதி ।
ஶாஸ்த்ரஸாரே ப்ரமேயஶப்தவிசாரே ‘ஜகத்வ்யாபார
வர்ஜம்’ இதி மோக்ஷஸாம்யாத்யதிகரணம் ஸமீயதே । கா ப்ர
த்யஶா ஸமதாம் ஸர்வத்ர ப்ராரப்தகர்மஶேஷேண ॥

“ ஸர்வேஷ்வப்யக்ஷாந்தேஷ்வாமேதேந ” இத்யாதி
ஸர்வத்ர அபஸ்ய ப்ராப்யமயிகரணகவணம் ஸர்வத்ராக்ஷர
விரோதோ । பரம்பரஸர்வத்ராக “வ்யபதேஶேந” இத்ய

𑌨𑌾𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑍍𑌤𑌿𑌰𑌿𑌷𑍍𑌟𑌾 𑌉𑌭𑌯𑍋𑌰𑌨𑌯𑍋𑌰𑌪𑌿 । 𑌅𑌤𑍍𑌰 𑌵𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑌮𑌾𑌣𑌯𑍋𑌰𑌧𑍍𑌯𑌾𑌹𑌾𑌰𑌃 𑌕𑌥𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌭𑌵𑌤𑌾𑌮𑍍 । 𑌉𑌭𑌯𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑌸𑍍𑌯𑌾𑌨𑌨𑍍𑌤𑌰𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌚 𑌮𑌹𑌤𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌵𑌾𑌦𑌿𑌨𑌯𑍋𑌃 𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑌯𑍋𑌃 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑌾𑌯𑌾𑌃 𑌸𑌾𑌮𑌾𑌨𑌾𑌧𑌿𑌕𑌰𑌣𑍍𑌯𑍇𑌨 𑌗𑍍𑌰𑌹𑌣𑌮𑍍 । 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑌵𑌿𑌷𑌯𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑍇 𑌏𑌕𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌵𑌸𑍍𑌥𑌜𑍀𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌵𑌮𑌰𑍍𑌷𑌾𑌤𑍍 । 𑌉𑌭𑌯𑌤𑍍𑌰 𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑍍 । 𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑌿 𑌸𑌂𑌬𑌨𑍍𑌧𑌿𑌤𑍍𑌵𑌂, 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑌾𑌵𑌿𑌭𑌾𑌗𑌮𑍍 ; 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑌵𑍍𑌯𑌾𑌖𑍍𑌯𑌾𑌯𑌾𑌂 𑌜𑌗𑌦𑍍𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑌾𑌰𑌵𑌰𑍍𑌜𑌮𑗌𑌶𑍍𑌵𑌰𑍍𑌯𑌂 𑌚 𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑌯𑌤𑌿 । “𑌉𑌕𑍍𑌤𑌸𑍍𑌯𑍈𑌷𑍍𑌯𑌭𑌾𑌵𑌂 𑌭𑌾𑌵𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑍍𑌬𑌾𑌧𑍍𑌯𑌤𑌃” 𑌇𑌤𑌿 𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑌜𑍀𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑍈𑌕𑍍𑌯𑌮𑍁𑌪𑌨𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯𑌤𑌿 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌭𑌾𑌵𑌿𑌕𑌤𑍍𑌵𑌾𑌰𑍍𑌥𑌮𑍇𑌵𑌂 । 𑌅𑌤𑍍𑌰 𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑌾𑌤𑍍𑌮𑌵𑌿𑌷𑌯𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌾𑌨𑍍𑌵𑌿𑌚𑌾𑌰𑍇 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌭𑌾𑌵𑌿𑌕𑌂 𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑌜𑍀𑌵𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍈𑌕𑍍𑌯𑌂 𑌦𑌰𑍍𑌶𑌯𑌤𑌿 । 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌕𑍍𑌪𑍍𑌰𑌧𑌾𑌨𑌯𑍋𑌰𑍇𑌕𑌤𑍍𑌵𑌪𑍍𑌰𑌸𑌕𑍍𑌤𑌿 𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑍍 𑌭𑍇𑌦𑌵𑍍𑌯𑌪𑌦𑍇𑌶𑍇𑌨 𑌭𑍇𑌦𑌵𑍍𑌯𑌪𑌦𑍇𑌶𑌾𑌜𑍀𑌵𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑌿𑌰𑌾𑌕𑍃𑌤𑌿𑌷𑌯𑌾 । “𑌭𑍇𑌦𑌵𑍍𑌯𑌪𑌦𑍇𑌶𑌾𑌤𑍍” “𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑍋𑌪𑌸𑍃𑌪𑍍𑌯𑌵𑍍𑌯𑌪𑌦𑍇𑌶𑌾𑌤𑍍” 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑌾𑌣𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰 𑌦𑍍𑌰𑌷𑍍𑌟𑌵𑍍𑌯𑌾𑌨𑌿 । “𑌨𑍇𑌤𑌰𑍋𑌽𑌨𑍁𑌪𑌪𑌤𑍍𑌤𑍇𑌃” 𑌇𑌤𑌿 𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌪𑌰𑌾𑌮𑌰𑍍𑌶𑍇 𑌭𑍇𑌦𑌵𑍍𑌯𑌪𑌦𑍇𑌶𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑌮𑍍 । 𑌅𑌤 𑌏𑌵 “𑌇𑌦𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍈𑌕𑌮𑌿𑌹 𑌸𑌂𑌭𑌵𑌾𑌨𑌿” 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍂𑌯𑌤𑍇 । “𑌯𑌥𑍈𑌕𑌾 𑌶𑌰𑍀𑌰𑌮𑍍” 𑌇𑌤𑌿 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌪𑌕𑍍𑌷𑌕𑌰𑌣𑍇 𑌉𑌕𑍍𑌤𑌾𑌨𑍍𑌯𑌾𑌯𑍋𑌽𑌭𑌿𑌹𑌿𑌤𑌾 । 𑌅𑌤𑍍𑌰𑌾𑌨𑍍𑌯𑌾𑌯𑌸𑌾𑌯𑌾𑌮𑌪𑌿 𑌭𑍇𑌦𑌵𑍍𑌯𑌪𑌦𑍇𑌶𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌾𑌦𑌯𑌤𑌿 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑍋 𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑌾𑌦𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑌰𑌭𑌾𑌵𑌾𑌯𑌨𑌾𑌯 ॥

“𑌤𑌯𑍋𑌰𑍍𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑌾𑌵𑌸𑍍𑌥𑌾𑌯𑌾𑌂 𑌶𑌾𑌰𑍀𑌰 𑌉𑌕𑍍𑌤𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌜𑍍𑌞𑍇𑌨𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑌾𑌨𑍍𑌵𑌾𑌰𑍂𑌢 𑌉𑌤𑍍𑌸𑍃𑌜𑌨𑍍𑌯𑌾𑌤𑌿 𑌇𑌤𑌿 𑌜𑍀𑌵𑌾𑌦𑍍𑌭𑍇𑌦𑌨 𑌪𑌰𑌮𑍇𑌶𑍍𑌵𑌰𑌂 𑌵𑍍𑌯𑌪𑌦𑌿𑌶𑌤𑌿” 𑌇𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌷𑌿𑌤𑌮𑌤𑍍𑌰 𑌭𑌗𑌵𑌦𑍍𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 । 𑌉𑌕𑍍𑌤𑌾𑌕𑍍𑌷𑌿𑌵𑌿𑌷𑌯𑍇𑌷𑍍𑌵𑌪𑌿 𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑍇 𑌪𑌰𑌿𑌷𑍍𑌵𑌂𑌜𑌕𑌪𑌰𑌿𑌷𑍍𑌵𑌕𑍍𑌤𑍍𑌯𑍋𑌰𑍍𑌭𑍇𑌦𑌃 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑌮𑌪𑍍𑌰𑌤𑍀𑌯𑌤𑍇 । 𑌇𑌦𑌂 𑌚 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑌜𑍀𑌵𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌭𑍇𑌦𑌸𑌾𑌧𑌕𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌸𑌾𑌵𑌿𑌶𑌦𑌮𑍍 । 𑌪𑌰𑌿𑌷𑍍𑌵𑌂𑌜𑌕𑌃 𑌪𑌰𑌮𑌾

த்வா வ்யூஹ: । விஶிஷ்டத: ஶேஷஸ்வத: ப்ரயோஜந: «ஸ ச
துர்வித:'' இதி வ்யூஹத்வேநைவ பரிக்ருத: । ஸ்வாத: விஶி
ஷ்டம்ஶாயீ ஸ ஸம்வேதி ப்ரஸித்தம் ஸந்நித்தாநவஶாதிவிஶே
ஷ்யே தேநந்திநஸ்வாவவிஷயஶ்ருதிஷு ச । ஸர்வஶர்வ்யுத்பத்
க்ராந்த்யா: ப்ராஜ்ஞகத்ருகஜீவவிஶிஷ்டாம்ஶஸ்ய ஸமாநகர்த்
ருத்வம் ஸம்ப்ரவர்ணாதி ஸந்தத்ருத்யம் ॥

இத்தந் நித்யா ப்ரஹ்மவிஶிஷ்டாம்ஶ: । இதம் ச ப்ரஜ்ஞ
தேஜநஜோ ஸந்தே பரமாத்ம: பதிதகீதத்வேநேநத்
ரவிகேஶவத்வாஷ்டு ॥

உத்க்ராந்திகர்மீந: விஶிஷ்டாம்ஶோ விதிவிஹிதாயர
ண: । பரிஶரீரகாத்க்ராந்தே: பந்தநம் லோக ஸமா
ஸந்தேஹமத: பத்திகரணேயா ஸந்தயோ ஸந்தய: க்ருத:
விஶிஷ்டாம்ஶ: । இதாநீம் «யஸ்யாத்மா ஶரீரம்'' இதி ஹோம
திக்ரோந்த்யா ஜிரவிஶிஷ்டம் ஶரீரம் த்ரிதஷ்யலோகம் ச
நீரஸகேந விஶேஷ க்ருதம் ப்ரஹ்மரூபம் லோகத்ரி
ஸம்பாஸதோஷத்யம் தத்தக்ஷாரக்ரிஷ்யது ॥

கந்தேந ஸமாநாதிகரண்யம் பரேண ப்ரஹ்மணா
ஸேஸ்யுக்தாம் விவக்ஷதி'' இதி ஸஹாரேஷ்யண ஶரீரஸ்ய
ப்ரஹ்மகத்ருத ஸாயுஜ்யேந பண்யதே । «ப்ரஹ்மாபேத
ப திவாதகத்திதம் வாக்யம் । ஸர்வஶர்வ்யுத்க்ராந்த்யவஸ்
யா: ஶரீராத்தேந பரமாத்ம: ப்ராஜ்ஞஶப்தேந வ்யப
தேஶாத்'' இதி ஸதாஶிவேந்த்ரா: । ஹேதேநேதி ஹேதா
நா கதேஹஸாயநகயநம் ப்ரவத்திதவிபரீதம் । விர
ஜோ ஹேதா: ॥

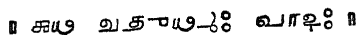
«ஸர்வஸ்ய வஶீ ஸர்வஸ்யேஶாந:'' இத்யாத்யா:
ஶ்ருதய: பாராஶர்யஸூத்ரே «பத்யாதிஶப்தேப்ய:'' இதி
ஸூத்ரேணேதி பாஷ்யே । வஶீஶாநபத்யாதிஶப்தா:

𑌸𑌂𑌬𑌨𑍍𑌧𑌿𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨𑍈𑌵 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌾𑌃 । 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯𑍇𑌤𑌿 𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑌾𑌮𑌵𑌿𑌗𑍍𑌰𑌹𑌣𑌂 𑌵𑍃𑌥𑌾 𑌸𑌂𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌰𑌃 ॥

𑌅𑌸𑍍𑌯 𑌪𑌾𑌦𑌸𑍍𑌯𑍈𑌕𑍍𑌯𑌘𑌟𑌕𑌨𑌿𑌰𑍍𑌣𑌯𑌵𑌿𑌷𑌯𑌤𑍍𑌵𑌪𑌾𑌦𑌨𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌿𑌵𑌿𑌷𑌯𑌤𑌾𑌂 𑌭𑌵𑌤𑌾 “𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌶𑌬𑍍𑌦𑍇𑌭𑍍𑌯𑌃” 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌬𑌨𑍍𑌧𑌿𑌶𑌬𑍍𑌦𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌹𑍇𑌤𑍁𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨𑍈𑌵 𑌨𑍍𑌯𑌾𑌸𑌃, 𑌅𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌾𑌰𑍍𑌥𑌕𑌲𑍍𑌪𑍍𑌯𑌵𑍍𑌯𑌪𑌦𑍇𑌶𑌃; 𑌹𑍇𑌤𑍁𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌵𑍍𑌯𑌪𑌦𑍇𑌶𑌸𑍍𑌵𑌾𑌰𑌸𑍍𑌯𑌂 𑌤𑍁 𑌕𑌿𑌮𑍍 𑌇𑌤𑌿 𑌵𑌕𑍍𑌤𑌵𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

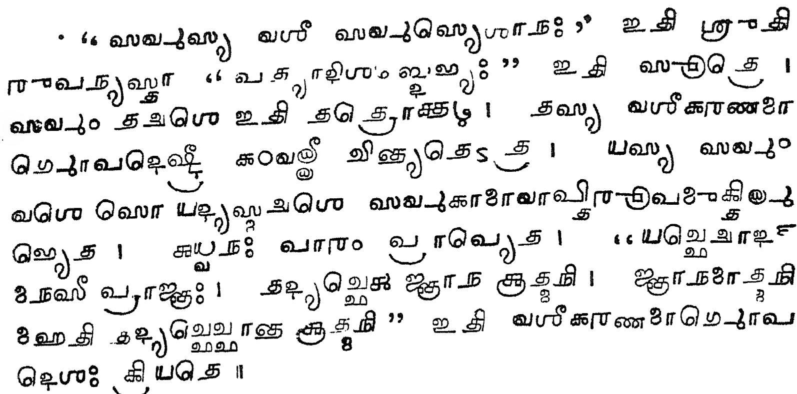
𑌯𑌦𑍍𑌵𑍇𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌯𑌵𑍍𑌯𑌾𑌖𑍍𑌯𑌾𑌨𑍇 𑌕𑍃𑌤 𑌇𑌹 𑌹𑍍𑌯𑍇𑌵𑍋𑌕𑍍𑌤 𑌆𑌕𑌾𑌶𑌨𑌾𑌮𑌾 𑌪𑌰𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 𑌨𑌾𑌮𑌰𑍂𑌪𑍇 𑌵𑌹𑌤𑌿 𑌤𑌦𑌨𑍍𑌤𑌰𑌾 𑌚 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌾𑌵𑍇 𑌜𑌹𑌾𑌤𑌿 । 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌨𑍍𑌯𑌾𑌯𑍍𑌯𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌰𑌕𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌨𑌾𑌶𑌿 𑌸𑌂𑌹𑌾𑌰𑍍𑌯 𑌵𑌨𑌵 𑌹𑍍𑌯𑌪𑌾𑌦𑍇𑌤𑌾 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌨 𑌹𑍍𑌯𑌵𑌸𑍍𑌥𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌾 𑌚 𑌯𑌥𑌾𑌵𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑌤𑌾𑌦𑌿𑌵𑌿𑌶𑌕𑌤𑌃” 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌧𑌿𑌕𑌰𑌣𑌸𑌾𑌰𑌾𑌵𑌳𑍀 । 𑌪𑌰𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑌤𑌦𑍍𑌹𑌾𑌰𑌵𑌿𑌷𑌯𑌾𑌂 𑌵𑍇𑌦𑌨𑌸𑍍𑌥𑌾𑌨𑌕𑍇𑌨 𑌤𑌦𑌨𑍍𑌤𑌰𑌾𑌯𑍀𑌤𑌸𑍍𑌯 “𑌆𑌕𑌾𑌶𑍋 𑌹 𑌵𑍈 𑌨𑌾𑌮” 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌕𑌰𑌣𑌸𑍍𑌯 𑌜𑍀𑌵𑌪𑌰𑌤𑍍𑌵𑌾𑌶𑌙𑍍𑌕𑍍𑌯 𑌨𑌿𑌰𑌾𑌕𑍍𑌰𑌿𑌯𑌤 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑌂𑌗𑌤𑌿𑌃 । “𑌯𑌸𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾 𑌶𑌰𑍀𑌰𑌮𑍍” 𑌇𑌤𑌿 𑌪𑌰𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑍇 𑌕𑍃𑌤𑍇 𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑌵𑌨𑌵𑌾𑌨𑌜𑌾𑌰𑌾𑌕𑌾𑌶𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑍇 𑌤𑍍𑌵𑌪𑌾𑌦𑍍𑌯 𑌇𑌤𑌿 𑌪𑌰𑍍𑌵𑌪𑌕𑍍𑌷𑌃 । 𑌤𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑌂 𑌨𑌾𑌮𑌰𑍂𑌪𑌨𑌿𑌰𑍍𑌵𑍋𑌢𑍃𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌨𑌾𑌮𑌰𑍂𑌪𑌭𑌜𑌨𑍇𑌨, 𑌨 𑌨𑌾𑌮𑌰𑍂𑌪𑌕𑌤𑍃𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 । 𑌪𑌰𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑍇 𑌕𑍃𑌤𑌗𑍍𑌰𑌹𑌣𑌂 𑌨𑍍𑌯𑌾𑌯𑍍𑌯𑌮𑍍 । 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌯𑌵𑍍𑌯𑌾𑌖𑍍𑌯𑌾𑌨𑍇 𑌕𑍃𑌤𑌕𑍃𑌤𑍍𑌯 𑌪𑌰𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑌪𑌕𑍍𑌷𑍇𑌹𑌤𑍁𑌃 । 𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑌸𑍍𑌯𑍈𑌵𑌾𑌕𑌾𑌶 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑌂𑌜𑍍𑌞𑌾 । 𑌬𑌦𑍍𑌧𑌾𑌨𑍍𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑌸𑍍𑌯𑌾𑌕𑌾𑌶 𑌇𑌵 𑌨𑌿𑌰𑍍𑌲𑍇𑌪𑌤𑍍𑌵 𑌤𑌤𑍍𑌕𑍃𑌤𑌾𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌸𑌂𑌕𑍋𑌚𑌂 𑌵𑌿𑌨𑌾 𑌅𑌨𑌵𑌚𑍍𑌛𑌿𑌨𑍍𑌨𑌾𑌪𑌰𑌿𑌮𑌿𑌤𑌾𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌾𑌚𑍍𑌚 𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌶𑌮𑌾𑌨𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌕𑌤𑍍𑌵𑌾𑌚𑍍𑌚 । “𑌆𑌕𑌾𑌶 𑌇𑌵 𑌨𑌿𑌰𑍍𑌲𑍇𑌪𑌃” 𑌇𑌤𑌿 𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌾𑌨𑍍𑌤𑌵𑌰𑍍𑌣𑌨𑌮𑌯𑍋𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌰𑌭𑍇𑌦𑌃 । 𑌬𑌦𑍍𑌧𑌾𑌵𑌸𑍍𑌥𑌾𑌯𑌾𑌮𑌯𑌂 𑌨𑌾𑌮𑌰𑍂𑌪𑍇 𑌨𑌿𑌰𑍍𑌵𑌹𑌤𑌿 𑌹𑌜𑌤𑌿 । 𑌨𑌿𑌰𑍍𑌵𑌹𑌤𑌿𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌨𑌿𑌤𑌰𑌾𑌂 𑌵𑌹𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌉𑌪𑌸𑌰𑍍𑌗𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌦𑍍𑌯𑍋𑌤𑌕𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌚 । 𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑌾𑌵𑌯𑌂 𑌤𑌦𑌨𑍍𑌤𑌰𑌾 𑌤𑌿𑌨𑌾 𑌭𑌵𑌤𑌿 । 𑌯𑌥𑌾𑌯𑌂 𑌤𑌦𑌨𑍍𑌤𑌰𑌾 𑌤𑌤𑍍𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑌸𑍍𑌤𑌥𑌾𑌯𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 𑌭𑌵𑌤𑌿 । “𑌪𑌰𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾 𑌨𑌾𑌮𑌰𑍂𑌪𑍇 𑌵𑌹𑌤𑌿 । 𑌤𑌦𑌨𑍍𑌤𑌰𑌾 𑌚 𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑌃 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌾𑌵𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑍇 𑌤𑍇 𑌜𑌹𑌾𑌤𑌿”

इति पूर्वपक्षे प्राप्त्युच्यते । न तावता ब्रह्मणा साम्यमस्तीति पूर्वपक्षाभिप्रायः । नैतद्युक्तम् । पूर्ववाक्येऽविभागमापन्नेत्यविभक्ता सालक्ष्या णः, "इदं ब्रह्मणोऽविभागमापन्ना" इत्यविभागा भ्यां ब्रह्मैकत्वमेवाविवक्ष्यते । पृथक्त्वभेदयोः सत्त्वात् । "नामरूपविभागं कृत्वा तेनैव । तदेव विभागं जीवसामस्य । ब्रह्मसाम्यत्वमेव । ब्रह्मणा जीवस्य सायुज्यमस्तीति न । "ज्ञाज्ञौ द्वावजावीशनीशौ" इत्यादिश्रुतिषु भेदस्यैव कार्ये उभयोरपि विभक्तत्वेन कीर्तनात् । अतो ब्रह्म कं नित्यसिद्धं स्वाभाविकमेवोच्यते । न पुनः का र्यादिकं [illegible] विशेषसाम्यं सायुज्यम्" इति सिद्धा न्तः ॥

॥ अथ चतुर्थः पादः ॥

॥ आनन्दाधिकरणम् ॥

"सर्वस्य वशी सर्वस्येशानः" इति श्रुति प्रतिपन्नः "पत्यादिशब्देभ्यः" इति सूत्रे । सर्वं तदधीनमिति तत्रोक्तम् । तस्य वशीकरण मेवात्र विशेषः कथ्यते [illegible] । यस्य सर्वं वशे भवति यस्य वशे सर्वकारणवृत्तिः ... इत्युच्यते । कथं नः परं प्राप्यते । "यद्वेदादौ स्वरः प्रोक्तः । तस्य प्रकृतिलीनस्य यः परः स महेश्वरः" इति वशीकरणमेव वशः क्रियते ॥

"कथ एव रोगाणि विधाय पापम्" इत्यादौ षष्ठः पदार्थः पर्वं नियमविषये ॥ अत

இந்த்ரியேப்ய: பரா ஹ்யர்தா இதி ஸம்பந்தேநைவ ப்ரத்யபி-
ஜ்ஞாப்யதே। ந ரதரூபேண ஶரீரமிதி பரிஶேஷாத்
அவ்யக்தஶப்தேநோச்யத இதி நிஶ்சீயதே" இதி ஶ்ரீபாஷ்யம்।
"கதோபநிஷதநந்தரமேவ வக்ஷ்யமாணஸ்ய நியமநஸ்ய "யச்சேத்வா-
ங்மநஸீ ப்ராஜ்ஞ:" இத்யஸ்மிந் வாக்யே விதாநாச், "இந்த்ரியே-
ப்ய: பரா ஹ்யர்தா:" இத்யஸ்மிந் வாக்யே ச வஶீகார்யத்வே-
பரம் விவக்ஷிதமிதி தத்ர வஶீகார்யகாரணத்வப்ரத்யபிஜ்ஞா-
நாபாவாத் ரூபகரூபிதேஷு பரிஶிஷ்டம் ஶரீரமவ்யக்த-
ஶப்தேநோச்யத இதி ஸ்திதம்" இதி ஶ்ருதப்ரகாஶிகா ॥

அத "இந்த்ரியேப்ய: பரா ஹ்யர்தா:" இத்யுத்தரோ-
த்தரபரம்பரா ஶ்ரூயதே। அத்ர பரத்வம் ந காரணத்வ-
ரூபபரத்வம்। "பரஶப்த: ஶ்ரேஷ்டவசந:। நாத்ர
கேவல ஶ்ரேஷ்டத்வம்। கிந்து வ்யாபநதயா" இதி ஸா-
ரதீ। "ந சூக்ஷ்மத்வமஹத்த்வாதிகாரணஸாமாந்யாதஸ்மிந் ப்ர-
கரணே பரஶப்த: ஶ்ரேஷ்டவசந இத்யர்த:" இதி [illegible]
தரா:। ஸர்வஶாஸ்த்ரநயாநயா பரத்வம் ஸாதிதம்;
நைகரூபேண। "ஸூக்ஷ்மாதிஸூக்ஷ்மவ்யபதேஶாத் வ்யா-
ப்தத்வேந்த்ரியயோ: பராபரத்வம்" "பாஹ்யம் ஸ்யாத்
ஸ்தூலம் ஸ்தூலஜாதம் ஸூக்ஷ்மதாரதம்யவஶாதிதி" இதி பாவஞ:
பரத்வம்; "ரயிநா ஸூக்ஷ்மஸ்ய ஸூக்ஷ்மகாரணாத்வா-
த்வம்" இதி ஸப்ததஸாக்ஷ்யே "பாஹ்யாத் ஸூக்ஷ்மாந்த-
பர:" இத்யாத்யம் பரத்வநிர்தேஶணம்। உபநிஷத்பாஷ்ய-
தத்பரபி "ஸூக்ஷ்மதாரதம்யம் பரம் ஸூக்ஷ்மதரம் வ்யாப்தம் ஸ்தூ-
லத்வம் ஸர்வஸூக்ஷ்மதரவ்யக்தம் ஸர்வஸ்ய ஜகதோ பீஜபூ-
தமவ்யாக்ருதநாமரூபஸதத்வம் ஸர்வகார்யகாரணஶக்திஸமா-
ஹாரரூபவ்யாக்ருதாகாஶாதிநாமவாச்யம் பரமாத்மந்யோதப்ரோ-
தபாவேந ஸமாஶ்ரிதம் வடகணிகாயாமிவ வடவ்ருக்ஷஶக்தி:।
தஸ்மாதவ்யக்தாத் பர: ஸூக்ஷ்மதர: ஸர்வகார்யகாரணத்வாத்
ப்ரத்யகாத்மத்வாச்ச ஸர்வஸ்ய, அத ஏவ புருஷ: ஸர்வ-
பூரணாத்" இத்யவ்யக்தஸ்ய பரத்வம் புருஷஸ்ய பர

கூவம் வ ஸாஷிதம் । க்ருத்ஸ்நஸ்ய ஸம்ப்ரதாயஸ்ய ஸம்ப்ரதாயகாரோக்தஶ்ரீ
ரபாரகாயேண நாதமுநிநைவோபநிஷத்பாஷ்யே । பரம
பக்ஷிஸாம்வ்யாஸாவ்யாக்ருதபாரதேவ வணிதா தத்ர ।
அநந்தாசார்யேணாபி "ஸம்ப்ரதாய ... கவாஃ" இதி
ஸம்ப்ரதாய "ஸம்ப்ரதாயஸ்ய ப்ரயுக்தஶப்தா ... கவாஃ" இதி ஸா
ஷிதம் ... ந ஸா ... பகவதா । "...
... வ்யாக்ருத ... வ்யக்தஶப்தவாஸ்ய" இத்யாத்ம ...
...கோபநிஷத்பாஷ்யஸ்ய । இதம் ஸம்ப்ரதாயநிர்ணீதம் ...
ஙம் பகவத்கீதோபநிஷத்பாஷ்யே ॥

ப்ரு... த்ய ... ஸ்யாந்யாந்யா ...
... பாஷணேந வ்ருத்த வஶீகார்ய... ...
...விபாஷிதே பகவத்பாஷ்யே "இந்த்ரியாணி ... ஸம்யதை:
ஸம்ஸார ... இதி । ஸம்யதைரந்ய: பாரம் த்விஷ:
பாரம் ... " "... ... ...
... ந ... காஶதே । ... ...
... ஸம்ப்ரக்ஷயா ஸம்ப்ரக்ஷ... ॥" இதி ...ஸ்ய
... ...
... இதி । ... பவதி । ...
... ...
... । ... ...
... ...
... ... । ... ...
... ... , ... ஸம்ப்ரக்ஷதா
... நியச்சேத் । ... ...
... ...
... ... ச" இதி । நியமநம் வஶீகரணம் ஸ்வ
வஶநயநம் । "... வஶம் நயேத்" இதி பகவாந் ॥

"... ... ...
ந: பாரம் ... ...

ரூபவிகல்பஶரீராதிஷு யாநி யெஷ்வா வஶீகாயபூதாயாம் ப்ரயாநாநி தாநூவ்யெ ஐம் த்ரியெஷு: வாரா ஐ தவ்யாதிநா। தத் ஹயகெவந ரூபவிதெஷ்வா ஐம் த்ரியெஷ்வா ரொவார கெவந ரூபவிதா விஷயா வஶீகாயபூகெவ வாரா:, வஶெஸ்ரம் ப்ரியஸ்யாவி விஷயஸஞ்யாவிம் ப்ரியா.ஈம் ஊதிபூஷ்ஹ ஸ்வாஸ। தெஷ்வாஸவி வாரம் வஹுஹாரூபவிதம் உநஃ। உநவி விஷயபவணெ விஷயாஸஞ்யாநஸ்யாவஷ்கிஞ்சித் ஸ்வாஸ। தஸ்யாவி ரயிஸ்வாரூபவித ஸூத்ர கதூபூகெவந ப்ரயாநுாதர:। ஸவபூஸ்ய வாதெஷு ாயதஸ்வாஶாதெஷு ஶஹாநிதி விமெஷுதெ। தஸ்யாஶவி ரயாரூபவிதம் ஶரீ ரம் வாரு। தஶாயதஸ்வாஜீவாத்ரநஃ ஸகமவா ரஷாயபூ ஸாயநவ வூத்ரிநாஷ। தஸ்யாஶவி வாரஃ ஸவபூாஞரா ஹூதஃ............யயொாகதஸ்யாத்வயபூதஸ்ய ஸஉஸஸ்ய தத்ஸம்கமாயதவ வூத்திஸ்வாஸ। ஸ வமெயபூாஜிதயொவா ஸநஸ்யாவி நிவபூதபூகஃ। வாராத்ர தஷ்ரதெஶிதி ஜீவாத்ரநஃ கதூபூகம் வாரஉவஷாயதூதிதி வக்ஷ்யதெ॥"
"தஸ்ய ச வஶீகரணம் தஷரணாமதிரெவ। யமாஹ "தமெவ ஶரணம் மஷ்தி" "ஊஶபூயதி ச, ஸஷ ஸவெபூஷு" "யஷ்வாஷ்நஸீ" இதி ஹயாதிரூபவிதாநாதிம்ஷ்யாதீநாம் வஶீகாரவ காரொரzயஉவ்யதெ।" இதி ஸ்ரீஹாஷெ வஶீகாயபூகெவ உத்தரொத்தரவ ாயாநெநொத்தரொத்தரவார ஸ்வமெகரூபவெண வூஶிபூதஷ॥

ஸஷாஷ்யஹாஷிதவஶீகாயபூவாரம்வாராயாஃ ஷொர வெஷ்ந வஶீக்ருதாஃ ஸ்ரீஉஜீக்ஷிதாஃ வஶிஉயெ தாஉநஜமஷ்ஃ "தத் ஹி ஐம் த்ரியெஷு ஸத்திஷயா வஶீகாயபூகெவ வாரா:" யதொா வஶெஸ்ரம் ப்ரியஸ்யாவீம் ப்ரியஸஞ்யாவிம் ப்ரியவிஜ்ரும்ஹணாஸ। தெஷ்வாஸவி உநஃ வாரு। உநஸி விஷயஷ்யாந வ வூதெவிஷயாஸஞ்யாநெஸவி ராமவிஜூம்ஹணாஸ। தஸ்யா ஶவி வசிஃ வாரா। ஊஶிஸம் கதபூவ்யிதூயூவஸாயா ஹாவெ உநவொாzகிஞ்சித்ஸ்வாஸ। தநொாzவ்யாத்ரா வாரஃ,

பாஹ்யேந்த்ரியக்ராஹ்யத்வாதீநி ந ஸ்யு: । ததாபி ஶரீரம் பவேத்; ததாயத்தஸ்வரூபஸ்திதிப்ரவ்ருத்திகத்வாத் ... யாயோக்யேந பாஹ்யேந்த்ரியாக்ராஹ்யபரவ்யவஹாராணாம் । அதஏவ ஹித ஹிதப்ராப்த்யஹிதபரிஹாராதிபி: ஶரீரவஶீகரணோபாயத்வேந ச யதி தவ்யதிரிக்த வஶீகார்யத்வே பராவரஹாநோ விவிச்யதே ” இதி ॥

“ பரஶ்ச: ஶ்ரேஷ்டவசந இத்யமர: ” இத்யுக்தா- ஹ்ருதக்ருதவாக்யாத் “ ஶ்ரைஷ்ட்யம் ச வஶீகார்யத்வாதே க்ஷம் விவக்ஷிதமிதி ந தஸ்ய யோஜகத்வேநாபி காரணத்வா- பேக்ஷணீயமிதி பாவ: ” இதி வ்யாக்யாதம் பரிஶேஷே ॥

அத்ர ப்ரயோஜகவிந்யஸ்தாநாம் ப்ராதாந்யாபிப்ராயேண, ப்ரயோஜகவாக்யே “ ஶரீரம் ரதமேவ து ” இதி ஶ்ராவிதஸ்ய ஶரீரஸ்ய பரஶ்ருதேநாவ்யக்தஶப்தேந க்ரஹணமிதி ஸூத்ரஸ்ய விஷயோக்தி: । ஏவம் ச பரிஶ்ருதம் ரதகார்பிதம் ஶரீரம் । ததேகாயத்தம் பரிஶிஷ்டஸ்யாவ்யக்தஸ்ய பர ஶ்ருதஸ்ய ॥

த்விதீயஸூத்ரஸ்யாஸ்ய பாஷ்யடீகயோ: ப்ரவ்ருத்திதோ ஹேது: । பாஷ்யயோஜநாயாம் ஸங்கோசோ நாஸ்தி யத்யபி ப்ரத்யயஸ்யாபி பேதோ ந பேத: ॥

“ அவ்யக்தஶப்தேந கதம் வ்யக்தஸ்ய ஶரீரஸ்யாபிதாநம், தத்ராஹ — “ ஸூக்ஷ்மம் து ததர்ஹத்வாத் । ” ஸூக்ஷ்மம் அவ்யாக்ருதம் ஹ்யவஸ்தாவிஶேஷாபந்நம் ஶரீரம் பவதி । ததவ்யாக்ருதமிஹ ஶரீராவஸ்தம் வ்யக்தஶப்தேநோச்யதே । ததர்ஹத்வாத் । தஸ்யாவ்யாக்ருதஸ்யாதிஷ்டாந ஸவிகார பவஸ்ய ரதத்வரூபாயாஸ்தநவ வ்ருத்த்யர்ஹத்வாத் ” இத்யுக்தம் பாஷ்யே ॥

ப்ரதமஸூத்ரே ஶரீராவ்யக்தஶப்தயோ: விஶேஷணைகவிஷயகத்வோக்தம் । ப்ரயோஜகவிந்யஸ்தஸ்ய ப்ராதாந்யம்

च सम्भवितम् । अव्यक्तशब्दस्योपचारतः शरीरे प्रयोगो वा, सूक्ष्मावस्थशरीरशब्दस्योपचारतोऽव्यक्तप्रयोगो वेति विशये शरीरशब्देनाव्यक्तस्यैवाभिहितादिति सांख्याः । उपचारे किं निमित्तम् । अव्यक्तशब्दस्य वाचिकस्वाप्रस्तुतेन कारणविनियोगः । अवेताज्ञानं दीयते सूक्ष्मेतरेण । “सूक्ष्मं तु” इत्युक्तम् सूक्ष्मं स्थूलैकशरीरावस्थापरिणतिनिमित्तावास्थितस्य कार्यकारणभावप्रयुक्ताभेदस्य सूचनम् । इदं चोपचारे निमित्तमुक्तं भवत्युक्तमेव शरीरं भूतमित्युक्तस्य शरीरं प्रति प्रकृतिकत्वमायतनम् । अवस्थाविकार इति प्रथमव्यक्तशब्दस्य शरीरे उपचारतः प्रयोग इत्युच्यते । सूक्ष्मं कृति शरीरस्यैव भूतसूक्ष्मावस्थाव्यक्तमिति सूच्यते । विपरीतं किं न स्यादिति चेत् शरीरस्यैव परिणतस्यैव सूक्ष्मस्याव्यक्तस्य रूपपरिणामोत्पत्त्यादिकार्यायोग्यत्वादित्युच्यते । सूक्ष्मविकृत्यादीन् तत्पृष्ठानन्तरम् । शरीराणामेव कार्यायोग्यत्वात् । रूपादिपरिणामं सम्भाव्यापारतः सांख्यैरेव क्रियते । अव्यक्तस्य सूक्ष्मस्य शरीरस्यैवापरिणतस्य न रूपपरिणामोचितः । न तस्य कार्यायोग्यत्वं प्रयुक्तमुचितम् । तदेव शरीरस्य अव्यक्ततया गृहीतिरुचिता । अत इति स्थूलशरीरस्यैव रूपपरिणामोचितः । अव्यक्तं नाम योग्यता । इयं कार्यायोग्यतानाम् अस्य रूपविकृत्याशः ॥

“भूतसूक्ष्ममव्याकृतं नामरूपविशेषापन्नं शरीरं भवति । ततश्च कारणावस्थाव्यक्तशब्देन सूक्ष्मं शरीरमेवोपचारादुच्यत इत्यर्थः । अव्यक्तशब्दस्य रूढ्यार्थत्वस्य, अतः स्थूलशरीरलक्षणाद्युपलक्षितं तत्त्वादिकार्यायोग्यत्वादिति । सू

ஶரீரஸ்யைவ காயத்வாஹத்வாத், தஸ்யைவ வஶீகாயத்-
த்வாய ச அவாந்தரஸ்யாபேக்ஷிதத்வாத் ; கர்யக்ஷமஶ்மஶ்ரூந
காரணவாதிநா ஸூக்ஷ்மஶரீரமபேக்ஷணீதி பாவ:” இதி பால
ப்ரகாஶிகாயாம் ஸூத்ரார்த்தவிவரணம் ॥

“ ஸஹத்வஞ்ச காயத்வாபேக்ஷம் । பார்ஷாத்யஸ்ய ச வ்யக்த்யத்தாராப்ரவஹத்வம் ப்ரகரணஸித்தம் । ஔபவாஸிகஸ்வாவிஶேஷேऽபி பார்ஷாத்யஸ்ய வ்யக்த்யதஹத்தாரப்ரவாத்யவிரோதாத், தத ஏவாஸ்யாஸ்ய வஶீகாயத்த்வாயோகாத் ந காரணே காயேத்வவாருஹாஶரீரஸம்பந்தா ஸூக்ஷ்மஸூக்ஷ்மவாசேந வ்யாவ்யாத இத்யர்த:” இதி ஶ்ருதப்ரகாஶிகா ॥

“தத்ஸஹத்வாத்” இத்யஸ்ய தஸ்ய ஸஹத்வாதேர்யர்த்த்வாதித்யர்த: । “தஸ்ய” இத்யஸ்யாக்ருதஸ்ய ஸூக்ஷ்மஸ்ய ஶரீரஸ்யேந வர்ணிதஸ்ய பராமர்ஶ: । “ஸூக்ஷ்மஞ்ச ஸம்பந்தாவஸ்தாவிதம் । ஸூக்ஷ்மாவஸ்யம் ஶரீரமேவாக்தஸம்ப விஷயதயா பாவிதம் । அதஸ்ஸ்தாவியாவிருத்த்வேவ பராமர்ஶ: இதி பாவ:” இதி ஶ்ருதப்ரகாஶிகா । “ நநு தத்ஸஹத்வாதித்யத்ர தத்ஸம்பந்தவிகாராவஸ்தாவ்யாக்ருதாதி ஸ்வரூப: கதம் பராமர்ஶ: । ஸூக்ஷ்மமிதி ஸாமர்த்யேந ஸூக்ஷ்மஶாத்ரஸ்ய ச க்ருததயா விகாராவஸ்தாவ்யாக்ருதஸ்யாபி ஸ்வரதத்வாதித்யாஶங்க்ய ஶரீரப்ரவேஶதி ப்ரவ்ருத்தஸூக்ஷ்மே த ஶரீரஸ்ய ஶ்ருதத்வாத், கிஞ்ச ஸூக்ஷ்மே தத் ஸூக்ஷ்மமிதி நிர்திஷ்டத்வாச்ச ஶரீரஸ்யைவாவஸ்தம் ஸூக்ஷ்மம் பாவிதம் । விஶிஷ்டஸ்ய ப்ரகரணதஸ்ய தத்ஸம்பந்த பராமர்ஶ: ஸம்பவதி ” இதி பாவப்ரகாஶிகா விவரணம் । “ தத்ஸ்த பார்ஷாத்யஸ்யாநாநாதேவ ப்ரவேகவாக்ய பரத்வாய யிவாதேऽபி ஶ்ரஹ்யத்வாத் தத்ஸூக்ஷ்மஸ்ய வாதயாத்வாத்ஶரீரஸ்யைவ க்ரஹணம் யுக்தமிதி பாவ:” இதி வோக்தம் தத் ।

ஸர்வம் ஸ்ருஜதே ‘‘ அத்ராஹ ஶ்ரீபாஷ்யே । ஸூக்ஷ்மம் து, ஶரீரத்வம் ப்ராப்தஸூக்ஷ்மம் அவ்யக்தஶப்தேநோச்யதே । தஸ்யைவ தத³ர்ஹத்வாத், ப்ரக்ருதிப்ரஸாதாய ஸாயநாத் ப்ரக்ருத்யர்ஹத்வாதிதி । அத்ர ஸூக்ஷ்மம் து க்ருஹீதம் தஸ்யைவாவ்யக்தஶப்தார்ஹத்வாதிதி ஸ்வரஸத: ப்ரதீயதே । ந து ப்ரக்ருத்யர்ஹத்வாதிதி விவக்ஷா ஸ்வரஸேதி ந: ’’ இதி ஸதுக்தி: । ‘‘ தஸ்யைவ தத³ர்ஹத்வாத் ’’ இதி நாஸாகூயாத: । ‘‘ ஏதஸ்யைவார்ஹத்வாத் ’’ இத்யாதயாத: । ‘‘ காரணஸூக்ஷ்மஸூக்ஷ்மாவஸ்தாவாவ்யக்தஶப்த: கார்யாவஸ்தவிஶேஷஸூக்ஷ்மஶரீரே உபசர்யதே ’’ இதி ப்ரயோஜ்யேணாயாத: । ‘‘ ப்ரக்ருதேர்விகாராணாமநந்யத்வாத் ப்ரக்ருதேரவ்யக்தத்வம் விகாரே உபசர்யதே । யதா ‘ கோபி: ஶ்ரீணீத மத்ஸரம் ’ இதி கோஶப்தஸ்ததிகாரே பயஸி ’’ இதி ஸாரதீ । ‘‘ காரணவாசிஶப்தஸ்ய கார்யே உபசார: ’’ இதி ஸித்தாந்தாவ்யத இதி ஸாஷ்யஸ்யாஸம்மதம் । ‘‘ ஸூக்ஷ்மம் ஸவிஷ காரணாத்மநா ஶரீரம் விவக்ஷ்யதே ’’ இதி ப்ரயோஜ்யேணவ்யாவ்யா ஸவர்ஹாஷ்யே । ‘‘ ஸூக்ஷ்மஸ்யாவ்யக்தஶப்தார்ஹத்வாத் ’’ இத்யர்த்தரவ்ணஸாஷ்யே । ‘‘ ஸ்தூலஶரீராத்மகம் ஸூக்ஷ்மஸூக்ஷ்மம் காரணவ்யக்தஶப்தேந உபசர்யதி ’’ இதி ஸதாஶிவேந்த்ரா: । ‘‘ ஸ்தூலமபி ஸூக்ஷ்மார்யகாவ்யக்தஶப்தேநோக்தம் விகாரத்வேந ப்ரக்ருதிஶப்தார்ஹத்வாத் ’’ இதி ஆநந்தா: ॥

அத்ர ஸாங்க்யா: ப்ரத்யவதிஷ்டந்தே । ப்ரயோஜ்யேத்ர யதுக்தம் ஸிஜாதிநா ததாக்ஷிப்ய ஸ்வமதஸ்தாபநேந தேந ப்ரயதிதவ்யம் । ததுக்தாவிதம் ச ப்ரத்யவநீயம் ஸிஜாதிநா । பரிஶேஷந்யாயேந ஶரீரஶப்தஸ்ய ஸ்தூலேऽவ்யக்தஶப்த: பரித இதி ஜ்ஞாயதே । அதோऽவ்யக்தஶப்தேந ஶரீரக்ருஹீதிரித்யுக்தம் ப்ரயோஜ்யேத்ர । அவ்யக்தஶப்தஸ்ய கதம் ஶரீரே ப்ரயோக இதி ந தத்ஸங்க³ஶ்ச; கிம் து ஸாங்க்யாக்ஷேப: । உபயோ: ஶப்தயோர்ப்ரகவிஷயகேவ ஸித்திதே,

अव्यक्तशब्दस्य प्रव्यक्तत्वमिति सांख्या वदन्ति । "कार-
णवाद्यव्यक्तशब्दस्य कार्ये शरीरे उपचरितत्वं न्या-
य्यम्; यतो हि प्रीणीत स्थूलशरीरत्यागादिव । अव्यक्तस्य न
रयकारपञ्चवर्णरूपायुक्तसायनादात्म्यकत्वम् ।" इदं प्र-
दयं शिक्षणीयं सांख्यपक्षनिरसनाय ॥

भवतिज्ञानायेऽस्ति दोषाः । सूक्ष्मशरीर-
रूपस्य अव्यक्तशब्देन ग्रहणमिति व्याख्याय अनन्तरं
उक्तं च सूक्ष्मशरीरस्यापि स्थूलशरीरं प्रति कार-
णत्वात् सूक्ष्मशरीरकारणे स्थूले उपचार इति वक्त-
व्यं भवति । सांख्याभिमताव्यक्तस्य ग्रहणे
अनन्तरं विज्ञानभिक्षुणा सांख्याभिमताव्यक्तप्रधानग-
तिः विशेषकारणान्तरस्योक्तं सांख्यस्य प्रत्य-
ख्यानं, तदप्रधानं विज्ञानभिक्षुणा प्रमाणीकृतं
व्यतिरेकप्रदर्शनं च न सङ्गच्छते । "स एव तद्धि
प्रधानकारणवादे जीवं सत्यमपेक्ष्य, अविद्या अप्र-
तः प्रागवस्थायाः प्रधानेनाप्रमाणम्" इति भव-
द्भिः सांख्यं संज्ञिता सांख्यापत्तिरापादिता । "अ-
त्रोच्यते — यदि वयं स्वतन्त्रां काञ्चित् प्रागवस्थां
जगतः कारणत्वेनाप्रमाणम्, प्रसज्येम तदा प्र-
धानकारणवादम् । परमेश्वराधीनात्विय प्रागवस्था
वस्था जगतोऽभ्युपगम्यते; न स्वतन्त्रा" इति विज्ञा-
ने उक्तं भाषितम् । सत्यं सूक्ष्मशरीरस्याव्यक्तस्य
विवक्षितत्वात् "अव्यक्तं तत्कारणात्मकं यद्वा कार्ये
शरीरे उपचर्यते । अव्यक्तशब्दस्यायव्यक्तशब्दार्थ-
त्वात्" इति सिद्धान्तः ।

अव्यक्तशब्दस्य न प्रयोगः श्रुतिप्रामाण्यात् । श-
रीरमेव तेन प्रोच्यते लक्षणावृत्त्या । वाच्यार्थ-
सन्निकृष्टः सूच्यते सूक्ष्ममिति । लक्ष्यार्थे शरी-
रे कार्यकारणसन्निकृष्टः सूच्यते सूक्ष्म-

ஷெந । ஐகூம் வாஷ்யாயம்வஸணிக்ஷம்: । தாத்வயம்ராநூவ வத்திரம்க்ஷணாஸீஜம் । வாராஷாயம்வஸாயநாய வஸீகா யம்வாரம்வாராயா: மஉநவஸாயநயொமஹ்யாயமாமிவணவஸ்ய வ வகாதுகவாக; தஉஹயநிரமிவணெ மஸீராமிவஷ்டுமி ஜாவஷ்டாயா: வணவ சயம்க்ரியா யொமஹ்யகவாக, ததாத்வயம்நி வம்ராஹாய மஸீரெ ஜக்ஷணா ॥

சவஷ்டி வாநூ்யக ஷ்வாரஸ்யம் । ''தஉஹம்கவாக'' ஐதி வாராஷஸ்ய ஹொமாவவமம்ராமிவவாராஷாயம்ராஹம் கவாஉித்யுகெதநதுாரஸமிதெ ''வாராஷஸ்ய ஹொமா வவமம்ராயம்ம் உமிவவக்யுகி: மஸீராஉிவஸிணாஉ: ஹஜவெத'' ஐதி உநூதமஉவொவ்யெத ஹவதெதி வாஷ்யஸ்யாகித: வாத ராம் வஸம்மதா ஹவெக ॥

''சகு வமிக்ஷம் த மஹீதம் தவெஸ்யாவ்யகதுமஸ ஹாஹம்கவாஉிதி ஷ்வாஸத: வதீயதெ'' ஐதி ஹவஉகித: ஷ்டுமிவ வமித காரநிணீம்தாவ்யகதுமஹாயம்விராஜா । ஷ்டுமிவ வமித காரொராகது ஸ்ய மஸீரஸ்ய மஹீதிஷ்ட தநூதம் । வமித காரணா விராஉஉவநிஷ்டாஷெ்ய, முளதாவ்யகதுமஹஸ்ய காரணா வஷ்டாவிதாதாமாஷணவஉது வமிக்ஷஸ்ய மஹீதகவஉவ்ய தெ ஹவந்தி: ॥

''தயா வ வமிவெம்ராகதாநூவவத்திவஸிஹாராக்ஷஉ தவெயவெகூம் வவ்யுக்தம் முஹாஷ்யஉிதி விஹாவ்யெத ஷ்வஷம் । யத: வமிக்ஷம் த தஉஹம்உித்யாக்ஷவெ வமிக்ஷம் ஹி கெவெநாவ்யெத ஐத்யகுவதா ந கிஞ்சிஉவி வத்யகதும் ஹவதி'' ஐதி ஹவஉகிரவஸம்மதா । வமிவெம்ராகதாஸ்யொ வ்யாக்ஷவா: வஸிஹியஜெஉஸெஅ்யாவ்யாயாஉிதி வமிவம் விவஸீதம் கிம் ந ஸ்யாஉிதி வாஷ்யா ஜெவ வஉமஸிம்தம் । க்ஷவஸ்ய வதிவவநஉஸெஅ்யாவ்யாஸீதெ்ய ஜஹெ்யத । ''ஐதம ந வயாநஸ்யாவ்யகதுமஹாவாவ்யகவம்'' ஐதி வதி வமிதஉவ்யகது வமிதம் ஹாஷ்யெத ஹவஹாஷெ்ய । வதிவமித உவ்யகது

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

“தஊயீநக்வாஊயுவசு” ஐதி ஸூத்ரஸ்ய “யதி ஸூ-
தஸூத்ரக்ஷைவ்யாக்ருதஹ்யாவயவஶ்ருதெ கவிமதந்த்ரு விஸம்ஜ்ஞாவா
ஊாநெந க: ப்ரமேஷ: । தத்ராபி ஹி ஸூத்ரகாரணைவோ
வ்யக்தீக்ருத்யாஷ்யதெ । தத்ராஹ — பரமகாரணஸூத்ரபர
மேஶ்வரஷாயீநக்வாதஸ்வ ப்ரயோஜநவஹஸூத்ரஸூக்ஷ்ம் । ந
வடமேவ்யக்தம் ஸ்வரூபேண நாஸ்யாவமஹ்ஹாமை: । அபி த
பரமேஶ்வரஷஶரீரதயா தஊாத்மகெசேமெநவ ஹி ப்ரக்ரு
த்யாஊய: ஸ்வப்ரயோஜநம் ஸாயயதி । அந்யதா ஸ்வரூபே
ஷிதேப்ர வ்ருத்திமெவஊாவேஷாம் ந ஸ்யாத் । யதாநஸ்யாவம
மாசெஊவ தந்த்ர ஸிஊவ க்ரியாநிரஸநம் ।” ஐதி ஶ்ரீபாஷ்யபா
ஷிதொரயம் । “ப்ரயாநரம்பீகார: ப்ரயாநவாஊஊஷ
ணம் ச ப்யாஹதம்” ஐதி ஶ்ருதப்ரகாஶிகாயாம் ஸாங்க்யா
க்ஷேபாநுவாஊ: ॥

அந்யதாபி வ்யாவ்யாதமிதம் ஸூத்ரம் ஶ்ரீபாஷ்யகாரை:
ஸாரதீபயோ: । யதி ரூபாஅபிந்யஸ்தாநாமேவ க்ரஹணம் ;
கிமர்யமவ்யக்தாதப்ரஷ: பர ஐத்யத ஆஹ — பரமேஷ்
யீநக்வாஊாத்மஶரீராதிகமர்யமவஊவாஸநிவ்ருத்தயெஹவதி ।
பரமெஷா ஹ்ருதயமாதீ ஸவமாத்ராதிகம் ப்ரயஞ்ஞவா
ஸநாவாயசேந வஶீகாயகாஷ்டா ப்ராப்யெஸ்தி “ஸா
காஷ்டா ஸா பரா கதி:” ஐதி பாஷிதம் ஸாரெ । “உபா
ஸநிவ்ருத்த்க்ளவஶீகாயகாஷ்டா பரம் பரஷ ஐதி
ததீயமிம ரூபகவிந்யஸ்தஷ பரிக்ருஹ்யமாணஷ
பரமேஷ்யஸ்யாபி க்ரஹணம் । பாஷ்யப்ரக்ரியயா வாப்ய
வெயம் ஸூத்ரம்” ஐதி தீபே ॥

ஸவிஶேஷ்யாக்தாயெமா நாதிஹிஞ: । “பரமேஶ்வரா
யீநா கவியமஸாஹி: ப்ராகவஸ்யா ஜகதொரஸ்யாவகஸ்ஸதே ;
ந ஸ்வதந்த்ரா । ஸா சாவஶ்யமஸ்யாவஸஞவ்யா । அயமவ
தீஹ ஸா । ந ஹி தயா விநா பரமேஶ்வரஸ்ய ஸ்ரஷ்ட்ருகம்
ஸித்யதி । ஶக்திரஹிதஸ்ய ப்ரவ்ருத்த்யநவவத்தே:” ஐதி
ஸவிஶேஷாப்யம் । ஸ்வதந்த்ராஸ்வதந்த்ர விஶேஷப்ரதிபாதந

यत्र प्रेर्यते । [illegible] । "ब्रह्माधीनत्वं विना प्रवृत्तेः प्रयोजनसम्बन्धत्वं ब्रह्माधीनत्वात् [illegible] प्रवृत्तीनाम्" इति चेत् । "प्रवृत्तिं विना ब्रह्मणः [illegible] प्रवृत्तेरायत्तत्वम्" इत्यर्थः ॥

तदधीनत्वादिति [illegible] सूत्रं [illegible] । ब्रह्माधीनत्वाच्च प्रवृत्तेः [illegible] प्रयोजनवत्त्वमिति [illegible] । [illegible] ॥

"ब्रह्माधीनत्वादयः [illegible] । [illegible] प्रयोजनवत्त्वं [illegible], न ब्रह्माधीनत्वा[illegible] प्रयोजनवत्त्वमेव [illegible]" इति [illegible] । [illegible] प्रयोजनं [illegible] । [illegible] "[illegible]" इति "[illegible]" इति [illegible] । "[illegible]" इति [illegible] । [illegible] प्रवृत्ति[illegible] । [illegible] प्रयोजनवत्त्वमित्युच्यते

𑌅𑌸𑌮𑌵𑌾𑌯𑌿𑌕𑌾𑌰𑌣𑌨𑌾𑌶𑌜𑌨𑍍𑌯𑌨𑌾𑌶𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌯𑍋𑌗𑌿𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑌿𑌰𑌿𑌕𑍍𑌤𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑌿𑌤𑌤𑍍𑌵
𑌮𑌤𑌸𑌾𑌧𑌾𑌰𑌣𑌤𑍍𑌵𑌨𑌿𑌵𑍇𑌶𑌨𑌂 𑌚 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑍇 𑌫𑌲𑌤𑌃 । 𑌇𑌤𑌿
𑌮𑍂𑌰𑍍𑌤𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌪𑌰𑌤𑍍𑌵𑌮𑌸𑍍𑌮𑌾𑌦𑍍𑌵𑍍𑌯𑌾𑌵𑌰𑍍𑌤𑍍𑌯 ॥

𑌤𑌤𑍍𑌰 𑌵𑌿𑌭𑌾𑌗𑌜𑌨𑍍𑌯𑌕𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌜𑌨𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌲𑌕𑍍𑌷𑌯𑌤𑌿 𑌸𑌂𑌯𑍋𑌗𑌕𑌾𑌰𑌣𑌤𑍍𑌵𑍇𑌤𑌿 । "𑌜𑍍𑌞𑍇𑌯𑌤𑍍𑌵𑌾𑌭𑌾𑌵𑌾𑌤𑍍" 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑌂𑌯𑍋𑌗𑍇𑌨 𑌯𑌥𑌾 "𑌵𑍍𑌯𑌕𑍍𑌤𑌾𑌵𑍍𑌯𑌕𑍍𑌤𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌾𑌤𑍍" 𑌇𑌤𑌿 𑌤𑌤𑍍𑌕𑌾𑌲𑌿𑌕𑌵𑌿𑌭𑌾𑌗𑌕𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌜𑌨𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌲𑌕𑍍𑌷𑌿𑌤𑌾, 𑌯𑌥𑌾 𑌤𑍁 "𑌪𑌰𑌾𑌪𑌰𑌤𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌉𑌪𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌾𑌯𑌾𑌂 𑌕𑍇𑌵𑌲𑍍𑌯𑌾𑌯𑌾𑌂 𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌯𑌾𑌨𑌸𑍍𑌯" 𑌇𑌤𑌿 𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌕𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌤𑍋 𑌵𑍈𑌷𑌮𑍍𑌯𑌂 𑌚 𑌉𑌪𑌪𑌦𑍍𑌯𑌤𑍇 ॥

"𑌤𑌦𑌯𑍀𑌨𑌕𑌾𑌲𑌾𑌤𑍍" 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰 𑌤𑌦𑍍𑌵𑍈𑌸𑍍𑌯 𑌪𑌰𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌹𑌿 𑌪𑌰𑌾 𑌮𑌸𑍍𑌮𑍇𑌕𑌕𑌾𑌲𑌸𑌂𑌬𑌨𑍍𑌧𑌯𑍋𑌃 𑌸𑌂𑌮𑌤𑌂 । 𑌕𑌥𑌂 𑌤𑌦𑌪𑌰𑌾𑌮𑌶𑍍𑌯𑍇 𑌇𑌤𑌿 𑌵𑌿𑌮𑌶𑍍𑌯𑌨𑍀𑌯𑌂 । "𑌅𑌵𑍍𑌯𑌕𑍍𑌤𑌾𑌤𑍍𑌪𑌰𑌾𑌤𑍍𑌪𑌰𑌃 𑌪𑌰𑌃" 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰 𑌪𑍍𑌰𑌕𑌰𑌣𑍇 𑌪𑌠𑍍𑌯𑌤𑍇 । "𑌪𑌰𑌾𑌤𑍍𑌪𑌰𑌾𑌯𑍀𑌨𑌮𑌵𑍍𑌯𑌕𑍍𑌤𑌂" 𑌇𑌤𑌿 𑌤𑌦𑌯𑌃 । 𑌪𑌰𑌾𑌯𑍀𑌨𑌕𑌾𑌲𑌾𑌦𑌵𑍍𑌯𑌕𑍍𑌤𑌶𑌬𑍍𑌦𑌵𑌾𑌚𑍍𑌯𑌂 𑌪𑌰𑌾𑌤𑍍𑌪𑌰𑌾𑌯𑌾𑌃 𑌨𑌿𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌿𑌨𑌾𑌶𑌵𑌿𑌯𑍋𑌜𑌨𑌵𑌦𑍍𑌭𑌵𑌤𑌿 ॥

"𑌸𑌮𑌵𑌾𑌯𑌾𑌪𑌿 𑌕𑌾𑌨𑌨𑍍𑌤𑌮𑍇𑌕𑌾𑌯𑌿𑌕𑌾𑌰𑌣𑍋𑌪𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌸𑌮𑌯𑌾 𑌨𑌾𑌮𑌸𑍍𑌤𑌿; 𑌨 𑌨𑌃 𑌕𑌿𑌞𑍍𑌚𑌿𑌦𑍍𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌤𑍇" 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰 𑌹𑌿 𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌕𑌾𑌰 𑌹𑌾𑌰𑌿𑌤𑍇𑌤𑌾 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌵𑍍𑌯𑌾𑌘𑍍𑌰𑌵𑌿𑌷𑌯𑍇𑌣𑌾𑌨𑌨𑍍𑌯𑌹𑍇𑌤𑍁𑌮𑍇𑌤𑌿 𑌹𑌵𑌤𑌾 𑌵𑌿𑌷𑌯𑌃 ॥

॥ 𑌅𑌸𑌮𑌵𑌾𑌯𑌿𑌕𑌾𑌰𑌣𑌮𑍍 ॥

𑌅𑌥 𑌤𑌦𑌸𑌮𑌵𑌾𑌯𑌿𑌕𑌾𑌰𑌣𑌂 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌸𑌂𑌬𑌨𑍍𑌧𑌯𑍋𑌰𑌯𑍋𑌗𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟
𑌹𑍇𑌤𑍋 𑌹𑌾𑌷𑍍𑌯𑌯𑍋𑌃 । 𑌵𑌿𑌭𑌾𑌗𑌜𑌨𑍍𑌯𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌯𑌾𑌨𑌸𑍍𑌯𑌾𑌶𑌬𑍍𑌦
𑌕𑌾𑌰𑌕𑍍𑌷𑌿𑌪𑍍𑌯 𑌸𑌾𑌜𑌾𑌤𑍍𑌯 𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌶𑌬𑍍𑌦𑌕𑌾𑌰𑌕𑌦𑍍𑌵𑍍𑌯𑌕𑍍𑌤𑌶𑌬𑍍𑌦
𑌪𑌠𑌿𑌤𑌕𑌂 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍍𑌯𑌾𑌪𑌰𑍍𑌯𑌾𑌲𑍋𑌚𑌨 । 𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌕𑌾𑌰𑌣𑌸𑍍𑌯𑌾𑌵𑍍𑌯𑌕𑍍𑌤
𑌶𑌬𑍍𑌦𑌸𑍍𑌯 𑌶𑌰𑍀𑌰𑌾𑌪𑌰𑌕𑌾𑌰𑌕𑌂 𑌵𑌿𑌭𑌾𑌗𑌿𑌨𑌾 । 𑌵𑍍𑌯𑌕𑍍𑌤 𑌶𑌰𑍀
𑌰𑍇 𑌕𑌥𑌂 𑌤𑌦𑌸𑌮𑌵𑌾𑌯𑌿𑌕𑌾𑌵𑍍𑌯𑌕𑍍𑌤𑌶𑌬𑍍𑌦𑌪𑍍𑌰𑌯𑍋𑌗𑍋𑌪𑌪𑌤𑍍𑌤𑌿𑌰𑌿

ப்ராக்ஷிப்தம் பரிபந்திபக்ஷிணா । தஸ்ய ஸம்க்ஷேபகாரணாப ஸாபேக்ஷயா காய ! காரணாபேதஸித்தக: ஔபாதிகஸ் யோக இதி ஸித்தாந்திநா ஸமாஹிதே, ஸம்க்ஷேபகாரணாபஸ்ய ஹ்ருதயதயா ஸ்ரு தயைவ ஸமர்ப்பிதப்ரேணாத்யுஹமதம் ஹவே ஹிதி பரிபந்திபக்ஷிணோக்த, கஸ்யசித் யாநாயீ நக்ஷ ஹ்யதே ஹவேஹ்யுஹமதவாரஷஸ்ய ஹோமாவமந்திரவ வாரஷாயுந்த்விஷயே । ஏவம் ஸ்வமஹ்யுஹமதவார ஷாயீ நக்ஷம் வணந்தயாமோ Z வ்யக்தஸ்ய தத்ராயந்தாணாம் ச । யதி ஜபப்ரக்ருத்யா யீநஸ் வாரஷஸ்ய ஹோமாவமந்த ஹவேதாம், கநயந்த ஷவ ஹவேத । ஏவம் தர வாராஷா யந்த்ஸாயகாநாம் தேஹோந்தியாதகாரணாதீநாம் உபாஸாமர வரவேஷாயீ நக்ஷம் வணந்தயாஜ்ஜ: "கதோZயந்தவக்ஷஸ ஸாகம் ப்ரக்ருத்யாதீநாம் । பரிபந்திபக்ஷிணாம் தர ப்ரக்ருதோ தாநயந்தக்ஷ்வேவ" இத்யுக்தம் ஸித்தாந்திநா । தத யீ நக்ஷாதத யீ நக்ஷாஹ்யாஜ்யக்தவிஷயே ஜத ஆயவேஷஜ்ஜம் ப்ரதிபந்தம் । ஶ்ருதாஸ்ருதஶோபநிஷத்ஜாஜத்ரே "பஹ்வீ: ப்ரஜா: ஸ்ருஜஜாநாம் ஸரூபா:" இத்யாத்ப்ரக்ருதி: ஸ்வதந்த்ர ஸர்வீ ப்ரதிபத்தே । ஸ்ருஜஜாநாதிதி கதந்தி ஶாநஸ் । கஜாயஜாநக்ஷ்வோயகாஜாஶப்ரப்ரவக்ஷ, ஸ்ருஷ்ட ஸ்வதந்த்ர்யேஸ்யக்ஷக்ஷத்ந்ருக்ஷப்ரவணாச்ச வாரஷாநயீ நா ஸ்வதந்த்ர ஸர்வீ கஜாஶப்தவாஹ்யா ப்ரக்ருதி: ப்ரதீயத இதி பரிபந்திபக்ஷீ । கத ப்ரதியஜாணாயா கஜாயா கஸ்யக்தக்ஷம் ப க்ஷஆயஸம்ப்ரதிபந்தம் । ஸ்வாதந்த்ர்யாஸ்வாதந்த்ர்யவிஷயஜாதே விவாத: । ஸ்வாதந்த்ர்யம் வேதநந்தஸ்யZவமத்யே । தத்ப வேநாத்ர பரிபந்திபக்ஷோஸ்யாநந்த । ஸாதநந்தஸ்யZஸி ஸ்வா தந்த்ர்யம் ப்ரதீந்திரஸ்தி, விஶேஷாப்ரவணாதித்யாஹ்யதே ப யஜஸம்பத்த்ர ஜஸவாதிவிஶேஷாதிதி । "ஸ்ருஜஜாநாதிதி ஸ்ருஷ்டஸ்வஜாதம் ப்ரதீதே:" இதி ஶ்ரீபாஷ்யே ஸ்வாதந்த்ர்யஸ்ருஷ்ட க்ஷாரவிஶேஷப்ரதீதிஸாக்ஷ்யம் । "ஸ்வவ்யாபாராஶ்ர யக்ஷ்வலக்ஷணம் ஸ்வாதந்த்ர்யமேவ ப்ரத்யயார்த்தம் । ந க்ஷ்வார வேயக்ஷ்வரமிதி ஜாத்ஶப்தார்த்தி ப்ரத்யய: । ரயோ ரஹ

த்ரு கதத்வஸ்த்வயொ ஹி ஸ்வாவாராஸ்ரயகவாப்வ,
ஸ்யாவ ஸ்யதி। ந கவாவெயத்வ்',
ப்ராகவ காஸிகா। தஜு விஷா ஸ்தஜு வ க்ருதி
ஜாஸ்வா ஷ்வ ஷூஹ்த இதி வக்தும் ந விஸேஷ
காரகம்॥

ந கேவலம் ஸ்தஜு நிர்ணாயகவிஸேஷாஸ்ரவணம்,
வ ஹுகாரணிகேயெஜெத்ருத் தைத்திரீயெ
விஸேஷத ஸ்ரூயத இத்யுவ்யதெ ஸ்ரீபாஷ்யெ த்ண।
ஸாக்யாயவ்யயஜாஜு: பவித:। தத் வாக்யஸெ
ஷாசு ஜுண: ஸவத்ஸ்ஷ்வவாக்யெந ஸவத்ஸ்
ஸ்விகாவாக்நவகாரணாவ கஜாயா ஸ்ரு
த்வெ। ஐஷாவி ஸ்வதாஸ்வதரெ: கிம் காரண
ப்ரு" இத்யுபக்ரம்ய "தெ யாநயோகாநு
வஸ்யு தெவாத்ஸக்திம் ஸ்வகுணைநிகூடாம்"
இதி ப்ரக்ருதிஸப்தவாயா கஜாயா கவமதெ: உவரி
"அஜாயமாநோ பஹுதா விஜாயதெ" "ஜாயிநம் த
து" "யோ யோநிம் யோநிமதிதிஷ்டதியேக:" இதி
ஜாயா கஜாயா வவ வுதீதெநாஸ்ரிது தெஜு த
யாநவ திவுத்திமாய:" இதி ஸ்ரீபாஷ்யம்। "கா
யொயா வ்யக்ஸ்விஸேஷணம் ஹி ஸக்தி:" இதி ப்ரு
காஸிகா। ஸ்வதாஸ்வதர வவ காரணவெவ்ஸ்ராவஸ்ய
ஸ்வரூபவெதெ வவ ப்ரூயமித। ஸவ்ஜாஷ்யவ்யஷ்ரு
வஸ் வதத்ரு ஜாஹ்த்வ "இதி வாக்யஸ்யார்த:
ஸ வஸஜ்ஞத்திய்யாயிநா வாக்யாவக ஸெவஸாக।
வாக்யஸேஷெவி "ஜாயாம் த" "யோ யோநிம்" இதி
வவஸாஷ ஸ்தஜு காவிக வ க்ருத்: த்யாநம்
ஜாஜ்ஜு ணாஜ்யாயத இதி ஸக்யதெ வக்தும்" இதி ஸா
ஷ்தம்। ககுதவாக்ய வ காரணவி நிர்ணயஹேது
வெந ஸாஷிதம்। அத ஸாஷ்யஸ்யாஸ்ய வ ஸுஷ்டம்॥

.. ஜ்யோதிர்வகஜா" இதி ஸ்த்ரஸ்ய "வா

ऐश्वर्यात्मत्वस्य ज्योतिः प्रभवा तेजोबललक्षणा अतएव विद्यस्य सर्वप्राणस्य प्रकृतिसर्वेभ्यः प्रतिपत्तव्या" इति श्रीभाष्यभाषितेऽर्थः । "ज्योतिर्ब्रह्म उपक्रमः कारणं (प्रकृतम्) यस्याः सा ब्रह्माधीना तथाविधा तदुद्दिष्टा गुणा" इति श्रीभाष्यभाषितार्थः ॥

'किं सगुणं प्रधानमेव निर्गुणं प्रधानमुक्तम्; उत प्रवर्तकं श्रीशारीरकतेजोबलस्य कारणमुच्यते" इति शास्त्रीयप्रश्नो विषयः । श्रुतयश्चास्य गुणा सगुणा वा ब्रह्मादिका भवति सर्वत्र भाष्यसंगतो विषयः । ... ज्योतिश्चरणाभिधानात् ... इति सूत्रे च । "तदेव सारम्" इति ... ॥

ननु "ज्योतिरादि" इत्युक्तं यथा "ज्योतिरात्मविषयं तेजोऽभिधानात्" इत्युक्तम् । ...

ஜிஜ்ஞாபநாய தேஜ உபக்ரமே ஐதேஹ்யவதுவிந்யாஸோऽ-
கரிஷ்யத ॥

அபி ச ஶ்வேதாஶ்வதரே "ஸம்பூர்ணோ ஜ்யோதிரவ்ய-
ய:" இதி ப்³ரஹ்மஜ்யோதிருச்யதே । "அங்கு³ஷ்ட²மாத்ரோ
ரவிதுல்யரூப:" "தத்ஸவிதுர்வரேண்யம்" "ததே³வ
ஶுக்ரம் ப்³ரஹ்மாதி ஸர்வம்" இத்யபி ப்³ரஹ்மணோ ஜ்யோதி-
ஷ்ட்வம் ஶ்ராவ்யதே । அத²வா ஸர்வேஷாமேவ ப்³ரஹ்மபரத்வம் அஸ்
மாபி⁴ரேவ நிர்ணீதம் ॥

"யதா² ஹ்யயம் ஜ்யோதி:" இதி தைத்திரீயஶ்ருதி:
ப்ராயேணைவ ஸமானார்தா² । தத்ர ஸூர்யாதீ³நாம் ப்ர-
ஸித்³தா⁴நாம் ஜ்யோதிஷாம் । உபாதா³நாதி³ ஸர்வம் ந்யாய்யம் ।
அந்யாநி ப³ஹூனி நிர்தே³ஶானி ப்³ரஹ்மோபாஸநாக: । தஸ்ய
ப்³ரஹ்மஸ்வரூபம் ஸ்பஷ்டம் । "ஸர்வாணி ஹ வா இமானி
பூ⁴தானி" "அத: பரோ தி³வோ ஜ்யோதிர்தீ³ப்யதே" இதி தத்
ப்³ரஹ்மண: ஸர்வப்ரஷ்டத்வம் ஶ்ரூயதே । தஸ்ய காரணத்வம்
ப்ரதிபாத்³யதே । "ஸம்ப்ரஸாதோ³" இதி ப்ரஸங்கா³த³தா⁴
ஸ்வயமேவ "பரம் ஜ்யோதிருபஸம்பத்³ய ஸ்வேந ரூபேணாபி⁴-
நிஷ்பத்³யதே" இதி பரம் ஜ்யோதி: ஸர்வஜ்யோதிஷாம்
ஸர்வஸ்ய ப்ரகாஶகத்வம் । "ஶுக்ரம் ஜ்யோதி ஜ்யோதி
ரஹமஸ்மி ஜ்யோதிர்ஜ்யோதி ப்³ரஹ்மாஹமஸ்மி" இதி ஸ்வா-
நுபா⁴வேந ப்³ரஹ்மணோ ஜ்யோதிஷ்ட்வம் । ஶ்வேதாஶ்வதரே
அபி ச "ந தத்ர ஸூர்யோ பா⁴தி ந சந்த்³ரதாரகம் நேமா
வித்³யுதோ பா⁴ந்தி குதோயமக்³நி:" இத்யாதி³னா ப்³ரஹ்ம-
ண: ஸர்வப்ரகாஶகத்வம் ஸர்வாத்மகத்வம் ச ॥

இத்த²ம் பரம் ஜ்யோதி: ஶப்³த³ஸ்ய ஶ்ருத்யந்தரேண
ப்³ரஹ்மவாசகத்வம் ஸ்பஷ்டம் । "தேஜோமாத்ரிகா ஜா"
இத்யாதி³ந ஸர்வேஷாம் வ்யதிரேக: விஶேஷ: । தேஜோ
பா⁴நாதி³விகாரவத்ஜா ஸர்வஸாக்ஷித்வேந । "ஸ்வாத்மஸ
ஸவிகாரவிஷயேண ஸ்வாத்மப்ரத்யக்ஷேண ஸ்வாத்மப்ரத்யக்ஷ-

கதம் ” இதி ஸம்ப்ரதாயம் । தேஷாம் த்ரயாணாம் ப்ரயாண விகாரகத்வமேவ ஸாத்யம் । யதா சஜாயா ப்ரஹ்மாண்ட தந்த்ரத்வம், தத்வஸ்ய பதார்த்தத்வம் தத்த்வதத்வம் ச ப்ரோக்த்வா தயா வர்ணநீய: ஸம்பந்தாய: । “ ஜ்யோதிரநுகூல ஸந்த ”இதீதமேவ ஸாத்யத்வதோபக்ஷணம் ஸம்ப்ரதாயம் ப்ரஸித்ம தே ப்ரஹ்மணே । “ தயா ஹ்ருயத வஸதே ” இதி ஸவந்தே ரோஹிதமந்தஸ்ய ப்ரதாதாநாம் தேஜோப்ரஹ்மவாசகத்வ மேவ ஸித்த்யதி । ந தாவதா ஸாத்யவக்ஷநிராஸ: ஸித்த்யதி । ஸதோமர்மநைத்ய தேஜோப்ரஹ்மணாநாம் தத்த்வஸம்பந்தமதி ஸிஷ்டவாரகவாசகத்வம் ததிவ்யாநஸம்பந்தஸாம்யம் நாத்யாபி ஸித்தம் । அத ‘ தேப்ரஷ்டவ்யா: । கிம் தேஜோ ப்ரஹ்மணோர்த்வ தேஜோப்ரஹ்மாதிகாரகோ ; உத தேஜோப்ரஹ்மாவ்யம் ப்ரஹ்ம ; கிம் தேஜோப்ரஹ்மகாரணஸம்பந்தாகாவிஷ ” இதி விகல்ப்ய ஸ்ரீபாஷ்யபாஷிதத்ருஷணாந்யஸந்தேயாநி ॥

சஜாதஸ்ய ஸம்பந்த: பரமேஶ்வராயீநமேவ ப்ரக்ருதி பரத்வம் நிரபேக்ஷ: ஸ்ரீதீக்ஷிதா ந்யாயரக்ஷாமணௌ । ஸம்பந்தே தத் ப்ரக்ருதாவிஹ்யாவாதாரப்ரக்ருதிபரத்வம் நிர்ணீயதே தந்த்ரேஷ்விதி தேதரக்தம் । தேஜோப்ரஹ்ம ரமவவிகாராணாம் ந ஶமேவ ப்ரக்ருதித்வஸம்பவ: । ஶமேவ ப்ரக்ருதிரேவ ஶ்ருத்யந்தராஜாஸம்பாய: । “ க்ஷரம் ப்ரதாநம் ” “ ப்ரதாநக்ஷேத்ரஜ்ஞபதி: ” இத்யத்ர ப்ரதாநஶப்த: ப்ரயுஜ்யதே । ஸம்ப்ரதாயஸித்தாந்தரணே ஸம்பந்தாணாம் வாஸவஶ்ருத்யவர்ணகத்வமேவ ஸித்த்யதீதி ஸமஷ்டிஸ்வ பஶ்யதே ஸ்ரீதீக்ஷிதை: ॥

“ கல்பநோபதேஶாச்ச மத்வாதிவதவிரோத: ” இதி ஸம்பந்தஸ்ய “ கல்பநா ஸ்ருஷ்டி: । ஸம்யகாவர்ஜ ஏஷ யாதா யதா பஶ்வைகல்யம் ” இத்யாதி தஶநாத் । “ அஜாநாமீ ஸ்ருஜதே விஶ்வமேதத் ” இதி ஸ்ருஷ்டிரிஹோபதிஶ்யதே । ப்ரதமமேவாயாமேஷா ப்ரக்ருதி: பரமேஶ்வர

𑌷𑌾 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌾 𑌕𑌾𑌰𑌣𑌾𑌵𑌸𑍍𑌥𑌾𑌨𑍍𑌤𑌃𑌸𑌙𑍍𑌕𑍍𑌷𑌿𑌪𑍍𑌤𑌾𑌵𑌯𑌵𑌾 𑌶𑌕𑍍𑌤𑌿𑌰𑍂𑌪𑍇𑌣𑌾𑌵𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌤𑍇 । 𑌤𑌦𑌵𑌸𑍍𑌥𑌾 𑌹𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌯𑍇𑌣𑌾𑌸𑍍𑌯𑌾 𑌅𑌜𑌾𑌤𑍍𑌵𑌮𑍍 । 𑌸𑍃𑌷𑍍𑌟𑌿𑌵𑍇𑌲𑌾𑌯𑌾𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌸𑍍𑌥𑍂𑌲𑌶𑌰𑍀𑌰𑌾𑌤𑍍 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑌃 𑌸𑍍𑌥𑍂𑌲𑌾𑌵𑌸𑍍𑌥𑌾 𑌜𑌾𑌯𑌤𑍇 । 𑌤𑌦𑌵𑌸𑍍𑌥𑌾 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌰𑍁𑌪𑌕𑍍𑌰𑌮𑍇𑌤𑌿 𑌨 𑌕𑌶𑍍𑌚𑌿𑌦𑍍𑌵𑌿𑌰𑍋𑌧𑌃 ; 𑌶𑍍𑌵𑍇𑌤𑌾𑌶𑍍𑌵𑌤𑌰𑌾𑌦𑌿𑌵𑌤𑍍 । 𑌯𑌥𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯𑍈𑌵 𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌾𑌵𑌸𑍍𑌥𑌾𑌯𑌾𑌮𑍍 । ‘‘𑌅𑌸𑍌 𑌵𑌾 𑌆𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑍋 𑌦𑍇𑌵𑌮𑌧𑍁’’ 𑌇𑌤𑌿 𑌵𑌸𑍍𑌵𑌾𑌦𑌿𑌭𑍋𑌗𑍍𑌯𑌰𑌸𑌾𑌯𑌤𑌨𑌤𑌯𑌾 [illegible] ; 𑌤𑌤𑍍𑌰𑍈𑌵 𑌤𑌤 𑌊𑌰𑍍𑌧𑍍𑌵 𑌉𑌦𑍇𑌤𑍍𑌯 𑌨𑍈𑌵𑍋𑌦𑍇𑌤𑌾 𑌨𑌾𑌸𑍍𑌤𑌮𑍇𑌤𑍈𑌕𑌲 𑌏𑌵 𑌮𑌧𑍍𑌯𑍇 𑌸𑍍𑌥𑌾𑌤𑌾’’ 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌨𑌾 𑌨𑌾𑌮𑌰𑍂𑌪𑌵𑍍𑌯𑌾𑌕𑌰𑌣𑍇𑌨 𑌕𑌾𑌰𑌣𑌾𑌵𑌸𑍍𑌥𑌾𑌯𑌾𑌂 𑌸𑌙𑍍𑌕𑍍𑌷𑌿𑌪𑍍𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌾𑌵𑌸𑍍𑌥𑌾𑌨𑌂 𑌨 𑌵𑌿𑌰𑍁𑌧𑍍𑌯𑌤𑍇 𑌤𑌦𑍍𑌵𑌤𑍍’’ 𑌇𑌤𑍍𑌯𑍇𑌤𑌦𑍍𑌭𑌾𑌷𑌿𑌤𑌂 𑌵𑍇𑌦𑌾𑌨𑍍𑌤𑌦𑍀𑌪𑍇 ॥

‘‘𑌅𑌵𑌿𑌰𑍋𑌧𑌃’’ 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑌪𑌦𑍇𑌨 𑌪𑌦𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑌵𑌿𑌷𑌯𑍇 𑌪𑌰𑌸𑍍𑌪𑌰𑌵𑌿𑌰𑍋𑌧 𑌆𑌪𑌾𑌦𑍍𑌯𑌤𑍇 𑌪𑌦𑌵𑍈𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑍇𑌤𑌿 𑌸𑍂𑌚𑌿𑌤𑌮𑍍 । 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌰𑍁𑌪𑌕𑍍𑌰𑌮𑍇𑌤𑌿 𑌪𑌦𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑍇 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌾𑌵𑌸𑍍𑌥𑌾𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨𑌾𑌜𑌾𑌯𑌾𑌃 । 𑌅𑌜𑌾𑌶𑌬𑍍𑌦𑌸𑍍𑌯𑌾𑌜𑌨𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌯𑍌𑌗𑌿𑌕𑌾𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌪𑌕𑍍𑌷𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑍇𑌽𑌪𑌿 𑌰𑍂𑌢𑌿𑌰𑌾𑌶𑍍𑌰𑍀𑌯𑌤𑍇 । 𑌬𑌹𑍁𑌕𑌾𑌰𑌣𑌿𑌕𑌾 𑌕𑌥𑌂 𑌜𑌨𑍍𑌯𑍇𑌤𑌿 𑌵𑌿𑌰𑍋𑌧𑌾𑌪𑌾𑌦𑌨𑌂 𑌪𑌦𑌵𑍈𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑍍𑌯𑌕𑍃𑌤𑌂 𑌵𑌾𑌰𑌣𑍀𑌯𑌮𑍍 । 𑌸𑍃𑌷𑍍𑌟𑍌 𑌕𑌾𑌰𑌣𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 । 𑌕𑌾𑌰𑌣𑌾𑌵𑌸𑍍𑌥𑌾𑌯𑌾 𑌅𑌜𑌾𑌤𑍍𑌵𑌂, 𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌾𑌵𑌸𑍍𑌥𑌾𑌯𑌾 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑍋 𑌜𑌨𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌵𑌿𑌰𑍋𑌧𑌪𑌰𑌿𑌹𑌾𑌰𑌃 । 𑌸𑍃𑌷𑍍𑌟𑌿𑌪𑍍𑌰𑌕𑌰𑌣𑌸𑍍𑌥𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌨𑌿𑌰𑍍𑌦𑌿𑌶𑍍𑌯𑌤𑍇 𑌕𑌲𑍍𑌪𑌨𑍋𑌪𑌦𑍇𑌶𑌾𑌦𑌿𑌤𑌿 । 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌰𑍍𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌯𑌾𑌂 𑌤𑌦𑍇𑌵𑌾𑌵𑌸𑍍𑌥𑌾𑌦𑍍𑌵𑌯𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌦𑍍𑌯𑌤𑍇 ॥

𑌰𑍂𑌢𑍍𑌯𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑍍𑌯𑌾𑌗𑌮𑌪𑍍𑌰𑌸𑌙𑍍𑌗𑍋𑌽𑌪𑌿 𑌨𑌾𑌸𑍍𑌤𑌿 । 𑌵𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑌮𑌾𑌣𑍇𑌽𑌪𑌿 𑌰𑍂𑌢𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌗𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌂𑌵𑌰𑍍𑌤𑌿𑌤𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 । ‘‘𑌨𑌨𑍁 𑌅𑌜𑌾𑌶𑌬𑍍𑌦𑌸𑍍𑌯 𑌰𑍂𑌢𑍇 𑌰𑍂𑌢𑌾𑌰𑍍𑌥𑌸𑍍𑌯 𑌕𑌥𑌂 𑌤𑍇𑌜𑍋𑌽𑌬𑌨𑍍𑌨𑌾𑌤𑍍𑌮𑌕𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌿𑌪𑌰𑌤𑍍𑌵𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌹’’ 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍀𑌸𑌦𑌾𑌶𑌿𑌵𑍇𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑍋𑌕𑍍𑌤𑌾 𑌶𑌙𑍍𑌕𑌾 । 𑌤𑌸𑍍𑌯𑌾 𑌅𑌤𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑌾𑌨𑌵𑌕𑌾𑌶𑌃 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑌃 ॥

‘‘𑌅𑌤𑍍𑌰𑌾𑌪𑌿 ‘𑌅𑌸𑍍𑌮𑌾𑌨𑍍𑌮𑌾𑌯𑍀 𑌸𑍃𑌜𑌤𑍇 𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑌮𑍇𑌤𑌤𑍍’ 𑌇𑌤𑌿 𑌜𑌗𑌤𑍍𑌸𑍃𑌷𑍍𑌟𑌿𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌾𑌦𑍍𑌯𑌤𑍇 । 𑌸𑍍𑌵𑍇𑌨𑌾𑌵𑌿𑌭𑌕𑍍𑌤𑌾𑌵𑌸𑍍𑌥𑌾𑌤𑍍𑌸𑍃𑌷𑍍𑌟𑌵𑌾

[illegible] கேசித் [illegible] ஜஹாதீதி
கேசித் [illegible] ஐதி ஹா
ஷிதம் । யதி [illegible]
[illegible]
[illegible] । அத: [illegible]
[illegible] । [illegible] ॥

“ [illegible]
[illegible] ஐதி [illegible] ।
யதா “ [illegible] ” ஐத்யாதிஷு [illegible]
[illegible]
தே, யதா [illegible]
[illegible]
[illegible] ” ஐதி [illegible]
[illegible] ॥

“ [illegible] ; [illegible] ” ஐத்யத்ர [illegible]
[illegible] ।
[illegible] । [illegible]
[illegible] “ [illegible]
[illegible] ” ஐதி [illegible] । [illegible]
[illegible]
[illegible] । ஐயமேவ [illegible]
[illegible] ॥

[illegible] ।
“ [illegible] ” ஐதி
ஶ்ருதி: । [illegible] ” ஐதி ஸ்ம்ருதி: ।
“ [illegible] ” ஐதி [illegible]
[illegible] ” ஐதி [illegible]
[illegible]
ஐதி [illegible] । [illegible] ।

ஜ்ஞாநஸ்ய ஜ்ஞேயப்ரகாசகத்வ இதி ஸம்ப்ரதிபந்நம் ஜ்ஞாநஸ்ய ஸ்வபாவாத் । "யதா ப்ரதீபஸ்ஸ்வப்ரகாசக:" இதி ச்ருதிஸித்தேந ப்ரதீபஸ்ய ஸ்வரூபப்ரகாசகத்வஸ்ய யதா தத் ஸ்வஸ்யேவ ஸ்வாப்ரகாசேவி ஸவதி । இதரேஷ்வபி ப்ரயோஜநம் ஜ்ஞாநஸ்வபாவாதநஸ்ய । ஸ்வஸ்மைய யதாப்ரதீபஸ்ய ஸ்வப்ரகாசகஸ்ய ப்ரகாசாதிரிக்தப்ரகாசகாந்தராபேக்ஷா ந த்ருஷ்யதே ॥

ஜ்ஞாநாதிரிக்ஷணாதம் தஜ்ஜத்ஸ்வஸ்ய ப்ரயோஜநமிதி வ்யாவர்த்தநம் ப்ரயோஜநம் ப்ரகாசாத் । ஸ்வஸ்மிந் விஷயே விகாரோத்பத்திரவகதத: । ஜ்ஞாநஸ்வபாவஸ்ய ஸ்வஸ்மிந் விகாரவைகல்யம் ஸ்வஸ்மிந் விகாராப்ரகாசநமநுபூயதே । அஜ்ஞாநாவ்ருதமபி ப்ரகாசமேவ ஸ்வபாவாப்ரகாசமாத்ரம் ஸித்தஸ்வஸ்மிந் விஷயகவநத்வம் ஸ்வாபாவ்யாத் । அநாவ்ருததாயாம் நாஜாகாப்ரகாசேந ந கோரவ்யாவசேஷ: க்ருதோ பவேத் ॥

அவாந்தர ப்ரக்ருதிரேவா த்ரிகுணா ஸாம்யாவஸ்தேதி ஸத்வரஜஸ்தமஸாம் ஸாம்யாவஸ்தா ப்ரக்ருதிரிதி வ்யவஹ்ரியதே । ஸத்வரஜஸ்தமஸாம் ஸாம்யாவஸ்தாயாம் இதி ச பவந்தி । த்ரிகுணப்ரக்ருதிரேவ ப்ரக்ருதிவிகாராணாம் இதி நிஷ்க்ருஷ்டம் ந்யாயாரக்ஷாதேவ । "கிமாத்மஸ்வரூபம் ப்ரயோஜநம் வ்யாக்ருதே? உத தேஜோவந்நாத்மகாவாந்தரப்ரக்ருதி:?" இதி விமர்ச: ப்ரதர்சித: ஸ்ரீமத்பாஷ்யகாரை: । உத்தர: பூர்வபக்ஷ: । ஸாக்ஷாத்தேஜோவந்நகாரணம் ப்ரக்ருதி: ஸித்தாந்த: பூர்வபக்ஷ: । "கிம் ஸத்த்வம் ப்ரயோஜநமேந தேஜோவந்நாந்த்யாதிரிக்த வாஸ்தேஸ்ரீ ஸாமாந்யதேஜோவந்நப்ராக்ருதிகாரணத்வாத்" இதி தத்ர விமர்சப்ரகரணம் । தத்வஸித்தாந்தேநாத்யத்வஸாதநம் । உத்தர: பக்ஷ: ஸித்தாந்தபக்ஷ: ॥

இதாநீம் பவதுக்தம் விசார்யதே । "ஜ்யோதிராதயஸ்து ஸா பரமேச்வரகாரணிகா ஏவ வ்யாகர்த்த வர்ணித:; ந து ஸாக்ஷாத்பரமேச்வரஸாக்ஷாத்ஜா ஜ்யோதி: ப்ரயோஜநம்

[illegible]

[illegible]

𑌶𑍍𑌰𑌾𑌵𑍍𑌯𑌤𑍇 "𑌸𑍍𑌵𑌜𑌾𑌤𑍀𑌨𑌾𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌃" 𑌇𑌤𑌿 । 𑌤𑌨𑍍𑌨𑍇𑌤𑍍𑌯𑍁
𑌬𑌹𑍁𑌵𑌰𑍍𑌣𑍋 𑌨𑌾𑌦𑍋 𑌵𑌾 𑌨 𑌕𑌲𑍍𑌪𑍍𑌯𑌤𑍇 । 𑌅𑌵𑍍𑌯𑌕𑍍𑌤𑌾𑌜𑌾𑌤𑌿𑌶𑌬𑍍𑌦
𑌬𑍋𑌧𑌨𑌾𑌤𑍍 𑌸𑌾𑌮𑍍𑌯𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌵𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌤𑍇 । 𑌅𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌶𑌬𑍍𑌦𑌵𑌾𑌚𑍍𑌯𑌂
𑌪𑍇𑌤𑌤𑌨𑍍𑌨𑍁 𑌸 𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑍇 𑌵𑍇𑌤𑍍𑌤𑍀𑌤𑍀𑌯𑍇 । 𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌕𑌾𑌰𑌣
𑌪𑍍𑌰𑌤𑍀𑌤𑌸𑍍𑌯𑌾𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌸𑍍𑌯 𑌬𑌹𑍁𑌕𑌾𑌰𑌣𑌕𑌲𑌾𑌪𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌾𑌮
𑌗𑍍𑌰𑍀𑌤𑌾𑌰𑌤𑌮𑍍𑌯𑌂 𑌕𑍃𑌤𑌂 𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌾𑌨𑍍𑌤𑍇𑌨 । 𑌅𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰
𑌸𑍍𑌯𑍈𑌵 𑌶𑍍𑌰𑍋𑌤𑍍𑌰𑍇𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌿𑌯𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌤𑍍𑌵𑌮𑌿𑌤𑌿 । 𑌸𑌕𑌲𑌶𑍍𑌰𑌵𑌣
𑌵𑌿𑌷𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌃 । 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌕𑌾𑌰𑌣𑍇𑌷𑍁 𑌸𑌕𑌲
𑌸𑌂𑌶𑌯𑌾𑌭𑌾𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌤𑌥𑍈𑌵 𑌸𑌾𑌧𑌿𑌤𑍋𑌤𑍍𑌕𑌰𑍍𑌷𑍇𑌣 । 𑌸𑌰𑍍𑌵
𑌶𑌾𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰𑌾𑌭𑌿𑌪𑍍𑌰𑌾𑌯𑍋𑌽𑌪𑌿 𑌨 𑌕𑌲𑍍𑌪𑌯𑌿𑌷𑍍𑌯𑌤𑍇 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌶𑌾𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰𑌕𑌾𑌰𑌾𑌣𑌾𑌂
𑌪𑌕𑍍𑌷𑌃 । 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌶𑌾𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰𑌾𑌯𑌤𑌨𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑍀 𑌦𑍋𑌷𑌾𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿
𑌸𑌾𑌧𑌿𑌤𑌾𑌃 ॥

"𑌕𑍍𑌷𑍋𑌭𑌨𑌾𑌵𑍇𑌶𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌧𑌾𑌨𑍀𑌕𑌰𑌣 𑌏𑌵
𑌜𑌾𑌗𑍍𑌰𑌦𑌵 𑌕𑍍𑌷𑍋𑌭𑌨𑌯𑍋𑌗𑌾𑌵𑍇𑌶𑌾𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌤𑍋𑌽𑌧𑌿
𑌪𑍍𑌰𑌤𑍀𑌯𑌤𑍇 𑌕𑌥𑌮𑍇𑌵𑌂 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌿𑌨𑌿𑌰𑍍𑌦𑍀𑌨𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌬𑍁𑌦𑍍𑌧𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿
𑌤𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌕𑍍𑌷𑍋𑌭𑌨𑌂 𑌕𑌲𑍍𑌪𑌿𑌤𑌃 𑌸𑍃𑌷𑍍𑌟𑌿𑌃, 𑌅𑌸𑌾𑌧𑍁 𑌤𑌾𑌦𑍀 𑌸𑍃𑌜𑍇𑌤
𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌤𑌿𑌤𑌿 𑌸𑍃𑌷𑍍𑌟𑍍𑌯𑌾𑌵𑍇𑌶𑌾𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌕𑌥𑌂𑌚𑌿𑌦𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌕𑍍𑌷𑍋𑌭
𑌯𑌨𑍍𑌤𑌿 । 𑌤𑍇𑌨𑍈𑌵 𑌬𑍃𑌹𑌦𑌾𑌰𑌣𑍍𑌯𑌕𑌾𑌷𑍍𑌠𑌾𑌯𑍍𑌯𑌾𑌯𑌾𑌦𑌿𑌕𑌂
𑌨𑌾𑌯𑍀𑌤𑌵𑍍𑌯𑌾𑌹𑍃𑌤𑌿 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌯𑌨𑍍𑌤𑌿 । 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑍋𑌕𑍍𑌤𑌪𑍍𑌰𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿
𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌂 𑌚" 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑌂𑌕𑍍𑌷𑌿𑌪𑍍𑌤𑌿𑌃 । 𑌅𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌾
𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑍇𑌣 𑌪𑍍𑌰𑌯𑍋𑌜𑌨𑌾𑌭𑌾𑌵𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌰𑌣𑌵𑌿𑌰𑍋𑌧𑌾𑌚𑍍𑌚 𑌸𑌮𑍍𑌯𑌕𑍍
𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌾𑌦𑌿𑌤𑌃 । 𑌤𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌨𑍇𑌵 𑌨 𑌪𑍍𑌰𑌯𑌤𑌿𑌤𑌂 𑌸𑍁𑌧𑍀𑌭𑌿𑌃 ।
𑌬𑍃𑌹𑌦𑌾𑌰𑌣𑍍𑌯𑌕𑌾𑌷𑍍𑌠𑌾𑌯𑍍𑌯𑌾𑌯𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌾𑌗𑍍𑌨𑌿𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯
𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌕𑌤𑌯𑌾 𑌵𑌿𑌶𑍍𑌯𑌤𑍇 । "𑌵𑌿𑌕𑌾𑌰𑌿𑌕𑌾𑌰𑍋𑌽𑌯𑌂 । 𑌤𑌨𑍍
𑌯𑌦𑌨𑍍𑌤𑌂 𑌤𑌦𑍍𑌵𑌾𑌚𑍍𑌯𑌤𑍇" 𑌇𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌬𑍍𑌰𑌾𑌹𑍍𑌮𑌣𑌾𑌵𑌕𑍍𑌰𑌮𑍇
𑌸𑌂𑌦𑌰𑍍𑌭𑍇 । 𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌵𑌲𑍍𑌲𑍀𑌬𑍍𑌰𑌾𑌹𑍍𑌮𑌣𑌯𑍋𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌗𑍍𑌧𑌵𑌾𑌦
𑌪𑍍𑌰𑌭𑌾𑌵𑌾𑌦𑍍𑌵𑍍𑌯𑌵𑌸𑌾𑌯𑌨𑌾𑌯 𑌶𑍍𑌰𑍀𑌮𑌦𑍍𑌭𑌗𑌵𑌤𑍍𑌪𑌾𑌦𑍈𑌃 𑌕𑌦𑌾𑌚𑌿𑌤𑍍
𑌉𑌪𑌦𑌿𑌶𑍍𑌯𑌤𑍇 । 𑌅𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌾𑌯𑌂 𑌕𑍃𑌤𑍇𑌷𑍁 𑌪𑍍𑌰𑌵𑌣𑍇𑌷𑍁
𑌨 𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌯𑍋𑌜𑌨𑌂 𑌵𑌕𑍍𑌤𑌵𑍍𑌯𑌂 । 𑌧𑍍𑌯𑌾𑌨𑌾𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌯𑍋𑌜𑌨𑌾
𑌭𑌾𑌵𑌾𑌚𑍍𑌚, 𑌤𑌥𑌾 𑌚𑍇𑌤𑍋𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌿𑌨𑌿𑌰𑍋𑌧𑌾𑌤𑍍𑌤𑌥𑌾 𑌹𑌿 𑌦𑌰𑍍𑌶𑌨𑌂"

𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌕𑌂 𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑍇 𑌵𑍍𑌯𑌕𑍍𑌤𑌮𑍍 । 𑌨𑌾𑌤𑍍𑌰 𑌶𑍍𑌵𑍇𑌤𑌾𑌶𑍍𑌵𑌤𑌰𑍇 𑌉𑌪𑌾𑌦𑌾𑌨𑌂 𑌕𑌿𑌮𑌪𑌿 𑌵𑌿𑌧𑍀𑌯𑌤𑍇 । 𑌤𑌜𑍍𑌜𑍍𑌞𑌾𑌪𑌕𑍇𑌶𑍍𑌵𑌰𑌂 𑌶𑍍𑌵𑍇𑌤𑌾𑌶𑍍𑌵𑌤𑌰𑌾𑌣𑌾𑌮𑍍 । 𑌅𑌜𑌾𑌶𑌬𑍍𑌦𑌪𑍍𑌰𑌵𑌣𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌯𑍋𑌜𑌨𑌮𑌾𑌹 𑌅𑌜𑌤𑍍𑌵𑌮𑍁𑌪𑌪𑌦𑍍𑌯𑌤𑍇 𑌭𑌵𑌤𑌾 । 𑌤𑌸𑍍𑌯𑌾𑌶𑍍𑌚 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌷𑍍𑌟𑌾𑌯𑌾𑌃 𑌕𑌾𑌰𑌣𑌾𑌵𑌸𑍍𑌥𑌾𑌯𑌾𑌃 𑌗𑍁𑌣𑌾𑌨𑌾𑌮𑍈𑌕𑍍𑌯𑌂 𑌸𑌂𑌪𑍍𑌰𑍇𑌷𑌣𑍇𑌨 । 𑌯𑍌𑌗𑌿𑌕𑌾𑌰𑍍𑌥𑌪𑍍𑌰𑌸𑌙𑍍𑌗𑍇𑌽𑌪𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌯𑍋𑌜𑌨𑌮𑍍 । 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌾𑌜𑌾𑌶𑌬𑍍𑌦𑌸𑍍𑌯 𑌰𑍂𑌢𑍍𑌯𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌿𑌪𑌰𑌤𑍍𑌵𑌮𑍇𑌵, 𑌨𑌾𑌵𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌿𑌪𑌰𑌤𑍍𑌵𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌭𑌾𑌷𑌿𑌤𑌂 𑌭𑌵𑌦𑍀𑌯𑍋𑌪𑌨𑌿𑌷𑌦𑍍𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑍇 ॥

॥ 𑌨 𑌸𑌂𑌖𑍍𑌯𑍋𑌪𑌸𑌂𑌗𑍍𑌰𑌹𑌾𑌧𑌿𑌕𑌰𑌣𑌮𑍍 ॥

𑌅𑌤𑍍𑌰 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌷𑍈𑌕𑍇𑌷𑌾𑌮𑌸𑌤𑍍𑌯𑌨𑍍𑌨𑍇 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑌵𑍍𑌯𑌾𑌖𑍍𑌯𑌾𑌨𑍇𑌽𑌸𑍍𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑍋𑌪𑍋𑌦𑍍𑌘𑌾𑌤𑌃 ॥

𑌪𑌞𑍍𑌚 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌜𑌨𑌾 𑌇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌾𑌃 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌸𑌂𑌖𑍍𑌯𑌾𑌕𑌾𑌃 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌜𑌨𑌾𑌃 𑌕𑍇 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌪𑍇𑌕𑍍𑌷𑌾𑌯𑌾𑌮𑍍 “𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌦𑌯𑍋 𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌶𑍇𑌷𑌾𑌤𑍍” 𑌇𑌤𑌿 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑌾𑌵𑌤𑌾𑌰𑌃 । 𑌸𑌂𑌖𑍍𑌯𑌾𑌯𑌾𑌃 𑌸𑌂𑌖𑍍𑌯𑍇𑌯𑌾𑌪𑍇𑌕𑍍𑌷𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 । 𑌸𑌂𑌖𑍍𑌯𑍇𑌯𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌨𑌿𑌰𑍍𑌣𑌯𑍋 𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌶𑍇𑌷𑌾𑌦𑍍𑌭𑌵𑌤𑌿 । 𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌶𑍇𑌷𑌶𑍍𑌚 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌮𑍁𑌤 𑌚𑌕𑍍𑌷𑍁𑌷𑌶𑍍𑌚𑌕𑍍𑌷𑍁𑌃 𑌶𑍍𑌰𑍋𑌤𑍍𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌶𑍍𑌰𑍋𑌤𑍍𑌰𑌮𑌨𑍍𑌨𑌸𑍍𑌯𑌾𑌨𑍍𑌨𑌂 𑌮𑌨𑌸𑍋 𑌮𑌨𑍋 𑌯𑍇 𑌵𑌿𑌦𑍁𑌃 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍂𑌯𑌮𑌾𑌣𑌾𑌤𑍍𑌤𑌜𑍍𑌞𑌶𑌬𑍍𑌦𑌵𑌾𑌚𑍍𑌯𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌨𑌿𑌰𑍍𑌣𑌯𑌃” 𑌇𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑌾𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌤𑌤𑍍𑌰 𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌶𑍇𑌷𑌗𑌤𑌾𑌃 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌜𑌨𑌾 𑌵𑌿𑌵𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑍇 । “𑌪𑌞𑍍𑌚𑌜𑌨𑌶𑌬𑍍𑌦𑌃 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌸𑌾𑌧𑌾𑌰𑌣𑍍𑌯𑌾𑌨𑍍𑌨𑌾𑌵𑍍𑌯𑌵𑌹𑌿𑌤𑌸𑌂𑌜𑍍𑌞𑌾𑌭𑌾𑌵𑌃 𑌸𑌂𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌶𑍇𑌷𑌸𑌨𑍍𑌨𑌿𑌹𑌿𑌤𑍇𑌷𑍁 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌦𑌿𑌷𑍁 𑌵𑌰𑍍𑌤𑌿𑌷𑍍𑌯𑌤𑍇” 𑌇𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

𑌕𑌾𑌣𑍍𑌵𑌾𑌨𑌾𑌂 “𑌅𑌨𑍍𑌨𑌸𑍍𑌯𑌾𑌨𑍍𑌨𑌮𑍍”; 𑌇𑌤𑌿 𑌨 𑌪𑌠𑍍𑌯𑌤𑍇 । 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌸𑌙𑍍𑌖𑍍𑌯𑌾𑌸𑌙𑍍𑌖𑍍𑌯𑌾𑌤𑌾𑌨𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌚𑌕𑍍𑌷𑍁𑌃𑌶𑍍𑌰𑍋𑌤𑍍𑌰𑌾𑌣𑌿 𑌮𑌨𑌾𑌂𑌸𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍂𑌯𑌨𑍍𑌤𑍇 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌷𑌾𑌂 𑌯𑍇𑌷𑌾𑌂 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌭𑌿𑌃 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌸𑌙𑍍𑌖𑍍𑌯𑌾𑌕

𑌜𑌨𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌨𑌿𑌯𑌾𑌮𑌕𑌂 𑌭𑌵𑌤𑌿 । 𑌕𑌾𑌣𑍍𑌵𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌤𑍁 𑌮𑌾𑌧𑍍𑌯𑌨𑍍𑌦𑌿𑌨𑌾𑌨𑌾𑌮𑌿𑌵 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌕𑌥𑌂 𑌸𑌂𑌖𑍍𑌯𑌾𑌪𑍂𑌰𑍍𑌤𑌿𑌰𑌿𑌤𑍍𑌯𑌵𑌿𑌵𑌕𑍍𑌷𑌿𑌤𑍇𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌦𑌿𑌪𑌞𑍍𑌚𑌕𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌨𑌿𑌯𑌾𑌮𑌕𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌶𑌙𑍍𑌕𑌾𑌯𑌾𑌮𑍇𑌵𑍋𑌤𑍍𑌤𑌰𑌂 𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌂 𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌾𑌭𑌿𑌸𑌂𑌹𑌿𑌤𑌮𑍍 ॥

𑌪𑌞𑍍𑌚𑌜𑌨𑌾𑌶𑍍𑌚 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌦𑌯𑌃 । 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌃𑌶𑌬𑍍𑌦𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌕𑌰𑌣𑌾𑌤𑍍 𑌕𑍍𑌰𑌿𑌯𑌤𑍇 𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑍇 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌷𑍇𑌤𑌿 𑌚 𑌸𑌂𑌹𑌿𑌤𑌮𑍍 । “𑌤𑌦𑍍𑌦𑍇𑌵𑌾 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌷𑌾𑌂 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌰𑌾𑌯𑍁𑌰𑍍𑌹𑍋𑌪𑌾𑌸𑌤𑍇ऽ𑌮𑍃𑌤𑌮𑍍” 𑌇𑌤𑌿 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌜𑌨𑌾𑌃 । 𑌤𑌤𑍍𑌰 𑌦𑍍𑌵𑍌 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌃𑌶𑌬𑍍𑌦𑍌 𑌪𑌠𑍍𑌯𑍇𑌤𑍇 । 𑌭𑌵𑌨𑍍𑌤𑍁 𑌚 “𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌷𑌾𑌮𑍍” 𑌇𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌥𑌮𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌃𑌶𑌬𑍍𑌦𑌸𑍍𑌯 𑌗𑍍𑌰𑌹𑌣𑌂 𑌵𑌾 “𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌃” 𑌇𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌃𑌶𑌬𑍍𑌦𑌸𑍍𑌯 𑌗𑍍𑌰𑌹𑌣𑌂 𑌵𑍇𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰𑌾𑌸𑍍𑌤𑌿 𑌭𑌵𑌦𑍀𑌯𑍇𑌷𑍍𑌵𑌭𑌿𑌪𑍍𑌰𑌾𑌯𑌭𑍇𑌦𑌃 । “𑌏𑌕𑍇𑌷𑌾𑌂 𑌕𑌾𑌣𑍍𑌵𑌾𑌨𑌾𑌮𑌸𑌤𑍍𑌯𑌨𑍍𑌨𑍇 𑌤𑌦𑍍𑌦𑍇𑌵𑌾 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌷𑌾𑌂 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌰𑌿𑌤𑌿 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌸𑍍𑌥𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌷𑌾 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌕𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌪𑍂𑌰𑌣𑍀𑌯𑌮𑍍” 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍀𑌸𑍍𑌵𑌾𑌮𑌿𑌭𑌿𑌰𑍍𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌃𑌶𑌬𑍍𑌦𑌸𑍍𑌯 𑌗𑍍𑌰𑌹𑌣𑌮𑌿𑌷𑍍𑌟 𑌇𑌵 । 𑌬𑍃𑌹𑌦𑌾𑌰𑌣𑍍𑌯𑌕𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑍇 𑌤𑌥𑍈𑌵 𑌦𑍃𑌶𑍍𑌯𑌤𑍇 । “𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌷𑌾𑌮𑍍” 𑌇𑌤𑌿 𑌷𑌷𑍍𑌠𑍀𑌬𑌹𑍁𑌵𑌚𑌨𑌾𑌨𑍍𑌤𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌿𑌪𑌦𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌕𑌰𑌣𑌾𑌤𑍍 𑌕𑍍𑌰𑌿𑌯𑌤𑍇 𑌸 𑌤𑍁 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌃𑌶𑌬𑍍𑌦𑍇𑌨 𑌦𑍍𑌯𑍋𑌤𑌕𑌂 𑌕𑍂𑌟𑌸𑍍𑌥𑌪𑌰𑌿𑌜𑍍𑌞𑍇𑌯𑍋𑌽𑌨𑍁𑌪𑌪𑌤𑍍𑌯𑌾 𑌪𑌰𑌕𑍍𑌷𑌾𑌣𑍌 𑌚 । “𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌰𑌯𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌤𑌦𑍍𑌦𑍇𑌵𑌾 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌷𑌾𑌂 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌃 𑌇𑌤𑌿” 𑌇𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌃𑌶𑌬𑍍𑌦𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌕𑌰𑌣𑌾𑌤𑍍 𑌭𑌾𑌷𑌿𑌤 𑌇𑌵 𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑍇 । 𑌭𑌗𑌵𑌦𑌭𑌿𑌪𑍍𑌰𑌾𑌯𑍋ऽ𑌪𑌿 𑌤𑌥𑍈𑌵𑍇𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌭𑌾𑌤𑌿 । “𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌦𑍇𑌷𑌾𑌂 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌰𑌾𑌦𑌾𑌯 𑌸𑌂𑌖𑍍𑌯𑌾 𑌪𑍂𑌰𑌣𑍀𑌯𑍇𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌮𑌤𑍍𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌾𑌨𑍍𑌤𑌃” 𑌇𑌤𑌿 𑌭𑌗𑌵𑌤𑍍𑌪𑌾𑌦𑌾𑌃 । 𑌕𑍂𑌟𑌸𑍍𑌥𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌕𑍃𑌤𑌂 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌷𑌾𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌿𑌪𑌦𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌕𑌰𑌣𑌂 𑌪𑌰𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 । 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑍀𑌂𑌷𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌶𑌕𑌾𑌨𑍀𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌣𑌿 । “𑌵𑌾𑌚𑌾 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌷𑌾” 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌷𑍁 𑌪𑍍𑌰𑌕𑌰𑌣𑍇 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌕𑍃𑌤𑍍𑌵𑌃 । 𑌦𑍍𑌯𑍋𑌤𑌕𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑌿𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌣𑌿 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑍀𑌂𑌷𑍀𑌤𑍍𑌯𑌭𑌿𑌪𑍍𑌰𑌾𑌯𑌃 । 𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌶𑌕𑌾𑌨𑌾𑌮𑌪𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌶𑌕𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌃 । 𑌉𑌤𑍍𑌤𑌰𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑍇 𑌪𑌠𑌿𑌤𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌵𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑌮𑌾𑌣𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌦𑍀𑌨𑌾𑌂 𑌕𑌾𑌰𑌣𑍇𑌷𑍁 𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌶𑌕𑌤𑍍𑌵𑌂

ப்ரவ்ருத்திர்ஹி । அத்ர ப்ரயோஜநப்ரயோக்த்ராவப்யத: ப்ராப்த ப்ரகாசிகாயாம் । த்ரயாணாம் காரணத்வ ப்ராணாந்யோந்யவ்ருத்தி காரணத்வவர்ணநம் ந்யாய்யம் । வாயுவிசேஷ: ப்ராண இதி ப்ரதிபக்ஷ: । அத: ச ப்ராணாபாநாதய: । அத சப்தேந அயோகோகேந ப்ரஹணம் க்ரியதே ப்ராப்த்யா । அதச்ச ச சப்தேநகேநோக்தவ்யாநாதி காரணத்வேந வர்ணநீயத்வம் । "நாநாஹாரா:" இதி வ்யவஸ்தா வர்ணநாஹாஷிணே "நாநா ஹேத்வாதி சப்தவிசதி தத்வாநி । தேஷாம் சப்த: சப்த: வ்யாபாரேண யதேதத்வதி । ...... நஹேதுநிபந்தநாஜ்ஜேதேந நாநா அர்தேஷு ச அதிகாரிகா: ஸத்வா நிவிசந்தே " இதி ஹரவ்யாபாராதிதம் ப்ரத்யக்ஷம் ஸத்வஸ்தம் ஸாத்வம் ப்ரதி ஸத்தி தம் ப்ரத்யக்ஷம் ஸத்த க்ஷேத்ரஜ்ஞேந ப்ரவ்ருத்திம் ப்ரஸஜ வ்ருத்தரீத்யாத்ராந்தரவத்வேந । பூர்வப்ராண: ப்ரதி ஹேதுத்வே ப்ராணசப்தப்ரயோக: । ந தஸ்ய ஜ்யோதி ரூபாவருத்திப்ரயோஜநம் ப்ராணாதி । ப்ரத்யக்ஷநாமத ப்ரவ்ருத்திநாமதோ ந்யாயரக்ஷாயாம் "ப்ராணாதீநாம் சப்தாதீநாம் ப்ரஹ்மயீந்த்ரியவ்யாபாரகேநேதத்வாந்தரவத்வாத்" இதி நஹோபதேசவத்வாத: । ப்ரவ்ருத்திஹேது வ்யாபாரபேதேந பேதோ வதா ப்ரவர்தநாத் । ந வயம் ஜ்யோதிஷா ப்ராணாதிஸத்வாபேதம் ப்ரதிபாதயாம: । "ஜ்யோதிஷாம்" இதி ஹேதுவசநஸ்ய "ப்ரகாசகாநாம் காரணாநாம்" இதர்த்வயபேதயத்: । தாநி ச காரணாநி ஸம்ப்ரத்யுஹ்யந்தே சப்தேந சப்தேந । தேஷாம் ச விகல்பம் வாவிகல்பம் வா சபலம் க்ரியதே ப்ராணபோஷகத்வாந்தரவத்வேந ॥

"ஜ்யோதிஷாம்" இதி பஞ்சம்யந்தஸ்ய பதேநைவ காரணஸம்க்ராஹக: சப்த சப்தே இதி நிர்ணய: க்ரியதே பாஷ்யந்திநப்ராவாயாம் யத்ராஸ்ய பாடோ ந த்ருச்யதே । "ஜ்யோதிஷாம்" இதி பதேந சப்தநப்ரமாணவிசேஷநிர்ணய இதி பாவ: ॥

“𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌷𑌾” 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑌾𑌮𑌾𑌨𑌾𑌧𑌿𑌕𑌰𑌣𑍍𑌯𑌾𑌵𑌗𑌤𑌿𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌦𑌰𑍍𑌶𑌿𑌤𑌾 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌶𑌿𑌕𑌾𑌯𑌾𑌮𑍍; 𑌕𑌲𑍍𑌪𑌤𑌰𑍁𑌪𑌰𑌿𑌮𑌲𑌨𑍍𑌯𑌾𑌯𑌰𑌕𑍍𑌷𑌾𑌮𑌣𑌿𑌷𑍁 𑌚 ॥

“𑌅𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌦𑍇𑌹𑍇 𑌸𑌮𑍍𑌪𑍍𑌰𑌸𑌾𑌦𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌂 𑌨𑌾𑌮 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌷𑌾, 𑌏𑌕𑌸𑍍𑌯𑌾𑌧𑌾𑌰𑌾𑌧𑍇𑌯𑌭𑌾𑌵𑌾𑌯𑍋𑌗𑌾𑌤𑍍” 𑌇𑌤𑌿 𑌕𑌲𑍍𑌪𑌤𑌰𑍁𑌃 । “𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍌 𑌬𑌹𑍁𑌵𑌚𑌨𑍇𑌨 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌵𑍍𑌯𑌷𑍍𑌟𑍌 𑌸𑌮𑍍𑌪𑍍𑌰𑌸𑌾𑌦𑍇 𑌏𑌕𑌵𑌚𑌨𑌂 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌷𑍍𑌟𑍍𑌵𑍇𑌨𑍈𑌕𑍀𑌕𑍃𑌤𑍍𑌯 । 𑌅𑌨𑍍𑌯𑌥𑌾 𑌸𑌮𑍍𑌪𑍍𑌰𑌸𑌾𑌦𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌰𑍍𑌭𑍇𑌦𑌃 𑌸𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍” 𑌇𑌤𑌿 𑌪𑌰𑌿𑌮𑌲𑌃 । “𑌪𑌰𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑍋 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌃 𑌶𑌬𑍍𑌦𑌃 । 𑌸 𑌤𑍁 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌃—𑌶𑌬𑍍𑌦𑍇𑌨 𑌤𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌾𑌰𑍍𑌥𑍇𑌨 𑌨 𑌨𑍍𑌯𑌾𑌯𑍍𑌯𑌃” 𑌇𑌤𑌿 𑌤𑌯𑍋𑌰𑌾𑌶𑌯𑌃 । 𑌏𑌤𑍇𑌨 𑌚 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌷𑍈𑌕𑍍𑌯𑍇𑌨 𑌵𑍍𑌯𑌪𑌦𑍇𑌶𑌃 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌶𑌬𑍍𑌦𑍇𑌨 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌃 𑌶𑌬𑍍𑌦𑌪𑌰𑌾𑌮𑌰𑍍𑌶𑍇𑌨 𑌪𑍍𑌰𑌦𑌰𑍍𑌶𑌿𑌤𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿 ॥

“𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌷𑌾— 𑌪𑌰𑌞𑍍𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌃 𑌶𑌬𑍍𑌦𑍇𑌨𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌸𑌮𑍍𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌃 𑌶𑌬𑍍𑌦𑌃 𑌶𑌬𑍍𑌦𑌪𑌰𑍍𑌯𑌾𑌯𑌾𑌰𑍍𑌥𑌃 ।......𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑍋𑌕𑍍𑌤𑌂 𑌯𑌦𑍍𑌵𑌾 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌰𑌿𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌾𑌨𑍍𑌤𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌃 𑌶𑌬𑍍𑌦𑌨𑌿𑌰𑍍𑌦𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑌾 𑌸𑌮𑍍𑌪𑍍𑌰𑌸𑌾𑌦𑌸𑍍𑌥𑌿𑌰𑌾𑌕𑌤𑌾 । 𑌤𑌦𑌾𑌨𑍀𑌮𑍇𑌕𑌸𑍍𑌯 𑌭𑍇𑌦𑌸𑍍𑌯 𑌶𑌾𑌵𑌾𑌯𑌗𑌤𑌸𑍍𑌯𑍈𑌕𑌾𑌰𑍍𑌥𑍇 𑌤𑌦𑍍𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌸𑌂𑌜𑍍𑌞𑍇𑌨 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌸𑌮𑍍𑌪𑍍𑌰𑌸𑌾𑌦𑌤𑌯𑌾 𑌸𑌮𑍍𑌪𑍍𑌰𑌸𑌾𑌦𑌤𑌯𑌾 𑌚 𑌸𑌮𑍍𑌪𑌨𑍍𑌨𑌶𑌬𑍍𑌦𑌵𑌿𑌷𑌯𑌭𑌾𑌵𑌾𑌪𑌨𑍍𑌨𑌸𑍍𑌯𑌾𑌪𑍇𑌕𑍍𑌷𑌣𑍀𑌯𑌂 𑌸𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍 । 𑌯𑌸𑍍𑌮𑌿𑌂𑌸𑍍𑌤𑌾𑌦𑍃𑌶𑌤𑌯𑌾 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑌾 𑌨𑌿𑌰𑍍𑌦𑌿𑌷𑍍𑌟𑍇𑌨, 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌦𑌿𑌷𑍁 𑌸𑌮𑍍𑌪𑍍𑌰𑌸𑌾𑌦𑌸𑍍𑌯𑌾𑌪𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌦𑌿𑌵𑌤𑍍 𑌶𑌰𑍀𑌰𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑍍𑌯𑌤𑌿𑌰𑌿𑌕𑍍𑌤𑌕𑍃𑌤𑌂 𑌤𑍀𑌤𑍇𑌷𑍁 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑌃 𑌸𑌮𑍍𑌪𑍍𑌰𑌸𑌾𑌦𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌣𑌤𑍍𑌵𑌮𑍍” 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌶𑌿𑌕𑌾 । 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌸𑍍𑌵𑌰𑍂𑌪𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌣𑌤𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌾𑌨𑍍𑌤𑌤𑍍𑌵𑍇𑌷𑌣𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌸𑌾𑌮𑍍𑌯𑌾𑌪𑌤𑍍𑌤𑌿𑌰𑍂𑌪𑌤𑌾 𑌕𑌲𑍍𑌪𑌤𑌰𑍁𑌪𑌰𑌿𑌮𑌲𑌾𑌦𑌿𑌷𑍁 𑌦𑍂𑌷𑌣𑍀𑌯𑌂 𑌚 । 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌶𑌿𑌕𑌾𑌕𑍃𑌤𑌃 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌸𑍍𑌵𑌰𑍂𑌪𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑌾 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌸𑍍𑌵𑌰𑍂𑌪𑍇 𑌇𑌤𑌿 𑌨𑌿𑌰𑍍𑌦𑌿𑌶𑍍𑌯𑌤𑍇 । 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍈𑌵𑍇𑌤𑌿 𑌤𑌾𑌤𑍍𑌪𑌰𑍍𑌯𑌂 𑌸𑌮𑍍𑌬𑌨𑍍𑌧𑌸𑍍𑌯𑌾𑌸𑍍𑌯 𑌦𑌰𑍍𑌶𑌿𑌤𑌮𑍍 ॥

“ज्योतिषाम्” इति षष्ठ्यन्तपदस्य हेतुप्रकार-
णेन च प्रकाशकत्वप्रयोजककरणत्वाभावेन च शब्दजन
सूर्यादिनिर्णयः कृतो भवति। “ज्योतिषा” इत्येत-
द्वचनेनान्तरवाक्यगतप्राणादीनामपि करणत्वप्रदर्श-
नेन साधारण्यैकमूलप्रदर्शनेनापि कृतं भवति।
इदं च साधारणशब्दव्युत्पत्तिनिर्णये उपकरोति।
साधारणशब्दस्य वाक्यशेषश्रुतेऽपि प्राणादिस्थे
योज्योतिष्ट्वप्रकाशकत्वप्रदर्शनं न तथा
एव। साधारणशब्दस्य वाक्यशेषस्थं निष्कृष्टत्वेनो-
क्तं न्यायरक्षामणौ॥

तद्वाक्यशेषस्य कारणसाधारण्योक्तेष्टस्य
स्वरूपाकृष्टावविशेषात् प्रदर्शित इति न्याय-
रक्षामणिः॥

“ज्योतिषां ज्योतिः” इति प्रत्युक्तेः
साधारणशब्दे पठितः। साधारणशब्देषु प्रत्ये-
कमेव तन्त्रन्यायः प्रतिपत्तव्यः। “ज्योतिषां
ज्योतिः” प्रकाशकानां करणानामपि प्रकाशकं
ज्योतिरिति प्रत्युक्तेः तथा “प्राणस्य प्राणं
चक्षुषश्चक्षुः” इत्याद्युक्तरीत्या साधारणशब्दे
पठितानां प्राणादीनां ज्योतिष्ट्वप्रकाशकत्वमप्युप-
पत्ति। तद्वाक्यशेषेऽपि षष्ठ्यन्तज्योतिःशब्दस्य।
उपक्रमेऽपि ज्योतिषामिति पदं प्राणादिपदयोरपि
करणपरतां विशदयति। तस्य प्रकृत्य प्राणन्यायः।
साधारणशब्दे ज्योतिषेत्यन्तेव प्रत्यासत्त्या साधा-
रणशब्दस्य वाक्यशेषे न निर्णयविषयो भवः।
तथा न कृत्स्नादेशनन्यायः॥

“ज्योतिषां ज्योतिः” इति करणानां प्रकाशक-
ज्योतिष्ट्वप्रदर्शनेन “तद्देवा ज्योतिषां ज्योति-
रायु” इति प्रत्युक्तेः प्रत्यक्षानुभवस्य उपयुज्यते॥

𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌷𑌾𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌪𑌦𑌸𑍍𑌯 “𑌸𑍂𑌰𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌷𑌾𑌮𑍍” 𑌇𑌤𑌿 𑌭𑌗𑌵𑌦𑍀𑌯𑍋𑌪𑌨𑌿𑌷𑌦𑍍𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌾𑌭𑌿𑌮𑌤𑍋𑌽𑌰𑍍𑌥𑌃। 𑌸𑍂𑌰𑍍𑌯𑌪𑌦𑍇𑌨 [illegible] 𑌗𑍍𑌰𑌹𑌣𑌮𑍍। 𑌤𑍇𑌨 𑌚 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌸𑌂𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑍍𑌤𑍍𑌯𑍈𑌕𑍍𑌯𑌂 𑌭𑌵𑍇𑌤𑍍। 𑌤𑍇𑌨 𑌚 [illegible] “𑌅𑌤𑌿𑌰𑍇𑌕𑌾𑌤𑍍” 𑌇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌂 𑌦𑍂𑌷𑌣𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌸𑌜𑍇𑌤𑍍। 𑌤𑌦𑍇𑌵𑌂 [illegible] 𑌗𑍍𑌰𑌹𑌣𑍇𑌽𑌵𑍍𑌯𑌵𑌸𑍍𑌥𑌾। [illegible]। 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇𑌷𑌾𑌮𑍇𑌕𑌪𑌦𑍇𑌨 𑌗𑍍𑌰𑌹𑌣𑍇 [illegible]॥

𑌇𑌦𑌮𑌪𑌿 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌰𑌸𑍍𑌯𑌮𑌤𑍍𑌰𑌾𑌵𑌧𑍇𑌯𑌮𑍍। [illegible] 𑌸𑌂𑌖𑍍𑌯𑌾𑌯𑌾𑌃 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍍𑌯𑍈𑌵 𑌸𑌂𑌗𑍍𑌰𑌹 [illegible] “𑌸𑌂𑌖𑍍𑌯𑍋𑌪𑌸𑌂𑌗𑍍𑌰𑌹𑌾𑌤𑍍” 𑌇𑌤𑌿। “𑌪𑌞𑍍𑌚 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌜𑌨𑌾𑌃” 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑌂𑌖𑍍𑌯𑌾𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍍𑌯𑍈𑌵 [illegible] 𑌕𑌰𑌣𑌾𑌨𑌾𑌂 [illegible] 𑌸𑌾𑌧𑌯𑌤𑌿। [illegible] 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌷𑌾𑌂 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌰𑌿𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌿 [illegible] 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌜𑌨𑌾𑌨𑌾𑌮𑍍। [illegible] 𑌇𑌤𑌿 𑌭𑌗𑌵𑌦𑍀𑌯𑍋𑌪𑌨𑌿𑌷𑌦𑍍𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑍇। [illegible]॥

𑌅𑌨𑍇𑌨 “𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌷𑌾𑌂 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌃” 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌿𑌵𑌰𑌣𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌮𑌿𑌤𑌿। [illegible] 𑌵𑌿𑌭𑌜𑍍𑌯 𑌵𑌿𑌵𑌰𑌣𑍇 [illegible]। 𑌤𑌥𑌾 [illegible] 𑌯𑍇𑌷𑌾𑌮𑌪𑌿 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌷𑍈𑌵 𑌪𑌞𑍍𑌚 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌜𑌨𑌸𑌂𑌖𑍍𑌯𑌾 𑌇𑌤𑌿।

॥ 𑌜𑌗𑌦𑍍𑌵𑌾𑌚𑌿𑌤𑍍𑌵𑌾𑌧𑌿𑌕𑌰𑌣𑌮𑍍 ॥

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ப்ரயாணவதி' இதி ஸூத்ரபாஷ்யேऽபயாப்ரகரணே । 'கர்ம
ணோ: ப்ருகூதகேவல' இதி தத்ர ஹாரீதீ । 'ஜீவஸ்ய கர்த்ரு
த்வாந்தராவி ஹோத்ருத்வஸ்யாபமர்த்யதே ஸாம்ப்ரதம் ।
'ஹோத்ருத்வம் ப்ரக்ருத்யஸ்மேதப்ராஸங்கிகாதம்யாப்ராதிவா
க்ருஷ்டாநாஸாரேண' இதி ஸமவதாரமேதஸூராஷிதம் 'கர்த்ரு
ஷாதியாஸ' இதி ஸூத்ரே ॥

'பராஷாயிஷ்டிதம் ப்ரயாணமேவ ஜகதாரணம்'
இத்யுஸூதாமேஷ்ய பூர்வபக்ஷநிகமநம் । பராஷஸ்ய
ஹோத்ருத்வாஸ்யாபமராதமேதமப்யாதம் வணர்ணதே
ஜகத்ஸ்வேஷ: । பராஷஸ்ய பராஜஸாபூர்வம் மேஷிதவ்ய
கேவேநாக்ஷிதத்ர பூர்வபக்ஷ: ॥

'அத க்ஷாஷிதமேவாரணப்ரமஸூதமேஷ்யாதககர்மபா
ஸ்யப்ஹாநாமாணவ்வணர்நாதாவஸம்பத்தி:' இமேத்யதயி
கரணாரம்ஸகவதாரவாக்யம் ஸவஸபூர்வதநமதமநப்யயதி ।
அத: கர்மஸ்ய பூர்வபக்ஷிகேவநாஸாஷணேநாஸூதா
மேஷ்ய ஸவதாவாஷிம் மேத்யம் ஸவஜமேவ ப்ரக்ருதிப்ரத்ய ஸவ
மேத்யவ ஸாஷ்யஜ்ய ஜமதி ॥

ஸூவதமேத த்ரிகோடிகோ விமர்ஷ: ப்ரதமஸூத்ரே ।
ஸூமேதாராள காவிதி விஷயேऽவ்யவஹிதம் ஸூத்ரம் ।
'தத்ர கிம் ஜீவோ வேஷிதவ்யகேவேநாவம்மஸ்யதே? உத
மேவ்ய: ப்ராண:? உத பரமாத்மேதி விமர்ஷ:' இதி ஸூ
த்ரபாஷ்யம் । 'ப்ராணஸூதஸ்ய மேவே ப்ராணே ப்ரவஸித
காரண' இதி வ ஸாஷிதம் தத்நந்தரம் । 'யோ வை வாலாகே
ஏதேஷாம் பராஷாணாம் கர்தா' இத்யாத்ருதஸ்ய
பூர்வபக்ஷாஷிதத்வஹேதுஜ்ஞவம்ஸ்ரீ பராஷகர்த்ருத்வ
ஸ்ய மேவ்யப்ராணேऽயாஸ தத்ஸம்காஸம்ஸவ: ॥

'ஜீவஸ்திரேகஸ்ய ப்ராணாதமேநா ஹிரண்யமஸூதஸ்யா
ஸ்யமேவயமேத' இதி ஸாமேத்யம் ப்ராணஸூதஸ்ய ஹிரண்ய

ஶஸ-ந்வாரகத்வேசதுஃ । ' ஹிரண்யஶஸ-ரு-ப்ரேவஸந்ந்யஹ்ஷிகா ரணீஸ-ப்ரதஜீவாஹிவ்யாயகத்வாத் ' இதி ப்ரஹ்மாநந்தாஃ ।
வேதிதவ்யஃ பரோதோஷா ஜீவஃ, ப்ராணாத்மா ஹிரண்ய ஶரீரா வேத் ப்ரஸந்ந்வக்ஷவ் ஷஶந்நம் க்ருதம் ந்யாய ரக்ஷாகணை ' ப்ராணஸ்ய தேவ்யப்ராணகத்வம் வா, ஹிரண்ய ஶஸந்கத்வம் வேதி விகல்போ)தத் அயகேவி ஷ-ப்ரஷிதம் ஶ்ருத வ்யாகாஶிகாயாஃ । தத் ந கிவேவ்யேத்தம் ஸவதா । தேவ்ய ப்ராணவரகவாவமூபவேந ஸாதீகஷு தவந்தாஷிவிரோயஃ ; ஶ்ருதவ்யாகாஶிகோகதேஷாரு-ப்ரஷிதா வ ॥

அத்ர த்ருதீயஸ-ப்ரேதண ப்ரஹ்மணா ஜீவாநாகவம் ஸஷ்டேவ்யதே, ஸயோந்யதே வ । ' ஜீவாநாத் ப்ரஹ்ம ' இதி தத்ஸூத்ர ஸூவேஷாகிஃ । ' அவி வேதக வாஜஸநேயிநோ ஶ்ருதிவேஷ வாநாகஜாதஶத்ருஸம்வாதே ஸஷ்டம் விஜ்ஞாந மயஶப்தேந ஜீவோவாய தஸ்யகிரிக்தம் பரமாத்மாநமாமநந்தி ' இதி ஸகவத்பாதஸாஷணம் ॥

' ந ஹி ஜலம் பாஷாந பரிணமதே ஸயவேஸிஷ்யதே । பரிணாமயித்வா ஸாவமேஷ்கி யேத்ரேந ப்ரயோஜநா ஸாவாஷித்வாஹிவ்யாயகயா ஜ்யோதிரயிகரணாஷியாநாத் இதி ஸக்தேகா ஜ்யோதிரயிகரணமீஶ்காயந்நாநேவா தோ நயாயஃ । தத்ர ஜ்யோதிஷோ ப்ரஹ்மண்யதேவோ ஷ-ப்ரேவொம்ஶோ விஸ-ப்ரதிஅயதிகந்தேதஃ । ப்ரஹ்மஸ-ப்ர வஸ்ய ஜஶந்-ப்ரேண பரிணாமகம் ரோகதம் தத்ர ஸமந்தரீக்ஷ்யாவி ॥

॥ வாக்யாந்வயாயிகரணம் ॥

ஆயேஷாநீம் யஜ்ஞவலேவோவக வ்ய ஜீவகவாவந்தயேந நாவ ஶேஷிதமிதி வ்யவஸ்தாவிதமாநந்தயாயிகரணே தத்ஸ்நே

[illegible]

ஶாஸ்த்ரேஷு । தத்ஸூத்ர விஷயவாக்யாந்யப்யத்ர ஸூசய-
த்யாஹ । ஏகேத ப்ரஹ்மணோ கஸ்யசித்விகாரத்வே ஸகாரோக்
ப்ரியவரூபேணாஸ்தி ப்ரத்யகாவாசகக்வ, ஸம்பந்தஸ்ய ப்ரிய
வஸ்துஷ்: ப்ரயஸ்தம் ச ப்ராயத்யதே । தஸ்ய ஸமுத்ரஸ்தம்
ஊர்த்வாஸீதமாயிதாமக்தபோகமாமமாகார்தாம் தஸ்ய
ஶக்திகஸ்தம் ச ஶ்ராவ்யதே । கோழஸாமேகத்வ் ஶ்விகித்ஸா
தே ஜீவோ வா ப்ரஹ்ம வேதி । ஜீவ இதி பூர்வபக்ஷ: ।
ந ஜீவ:, கிம் து ப்ரஹ்மேதி ஸித்தாந்த: । இதம் ச தத்ஸூத்ர-
ஸமாநம் ॥

‘ தத்ர கிம் ஜீவோ அத்யக்ஷாதிரூபேணாவ
திஷ்டதே? கிம் வா பரமாத்மேதி ஸம்ஶயே ஜீவ இதி
பூர்வபக்ஷ: । ஸித்தாந்தஸ்து பரமாத்மைவாத்ர அத்ய
க்ஷதயோபதிஷ்ட: ஸூத்ரா । குத:? வாக்யாந்வயாத் । உப
க்ரமாதிபர்யாலோசநயா வாக்யஸ்ய ப்ரஹ்மணி பர்யவஸாநா
த்பர்யந்த:’ இதி ஶ்ரீபாஷ்யேஷ்வா ந: । ‘ காஶக்ருத்ஸ்ந
காஶகக்ருத்ஸ்ந:’ இதி ஜீவஸ்யைவ ப்ரஹ்மணோ ஐக்ய, காஶ
கார்யநக்ஷேத ஸம்ப்ரதிபந்ந ஜீவபாராவதநந்த்வ, ஜீவ
வ்யாவ்ருத்த ப்ரஹ்மஸித்தாந்தம் ச வ்யாக்யாநேந ப்யாயாதா । ஸித்தாந்த
ஸமேத ஷேந ஸம்ப்ரதிபந்ந ப்ரயோஜநத்வ ப்ரக்ருத
உபாக்யாநஸ்ய ஜீவபராதாம் திரஸ்ய ப்ரஹ்மபராதா நிர்ணீ
யத இதி ஸம்ப்ரதிபந்ந । ஜீவபராதாநிராஸே ப்ரஹ்மபர
தாலாயநே ச வாக்யாந்வயாதிதி ஹேதுரூபபத்யஸ்த: ॥
‘ க்ருத்ஸ்நவாக்யாவயவபராமர்ஶேந ப்ரகரணதாத்பர்யநிர்ண
யே ப்ரஹ்மண்யேவ உபாக்யாநஸ்ய ஸமந்வய:’ இதி தாத்பர்ய: ।
‘ வாக்யம் ஹீதம் பௌர்வாபர்யபர்யாலோசநயா பரமா
த்மாநம் ப்ரத்யக்ஷமிதாவயம் லக்ஷ்யதே’ இதி ஶங்கராசார்ய
தோஷ்ய: । ‘ வாக்யாந்வயோ நாம வாக்யாவயவாநாம் ஸ்வேஷா
ஷ்வய: । ந து வாக்யாந்தரேணாந்வய: । ஸமந்வயஸ்ய
ப்ரகரணவிஷயகாக், ப்ரகரணஸ்ய உபாக்யாநாபேக

கார: । உக்த, ரீத்யா வாக்யாவயவேஷு ப்ரயோஜநாபா₄வாத் ।
ஸ கத₂ம் வாக்யாவயவாநாம் பா₄ரோத₂விஷயத்வமேவ
ப்ரதிபாத₃யதா ஸூத்ரேண விவக்ஷித: ஸ்யாத்’ இதி
ப்ராத₂ஸ்ய காஶிகா ॥

ப்ரயோஜநாபா₄வாத் வாக்யாவயவாநாம் பா₄ரோத₂ஸ்ய ...
ஸம்ஸித்₃தி₄ ப்ருதா₂க்₃தி₄ ... । ... ப்ரயோ
ஜநாஸ்ய ... தத்₃ப்ரதி ? தத₂ ... தே —
‘ ... நாஶாய்க்தி விதே₄ ... ப்ரா ...
ப்ரத்ய ‘ யேநா ... நார்தா ஸ்யாத், கிரஹம் தேநா ... ஹம்
யதே₃வ ஹஶவாந் வேத₃ ததே₃வ ரே ...’ இதி ...
காலாஸாநாயா ... யாஜ்ஞவல்க்ய ... விஜ்ஞாந ...
... । ந ... பா₄ரோத₂விஜ்ஞாநா ...
ப்ராதிஸ்ருதிவாதா ... ’ । இத்த₂ம் ...
... ஸாதி₄தம் ... ப்ரயோஜநாபா₄வாத் ...
... ॥

உக்த ... ஜாயா ... ஜீவ ...
ஸ்ய ப்ரயோஜநா ... ஸ்ய ।
உக்த ஸ்ய ப்ரயோஜநவாக்யாவயவ ... வாக்யாவய ...
தஸ்யாபி ஸங்க்₃ருஹீதகார: ।

‘ வாக்யாவயவா: ’ இதி ... ப்ரயோஜநா ...
... பா₄ரோத₂ ஸ்ய பா ...
... ஜீவ ... ப்ரதீயதே । ...
... । ... வாக்யா ...
... பா₄ரோத₂ ... ப்ரகரணஸ்ய’ இத்யாப₄
தி₄ஶந்தீ ॥

ஜீவபராவரஸம்ப₃ந்த₄ஸ்ய ... ப்ரகரணே ப்ரஸ்ரூணி
ப்ரயோக₃ உபலப்₄யதே ... ப்ரயோஜநே
... ப்ரயோஜ ... ப்ரயோஜநேந ... ஸ்மாதே தத₂ ...

வதிம் வணயதி । ஸ்ரௌரவ்யோளப்யோதி கத்ர ஸுத்ரக்ரு ந்தவரிவநிநாவிதி வம்சதராவயோ: । வௌபஸ்ரோதிம் வாஷராதி, கோஷ்டுதீய இதி ஸவஞ: । வௌபஸ்ரோதிரவெசதீஸவந்தநிஷ்ட இதி வயஷ ॥

கொடகௌபஸ்ரோதிவக இதி ஸுத்ராகரணி வித்ரஸ்வஹாபு । 'உதகதீஷ்யக ஸுவம்ஸாவாதிதெக்ரௌபஸ்ரோதி:' இதி தகெக்ஷாவதரஸ: । 'ஈக்ஷா பவெஹுவ ஸவதி' இதி தந்த்ர । ஸாவிநம் பஹுஸாவம் பரதெஹுக்ர ரக்ஷிஸ ஜீவஸெடுத பஹு வ்யவஷிஸ்ருதெ' இதி தக வதுஸிதா மதி: । தெதசிஷ்ட்துஜதபு; வாஷராத்ரதம் வா । ஸவந்தஸ்ரதீஞவதீஸ்ராஷு । 'ந ஹிஸ்ரவ ஸம்ஸாயதக்ஷம் பதிவாதீக இத்யஸ்ரவமவ்ஸரச; । கிம் தஹிரு? ஸம்ஸாரிண: ஸம்ஸாரிக்வாவெவவெஷதெஸ்ராதக்வம் பதிவிவாதயிஷிதமிதி ।...... வ்ரக்ஷவொபாஸம்ஸா ரிக்வாஸ்ரவமாதசிஷயக்வாவ வதீக்ஷ்ரவ்யவமாரஸ' இதி ஸவதாஷ்ரதக்வாவாஸநாயிகரணெ । 'கவிவ ததவிதெக்ஷதவாக்யம் கம்வதாயரவ தததாயஸாவ ஈவதெ' இதராவந்த்யிகரணெ । இதமௌபஸ்ரோதித தெவ ॥

பஹுராயிகரணெ 'விதீகநாமெதெ தஷாத்கக்வாதி தெஷௌபஸ்ரோதி:' இதி சாக்[redacted]லரகவிஷயெ வௌபஸ்ரோதிதரவதமவதம் ஸுத்ர க்ருவெதவ । கவிந்து ஸுதெ டவி சகதஸ் பஹுஸவெந பஹுரஸெத: ஸுத்ரதெ । பஹுராயிகரணெ வதஷிஷயெ வௌபஸ்ரோதித தெவ ஷூததெக்வந வரிமுஹீதம் ஸவதாஷ்ரதிஷர । 'ததெ தஷிரேஸா:ணீயரளபஸ்ரோதெநர த்ருஷ்தி । வாதரா யண ஆசாயெரா த்ருஷ்ணவி வ தந்த்ர ॥' இதி தஷ்யக ரணமாதீகாரிகயா சக்கவாரவிஷயெ ஸவந்தஸ்ரளப ஸ்ரோதிதெதெநக்ரசக்தர । அத வௌபஸ்ரோதிதகாஷிஸு

ஸவநத3த்ர நிரஸ்யதே ஸம்ப3ந்த்4க்ருதேதி ஸூத்ரபே4த3 வஸ்து ॥

ஔபாதி4கோபாதி4பக்ஷா நாஸ்தி பக்ஷ: । ஶுத்3தா4பி ப்3ரஹ்ம ஜீவஸ்ய பே4த3பே4தா3பா4ஶ: । யத்3யப்யவிஹார்ஷம் ப்3ரஹ்ம: । ஶுத்3தா4பே4த3 இதி ந ப்3ராவீ நபாண்ட3ராத்3 பக்ஷ: । பாண்ட3ராத்3 ப்3ரஹ்மப்ரத்யக்ஷ ந தயா த்3ருஶ்யதே । 'யதா2ஸர்வ: பாண்ட3ராத்3ரிகா:' இதி ஶாஸ்த்ரநவாதோ ந யயாயநவாத3: । தத்ராஶாநாம் கேஷாஞ்சித3பி ஶதாநவாதோ ப4வேத் । பாண்ட3ராத் ஶப்3ரஹ்ம ப்ரத்யக்ஷ ஶுத்3தா4பே4த3பக்ஷாவலம்போ3 ந த்3ருஶ்யதே । ஸர்வஹாஷ்யகாரோபாதி4கோபாதி4பக்ஷ: பாண்ட3ராத்3 பக்ஷ இதி நோக்தம் । பாண்ட3ராத் ப்3ரஹ்மப்ரத்யக்ஷபே4த3 பக்ஷஸ்ய தந்த்ரகவாநிரூபணே ஸவஷ்டகிரணஶாணே । ஶாஸ்த்ரகிரவி ஸமாநயோமகேஷ ஶாஸ்த்ர । ஔபாதி4கோ பாண்ட3ராத்3 ப்3ரஹ்ம பதக: । ஸர்வாது வாஸநேவஸ்த உக்தேதி ப்3ரஹ்மவிஷ்ணு । ஶாஸ்திர்யநுதவ பதகோ ப4வேத் । ஜீவாத்திக்ஷயநிகாம்ஶ ஏவ பாண்ட3ராத் கஸ்ய ப்3ரஹ்ம ஷேய:; இதரஸ்வாம்ஶாஸ்யம்ஶப்3ரஹ்ம க்ருத: த்வத்த்வ ஸம்ஸாரகாரணே இதி வசா ஸர்வஹாஷ்ய । யதௌபா4 ஔபாதி4கம் ஸவநதரேவதி ஸூக்ஷ்மம், ப்3ரஹ்மவாத்3யவிஷயே க்ருஸ், ஈஸ்வநதாதக்த்யஹஸிஜக்வம் வ ஸூக்ஷ்மம் ப்3ரஹ்மவாத்3யவிஷயாத்ய ஹேதௌ வேஹ்யஸ் தத்ர தரிவபீதம் ஸவதோ ஶ்ருத்யே வதஜி வேத்யோ ஶோஹாஜநஸ்ய ஶஷிரா ॥

, இஶஶவி பாண்ட3ராத் பக்ஷக்ஷித ப்3ரஹ்மவிஷ்டோஶவாஹி ப்ரத்யக்ஷ ஶாஸ்தீ । யதா2ஸாத் யயாஸ: பாண்ட3ராத்3ரிகா: 'ஶ்ருதேஷு ஏவ ஹ்யாஜீவஸ்ய ச பரஸ்ய ச । ஶஸ்கஸ்ய தா ந ஹேதோஸ்தி ஹேதோஹேதாரஸவத: ॥' இத்யுச்யதே ஸவதா । ந வயம் ஶாஸ்தீக்ருதாநவாதேந பஜா: । ஸஜி பஹவோ ஶப்3ரஹ்மநா கதிப ॥ஹீயா: பாண்ட3ராத்3 ஶாவேஸ । ஶப்3ரஹ்ம ப்ரத்யக்ஷ ஔபாதி4கோபாதி4பக்ஷ:

வாஞ்ரூாத்ய க்ஷ இதீ யதி மிர்ஹ்வேதத தவெ்வ ஸவஷ்ட
க்ஷிவ்ா ஸாட்க்ருத்ஷ்க்ஷிவ ா ஸாஜ்ஜஸ்ருஶ்ணவீத ॥

அவுத்தாஜெல்ல பொண்ஜிவக்ஷவ்யஷ்டஜீத் ஸவவெதவாஸ்ஸ்ஷ
வமஜ்ஷத । 'வாம் க்ஷவிஷாவொ வதாஜி த்த்ாவிஷா
மொzவ்யக்ஷாவஃ, வ்யஷ்வுவஷாமாஜஷுஃ ஸம்ஸமு இதி
ப்ரூஷாஷ்ஷ । அவிஷாமஜ தூஷ்டிகவாதிகூ ஷுஸவெவ
க்ஷ்வாவஜத்யுஜொஹதிஜ் தவ, காமிகா வதூமூதெ'
இதி । அஷ்தாதள்வொஜிவ க்ஷவஸ்ாத்ஷமெலமெzஸ்ஷ
வமஜ்தெ । வாஞ்ராத வக்ஷாஜிஷுகவம் வ ஸஷ்டம் தந்வு
ஶ்ுமெஷஸ்ஃ । ஸவதாதவிஷுகவம் வ ஸஷ்டம் ஶக்ஷிவிஷயெ ।
'வெத்ஷஹவ ஸவதி' இதி ஶக்ஷிவிஷயா ப்ரூக்திரெகூீ தூா
வ்ாவாயவெத ஸவுிரளவொஜிஜா வ । தவெதவூதய்ஃ
வஷந்ஷதூஷெத ஸஷெத ண 'உகக ஜிஷ்வத வணவம் ஷா
வாக' இதி । தஷெதாவெஷதூரக்கஜ வ்ாவ்ாஜம் ஸஷ
த காராஜவிஜதிதி ஷஷ்டம் தஸ்ு மிரஸநீயவரவக்ஷ
கெஜ ஜ ஹணாக । ஶ்கஷவிஷயெ ஒளவெஜாஜிவ க்ஷாதூஷி
ஷகவம் ஸவதவெஸ்ுதி ஷஷ்டேஷ । அஸ்ுவஜதம் வொதூாஷூஜ
ஷாஜீகாஜிகாயாஷ । வணவம் வெஸளதெதூாக்தாஜெஷவக்ஷ வணவ
ஜ்ாவஹாயிகாரெண உடஜ்ஷுஃ ஒளவெஜாஜிவக்ஷகெஜ ।
'தஸாஞிரஹ்ாவெயாஷவ வனெஜ வஸனெஜாவ்வஜெஷ
மேூஜ வொயாத்நாஷிநிஷ்டூஷதெ' இதெ்யளவொஜிரா
வாயெ ா ஶஜ்தெ' இதி ஸவத்ாவெஷ்ு தஷயிகாரெண ஒளவ
ஜொஜிவகெஷாவஜ்ாஸஃ । தஸ்ுாஷுவமஜெஶா ஷாதிதஃ
ஸஜதகஜ தஷஜஷரஸஷெத 'வாரஶாயி கெவெதநு
ஶாத ஷரஷிவாஸ்ுவமஜெஶzஷி' இதி ॥

க்ஷயிகரண ஊயெzவெ்ளவெஜாஜிவ க்ஷஃ வஷிவுவக்ஷ
வணவ ஸஷத காராவெஸுதி வடஷ । ஶக்ஷஷரஷிவவிஷயெ
வணக்ஷவிஷயிகாரெண தத க்ஷஃ வஷிவுவக்ஷஃ, ஊஜ விஷயி

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

வாதஃ ஸ ஏத்ர காரஸ்ய பூர்வபக்ஷோபக்ஷேபகாரண உபந்யஸ்தி।
ஔபநிஷதோ நிரவத்யாஹங்காரப்ரமாண நிஷ்யந்தம் ச । ஈஶ்வ
க்திஷ்யாயா ஔபநிஷதோ வ்யதிதஸ்ய ப்ரஸூதாதத்வஸ்ய ஈஶ்க்ஷ
வாதே ஶ்ருதிதாத்பர்யநிர்ணயார்த்தம் பூர்வபக்ஷ ஸங்க்ஷேபாந்த
ரேண பூர்வபக்ஷிகரணம் । 'கதா ப்ரமேயம்
ப்ரஸூதாதத்வ ஔபநிஷதோ வ்யதிதம் பூர்வபக்ஷிகரணம்
தாத்பர்யமேவ ப்ரஸூதாதத்வமேவாபந்யஸ்தம் ஸ்யாத் । ந
ஹ்யஸ்ய ஸர்வாணஃ பாராஷஃ ஸாதிதவிராஜ்யம்
கதாஞ்சித்ரமீமாம்ஸாதி' இதி ப்ரஸ்தாவ காஶிகோக்தமேவ
யஃ । ஸாக்ஷ்யாதமேதஸ்ய யோ ஹ்யார்ஷமஃ । ந
தாத்பர்யே ஈஶ்வரநிருபணஶோதிஃ । 'ஸர்வஶ்ரிதஃ' இத்யஸ்ய
ஸர்த ஸஹஸ்ரத்வாகாராமயஃ ஸஹி । ஸர்வஶ்ரிதமேவ ந ஸ
தாரணிகாரணரக்ஷாம் தங் கார்த்தி । ந தா கிம் ஹாவ
நதி । ஸ்யமேவாநித்யாகாக்ஷாரவஸ்தி வேஶ—ஸா தத்
யாவ்யா । ந தா ஸதஃ கிம் ஹாவேநத்யாகாக்ஷா ந க்ஷி
தவ்யஸ்தி' இதி ப்ரஸ்தவ காஶிகா । ஸாரவஸிகீ ப்ராயஶ்சித்ய
யிகாரணாகாக்ஷா 'ய குரு தநு திஷ்ட' இத்யாதியப்ராஜ
ணாவஷ்டித்யா பூர்வபக்ஷே । தாஸ்யாதத்த்வேந ஸ்வ
பேஶ இதி தஸ்ய ப்ரஸூதாதவாஸ்யஸ்யாஷேநாபமாஃ ।
'சதுஶ்ராஜது ஸ பராஷ்டாந் பஞ்சவிம்ஶகஃ । தத்ஸூக்ஷ்ம
ஷந்தவஶ்யதி ஹ்யஸ் ஸமக்ஷி ஸாயகஃ ॥' இதி பஞ்ச
விம்ஶகஶப்தஸ்ய ஷட்விம்ஶகேநைக்யப்ரஹாரஸ்ய தத்ஸ்ய
மேவ நிர்திஷ்டி ஸாயந்நாம் ஶதித்யர்த்தம் யாஜ்ஞவல்க்யேந ।
யாஜ்ஞவல்க்யாவதேஶஹாஸ்தமேத ப்ரஸூதாதஸ்ய ஸ்வா
வ்யாநம் ஶஹாஹாரதே தத்ரைகத்வாவஶதேஷ்யஃ । இதமேவ
ஸாயந்நாம் ஶததி யாஜ்ஞவல்க்யஸ்ய நிஷ்கர்ஷஃ । காஶக்ருத்ஸ்
ஸ்ய ஸாயாசார்யோ ந ஸதாதிஷ்டஃ ॥

'குரு தநு திஷ்டந்தி ப்ரதேகஃ பாராஶ்ரேஷ்டே கிமயம்
ஸ்திதஃ' இதி நோதநீதி வ்ருஷம் ந்யாயரக்ஷாமணௌ ।

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

शरीरशरीरिभावस्य युक्तः सामानाधिकरण्यव्यवहारः सामानाधिकरण्यव्यवहारश्च प्रसिद्धः । 'तदनुप्रविश्य सच्च त्यच्चाभवत्' इति श्रुतेः । 'सर्वं समाप्नोषि ततोऽसि सर्वः' इति हेतुहेतुमद्भावस्य श्रवणाच्च । आचार्यैरप्युक्तम् । 'यथात्मना सर्वं व्याप्य तिष्ठसि ततोऽसि सर्वः' इति श्रीभाष्यकारैः । विज्ञानेन जीवं ब्रह्मणान्तर्यामितया व्याप्य तिष्ठतीति च विशेषं श्रूयते 'यो विज्ञाने तिष्ठन् विज्ञानादन्तरः' इति । विज्ञानशब्दस्य ब्रह्मणि प्रयोगात्तत्सामानाधिकरण्यं तत्प्रत्यगात्मनः सूत्रकाराः । ब्रह्मणा जीवस्य व्याप्तिर्भेदेन सह तादात्म्यं 'सर्वं खल्विदं ब्रह्म' इति । अत एव विज्ञानमयाद्भेदेन निर्दिष्टो ब्रह्म 'भेदव्यपदेशाच्चान्यः' 'उभयेऽपि हि भेदेनैनमधीयते' इति । सूत्रकारः सर्वस्य कारणस्य ब्रह्मणः सर्वात्मत्वं शरीरशरीरिभावव्यपदेशात् । भेदाभेदश्रुतिविरोधपरिहारस्य कारणत्वात् ॥

'ऐतदात्म्यमिदं सर्वं तत्सत्यं स आत्मा' इति श्रुत्यैव 'अन्यत्र धर्मादन्यत्राधर्मात्' 'स्वशरीरात्' इत्यादि प्रमाणस्य विरोधेन । तस्य कारणत्वे च 'तदनन्यत्वमारम्भणशब्दादिभ्यः' इति न्यायस्य कार्यकारणयोर्भेदेऽपि वाचारम्भणत्वं प्रतिपाद्यते तत्सामानाधिकरण्येन । तेन च तादात्म्यं हेतुः, किं च तत्कार्यत्वात् सत्कारणस्य वस्तुतः सत्कार्यवादसामानाधिकरण्येन । एवं कार्यकारणयोरनन्यत्वं व्यवस्थापितम् । कार्यकारणस्य, उपादानकारणस्य कार्यतः अभेदसिद्धेः, भेदाभेदसामानाधिकरण्येन श्रु-

[illegible]

‘[illegible]’ [illegible] । [illegible] । [illegible] ‘[illegible]’ 𑌇𑌤𑌿 [illegible] । [illegible] ॥

[illegible] ॥

𑌕𑌾𑌮𑌸𑍂𑌕𑍍𑌤𑍋𑌕𑍍𑌤𑌾 𑌦𑍇𑌵𑌤𑌾 [illegible] । ‘𑌯𑍋 𑌯𑍋 𑌯𑌾𑌂 𑌯𑌾𑌂 𑌤𑌨𑍁𑌂 𑌭𑌕𑍍𑌤𑌃 𑌶𑍍𑌰𑌦𑍍𑌧𑌯𑌾𑌰𑍍𑌚𑌿𑌤𑍁𑌮𑌿𑌚𑍍𑌛𑌤𑌿’ 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 [illegible] । 𑌦𑍇𑌵𑌤𑌾 [illegible] । [illegible] । [illegible] ॥

‘𑌕𑌾𑌮𑌸𑍂𑌕𑍍𑌤𑍀𑌯𑌂 [illegible] । [illegible] । 𑌜𑍀𑌵𑍇 [illegible]’ 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 [illegible] । [illegible] । [illegible] । [illegible] ॥

𑌅𑌤 𑌏𑌵𑌂 𑌨𑌿𑌰𑌸𑍍𑌯, [illegible] ।

நாத்ர கஶ்சித்³ தோ³ஷ:, யதா² ஶுக்திகா ரஜதமித்யவஸாய இதி ஸ்யாத், ந ச தத்ராவஸ்தி²தேதி, தத்ர கோ விஶேஷ:. கஸ்ய ஜீவேநாவச்சே²தா³வச்சி²ந்நத்வ: ப்ராயஶ்சித்தமேவ ப்ராப்தம் ப⁴வதி । ப்ராப்தமேவ கார்யக்ருத்யம் ப⁴வதீதி தத³பேக்ஷாம்' இதி ஸம்ப்ரதிபத்தேரபி சைதந்யஜ்ஞா, ஸம்க³ச்ச²தே ஶரீரபி⁴தா; ஸ்வதந்த்ரோ(அ)யம் ச ॥

ஶ்ரீயாஜ்ஞவல்க்யோக்தாநாம் ஶரீரலக்ஷணாநாம் த்ரயம் விசிந்த்ய லக்ஷணம் ஶரீரஸ்ய । ப்ரத்யக்ஷாநுமாநலக்ஷணாநுஸாரேணாவதி⁴ஷ்டபரீக்ஷா க்ரமம் ஸம்ப்ரதீத । லக்ஷணஸ்ய ஸாமாந்யே பா³தா⁴த³ீநாம் லௌகாயதிகாநாமேவ ஶரீரம் ஹி ப⁴வதி । ததி³தரேஷாம் ஶரீரமேவ ந ஸ்யாத் । ததா² பா³ஹ்யகாநாம் ஸம்ப்ரேஷாதா³த்யஸ்ய யத்ப்ரயோஜநஸ்ய ஹாநி ப⁴வதீதி । 'ததா² ஸதி' இதி ஸம்ப்ரதிபத்தேர் கோ(அ)ர்த²: ? ஸ்வலக்ஷணே ஸதீதி வா ? ஸலக்ஷணே ஸதீதி வா ? 'யஸ்மாத் ப்ரயோஜநாத் ஜீவாத்மநோ(அ)ப்யதீதாஸ்ய ஸம்ப³ந்த⁴ ஶரீரிதா நியமேந ஸ்யாத்' இத்யுக்தநிதேஶேந ஸம்ப்ரதி ப்ரதிஷேதி⁴தம் । ப்ராயஶ்ச ஸாக்ஷித்வம் ஜக³த: ப்ரயோஜநஶரீரத்வம் । தத³பி கேவலம் ஜக³த்ஸம்ப³ந்த⁴ஶரீரத்வம் । 'ஜக³த்ஸர்வம் ஶரீரம் தே' இதி ராமம் ப்ரதி ததா² ப்ரஶம்ஸநாத் ராமாயணே ப்ரதிபாதி³தே : 'ஶரீரம் ஶரீரமேவ ஶ்ரீஸ்வராபா³தி⁴தம்' ஜக³த்ப்ரத்யக்ஷஶரீரம் । 'ப்ரயோஜ்ய ஜீவா ஜீவாந்தராவிஷ்டா ஜீவோ த்³ரஷ்டவ்ய:' இதிவாக்யம் உபலக்ஷணம் । உபக்ரமோபஸம்ஹாரா விபா⁴வ்யமாநஸ்ய ஶரீரத்வம் ப்ரயோஜநாவதா⁴ரணாத் । ஸ்வயம்ப்ரதிபத்த்யா ஸம்ப³ந்த⁴ ஸ்வஸ்ய ப்ரயோஜநத்வாதி³த்யாத்மஜ்ஞாநஸ்ய । ஜீவஸ்ய ஸ்வகாரணீகரணமேவ ப்ரயோஜநம் த்³ரஷ்டவ்யத்வம் ப⁴வதி காரணக்ருத்யம் । த்³ரஷ்டவ்யத்வாத் ஸோ(அ)ப்யஸ்ய ஜீவஸ்ய ஸ்வத:, ஜீவம் ப்ரதி ப்ரயோஜநோ த்³ரஷ்டவ்ய இதி ப்ரதிபாதி³தம் । 'தத் கோ(அ)ந்யோ(அ)ஸ்தி ? காந்தஸ்ய ஜீவாவச்சே²தா³வச்சி²ந்ந:' இதி ஸம்ப³ந்த⁴ ஸ்வஸம்ப³ந்த⁴ப்ரயோஜ்ஞாநக்ருத்யம் ।

𑌨 𑌵𑌯𑌂 𑌦𑍋𑌷𑌂 𑌬𑍍𑌰𑍂𑌮𑌃 । 𑌨 𑌵𑌯𑌂 𑌦𑍋𑌷𑌂 𑌪𑌶𑍍𑌯𑌾𑌮𑌃 । 𑌜𑍀𑌵 [illegible] । 𑌏𑌕𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑍇𑌨 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨 [illegible] 𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌕𑌾𑌰𑌣 [illegible], [illegible] 𑌇𑌤𑍍𑌯𑍌𑌡𑍁𑌲𑍋𑌮𑌿𑌃, [illegible] 𑌕𑌾𑌶𑌕𑍃𑌤𑍍𑌸𑍍𑌨 [illegible] । [illegible] 𑌜𑍀𑌵 [illegible] । 𑌨 [illegible] ॥

‘[illegible] 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 𑌤𑌦𑍇𑌵 𑌜𑍀𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌪𑌾𑌰𑌮𑌾𑌰𑍍𑌥𑌿𑌕𑌂 𑌸𑍍𑌵𑌰𑍂𑌪𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌕𑌾𑌶𑌕𑍃𑌤𑍍𑌸𑍍𑌨𑍀𑌯 [illegible] ।’ 𑌇𑌤𑌿 [illegible] । [illegible] 𑌨 [illegible] ; [illegible] । [illegible] । [illegible] ‘𑌨 𑌜𑍀𑌵𑌃 [illegible] ; 𑌕𑌿𑌂 𑌤𑍁 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮’ 𑌇𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌯 [illegible] 𑌇𑌤𑌿 [illegible] । [illegible] 𑌜𑍀𑌵 [illegible] 𑌇𑌤𑌿 [illegible] ‘[illegible]’ 𑌇𑌤𑌿 । ‘[illegible]’ 𑌇𑌤𑌿 [illegible] ‘𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾 𑌸𑌹 𑌦𑍇𑌵𑍈𑌶𑍍𑌚 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍈𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾 𑌭𑍂𑌤𑌾𑌨𑌿 𑌸𑌂𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌯𑌤𑍍𑌰’ 𑌇𑌤𑌿 [illegible] । [illegible] 𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨 [illegible] ॥

‘[illegible]’ [illegible] 𑌜𑍀𑌵𑌃 𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌕𑌾𑌰𑌣 [illegible], [illegible] 𑌶𑌰𑍀𑌰 [illegible]

[illegible] 𑌯𑌥𑌾𑌰𑍍𑌥𑌤𑍍𑌵𑍇 𑌸𑍍𑌵𑌪𑌕𑍍𑌷𑌸𑍍𑌯 𑌨𑌨𑍍𑌵𑌪𑌿 𑌤𑌦𑍇𑌤𑌦𑍍𑌯𑌦𑌿
𑌸𑍍𑌵𑌾𑌭𑌾𑌵𑌿𑌕𑌂 𑌜𑍀𑌵𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑌃' 𑌇𑌤𑌿 𑌵𑌿𑌵𑍃𑌤𑌂 𑌭𑌵𑌦𑍍𑌭𑌿𑌃 ।
𑌸𑌦𑍍𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌯𑌾𑌮𑌪𑌿 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑍋 𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌤𑍍𑌵𑌮𑌾𑌧𑍀𑌯𑌤 𑌇𑌤𑌿
𑌵𑌕𑍍𑌤𑍁𑌂 । 𑌶𑌕𑍍𑌤𑌿𑌸𑌾𑌰𑌨𑍍𑌯𑌾𑌯[illegible] 𑌵𑍇𑌦𑌾𑌨𑍍𑌤𑌾𑌨𑌾𑌂; 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌥𑌾𑌪𑌿
[illegible] 𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌕𑌾𑌰𑌣𑌭𑌾𑌵𑌿𑌕𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌸𑍍𑌯 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮
𑌸𑌮𑍍𑌬𑌨𑍍𑌧𑌿 𑌤𑌤𑍍 𑌤𑌤𑍍 𑌤𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌕𑌾𑌰𑌣𑌤𑍍𑌵𑌮𑍇𑌵
𑌪𑍍𑌰𑌦𑌰𑍍𑌶𑌿𑌤𑌮𑍍 । 𑌜𑍀𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌶𑌰𑍀𑌰𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌤𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌕𑌾𑌰𑌣𑌾𑌯
𑌇𑌤𑌿 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌸𑌾𑌧𑌿𑌤𑌂 𑌭𑌗𑌵𑌦𑍍𑌭𑌿𑌃 𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑍈𑌃 । 𑌯𑌥𑌾
𑌜𑌗𑌤𑍍𑌕𑌾𑌰𑌣𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌿𑌷𑌯𑌾𑌧𑌿𑌕𑌰𑌣𑍇 '𑌉𑌪𑌪𑌤𑍍𑌤𑍇-
𑌰𑌪𑌿 𑌭𑍇𑌦𑌵𑍍𑌯𑌪𑌦𑍇𑌶𑌾𑌚𑍍𑌚' 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑍈𑌃 𑌸𑌦𑍍𑌵𑍍𑌯𑌪𑌦𑍇𑌶𑍇
𑌸𑌾𑌧𑌿𑌤𑌾, 𑌤𑌥𑍈𑌵 [illegible]𑌵𑌿𑌷𑌯𑌾𑌦𑍃𑌶𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑍍𑌯𑌧𑌿-
𑌕𑌰𑌣𑌯𑍋𑌃 '𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌣𑌭𑍇𑌦𑌵𑍍𑌯𑌪𑌦𑍇𑌶𑌾𑌭𑍍𑌯𑌾𑌂 𑌚
𑌨𑍇𑌤𑌰𑍌' '𑌪𑍍𑌰𑌕𑌰𑌣𑌾𑌤𑍍' '𑌭𑍇𑌦𑌵𑍍𑌯𑌪𑌦𑍇𑌶𑌾𑌚𑍍𑌚'
𑌇𑌤𑌿 𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑌿𑌤𑌮𑍍 । 𑌉𑌪𑌾𑌦𑌾𑌨[illegible] 𑌜𑍀𑌵𑌸𑍍𑌯[illegible]
[illegible] 𑌶𑌰𑍀𑌰𑌕𑌤𑍍𑌵𑌂 [illegible] 𑌭𑌵𑌤𑌾, [illegible]
𑌤𑌦𑍇𑌵 ॥

'𑌜𑌗𑌦𑍁𑌪𑌾𑌦𑌾𑌨𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌜𑍀𑌵𑌸𑍍𑌯𑌾𑌪𑌿 𑌶𑌰𑍀𑌰𑌿𑌣
[illegible] 𑌶𑌰𑍀𑌰𑌶𑌰𑍀𑌰𑌿[illegible] 𑌨 𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌜𑍍𑌞𑍇𑌯𑌤𑍍𑌵𑌮𑍍; 𑌕𑌿𑌂
𑌤𑌦𑍁𑌪𑌾𑌸𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌮𑍇𑌵𑍇𑌤𑌿 [illegible]' 𑌇𑌤𑌿 𑌭𑌵𑌤𑍍𑌕𑍃𑌤𑌂 𑌸𑍍𑌵𑌮𑌤𑍇 𑌨𑌾-
𑌰𑌾𑌯[illegible] 𑌵𑌿𑌜𑍃𑌮𑍍𑌭𑌿𑌤𑌮𑍍 । '𑌤𑌤𑍍𑌤𑍁 𑌸𑌮𑌨𑍍𑌵𑌯𑌾𑌤𑍍' '𑌶𑌕𑍍𑌤𑌿𑌸𑌾𑌰-
𑌨𑍍𑌯𑌾𑌯' 𑌇𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌵𑍇𑌦𑌾𑌨𑍍𑌤𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑌿
𑌕𑌾𑌰𑌣𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌪𑌰𑍍𑌯𑌵𑌸𑌾𑌯𑌿𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌚 𑌸𑌮𑌨𑍍𑌵𑌿𑌤𑌤𑍍𑌵𑌲𑌿𑌙𑍍𑌗
[illegible] 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌾𑌦𑍍𑌯𑌤𑍇 । 𑌜𑌗𑌤𑍍𑌕𑌾𑌰𑌣𑍇 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑌿 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮-
𑌶𑌬𑍍𑌦𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌮𑌨𑍍𑌵𑌯𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌦𑌰𑍍𑌶𑌿𑌤𑌃 । 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌶𑌬𑍍𑌦𑌾𑌰𑍍𑌥𑌂 [illegible]
𑌕𑌥𑌂 𑌨 𑌜𑌾𑌨𑌾𑌤𑌿 । '[illegible] 𑌕𑌾𑌰𑌣𑌾𑌤𑍍' 𑌇𑌤𑌿
𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑍇 [illegible] 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 𑌵𑍍𑌯𑌵𑌹𑍍𑌰𑌿𑌯𑌤𑍇 ।
'𑌅𑌦𑍃𑌶𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑌿𑌗𑍁𑌣𑌕𑍋 𑌧𑌰𑍍𑌮𑍋𑌕𑍍𑌤𑍇𑌃' 𑌇𑌤𑌿 [illegible]
𑌨𑌿𑌦𑍇𑌶𑍇 [illegible] 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌶𑌬𑍍𑌦 [illegible]
[illegible] 𑌸𑌮𑌨𑍍𑌵𑌯𑌃 [illegible] 𑌇𑌤𑌿 [illegible] 𑌭𑌵𑌤𑌾 [illegible]
[illegible] ।

[illegible]

॥ ப்ரக்ருத்யதிகரணம் ॥

[illegible]

[illegible]

[illegible] காரண [illegible] ஸ்யாத் [illegible] ஸ்யாத் [illegible]

[illegible] காரணகம் [illegible] ஸ்வீகர்தும் [illegible] ஸம்பந்த [illegible] ॥

ஸாக்ஷ்யம் [illegible] ॥ [illegible] ஸாக்ஷ்யம் [illegible] ॥ ஸாக்ஷ்யம் [illegible] ॥ [illegible] ॥ ஸ்ரீ [illegible] ॥ [illegible] ॥ [illegible] ॥ [illegible] ॥ [illegible] ॥ [illegible] ॥ [illegible] காரணம் [illegible] ॥ [illegible] ॥ [illegible]

𑌪𑌕𑍍𑌷𑌸𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌵𑌿𑌷𑌯𑍇 𑌸𑌨𑍍𑌨𑌿𑌕𑌰𑍍𑌷𑍇𑌣 𑌕𑍇𑌵𑌲𑌾𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌤𑍍𑌵𑌮𑍍 । 𑌤𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌾𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌮𑍍, 𑌸𑍍𑌵𑌰𑍂𑌪𑌾𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌂 𑌚 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌦𑌾 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍋𑌪𑌾𑌦𑌾𑌨𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌶𑍍𑌯𑌤𑍇, [illegible] 𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌕𑌾𑌃 । 𑌅𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌕𑌾𑌰𑌣𑍇 [illegible] 𑌶𑌬𑍍𑌦𑌸𑍍𑌯𑌾𑌪𑌿 𑌨𑌿𑌶𑍍𑌚𑌿𑌤𑌕𑌾𑌰𑌣𑌕𑌮𑍇𑌵 [illegible] 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌿𑌃' 𑌇𑌤𑌿 [illegible] । [illegible] 𑌸𑌮𑍍𑌬𑌨𑍍𑌧𑍇𑌨𑍇𑌤𑌿 𑌕𑌥𑍍𑌯𑌤𑍇 । [illegible] । '𑌯𑌥𑍈𑌕𑌤𑍍𑌵𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌭𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌂 [illegible] 𑌹𑌿 𑌧𑍀𑌯𑌤𑍇' 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌤𑍍𑌰 𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌿𑌵𑌿𑌰𑍋𑌧𑌃 । '𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌾𑌨𑍍𑌤𑌾𑌨𑍁𑌪𑌰𑍋𑌧𑌾𑌤𑍍, 𑌅𑌭𑌿𑌧𑍍𑌯𑍋𑌪𑌦𑍇𑌶𑌾𑌚𑍍𑌚, 𑌸𑌾𑌕𑍍𑌷𑌾𑌚𑍍𑌚𑍋𑌭𑌯𑌾𑌮𑍍𑌨𑌾𑌨𑌾𑌤𑍍; 𑌆𑌤𑍍𑌮𑌕𑍃𑌤𑍇𑌃' 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑍇𑌷𑍁 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍍𑌯𑍁𑌪𑌨𑍍𑌯𑌾𑌸𑌃 𑌕𑍍𑌰𑌿𑌯𑌤𑍇 । [illegible] ॥

'𑌸𑌾𑌕𑍍𑌷𑌾𑌚𑍍𑌚𑍋𑌭𑌯𑌾𑌮𑍍𑌨𑌾𑌨𑌾𑌤𑍍' 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑍇 𑌉𑌭𑌯𑌶𑌬𑍍𑌦𑌃 𑌸𑍃𑌷𑍍𑌟𑌿𑌪𑍍𑌰𑌲𑌯𑌪𑌰𑍋 𑌨, 𑌸𑌾𑌕𑍍𑌷𑌾𑌚𑍍𑌛𑌬𑍍𑌦𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌿[illegible] । 𑌅𑌤𑍍𑌰 𑌨 𑌕𑍇𑌵𑌲𑌮𑍍 '𑌤𑌦𑌧𑍀𑌨𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑌰𑍍𑌥𑌵𑌤𑍍' 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑍇 𑌵𑌿𑌰𑍋𑌧𑌃, 𑌕𑌿𑌂 𑌤𑍁 𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌵𑌿𑌰𑍋𑌧𑌶𑍍𑌚 । '𑌤𑌦𑌧𑍀𑌨𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑌰𑍍𑌥𑌵𑌤𑍍' 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑍇 '𑌪𑌰𑌮𑍇𑌶𑍍𑌵𑌰𑌾𑌧𑍀𑌨𑌾 𑌤𑍍𑌵𑌿𑌯𑌮𑌸𑍍𑌮𑌾𑌭𑌿𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌗𑌵𑌸𑍍𑌥𑌾 𑌜𑌗𑌤𑍋𑌽𑌭𑍍𑌯𑍁𑌪𑌗𑌮𑍍𑌯𑌤𑍇, 𑌨 𑌸𑍍𑌵𑌤𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌾 । 𑌸𑌾 𑌚𑌾𑌵𑌶𑍍𑌯𑌾𑌭𑍍𑌯𑍁𑌪𑌗𑌨𑍍𑌤𑌵𑍍𑌯𑌾 । 𑌅𑌰𑍍𑌥𑌵𑌤𑍀 𑌹𑌿 𑌸𑌾 । 𑌨 𑌹𑌿 𑌤𑌯𑌾 𑌵𑌿𑌨𑌾 𑌪𑌰𑌮𑍇𑌶𑍍𑌵𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌸𑍍𑌰𑌷𑍍𑌟𑍃𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌸𑌿𑌧𑍍𑌯𑌤𑌿, 𑌶𑌕𑍍𑌤𑌿𑌰𑌹𑌿𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑍍𑌯𑌨𑍁𑌪𑌪𑌤𑍍𑌤𑍇𑌃' 𑌇𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌷𑌿𑌤𑌮𑍍 । 𑌮𑌾𑌯𑌾𑌶𑌬𑍍𑌦𑌾𑌭𑌿𑌧𑍇𑌯𑌾𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌿𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌸𑍍𑌯𑍈𑌵 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑍋 𑌜𑌗𑌦𑍁𑌪𑌾𑌦𑌾𑌨𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌪𑍌𑌨𑌃𑌪𑍁𑌨𑍍𑌯𑍇𑌨 𑌭𑌾𑌷𑌿𑌤𑌮𑍍 । [illegible] ॥

𑌅𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌕𑌾𑌰𑌣𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌿𑌤𑍍𑌵𑌂 [illegible] 𑌪𑍍𑌰𑌧𑌾𑌨𑌤𑌯𑌾 𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌾 [illegible] । '𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌿𑌶𑍍𑌚' 𑌇𑌤𑌿

[illegible]

[illegible]

[illegible]

𑌅𑌤𑍍𑌰 𑌪𑌰𑌿𑌣𑌾𑌮𑌪𑌕𑍍𑌷𑌃 [illegible] 𑌨𑌿𑌰𑍍𑌦𑌿𑌶𑍍𑌯𑌤𑍇 𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌾 । '𑌪𑌰𑌿𑌣𑌾𑌮𑌾𑌤𑍍' 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰 [illegible] 𑌪𑌰𑌿𑌣𑌾𑌮𑌾 [illegible] 𑌭𑌵𑌤𑌿 [illegible] । '𑌅𑌤𑌃 𑌪𑌰𑌿𑌣𑌾𑌮𑌾𑌤𑍍 [illegible] 𑌏𑌵' 𑌇𑌤𑌿 𑌕𑌲𑍍𑌪𑌤𑌰𑍁𑌃 । 𑌪𑌰𑌿𑌣𑌾𑌮 [illegible] 𑌵𑌿𑌵𑌰𑍍𑌤𑌵𑌾𑌦 [illegible] 𑌪𑌰𑌿𑌣𑌾𑌮 [illegible] । 𑌵𑌿𑌵𑌰𑍍𑌤𑌵𑌾𑌦 [illegible] 𑌪𑌰𑌿𑌣𑌾𑌮 [illegible] । [illegible] 𑌪𑌰𑌿𑌣𑌾𑌮 [illegible] 𑌵𑌿𑌵𑌰𑍍𑌤𑌵𑌾𑌦 [illegible] 𑌇𑌤𑌿 [illegible] । [illegible] 𑌪𑌰𑌿𑌣𑌾𑌮𑌪𑌕𑍍𑌷𑌸𑍍𑌯 𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑌕𑌾𑌰 [illegible] 𑌵𑌿𑌵𑌰𑍍𑌤𑌵𑌾𑌦 [illegible] 𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑌕𑌾𑌰 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰 [illegible] ॥

[illegible] 𑌪𑌰𑌿𑌣𑌾𑌮𑌪𑌕𑍍𑌷 𑌇𑌤𑌿 [illegible] । [illegible] । [illegible] 𑌪𑌰𑌿𑌣𑌾𑌮 [illegible] 𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰 [illegible] 𑌪𑌰𑌿𑌣𑌾𑌮 [illegible] 𑌪𑌰𑌿𑌣𑌾𑌮 [illegible]' 𑌇𑌤𑌿 𑌕𑌲𑍍𑌪𑌤𑌰𑍁𑌃 । [illegible] 𑌇𑌤𑌿 [illegible] । [illegible] 𑌪𑌰𑌿𑌣𑌾𑌮 [illegible] । [illegible] 𑌪𑌰𑌿𑌣𑌾𑌮 [illegible] 𑌪𑌰𑌿𑌣𑌾𑌮 [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌷𑍍𑌟𑍋𑌮𑌾𑌦𑌿𑌕𑌂 𑌚 𑌤𑌦𑌰𑍍𑌥𑌮𑍍 । [illegible] 𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 [illegible] 𑌤𑌥𑌾 𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑌨𑌿𑌰𑌪𑍇𑌕𑍍𑌷𑌾𑌯𑌾𑌶𑍍𑌚 𑌨𑌿𑌰𑍍𑌣𑌯𑌸𑍍𑌯 [illegible] 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌰𑌸𑍍𑌯𑌯𑍋𑌗𑌃 । 𑌤𑌤𑍍𑌰 𑌪𑍍𑌰𑌕𑌰𑌣𑌸𑍍𑌯 [illegible] 𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌵𑌿𑌰𑍋𑌧𑌃 𑌸𑌮𑍍𑌭𑌵𑍇𑌨 𑌪𑌰𑌿𑌹𑍃𑌤𑌃 ।

॥ 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑌨𑌾𑌧𑌿𑌕𑌰𑌣𑌮𑍍 ॥

'𑌶𑌾𑌨𑍍𑌤' 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍌𑌤𑌪𑌦𑌸𑍍𑌯 [illegible] 𑌨𑍍𑌯𑌾𑌯𑌕𑌲𑌾𑌪𑌪𑌰𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑍇𑌽𑌪𑌿 𑌭𑌾𑌷𑌿𑌤𑌮𑍍 । [illegible] ॥

'𑌤𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌜𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌸𑌮𑌾𑌨𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌹𑍇𑌤𑍁𑌭𑌿𑌃 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌤𑍋𑌮𑍁𑌖𑍈𑌃 । 𑌤𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌮𑍇𑌕𑍋 𑌮𑌹𑌾𑌯𑍋𑌗𑍀 𑌹𑌰𑌿𑌰𑍍𑌨𑌾𑌰𑌾𑌯𑌣𑌃 𑌪𑌰𑌃' 𑌇𑌤𑌿 [illegible], '𑌹𑍇𑌤𑍁𑌭𑌿𑌃 [illegible]' [illegible] । 𑌤𑌥𑌾 [illegible] '𑌆𑌲𑍋𑌡𑍍𑌯 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌶𑌾𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰𑌾𑌣𑌿 𑌵𑌿𑌚𑌾𑌰𑍍𑌯 𑌚 𑌪𑍁𑌨𑌃 𑌪𑍁𑌨𑌃 । 𑌇𑌦𑌮𑍇𑌕𑌂 𑌸𑍁𑌨𑌿𑌷𑍍𑌪𑌨𑍍𑌨𑌂 𑌧𑍍𑌯𑍇𑌯𑍋 𑌨𑌾𑌰𑌾𑌯𑌣𑌃 𑌸𑌦𑌾 ॥' 𑌇𑌤𑌿 । [illegible] । [illegible] । ...... [illegible] 𑌨𑌾𑌰𑌾𑌯𑌣𑌸𑍍𑌯 𑌕𑌾𑌰𑌣𑌤𑍍𑌵𑌂 [illegible]'' 𑌇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌂 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌶𑌿𑌕𑌾𑌯𑌾𑌮𑍍 ॥

𑌉𑌦𑌾𑌹𑍃𑌤 [illegible] 𑌶𑍍𑌲𑍋𑌕𑍇 𑌤𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌜𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌸𑌮𑌾𑌨𑌾 𑌨𑌾𑌰𑌾𑌯[illegible] [illegible] 𑌸𑍍𑌮𑍃𑌤𑌾 । '𑌹𑍇𑌤𑍁𑌭𑌿𑌃 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌤𑍋𑌮𑍁𑌖𑍈𑌃' 𑌇𑌤𑌿 [illegible]

ஸ்வரஸ: । 'ஸாரவஜீமிஸ்வெதாஉவடு' இதி ஸுரு த ஶக்ஷண வாக்யம் ப்ரத்யபிஜ்ஞாபயிஷிதடு 'ஸவடுகெதாஉவெவெ:' இதி । வரதெவதாவிஶெஷநிணூயெ ப்ரஹ்மஸுருதெ ராகது ஹெதஉஹி: க்ருத இதி தடுவநஸ்யாயடு: ஸ்வஷ்ட: । ஹெதஉ ஹிரிதி பஹஉவசநெந பஹ்வதிகரணவ்யாஉதாஹிதா: ந்யாயா: வரதெவதாவிஶெஷநிணூயெ உவகாஉவடுஜ்ஜதி ஸுருஷ்யதெ । பஹ்வதிகரணந்யாயாதிதெஶாஙஹிெஙவாயிகர ணெ க்ரியதெ । அதொஙஹிெஙயிகரணெ வருவடுவ்யாஉத்ஹாஹித பஹஉந்யாயஸஞ்சாரெண வரதெவதாநிணூய: ஸுருத க்ருதாஶயஸ்ய வஸவ ॥

'ஞுெனாஶ்ய' 'விஹாயடு ச வாஉந: வாஉந:' இதி ப்ரஹ்மீஉாஂஸாருவவிசாரஶாஸ்ரவராஉஶடு ஸஸவ ஸ்வரஸ:। அதொ நாராயணஸ்ய வரதெவதாத்வநிணூயெ ப்ரஹ்மீஉாஂஸாக்ருத்யு । தந்நிணூயெ வாஉந: வாஉநவடுஹஉ ஷ்வதிகரணெஷஉ விஹாயடு நிணீடுதா ந்யாயா உவகாஉவடு ஜ்ஜதி । 'த்யெயொ நாராயண: ஸதா' இதி வசநெந ஹஙா ந்யாயாரூஂஹெ 'ஶ்ருவ்யுத்ரஸக்ருதாஉவதெஶாங' இதி ஸுருதி தஸ்ய த்யாநஸ்ய நாராயணவிஷயத்வஂ நியடுாயடுதெ । 'காரணஂ துஉ த்யெய:,' 'த்யெயொ நாராயண: ஸதா ।' அதொ நாராயண: காரணடு ॥

காரணத்வஸ்ய ஹிரண்யஶஹடுாஅ்யாவ்யுத்ஹிடுவநதெz வீ ஸாயநீயா । ஹிரண்யஶஹடுஸ்ய ப்ரஹ்மத்வஂ நெஷ்டஂ ஹவ தாடு ॥

ஸ்வாராஜ்யஸிஙஹ ப்ரயஉவ்யகரணெ தத்வாவ்யாயடு நிணூயஸ்யாஙஹாமெ 'ஸஸவஂ ஹெரண்யஶஹடுாத்யூஉஹித உவீ ஜகத்காரணஂ நாதராஹடுஂ யஸ்ாதஸ்ய ப்ரஸுருதி: ஶ்ருஉதிஹிரயிமதா கஙவஉாயாஉஹிடுதஂ ச । அஸ்ய ஜ்ஞாநாஹி யொகஂ மஉயதி ச யதொ ப்ரஹ்மதொ ப்ரஹ்மவாணீ தஸாப்ர ஹெவ உாயாஶவஙிதஉஉவிதஂ ஶ்ரூதஉகஂ நிதாநடு'

𑌇𑌤𑌿 𑌹𑌿𑌰𑌣𑍍𑌯𑌗𑌰𑍍𑌭𑌸𑍍𑌯 𑌤𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑍋𑌪𑌾𑌸𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌾𑌭𑌾𑌵𑌨𑌿𑌰𑍂𑌪𑌣𑍇𑌨 𑌨𑌿𑌰𑌸𑌨𑌂 𑌕𑍃𑌤𑌮𑍍 । 𑌕𑌾𑌰𑌣𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌸𑌮𑌨𑍍𑌵𑌯𑌾𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑍇 𑌕𑌾𑌰𑌣𑌸𑍍𑌯 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑍋 𑌹𑌿𑌰𑌣𑍍𑌯𑌗𑌰𑍍𑌭𑌾𑌦𑍍𑌵𑍍𑌯𑌾𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌿𑌃 𑌸𑌮𑍍𑌯𑌗𑍁𑌪𑌪𑌾𑌦𑌨𑍀𑌯𑍈𑌵 । 𑌅𑌤𑍍𑌰 𑌹𑌿𑌰𑌣𑍍𑌯𑌗𑌰𑍍𑌭𑌵𑍍𑌯𑌾𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌿𑌰𑌪𑌿 𑌨𑌿𑌰𑍍𑌣𑍀𑌯𑌤𑍇 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌶𑌿𑌕𑌾𑌯𑌾𑌮𑍍 ॥

𑌅𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌨𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑍇 𑌚𑌤𑍁𑌃𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑍍𑌯𑌾𑌮𑍍 '𑌯𑌤𑍋 𑌵𑌾 𑌇𑌮𑌾𑌨𑌿' 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌂 𑌵𑌿𑌚𑌾𑌰𑍍𑌯𑌤𑍇 । 𑌆𑌨𑌨𑍍𑌦𑌮𑌯𑌾𑌧𑌿𑌕𑌰𑌣𑍇 𑌤𑍈𑌤𑍍𑌤𑌿𑌰𑍀𑌯𑍋𑌪𑌨𑌿𑌷𑌦𑍍𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌕𑌾𑌰𑌣𑌵𑌿𑌷𑌯𑍇 𑌵𑌿𑌚𑌾𑌰𑌃 । 𑌅𑌨𑍍𑌤𑌰𑌧𑌿𑌕𑌰𑌣𑍇 𑌵𑌿𑌚𑌾𑌰𑌿𑌤𑌾𑌯𑌾 𑌅𑌨𑍍𑌤𑌰𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌯𑌾𑌃 𑌵𑌿𑌷𑍍𑌣𑍁𑌪𑌰𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌭𑌵𑌤𑍈𑌵𑌾𑌭𑍍𑌯𑍁𑌪𑌗𑌮𑍍𑌯𑌤𑍇 '𑌕𑌪𑍍𑌯𑌾𑌸𑌂 𑌪𑍁𑌣𑍍𑌡𑌰𑍀𑌕𑌾𑌕𑍍𑌷𑌂 [illegible] । 𑌉𑌦𑌾𑌰𑌾𑌣𑌂 𑌹𑌰𑌿𑌂 𑌵𑌨𑍍𑌦𑍇 𑌕𑌿𑌂 𑌨𑌾𑌤𑍋𑌽𑌪𑌿 𑌤𑌤𑌃 𑌪𑌰𑌮𑍍' 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑌦𑍍𑌵𑌰𑍍𑌣𑌿𑌤𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑌾𑌧𑌿𑌕𑌰𑌣𑌵𑌿𑌷𑌯𑌶𑍍𑌲𑍋𑌕𑍇 । 𑌆𑌨𑌨𑍍𑌦𑌮𑌯𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌯𑍋𑌰𑍈𑌕𑍍𑌯𑌂 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌶𑍍𑌰𑍂𑌯𑌤𑍇 '𑌸 𑌯𑌶𑍍𑌚𑌾𑌯𑌂 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑍇 𑌯𑌶𑍍𑌚𑌾𑌸𑌾𑌵𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑍇 𑌸 𑌏𑌕𑌃' 𑌇𑌤𑌿 '𑌏𑌷 𑌹𑍍𑌯𑍇𑌵𑌾𑌨𑌨𑍍𑌦𑌯𑌾𑌤𑌿' 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌨𑌨𑍍𑌦𑌮𑌯𑌾𑌧𑌿𑌕𑌰𑌣𑍇 𑌆𑌨𑌨𑍍𑌦𑌮𑌯𑌾𑌦𑌿𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍇𑌃 𑌪𑌰𑌾𑌮𑌰𑍍𑌶𑌃 𑌕𑍃𑌤𑌃 । [illegible] ௧௦

[illegible]

॥ 𑌶𑍁𑌦𑍍𑌧𑌿𑌪𑌤𑍍𑌰𑌿𑌕𑌾 ॥

𑌪𑍃𑌷𑍍𑌠𑌮𑍍	𑌪𑌙𑍍𑌕𑍍𑌤𑌿𑌃	𑌅𑌶𑍁𑌦𑍍𑌧𑌮𑍍	𑌶𑍁𑌦𑍍𑌧𑌮𑍍
9	6	𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌤	𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯
10	19	𑌸𑌵𑍇𑌵𑍇𑌤𑍍	𑌸𑌵𑍇𑌵𑍇
20	3	𑌤𑌦𑍍𑌵𑌿	𑌤𑌦𑍍𑌧𑌿
22	6	𑌕𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌂	𑌕𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾
23	8	𑌹𑌾𑌰𑌾	𑌹𑌾𑌰𑌾
27	14	𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿	𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌃
33	6	𑌚𑌷𑌿	𑌚𑌷𑍍𑌕𑌿
38	24	𑌧𑍍𑌰𑌾𑌵𑌃	𑌦𑍍𑌧𑍍𑌰𑌾𑌵𑌃
39	24	𑌣𑌾𑌰𑌾	𑌣𑌵𑌾
40	15	𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌾	𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌾
41	28	𑌨𑌾𑌙𑍍	[illegible]
42	7	𑌦𑍀𑌵𑌾𑌂	𑌦𑍀𑌨𑌾𑌂
44	12	𑌬𑍃𑌹𑌾	𑌬𑍍𑌰𑌾𑌹𑌾
45	7	𑌤𑍋𑌚𑍍𑌟𑍋	𑌨𑍋𑌚𑍋
48	9	𑌰𑌤𑌕𑌵	𑌰𑍇𑌕𑌵
52	6	𑌦𑍀𑌨	𑌦𑍀𑌰
61	29	𑌤𑍃𑌤𑌿	𑌤𑍃𑌵𑍃𑌤𑌿
84	18	𑌷	𑌷𑌿
96-c.	9	𑌷𑌿𑌤𑌾	𑌷𑌿𑌤𑌤𑌾
101	25	𑌰𑌯𑍇	𑌰𑍋𑌰
102	5	𑌸𑌾	𑌸𑍍𑌚𑌾
104	10	𑌸	𑌶

105	16	ஷ்யவ	ஷ்யவ
...	26	ஜ்ய	ஜா
106	26	ஷ்யா	ஒா
107	28	ஜுா	ஜா
108	15	க்ஷா	க்ஷ
109	10	ஹித	ஹீண
....	16	ந	ந்ஹ
110	20	க்ஷவ	க்ஷவ
112	7	ஹமவ	ஹவ
....	17	வொ	வொவா

